

Tilinpäätös 2019

Sisällys

1. OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA.....	4
1.1. Kaupunginjohtajan katsaus.....	4
1.2. Hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset	6
1.3. Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys.....	13
1.4. Olennaiset muutokset taloudessa ja toiminnassa.....	20
1.5. Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä.....	25
1.6. Henkilöstö.....	26
1.7. Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä.....	27
1.8. Ympäristötekijät ja muut ei-taloudelliset asiat.....	27
2. SELONTEKO SISÄISEN VALVONNAN JA RISKIENHALLINNAN JÄRJESTÄMISESTÄ	29
3. TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS.....	33
4. RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT	36
5. RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET	38
6. KOKONAISTULOT JA - MENOT.....	41
7. KUUSAMO-KONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS	42
7.1. Konsernitilinpäätökseen sisältyvät yhteisöt.....	42
7.2. Olennaiset, konsernia koskevat tapahtumat.....	42
7.3. Konsernin toiminnan ohjaus ja konsernivalvonnan järjestäminen.....	43
7.4. Konsernin henkilöstö.....	43
7.5. Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut.....	44
8. TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY	47
9. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN.....	49
9.1. Toimielimille asetettujen tavoitteiden toteutuminen.....	49
Kaupungin tulokortti	49
Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen vuonna 2019.....	56
Kaupunginhallitus	59
Perusturva	65
Kasvatus- ja sivistys.....	74
Yhdyskuntatekniikka	79
Kiinteistö Oy Kuusamon Vuokratalot	87
KSAK Oy.....	90
Nuoriso- ja luontomatkailukeskus Oivanki Oy	92
Koillis-Suomen kehittämissyhtiö Naturpolis Oy.....	98
Verotulojen ja valtionosuuksien erittely	101
9.2. Investointiosan toteutuminen.....	102
9.3. Rahoitusosan toteutuminen.....	108
10. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	111
11. LIITETIEDOT	144
12. ERIYTETTYJEN YKSIKÖIDEN TILINPÄÄTÖKSET.....	160
13. ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT	166
14. LUETTELOT JA SELVITYKSET	167

Kannen kuva Kuusamon kaupunki ja Taneli Kaakinen

Toimintakertomus

1. OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

1.1. Kaupunginjohtajan katsaus

Pääosa Suomen kunnista oli tappiollisia vuonna 2019. Verojärjestelmän uudistuksesta johtuen kuntien verotulot notkahtivat. Kaupunkimme tulos oli tappiollinen verotulojen jäädessä budjetoidusta ja erikoissairaanhoidon kulujen ylitettyä reilusti budjetin.

Kuusamon työttömyysaste on pysynyt alle 10 prosentin tasolla. Avoimien työpaikkojen määrä on jatkanut kasvuaan ja yhä useammalla alalla on ajoittain työvoimapulaa. Työvoiman tarve on lisännyt tulomuuttoa. Tulomuutto olikin enää 6 henkilöä lähtömuuttoa pienempi.

Kuusamossa on käynnissä 113 miljoonan euron investoinnit. Matkailun investoinnit ovat jatkuneet vahvana. Myös teollisuuden ja palvelujen investoinnit ovat kasvussa. Matkailun ympärivuotisuuden saavuttamiseksi on tavoitteena kesämatkailu kaksinkertaistuminen. Kesän 2019 matkailun kasvu olikin merkittävää. Maa- ja metsätalous sekä luonnontuotealat ovat elinkeinojemme runko. Meijerin talouden kääntyminen reilusti voitolliseksi antaa uskoa peruselinkeinojemme hyvään tulevaisuuteen.

Uuden teollisuusalueen kaava on ollut nähtävillä ja on jatkokäsittelyssä. Uusi jätevedenpuhdistamo on saanut rakentamisluvan ja rakennustyöt käynnistyvät keväällä 2020. Alueelle selvitetään myös muita kiertotalousinvestointeja. Puuteollisuuden yhteistyö on tiivistymässä edelleen ja kaupunki on mukana metsäalan kehittämisessä.

Kuusamossa on valmisteilla uusia kehittämishankkeita, jotka tukevat elinkeinojemme menestystä. Matkailun kehittämiseen on saatu 3,7 miljoonaa euroa, mikä on Naturopoliuksen historian suurin hankerahoitus. Kehittämishankkeilla tähdätään investointien edistämiseen. Yhdyskuntatekniikan toimialan valmistelussa onkin suuri määrä investointihankkeita.

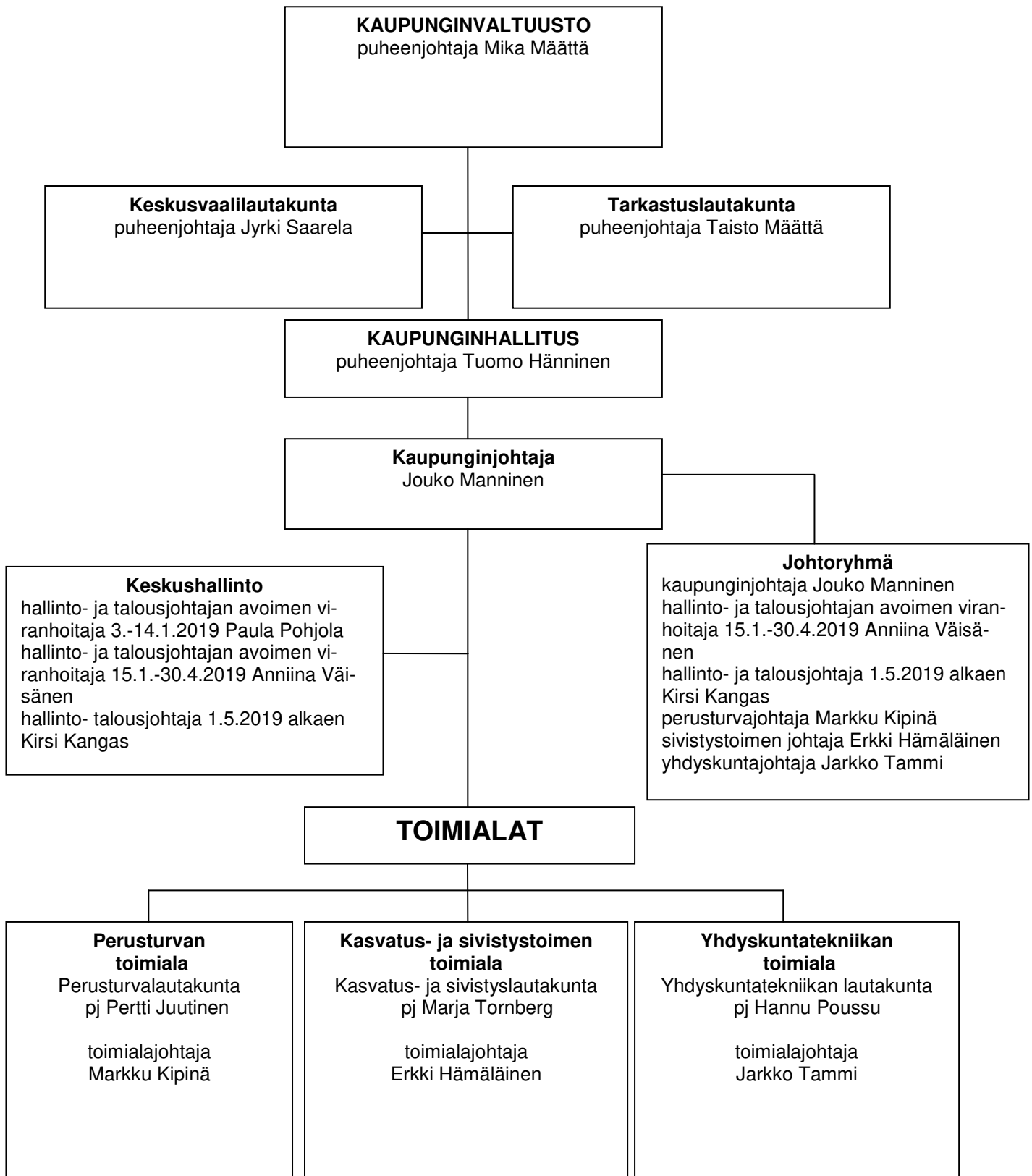
Uuden koulun suunnittelu Nilonkankaalle on käynnissä. Uusi koulu on kaupunkimme historian suurin investointi pitkään aikaan. Koululaisten määrä ja koulukiinteistöjen kunto ovat kouluverkkosuunnitelman perustana. Kouluverkkoratkaisuissa on tärkeää koko kaupunkimme koululaisten näkökulma pohdittaessa koulujen tulevaisuutta. Tulomuuton vahvistumisen myötä päiväkodit ovat täynnä, mistä voimme olla hyvin iloisia.

Perusturvan toimintaan on vuosia vaikuttanut kansallinen sote uudistuksen valmistelu. Kehittämistyötä on kuitenkin tehty sote valmistelun ohella. Terveyskeskuksen remontin valmistuminen on entisestäänkin parantanut kuntalaisten terveystaloutta. Perusturvan palvelujen laatu on hyvää ja poikkeamat ovat vähäisiä.

Ensimmäistä kertaa vuosikymmeniin Tilastokeskus ennustaa Kuusamon väkiluvun kasvua vuonna 2020. Nyt tarvitaan entistäkin kovempia ponnistuksia ja yksituumaisuutta tämän ennusteen toteutumiseen.

Jouko Manninen
kaupunginjohtaja

Kuusamon kaupungin organisaatio 1.1.2019

1.2. Hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Kaupunkistrategia on kaupunginvaltuuston antama strateginen ohjenuora kokonaisuuden toimeenpanoa koordinoivalle kaupunginhallitukselle ja strategiaa toteuttavalle toimielin- ja henkilöstöorganisaatiolle konsernin laajuisesti. Kaupunginvaltuusto hyväksyi 11.11.2013 kokouksessa Kuusamon kaupunkistrategian vision vuoteen 2021, menestystekijät ja painopisteet.

Kaupunkistrategia päivitetään vuoden 2020 aikana.

Visio 2021

**Kaikkien aikojen Kuusamo.
Elinvoimainen edelläkävijä ja moniarvoinen
Pohjolan luontopääkaupunki.***

Kuusamo on rajoja ylittävä, omatoimisten ja yritteliäiden ihmisten vieraanvarainen alueensa keskus. Innostus ja rohkeus ovat yhteistyön perustana - täällä asiat tehdään vähän eri tavalla. Hyvä elämä kukoistaa kansainvälisessä ja luovassa ympäristössä. Kuusamon menestyminen perustuu toimiviin palveluihin, ympärivuotiseen matkailuun, puhtaan luonnon ja sen raaka-aineiden kestävään käyttöön.

*www.kuusamo.fi/ymparistojulistus1993

Kriittiset menestystekijät

Elinvoima

Yrittäjyys ja työllisyyden nostaminen
Kestävä ja monipuolinen puhtaan luonnon sekä luonnonvarojen hyödyntäminen
Osaaminen ja koulutus
Hyvät yhteydet ja kehittyvä toimintaympäristö

Hyvinvointi

Osallisuuden rakentaminen. Aktiivinen, omatoiminen ja hyvinvoiva kuusamolainen
Aktiivinen perhe ja nuorisopolitiikka
Tasapuoliset mahdollisuudet toimivaan arkeen
Toimivat yhteisöt, kumppanuudet ja palvelut

Kehittyvä Kuusamo

Kansainvälinen, kilpailukykyinen ja verkostoitunut seutukeskus
Kaupunkikonsernin talouden tasapaino ja ohjaus
Uusiutuva ja innovatiivinen palvelukaupunki
Muutosjohtaminen ja tuottava henkilöstö

Elinvoima -näkökulman keskeisinä toimijoina ovat Kuusamossa ja alueella toimivat yritykset, elinkeinon kehittämisorganisaatiot ja koulutustoimijat. Kaupungin elinvoiman kannalta tärkein tavoite liittyy yrityssektorin työpaikkojen määrän lisäämiseen. Sen edellytyksenä ovat yritysten tuotteiden kehittäminen ja myynnin lisää-

nen sekä osaavan henkilöstön saannin varmistaminen. Kaupungin roolina on osaltaan kannustaa, ylläpitää ja kehittää toimintaympäristöä yritysten kilpailukykyisen liiketoiminnan kasvattamiselle. Kaupungin keskeisenä roolina on yhteen sovittaa ja edistää eri toimialojen kehitystä kaupunkistrategian valintojen mukaisesti. Elinvoima –näkökulman toimenpiteiden valmistelu- ja koordinoitavastuu yritys sektorin kehityshankkeissa on seudullisella kehittämissyhtiöllä. Yleisten toimintaympäristöjen kehittämistä ohjaavien ja toteuttavien toimenpiteiden valmistelun koordinoitavastuu on kaupunginjohtajalla ja yhdyskuntatekniikan toimialalla.

Hyvinvointi –näkökulmassa keskeisenä toimijana on kuusamolainen ihminen, jonka toiminta oman ja lähiyhteisönsä hyvinvoinnin ja osallisuuden rakentajana, edistäjänä ja toteuttajana korostuu. Hyvinvointi –näkökulmasta luodaan aktiivista perhe- ja nuorisopolitiikkaa. Kaupungin roolina on osaltaan luoda edellytyksiä ihmisten ja yhteisöjen toiminnalle. Hyvinvointi –näkökulmaan liittyvät toimenpiteet valmistellaan ja kootaan hyvinvointityöryhmässä. Kaupunginhallitukselle ja –valtuustolle annetaan vuosittainen hyvinvointikertomus toimenpiteiden ja tavoitteiden toteutumisesta. Työssä hyödynnetään sähköistä hyvinvointikertomusta.

Kehittyvä Kuusamo –näkökulmaan on koottu erityisesti kaupunkiorganisaation toimintaa koskevat menestystekijät ja painopisteet. Keskeisenä toimijana on kaupungin linjaorganisaatio. Kaupunkitason valmisteluvastuu on kaupungin johtoryhmällä. Muutosjohtamisosaamisen ja henkilöstön työhyvinvoinnin kehittämiseen liittyvät valmistelut ovat operatiivisen johdon ja yhteistoimintaorganisaatioiden vastuulla.

Tuloskorttitavoitteet

Kaupunginvaltuusto asettaa strategian pohjalta tuloskorttitavoitteet ja linjaa keskeiset toimenpiteet vuosittain talousarvion valmistelun yhteydessä. Vuoden 2019 talousarvion käyttötalousosan tuloskortissa on esitetty menestystekijät sekä tavoitteet talousarviovuodelle 2019. Toimialakohtaiset tuloskortit esitetään käyttösuunnitelmien hyväksymisen yhteydessä. Kaupunginvaltuustolle raportoidaan strategian toteuttamisesta osavuosisikatsauksissa ja vuosittaisissa toimintakertomuksissa.

Kaupunginhallitus vastaa strategian käytännön jalkauttamiseen liittyvistä toimeenpano- ja seurantatehtävistä tiiviissä yhteistyössä toimialalautakuntien, keskushallinnon ja operatiivisen viranhaltijajohdon kanssa.

Tuloskorttitavoitteiden, elinvoima- ja tuottavuustoimenpiteiden toteutuminen on raportoitu talousarvion toteutuminen kohdassa 9.

Kaupunginvaltuusto 1.6.2017–31.5.2021

Valtuustokaudelle 1.6.2017–31.5.2021 valitussa kaupunginvaltuustossa on 39 jäsentä, joista uusia valtuutettuja 11 ja naisia valtuutetuista on 14. Valtuutetut jakautuvat puolueittain seuraavasti: Suomen Keskusta 24, Kansallinen Kokoomus 5, Vihreä Liitto 4 ja 19.6.2017 alkaen 5, Suomen Sosialidemokraattinen Puolue 2, Vasemmistoliitto 2 ja Perussuomalaiset 2 ja 19.6.2017 alkaen 1 valtuutettua.

Kaupunginvaltuuston kokoonpano 1.6.2017 alkaen:

Puheenjohtaja Mika Määttä, keskusta

1. varapuheenjohtaja Martti Turunen, kokoomus

2. varapuheenjohtaja Ulla Parviainen, keskusta

Suomen Keskusta: 27.3.2018 alkaen Heino Ervasti, Hemmo Heiskanen, Tuomo Hänninen, Heikki Härkönen, Pertti Juutinen, Heikki Kallunki, Elina Kemppainen, Jukka Kihlman, Jouni Mustonen, Markku Mustonen, Juhani Määttä, Mika Määttä, Taisto Määttä, Veli Määttä, Ulla Parviainen, Hannu Poussu, Tuomo Pulkanen, Salme Sahi, Liisa Siikaluoma, Juha Säkkinen, 26.3.2018 saakka Jarkko Tammi, Tiina Tiermas, Marja Tornberg, Mervi Tornberg–Karjalainen ja Hannu Tuovila

Kansallinen Kokoomus: Hannu Ervasti, Matti Ervasti, Arto Hannola, Tuula Mustonen ja Martti Turunen

Vihreä Liitto: Mika Flöjt, Helena Karjalainen, Marjo Kämäräinen, Pekka Virtanen ja 19.6.2017 alkaen Vuokko Käsmä

Suomen Sosialidemokraattinen Puolue: Inka Hokkanen ja Päivi Käkelä

Vasemmistoliitto: Tuija Karjalainen ja Tarmo Raatikainen

Perussuomalaiset: Joukamo Kortesalmi ja 15.6.2017 saakka Vuokko Käsmä

Kaupunginvaltuuston sihteerinä on toiminut asianhallintasihteerinä Leena Tervo 24.9.2018 saakka ja hallintosihteerinä Anniina Väisänen 25.9.2018 alkaen.

Valtuuston kokoukset ja käsitellyt asiat v. 2011 – 2019

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Kokouksia	6	8	8	9	8	9	7	8	7
Käsitellyjä asioita	56	70	83	87	92	84	67	69	58

Lisäksi kaupunginvaltuusto on pitänyt iltakouluja vuonna 2019 seuraavista aiheista:

- 18.2.2019, Perusturvan ajankohtaiset asiat
- 8.4.2019, Kasvatus- ja sivistystoimen ajankohtaiset asiat
- 20.5.2019, Rukan Stadium –hanke
- 2.9.2019, Keskushallinnon ajankohtaiset asiat
- 18.11.2019, Yhdyskuntatekniikan ajankohtaiset asiat

Valtuusto teki päätökset v. 2019 mm. seuraavista asioista

- Maaningan tuulivoimaosayleiskaava
- Vuoden 2018 talousarvion ylitykset yhdyskuntatekniikan toimialalla investointien osalta
- Vuoden 2019 talousarvion muutosesitys sisäisten erien osalta
- Valmistuneet hankkeet 2018
- Kaupungin asukkaiden tekemät aloitteet vuodelta 2018
- Valtuutettujen aloitteet vuodelta 2018
- Anni Rontin luottamustoimien päätyminen kasvatus- ja sivistyslautakunnan jäsenenä ja kaupunginvaltuuston varajäsenenä sekä luottamushenkilöiden nimeäminen hänen tilalleen
- Eron myöntäminen Tytti Taivalkoskelle luottamustoimista kasvatus- ja sivistyslautakunnan jäsenenä ja kaupunginvaltuuston varajäsenenä sekä luottamushenkilöiden nimeäminen hänen tilalleen

- Määrärahamuutos investointiosaan vuodelle 2019 KSAK Oy:n osakkeiden ostamiseen Pudasjärven kaupungilta
- Kuusamon kaupungin Koillismaan Palveluyhdistys ry:lle myöntämän lainan takaisinmaksu ja lainasta perittävä korko
- Henkilöstökertomus vuodelta 2018
- Kuusamon kaupungin vuoden 2018 tilinpäätöksen hyväksyminen ja vastuuvapauden myöntäminen
- Arviointikertomus vuodelta 2018
- Kuusamon kaupungin vuoden 2019 ensimmäinen osavuosikatsaus
- Selvitykset tarkastuslautakunnan arviointikertomukseen vuodelta 2018
- Valmennuskeskuksen esisopimus
- Rukan koulun liikuntasalisiiven peruskorjauksen määrärahamuutos ja lisämääräraha
- Kuusamon kaupungin osallistuminen Oulu2026 - kulttuuripääkaupunkihakemukseen
- Talousarviovuoden 2019 investointiosan määrärahan käyttötarkoituksen muutos
- Luottamushenkilön valinta Osmo Säkkinen tilalle perusturvalautakunnan jäsenen luottamustoimeen
- Hanna Niskasaaren luottamustoimen päättyminen perusturvalautakunnan varajäsenenä ja luottamushenkilön valinta hänen tilalleen
- Krista Poutasen luottamustoimen päättyminen kaupunginvaltuuston varajäsenenä
- Kuusamon kaupungin ja sen tytäryhtiöiden tilintarkastuspalveluiden option käyttäminen tilivuosina 2020-2021
- Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointisopimus 2019-2025
- Asiakaspalvelu Askeleen toimintojen uudelleen järjestely
- Rukan asemakaavan muutos kortteleissa 99 ja 104 sekä niihin liittyvillä katualueilla ja katualueilla
- Pakolaisten vastaanottaminen
- Kuusamon kaupungin vuoden 2019 toinen osavuosikatsaus
- Perusturvan lisätalousarvio vuodelle 2019
- Vuoden 2019 talousarvion muuttaminen
- Vuoden 2020 veroprosentit
- Kaupunginvaltuuston kokoukset kevätkaudella 2020
- Sidonnaisuuksien ilmoittaminen
- Kaupungin poistosuunnitelman päivittäminen
- Kuusamon kaupungin talousarvio vuodelle 2020 sekä taloussuunnitelma vuosille 2021-2022

Lautakuntien, jaostojen ja vaikuttamistoimielinten kokoonpanot

Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunnan on KuntaL 121 §:n mukaan valmistettava valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioitava ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet.

Kaupungin tilintarkastusyhtiönä on toiminut BDO Audiator Oy. Vastuullisena tilintarkastajana on toiminut 1.1.2018 alkaen HT, JHT Rauno Lohi. Valtuusto päätti 30.9.2019 käyttää tilintarkastuspalvelujen hankinnassa optiota vuosille 2020-2021.

Tarkastuslautakunnan kokoonpano vuonna 2019 on ollut seuraava:

Tarkastuslautakunta 1.1.2019 – 31.12.2019

Varsinainen jäsen

Taisto Määttä, puheenjohtaja
Arto Hannola, varapuheenjohtaja
Kauko Määttä
Anna-Maija Rautiainen
Kaisa Kurtti

Henkilökohtainen varajäsen

Kalevi Lämsä
Tarmo Polojärvi
Seppo Kurtti
Leena Mustonen
Raija Haapakoski

Tarkastuslautakunnan sihteerinä on toiminut JHT, HT Rauno Lohi (BDO Auditor Oy).

Vuoden 2019 aikana tarkastuslautakunta piti kymmenen kokousta.

Kokouksissa on käsitelty:

- kaupunginjohtajan ja toimialajohtajien ajankohtaiskatsauksia,
- kuultu toimialojen pääluottamushenkilöitä
- kuultu tilintarkastajaa
- luottamushenkilöiden esteellisyys asioita.
- vuoden 2018 arviointikertomukseen saatuja vastineita,
- saapuneet sidonnaisuusilmoitukset,
- tilintarkastuskertomus 2018,
- vuoden 2018 arviointikertomus,
- tilintarkastajan tarkastussuunnitelma vuodelle 2019
- tilintarkastajan tarkastusraportti.
- tutustuminen Nuoriso- ja luontomatkailukeskus Oivankiin
- vierailu Porkkapirtillä
- vierailu terveystieteiden keskuksessa

Perusturvalautakunnan kokoonpano 1.6.2017 – 31.5.2021

Puheenjohtaja, Pertti Juutinen
I varapuheenjohtaja, Hannu Ervasti
II varapuheenjohtaja, Veli Määttä

Jäsenet:

Kesk: Jari Heikkala 13.11.2018 alkaen, Pertti Juutinen, Merja Karjalainen, Tero Kokko 12.11.2018 saakka, Heli Leinonen, Veli Määttä, Helena Palosaari, Liisa Pitkänen, Reijo Ronkainen 27.8.2019 alkaen, Minna Suoraniemi, Osmo Säkkinen 26.8.2019 saakka, Irma Teeriniemi

Kok: Hannu Ervasti

SDP (sit.): Rauno Hemmilä

Vihr: Raisa Kuusisto 5.2.2018 saakka, Vuokko Käsmä 6.2.2018 alkaen, Jaana Vuottilainen

Vas: Pentti Kyyhkynen

Perusturvalautakunnan yksilöjaoston kokoonpano 1.6.2017 – 31.5.2021

Puheenjohtaja, Veli Määttä
Varapuheenjohtaja, Tarmo Raatikainen

Jäsenet:

Kesk: Pertti Juutinen, Liisa Pitkänen

SDP: Inka Hokkanen 22.8.2018 saakka, Päivi Käkelä 23.8.2018 alkaen

Kasvatus- ja sivistyslautakunnan kokoonpano 1.6.2017 – 31.5.2021

Puheenjohtaja, Marja Tornberg

I varapuheenjohtaja, Riitta Wedman

II varapuheenjohtaja, Juhani Määttä

Jäsenet:

Kesk: Konstantin Denisov 24.4.2018 alkaen, Hannu-Pekka Hummasti, Heikki Härkönen, Janne Kallunki, Pirjo Karjalainen 19.3.2019 alkaen, Keijo Lehtinen, Marja-Leena Linjakumpu 19.3.2019 alkaen, Juhani Määttä, Anni Rontti 18.3.2019 saakka, Tytti Taivalkoski 18.3.2019 saakka, Marja Tornberg, Mervi Tornberg-Karjalainen, Hannu Tuovila 23.4.2018 saakka

Kok: Matti Ervasti, Harri Laurila, Pauli Miettinen

SDP: Riitta Wedman

Vihr: Helena Karjalainen

Yhdyskuntatekniikan lautakunnan kokoonpano 1.6.2017 – 31.5.2021

Puheenjohtaja, Hannu Poussu

I varapuheenjohtaja, Pekka Virtanen

II varapuheenjohtaja, Jouni Mustonen

Jäsenet:

Kesk: Heino Ervasti, Sirpa Kämäräinen, Jouni Mustonen, Markku Mustonen, Hannu Poussu, Tuomo Pulkkanen, Liisa Siikaluoma, Juha Säkkinen, Tuija Vanttaja, Ulla Voutilainen

Kok: Arto Hannola, Sari Kurtti

Vihr: Marjo Kämäräinen, Pekka Virtanen

Vas: Anne Murto

Yhdyskuntatekniikan lautakunnan ympäristöjaoston kokoonpano 1.6.2017 – 31.5.2021

Puheenjohtajisto 1.1. – 31.12.2019

Puheenjohtaja, Vesa Turpeinen

I varapuheenjohtaja, Hannu Poussu

II varapuheenjohtaja, Pentti Korva

Jäsenet:

Kesk: Leila Iisakka, Pentti Korva, Sirpa Kämäräinen, Hannu Poussu, Liisa Siikaluoma, Vesa Turpeinen

Vihr: Pekka Virtanen

PS: Outi Tiihonen

Yhdyskuntatekniikan lautakunnan tiejaoston kokoonpano 1.6.2017 – 31.12.2019

Puheenjohtaja, Heino Ervasti

Varapuheenjohtaja, Juha Säkkinen

Jäsenet:

Kesk: Heino Ervasti, Juha Säkkinen

Kok: Sari Kurtti

Nuorisovaltuuston kokoonpano 1.9.2017 – 31.8.2018

Jäsenet: Ulriikka Karvonen, Pinja Kurtti, Minna Leinonen, Lauri Maaninka, Antti Määttä, Hannes Määttä, Henna Määttä, Iida Törmänen, Elias Viitala, Janina Vohlakari

Nuorisovaltuuston kokoonpano 1.9.2018 – 31.8.2019

Jäsenet: Reeti Huhtala, Ulriikka Karvonen, Pinja Kurtti, Minna Leinonen, Hannes Lämsä, Ella Murtovaara, Antti Määttä, Henna Määttä, Elias Viitala, Janina Vohlakari

Nuorisovaltuuston kokoonpano toimintakaudella syksy 2019 – syksy 2021

Jäsenet: Reeti Huhtala, Sulo Inget, Satu Koivula, Pinja Kurtti, Pirita Loukusa, Henna Marsch, Iikka Meriläinen, Ella Murtovaara, Sade Raatikainen, Anni Suonnansalo

Sari Tyynelä, nuorisovaltuuston yhdyshenkilö

Janne Kallunki, nuorisovaltuuston kummiluottamushenkilö

Vanhusneuvoston kokoonpano 1.6.2017– 31.5.2021

Puheenjohtaja, Liisa Siikaluoma

Varapuheenjohtaja, Vuokko Käsmä

Jäsenet:

Saara Hannola, Kuusamon Eläkkeensaajat ry

Sirkka Kokko, Koillismaan Diabetesyhdistys ry

Pentti Kyyhkynen, Kuusamon Eläkeläiset ry

Elli Leskelä, Koillismaan Senioriopettajat ry

Mia Marsch, Koillismaan Omaishoitajat ja Läheiset ry

Anneli Murtovaara, Koillismaan Äitien Lomahuolto ry

Viljo Määttä, Veteraanijärjestöt

Liisa Riekkö, Eläkeliiton Kuusamon yhdistys ry

Reijo Ronkainen, Koillismaan Seudun Muisti ry

Toivo Toljamo, Kuusamon Kansalliset Seniorit ry

Arto Veteläinen, Kuusamon Senioritanssijat ry

Asiantuntijat (ei jäseniä)

Satu Kangas, perusturvan toimiala

Marke Vornanen 30.11.2019 saakka (sijainen Ritva Niemeläinen), kasvatus- ja sivistyksen toimiala

Pirkko Peltoniemi, sihteeri

Vammaisneuvoston kokoonpano 1.6.2017– 31.5.2021

Puheenjohtaja, Elina Kemppainen

Varapuheenjohtaja, Tuula Mustonen

Jäsenet:

Pirkko Liisa Ervasti, Kuusamon Hengitysyhdistys ry
Jukka Heikkinen, kokemusasiantuntija
Liisa Hokkinen, Kuusamon Kehitysvammaisten tuki ry
Eeva Laajalahti, Koillismaan allergia- ja astmayhdistys
Pilvi Määttä 26.9.2018 alkaen, Kuusamon seurakunta
Veikko Nevala, Pohjois-Pohjanmaan näkövammaiset
Sisko Palosaari, Kuusamon invalidit ry
Kyösti Rajala, kokemusasiantuntija
Johanna Saapunki 25.9.2018 saakka, Kuusamon seurakunta
Elvi Tornberg, Koillismaan Kuuloyhdistys ry
Martti Tyni, Koillismaan Parkinson-kerho
Raili Tyynelä 26.2.2018 alkaen, Kuusamon Mielenterveyden tuki ry

Asiantuntijat (ei jäseniä)

Jari Jaakkonen, erityisryhmien sosiaalityöntekijä 18.6.2018 alkaen, perusturva
Virpi Lämsä, kasvatus- ja sivistystoimi
Anniina Määttä, sihteeri, perusturva
Jyrki Oikarinen, rakennuttajainsinööri, yhdyskuntatekniikan toimiala

Tilivelvollisuus

Tilivelvollisia ovat toimielinten jäsenten (pl. kaupunginvaltuusto ja tarkastuslautakunta) lisäksi:

Kaupunginjohtaja Jouko Manninen
Keskushallinnon toimialajohtaja 15.1.–30.4.2019 Anniina Väisänen
Keskushallinnon toimialajohtaja Kirsi Kangas 1.5.2019 alkaen
Perusturvan toimialajohtaja Markku Kipinä
Tulosaluejohtaja Hanna Raittinen
Tulosaluejohtaja Satu Kangas
Tulosaluejohtaja Kaisu Palosaari
Tulosaluejohtaja Heidi Kokko-Martiskainen
Sivistystoimen toimialajohtaja Erkki Hämäläinen
Tulosaluejohtaja Jaana Ronkainen 1.1.–31.7.2019, Kati Savolainen 1.8.2019 alkaen
Tulosaluejohtaja Marke Vornanen 30.11.2019 saakka, Ritva Niemeläinen
1.12.–31.12.2019
Yhdyskuntatekniikan toimialajohtaja Jarkko Tammi
Tulosaluejohtaja Jari Karsikko
Tulosaluejohtaja Leavuokko Alavuotunki
Tulosaluejohtaja Anne-Kaisa Olva
Tulosaluejohtaja Vesa Kuosku

1.3. Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

”Suomen talous vajoaa taantumaan vuonna 2020 Suomen pankin mukaan. Alkuvuonna nopeasti levinnyt koronaviruspandemia on halvaannuttamassa maailmantalouden kasvun, ja vaikutukset Suomen talouteen ovat merkittäviä. Suomen BKT supistuu kuluvana vuonna laskelmasta riippuen 1,5 prosentista jopa 4 prosenttiin.

Pandemian vaikutukset talouteen riippuvat kuitenkin olennaisesti toteutettavien politiikkatoimien laajuudesta ja nopeudesta. Jos pandemia ja sen rajaamistoimet

pitkittyvät eikä yritysten rahoitustarpeita onnistuta turvaamaan, yrityssektoria voi kohdata konkurssiaalto ja työttömyys voi kasvaa merkittävästi. Tässä tilanteessa Suomen talous voisi tänä vuonna taantua ennakoituakin enemmän ja taantumasta toipuminen voi pitkittyä.

Suomen talouden lähtökohta tälle vuodelle oli heikko jo ilman koronaviruksen vaikutuksia. Tilastokeskuksen tietojen mukaan Suomen BKT:n määrä kasvoi viime vuonna 1,0 %. Talouskasvu oli ennakoitua hitaampaa, sillä BKT:n kehitys heikkeni selvästi vuoden viimeisellä neljänneksellä.” (Euro ja talous)

Maailmankaupan kasvu vuonna 2019 on ollut hyvin heikkoa kauppakonfliktien seurauksena, suhdannesyistä sekä autoteollisuuden meneillään olevan rakennemuutoksen takia.

Kuntatalous

Kuntalain mukaan kunnissa tulee tarkastella konserninäkökulmaa sekä kunnan toiminnan ja talouden ohjausta kokonaisuutta. Kuntakonserni sisältää kunnan oman organisaation, mukaan lukien liikelaitokset, sekä eri yhteisöt, joissa kunnalla on kirjanpitolain (1336/1997) tarkoittama määräysvalta. Kuntalain mukaan kunnan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. (Vm: Kuntatalousohjelma 2018–2021).

Tilinpäätösarvioiden mukaan kuntien talous heikkeni vuonna 2019 edellisvuoden tavoin: kuntien rahoituksen riittävyys heikkeni, lainakanta kääntyi kasvuun ja toimintakate heikkeni. Toimintakate heikkeni 4,1 % ja verorahoitus (verotulot ja valtionosuudet) kasvoi 2,3 % vuodesta 2018. Toimintakatetta pienensi toimintakulujen voimakas kasvu, johon vaikuttavat sosiaali- ja terveydenhoitomenojen kasvu sekä toimintatulojen pienoinen väheneminen.

Vuonna 2019 verotulojen kehitys oli poikkeuksellista, kun kuntien verokertymää pienensivät tulorekisterin käyttöönotosta johtuneet ongelmat ja muutokset ennakonpidätystavassa. Näistä seikoista johtuen noin 250 miljoonaa euroa kunnallisveroja siirtyy tilitettäväksi vuodelle 2020.

Kuntien lainakanta kasvoi edelleen vuonna 2019 ja lainakannan kasvu on kiihtynyt aiempiin vuosiin verrattuna. Kasvua oli noin 10 prosenttia. Lainakanta oli 3 360 euroa/asukas. Lainakanta ylitti maan keskiarvon 137 kunnassa. Erot kuntien välillä ovat suuret velattomasta kunnasta aina 10 500 euroon/asukas.

Vuoden 2019 koko kuntatalouden tilikauden tulos oli noin 205 milj. euroa negatiivinen, kun vuonna 2018 vastaava luku oli noin 120 milj. euroa. (Lähde: Manner–Suomen kuntien ja kuntatyhtymien tilinpäätösarvioit vuonna 2019) *Kuntatalouden kehitys*

Kuntatalous on heikentynyt vuosina 2018–2019 ja menojen kasvun odotetaan jatkuvan merkittävänä. Menokasvua lisäävät muun muassa koronaepidemiaan liittyvät kustannukset, palvelutarpeen kasvu ja hallitusohjelman lisäykset kuntien peruspalveluihin. Kunta-alan ansiokehityksen oletetaan mukailevan koko kansantalouden vajaan 3 prosentin vuotuista ennustettua ansiokehitystä.

Kuntatalouden tulojen ja menojen epätasapaino pysyy vuosina 2020–2023 mittavana. Siksi kuntatalouden lainanottotarvetta heijastava toiminnan ja investointien rahavirta on kehitysarviossa kehyskaudella 1,9–2,7 mrd. euroa negatiivinen ilman uusia toimenpiteitä. Kuntien lainakanta jatkaa kasvuaan ja sopeutustarve on suuri. Hallituksen mahdolliset työllisyyttä edistävät toimet hyödyttäisivät myös kuntataloutta, mutta kuntatalouden vakauden turvaaminen edellyttää myös rakenteellisia uudistuksia. Lisäksi kuntien tulee jatkaa omia taloutta vahvistavia toimiaan.

Kuntakokoryhmittäin tilannetta tarkastellaan laskennallisen veronkorotuspaineen näkökulmasta. Laskelmien perusteella veronkorotuspaineita on kaikissa kuntaryhmissä, eniten alle 6 000 asukkaan kuntakokoryhmissä. Tarve verojen kiristämiseen lisääntyy kaikissa kuntakokoryhmissä tarkastelukauden loppua kohti vuoteen 2023. (Lähde: VM 2019:52)

Valtioneuvoston asetuksen (120/2014) mukaisesti julkisen talouden suunnitelmasa asetetaan kuntatalouden rahoitusasematavoitteen kanssa johdonmukainen euronääräinen rajoite valtion toimenpiteistä kuntataloudelle aiheutuvalle menojen muutokselle. Paikallishallinnon rahoitusasema saa olla vuonna 2023 korkeintaan 0,5 prosenttia alijäämäinen suhteessa kokonaistuotantoon. Menorajoitteen toteutumista seurataan vuosittain.

Hallitusohjelman mukaan kuntien tehtäviä ja velvoitteita vähentävät, lisäävät tai laajentavat toimenpiteet sekä kuntatalouteen vaikuttavat veroperustemuutokset kompensoidaan nettomääräisesti 100-prosenttisesti taikka poistamalla muita tehtäviä tai velvoitteita. (Lähde: VM 2019:52)

Hallitusohjelman mukaisesti käynnissä olevaa kiinteistöverouudistusta jatketaan. Kiinteistöverouudistuksessa tavoitteena on saattaa rakennusten ja maapohjien verotusarvot vastaamaan paremmin niiden todellisia käypiä arvoja. Tavoitteena on myös aikaisempaa selkeämpi ja läpinäkyvämpi arvostamisjärjestelmä, joka on myös mahdollista pitää aiempaa tehokkaammin ajantasaisena. Tarkoituksena ei ole vaikuttaa kiinteistöverotuksen tasoon. Tämän takia verotusarvojen vaihteluvälejä tarkistettaisiin niin, että kunnat voisivat asettaa kiinteistöveroprosenttinsa siten, että verokertymä pysyy aiempien vuosien tasolla. Lisäksi hallitusohjelman mukaan selvitetään, miten verovelvollisen alhainen maksukyky voidaan ottaa huomioon. Huomioon otetaan ympäristönäkökohdat, alennetaan merituulivoimaloiden kiinteistöverotusta ja vapautetaan luonnonsuojelulain nojalla suojellut alueet kiinteistöverosta. Kiinteistöverotusta ei laajenneta maa- ja metsätalousmaahan. (Kuntatalousohjelma s. 50).

Verotulojen kehitys Kuusamossa

Vuodelle 2019 kaupunginvaltuusto vahvisti Kuusamon kaupungin

- tuloveroprosentiksi 20,00

kiinteistöveroprosenteiksi

- yleinen kiinteistöveroprosentti 1,10
- vakinaiset asuinrakennukset 0,50
- muut kuin vakinaiset asuinrakennukset 1,10
- voimalaitokset 2,50
- yleishyödylliset yhteisöt 0,00
- rakentamattomista rakennuspaikoista ei peritty erityistä kiinteistöveroa vuonna 2019.

Vuoden 2019 talousarvioon verotulot arvioitiin Kuntaliiton kuntakohtaisen ennusteen 10/2018 perusteella (Taulukko 1) eli 54 151 000 euroa.

Yhteenveto						
TILIVUOSI	2016	2017	2018**	2019**	2020**	2021**
Verolaji						
Kunnallisvero	41 666	41 783	40 163	42 726	43 650	45 248
<i>Muutos %</i>	-1,4	0,3	-3,9	6,4	2,2	3,7
Yhteisövero	3 304	4 067	3 809	4 215	4 339	4 484
<i>Muutos %</i>	-8,1	23,1	-6,3	10,7	3,0	3,3
Kiinteistövero	6 828	6 737	7 211	7 211	7 211	7 211
<i>Muutos %</i>	-0,7	-1,3	7,0	0,0	0,0	0,0
VEROTULOKSI KIRJATTAVA	51 798	52 586	51 182	54 151	55 200	56 943
<i>Muutos %</i>	-1,7	1,5	-2,7	5,8	1,9	3,2

Taulukko 1. Kuntaliiton kuntakohtainen veroennuste 10/2018 (ta 2019 valmistelu)

Vuoden 2019 talousarviota muutettiin kaupunginvaltuuston 11.11.2019 § 50 päätöksellä mm. verotulojen osalta, siten että verotuloarviota pienennettiin 2,5 miljoonaa euroa eli verotulot olivat muutetussa talousarviossa yhteensä 51.651.000 euroa.

Veroperustemuutokset vuonna 2019

Kuntien verotulot ovat tilinpäätösarvioiden mukaan yhteensä 22,9 miljardia euroa vuonna 2019. Ne kasvoivat edellisen vuoden tilinpäätöksiin verrattuna 2,3 prosenttia. (Lähde: Valtiovarainministeriö, kunta- ja aluehallinto-osasto)

Kunnallisvero

Suurin osa hallitusohjelman mukaisista veroperustemuutoksista on jo toteutettu vuosina 2016–2018. Keskeisiä toimenpiteitä ovat olleet työn verotuksen keventäminen ja toisaalta valmisteverotuksen ja kiinteistöverotuksen kiristäminen. Vuonna 2019 on jatkettu hallitusohjelman mukaisia asteittain voimaan tulevia muutoksia: tupakkaveron korottamista, autoverotuksen keventämistä sekä asuntolainan korkovähennyksen supistamista. Hallitusohjelman mukaisesti on tehty indeksitarkistus ansiotuloveroperusteisiin kaikilla tulotasoilla.

Vuonna 2019 ansiotuloverotusta kevennetään yhteensä 130 milj. eurolla, kun perusvähennystä, työtulovähennystä sekä eläketulovähennyksiä korotetaan. Työasuntovähennyksen enimmäismäärää korotetaan niin, että se tukee paremmin työn perässä muuttamista.

Kiinteistövero

Kiinteistöveroa määrättiin reilulle kahdelle miljoonalle asiakkaalle (+0,2 %) yhteensä 1 908 miljoonaa euroa, mikä oli 74 miljoonaa euroa (+4,0 %) enemmän kuin vuonna 2018. Kiinteistöveron määrä kasvoi nopeammin kuin vuonna 2018, jolloin kiinteistöveron tuotto kasvoi 2,2 prosenttia.

Kiinteistöveron määrä perustuu kiinteistön sijaintikunnan määräämiin vuoden 2019 kiinteistöveroprosentteihin sekä kiinteistön vuoden 2018 verotusarvoon. Kiinteistövero tilitetään kokonaisuudessaan sille kunnalle, jossa kiinteistö sijaitsee. Vuoden 2019 kiinteistöveron perusteena olevat kiinteistöjen verotusarvot olivat yhteensä 238,1 miljardia euroa, mistä rakennusten osuus oli 190,9 miljardia euroa (80 %) ja maapohjan osuus 47,2 miljardia euroa (20 %). Rakennusten verotusarvot nousivat viime vuodesta koko maan osalta 3,5 prosenttia ja maapohjan verotusarvot 1,5 prosenttia. Rakennusten verotusarvojen nousuun vaikutti jälleenhankinta-arvojen nosto 2,7 prosentilla. Jälleenhankinta-arvoja nostettiin rakennuskustannusten kasvun seurauksena. (Lähde: Verohallinto, Verohallinnon tilastoja: Kiinteistöverotus verovuonna 2019)

Kuntien valtionosuudet

Kunnan valtionosuus koostuu kahdesta osasta, kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta (VM) ja opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuusrahoituksesta (OKM). Kunnan peruspalvelujen valtionosuusprosentti nousi 0,03 prosenttiyksikköä ja oli 25,37 vuonna 2019 (25,34 vuonna 2018).

Valtionosuudet kirjataan tilinpäätöksessä valtionosuusviranomaisen tilitysten ja päätösten mukaan suoriteperustetta vastaavalla tavalla. Tuloslaskelman valtionosuuksiin sisältyvät käyttötalouden valtionosuudet, jotka perustuvat yleiseen valtion ja kuntien väliseen kustannustenjakoon ja joilla ei ole käyttökorvauksen tai maksun luonnetta. Näitä ovat kunnan peruspalvelujen valtionosuus (ml. verotulomenetysten kompensatio), opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet ja harjoittajan valtionosuuden korotus.

Alkuperäiset päätökset kuntien valtionosuuksista vuodelle 2019 tehtiin 31.12.2018. Niiden mukaan kunnille myönnettiin valtionosuutta yhteensä 8 389 miljoonaa euroa vuonna 2019 (8 459 milj. euroa vuonna 2018).

Pääministeri Rinteen budjettiriihessä 17.9.2019 tehtiin päätös kertaluonteisen 237 miljoonan euron erän maksamisesta kunnille vuonna 2019. Vuodelle 2019 siirrettävä erä tarkoittaa samalla sitä, että vuodelle 2020 valtionosuuksia maksetaan 237 000 euroa vähemmän. Lisäksi vuoden 2019 kuluessa valtionosuuteen tehtiin useita korjauksia ja tarkistuksia, viimeiset 30.12.2019 (VM) ja 31.12.2019 (OKM).

Muutosten jälkeen kunnille myönnettiin valtionosuutta yhteensä 8 632 miljoonaa euroa vuonna 2019 (8 459 milj. euroa vuonna 2018). Kuntien valtionosuudet lisääntyvät 174 milj. euroa (2,1 %, 32 €/as) vuodesta 2018 vuoteen 2019.

Valtionosuuden muutokseen vaikuttivat kertaluonteisen valtionosuuskompensaatian (+237 milj. euroa) lisäksi mm. vuodelle 2019 tehtävä kuntien ja valtion välinen kustannustenjaon tarkistus (-231 milj. €) ja valtionosuuden kautta kunnille maksettavat veromenetysten kompensatiot (+224 milj. €). Kilpailukykyopimuksen (kiky) takia kuntien valtionosuutta vähennettiin vuonna 2019 yhteensä -497 milj. € (-91 €/as). Lisäksi hallitusohjelman mukaisten indeksijäädytysten takia kunnilta jäi peruspalvelujen valtionosuutta saamatta -92 milj. euroa vuonna 2019. (Lähde: Kuntaliitto/talous/valtionosuudet)

Kuusamon kaupungin toteutuneet verotulot suhteessa vuoden 2019 talousarvioon ja vuoden 2018 tilinpäätökseen.

Muutettuun talousarvioon nähden verotuloja kertyi 953 742 euroa enemmän. Kunnallisveroa kertyi 1 236 413 euroa enemmän, yhteisöveroa 449 047 euroa vähemmän ja kiinteistöveroa 166 377 euroa enemmän kuin muutettuun talousarvioon oli arvioitu.

Kuusamon kaupungin kokonaisverotulojen kertymä vuodelta 2019 oli yhteensä 52 604 742 euroa. Edelliseen vuoteen 2018 verrattuna kasvua oli 2,6 % eli 1 354 971 euroa (vuoden 2018 verotulojen kokonaiskertymä oli 51 249 772 euroa). (Taulukko 2)

	TP 2018	TP 2019	Muutos
Kunnallisvero	40 188 639 euroa	41 461 413 euroa	kasvua 1 272 774 eli 3,2 %
Kiinteistövero	7 218 261 euroa	7 377 377 euroa	kasvua 159 115 eli 2,2 %
Yhteisövero	3 842 871 euroa	3 765 953 euroa	laskua 76 918 eli 2,0 %
Yhteensä	51 249 772 euroa	52 604 742 euroa	kasvua 1 354 971 eli 2,6 %

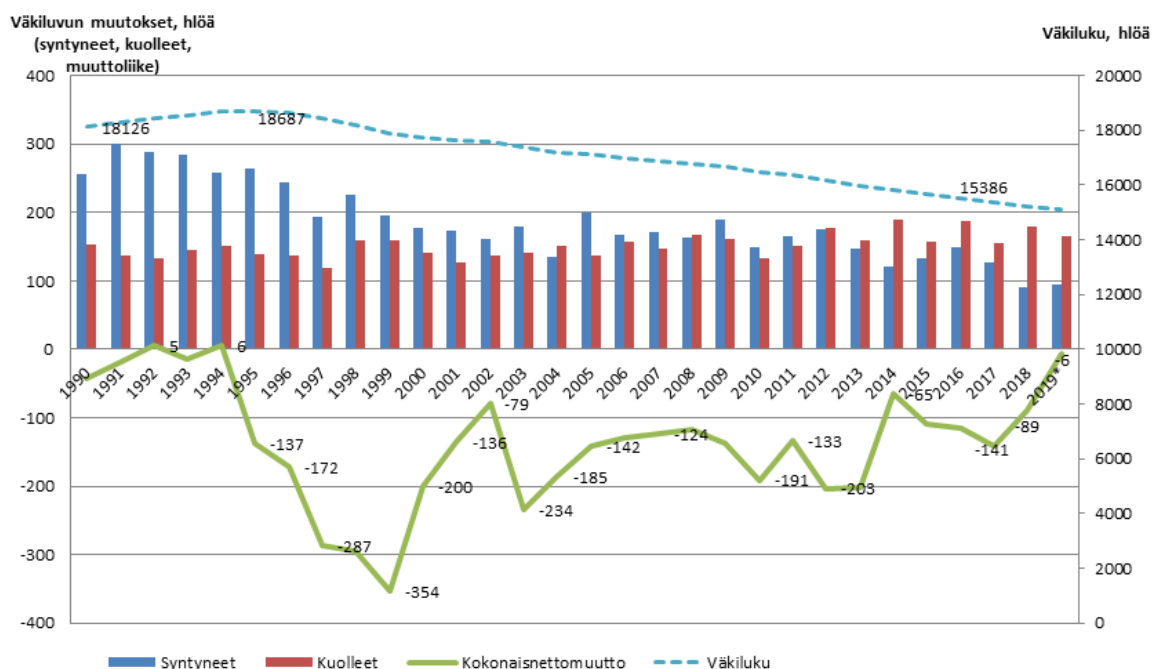
Taulukko 2. Verotulojen vertailu vuodesta 2018 vuoteen 2019

Työttömyyden ja asukasmäärän kehittyminen Kuusamossa vuonna 2019

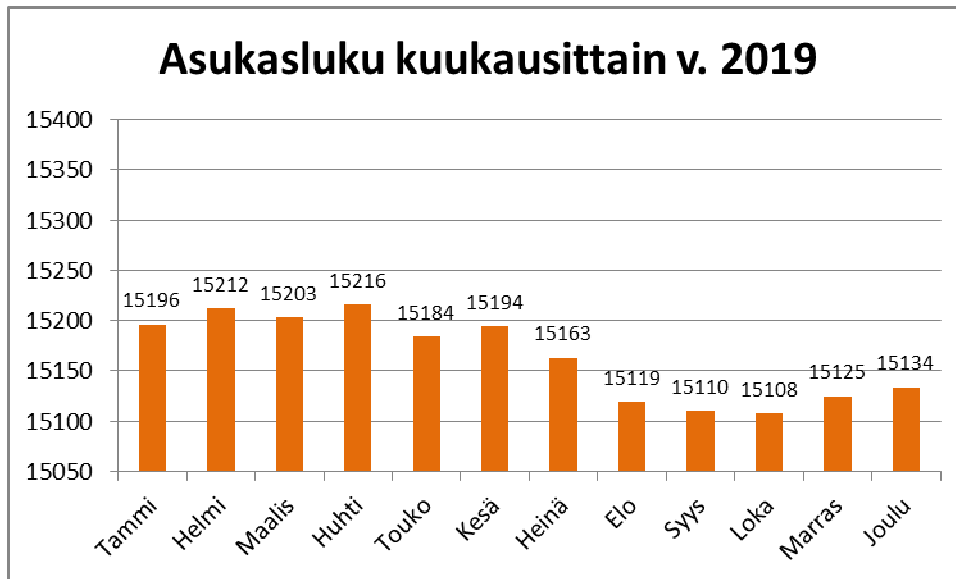
	Työttömyysaste	Työttömien lukumäärä
Tammikuu	10,1	668
Helmikuu	9,5	629
Maaliskuu	8,9	589
Huhtikuu	8,9	588
Toukokuu	9,0	598
Kesäkuu	9,3	616
Heinäkuu	9,6	637
Elokuu	8,5	559
Syyskuu	8,3	551
Lokakuu	8,6	569
Marraskuu	8,5	562
Joulukuu	9,9	652

Taulukko 3. Työttömyyden kehitys Kuusamossa vuonna 2019

Vuonna 2019 keskimääräinen työttömyysaste Kuusamossa oli 9,1 prosenttia. Kuusamon kaupungin asukasluku joulukuussa oli Tilastokeskuksen mukaan 15.134 henkeä eli 73 henkilöä vähemmän kuin vuonna 2018, jolloin asukkaita oli 15.207. Väestön prosentuaalinen vähentyminen vuodesta 2018 vuoteen 2019 oli 0,5 %.

Kuvio 1. Väestömuutokset Kuusamossa 1990 -2019, *=ennakkotieto (v. 2019). Lähde: Tilastokeskus

Kuvio 2. Asukasluku kuukausittain vuonna 2019

1.4. Olennaiset muutokset taloudessa ja toiminnassa

Vuonna 2019 kertyi sijoitusarvopapereiden myyntivoittoja 838.187,06 euroa ja sijoitusarvopapereiden myyntitappioita kertyi 221.319,73 euroa.

Käyttöomaisuuden myyntivoittoja toteutui 59.722,93 euroa vuonna 2019 sekä osakkeiden arvonalentumisten palautuksia 792.474,56 euroa.

Kaupunginhallitus päätti 11.3.2019 § 54 kotiuttaa 9.000.000 euroa kaupungin sijoitussalkusta. Lisäksi kaupunginhallitus päätti, että loput sijoitussalkun varoista sijoitetaan siten, että pääoma on turvattu.

Vuonna 2019 kirjattiin kuluksi Kajaanin kaupungin ja Kuusamon kaupungin vuoden 2012 yhteistyösopimukseen perustuva Kajaanin kaupungin liikelaitoksen veloittama oppilastyö 863.884,01 euroa.

Lisäpoistoja vuonna 2019 kirjattiin 645.849,12 euroa.

Maankäytösopimusten perusteella saatujen rahojen tuloutus on vuonna 2019 kirjattu Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston ohjeistuksen mukaisesti tuloslaskelmaan maksutuottoihin, yhteensä 705.685,34 euroa. Aikaisempina vuosina ne on tuloutettu investointeihin.

Kaupungin talous heikkeni edelleen vuoden 2019 aikana. Kaupunginhallitus on kokouksessaan 19.8.2019 § 122 päättänyt, että kaupunki etsii käyttötalouteen vaikuttavia talouden tasapainottamistoimenpiteitä, jotka ovat ensisijaisesti rakenteellisia. Toimialoja veloitettiin etsimään talouden tasapainottamistoimenpiteitä vähintään 800 000 euron edestä seuraavasti: kasvatus- ja sivistystoimi 200 000 euroa, yhdyskuntatekniikka 100 000 euroa, keskushallinto 200 000 euroa ja perusturva 300 000 euroa.

Kaupunginvaltuusto kokouksessa 11.11.2019 § 50 päätti muuttaa vuoden 2019 talousarvion käyttötalousosaa, tuloslaskelmaa ja rahoituslaskelmaa siten, että:

kaupungin toimintakate pieneni 1,5 milj. €, verotuloarviota pienennettiin 2,5 milj. €, valtionosuuksia lisättiin 0,8 milj. €, rahoitustuottoa kasvatettiin 1,1 milj. €, poistoja pienennettiin 0,1 milj. € ja rahastojen käyttöä pienennettiin 0,3 milj. €.

Talousarvion valmistelun yhteydessä todettiin, että kaupungin käyttötalous ei ole tasapainossa vuonna 2020. Tämän johdosta kaupunginhallitus nimesi parlamentaarisen taloustyöryhmän, joka kokoontui kuusi kertaa vuoden 2019 lopussa. Taloustyöryhmä kirjasi talouden tasapainottamistoimenpiteitä 5 miljoonaa euroa vuodelle 2020.

Tilikauden päättymiseen jälkeen Suomeen on levinnyt korona epidemia. Epidemialla on merkittäviä vaikutuksia kuntien toimintaan ja talouteen. Vaikutusten suuruus ja kesto riippuvat viruksen leviämisestä ja sen taltuttamisen onnistumisesta. Mitä pidempään toimintaa haittaavia rajoituksia joudutaan jatkamaan, sitä suuremmat ovat taloudelliset menetykset.

Korona on lisännyt epävarmuutta rahoitus- ja osakemarkkinoilla. Kuusamon kaupunginhallituksen päätöksen mukaisesti Kuusamon kaupungin sijoituksia ei ole osakemarkkinoilla.

Kuusamon kaupunginvaltuusto on kokouksessaan 23.3.2020 hyväksynyt kaupunginhallituksen lisämäärärahaesitykset epidemian vaikutusten torjumiseen Kuusamossa seuraavasti:

- työllistämisen tukemiseen 400 000 €
- yritysten- ja niitä palvelevien kehittämistoimenpiteiden rahoitukseen 400 000 €
- epidemian aiheuttamien henkisten vaikutusten hoitamiseen 300 000
- elinkeinoelämän jälleenrakennuksen käynnistymisen nopeuttamiseen 200 000 € yhdyskuntatekniikan toimialalle.

Epidemialla tulee olemaan merkittäviä vaikutuksia kaupungin talouteen. Toimintatuotot tulevat pieneneään muun muassa vähenevistä päivähoitomaksuista, liikuntahallin käyttömaksuista ja pääsymaksutuotoista. Kunnallisverotulo ja yhteisöverotulo tulevat pieneneään, koska yritysten kannattavuus heikkenee ja ne lomauttavat henkilöstöään.

Käyttötalouden osalta kustannukset tulevat kasvamaan muun muassa sosiaali- ja terveydenhuollon alalla sekä tietohallinnossa etätyöhön siirtymisen johdosta.

Kokonaisuudessaan epidemian vaikutuksia kunnan toimintatuottoihin ja toimintakuluihin ei tiedetä, koska epidemian laajuus on erilainen paikasta riippuen.

Kuusamon kaupunginhallituksen päätöksen mukaisesti ateria- ja puhtaanapitopalvelut siirtyvät keskushallinnon toimialalta yhdyskuntatekniikan toimialalle 1.1.2020.

Kuusamon kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesti Työllisyyspalvelut yhdyskuntatekniikan toimialalta siirtyvät Naturpolis Oy:lle ja Askeleen palvelut siirtyvät yhdyskuntatekniikan toimialalta keskushallinnon toimialalle.

Vuoden 2019 tilinpäätöksen analysointia

Kuusamon kaupungin tilinpäätös vuodelta 2019 on 2.257.093,98 euroa alijäämäinen. Vuoden 2019 tilinpäätöksen toimintakate oli -96.327.885,07 euroa. Muutetun talousarvion mukainen toimintakate oli -95.722.000 euroa. Ylitystä muutettuun talousarvioon nähden tuli 605.885,07 euroa ja ylitystä alkuperäiseen nähden 2.095.885,07 euroa toimintakatteen osalta.

	Talousarvio 2019	Muutettu talousarvio	Toteuma	Poikkeama (toteuma-muutettu talousarvio)
Toimintatuotot	19.107.797	20.507.797	22.401.128	1.893.331
Valmistus omaan käyttöön	665.000	665.000	784.198	119.198
Toimintakulut	114.004.797	116.894.797	119.513.212	-2.618.415
Toimintakate	- 94.232.000	- 95.722.000	- 96.327.885	-605.885

Taulukko 4. Toimintatuottojen, toimintakulujen ja toimintakatteen muutokset ja toteuma vuonna 2019.

Talousarviomäärärahojen muutokset ja ylitykset v. 2019 sitovuustason mukaisesti

Käyttötalous kv:n päätös	Ta 2019 netto	Talousarvio-muutos netto	Muutettu TA 2019 netto	Toteutuma netto	Ylitys/alitus
18.3.2019 § 6					
Talousarviomuutos sisäisten erien osalta					
* Keskushallinto, sisäiset siivouspalv. tulot pienenee 62.000 eur ja sisäiset vuokrat pienenee 8.264 euroa	-4 689 500	-53 736	-4 743 236		
* Perusturva, sisäiset vuokrat pienenee 166.864 euroa	-58 195 796	166 864	-58 028 932		
* Yhdyskuntatekniikka, sisäiset vuokratulot pienenee 166.864 euroa ja 8.264 euroa sekä sisäiset sis. siivouspalv. menot pienenee 62.000 euroa	302 570	-113 128	189 442		
Em. talousarviomuutos koko kaupungin osalta 0 euroa					
	Ta 2019 netto	Talousarvio-muutos netto	Muutettu TA 2019 netto	Toteutuma netto	Ylitys/alitus
11.11.2019 §50	0	0	0	0	0
Kaupungin toimialojen toimintakatteen muutokset					
* Keskushallinto	-4 743 236	200 000	-4 543 236	-3 904 244	-638 992 85,9
11.11.2019 §49					
* Perusturva	-58 028 932	-2 000 000	-60 028 932	-60 920 034	891 102 101,5
* Kasvatus- ja sivistystoimi	-32 564 270	200 000	-32 364 270	-33 563 751	1 199 481 103,7
* Yhdyskuntatekniikka	189 442	110 000	299 442	420 983	-121 541 140,6
Verotuloarviota pienennetään	54 151 000	-2 500 000	51 651 000	52 604 742	-953 742 101,8
Valtionosuuksia lisätään	44 921 000	784 000	45 705 000	45 724 687	-19 687 100
Rahoitustuottoja lisätään	755 000	1 100 000	1 855 000	1 884 638	-29 638 102
Poistoja pienennetään	-5 700 000	100 000	-5 600 000	-6 023 313	423 313 108
Rahatojen käyttöä pienennetään	760 000	-260 000	500 000	474 221	25 779 95
	Ta 2019 netto	Talousarvio-muutos netto	Muutettu TA 2019 netto	Toteutuma netto	Ylitys/alitus
Investoinnit kv:n päätös					
Määrärahamuutokset					
6.5.2019 §15					
Omaisuuksien hankintaan KSAK Oy:n osakkeiden ostaminen Pudasjärven kaupungilta	-300 000	-150 000	-450 000	-456 208	6 208 101
10.6.2019 §27					
Rukan koulun liikuntasalisivien peruskorjaus	-300 000	-330 000	-630 000	-686 602	56 602 109
26.8.2019 §33					
Määrärahan siirto historiakeskuksen toteuttamisesta, kasvatus- ja toimialan irtaimistoon	-200 000	-150 000	-350 000	-346 144	-3 856 99
Määrärahojen ylitykset					
Käyttötalous					
Yhteiset erät	393 486		393 486	105 535	287 951 27
Perusturva	-58 195 796	-1 833 136	-60 028 932	-60 920 034	891 102 101
Kasvatus- ja sivistystoimi	-32 564 270	200 000	-32 364 270	-33 563 751	1 199 481 104
Investoinnit					
Irtaimisto, yhdyskuntatekniikka	-200 000		-200 000	-219 667,16	19 667,16 109,8
Omaisuuksien hankinta	-300 000	-150 000	-450 000	-532 408	82 408 118
Kaavateiden saneeraus	-275 000		-275 000	-314 017	39 017 114
Liikenneväylät ja -alueet sekä yht hank	-500 000		-500 000	-575 283	75 283 115
Rukan kaupunkiympäristön kehittäminen, tp 2019 maankäyttö- ja rakennuslain perusteella saatujen rahojen tuloutus kirjattu tuloslaskelmaan, ta 2019 ne on merkitty ja aiempina vuosina ne on kirjattu investointien rahoitusosuusiksi.	0	0	0	-705 685,34	-705 685,34

Ulkoinen ja sisäinen toteuma toimintakatteen osalta vuodelta 2019

Kaupunginhallitus alitti muutetun talousarvion 638.991,54 eurolla.
Perusturva ylitti muutetun talousarvion 891.102,31 eurolla.
Kasvatus- ja sivistystoimi ylitti muutetun talousarvion 1.199.481 eurolla.
Yhdyskuntatekniikka alitti muutetun talousarvion 121.540,70 eurolla.
Eriytetyt yksiköt ja yhteiset erät yhteensä alitti talousarvion 724.165,79 eurolla.

Vuoden 2019 verorahoitus

Vuonna 2019 verorahoitusta kertyi yhteensä 98.329.429,38 euroa. Vuoteen 2018 nähden verorahoitus eli valtionosuus- ja verotulot nousivat 2.193.553,86 euroa eli 2,3 %. Verorahoitus vuonna 2018 oli yhteensä 96.135.875,52 euroa.

Vuoden 2019 muutettuun talousarvioon oli arvioitu kokonaisverorahoituksen (verotulot + valtionosuudet) määräksi 97.356.000 euroa. Muutettuun talousarvioon nähden verorahoitusta kertyi 973.429,38 euroa arvioitua enemmän.

Valtionosuustulot ylittyivät 19.687,00 eurolla muutettuun talousarvioon nähden (muutettuun talousarvioon valtionosuudeksi arvioitu 45.705.000 euroa, lopullinen päätös vuoden 2019 valtionosuuksista tuli 01/2019).

Vuosikate oli 3.291.998,10 euroa eli 217,64 euroa/asukas. Kumulatiivinen ylijäämä on vuoden 2019 tilinpäätöksen tulos huomioiden 13.192.320,88 euroa.

Muutokset vuoden 2019 investointiohjelmaan

Bruttoinvestointien toteutuma oli 6.324.124,33 euroa ja nettoinvestointien 6.217.650,67 euroa. Muutetussa talousarviossa bruttoinvestoinnit olivat 12.990.000 euroa ja nettoinvestoinnit 11.090.000 euroa. Nettoinvestoinnit muutettuun talousarvioon verrattuna alittuivat 4.872.349,33 eurolla.

Investointien osalta kaupunginvaltuusto teki merkittävimpiä muutoksia vuoden 2019 aikana mm. seuraavasti:

- Kaupunginvaltuuston päätös 6.5.2019 § 15, Omaisuuden hankinta – kustannuspaikalle lisätään 150.000,00 euron määräraha KSAK Oy:n osakkeiden ostamiseen Pudasjärven kaupungilta.
- Kaupunginvaltuuston päätös 10.6.2019 § 27 Rukan koulun liikuntasalisiiven peruskorjaukseen lisämääräraha 330 000,00 euroa.
- Kaupunginvaltuuston päätös 26.8.2019 § 33 Kulttuuriin ja vapaa-aikaan liittyvät investoinnit –hankeryhmässä historiakeskuksen toteuttamiseen varattu 150 000 euron määräraha siirretään käytettäväksi kasvatus- ja sivistystoimen irtaimistohankintoihin.

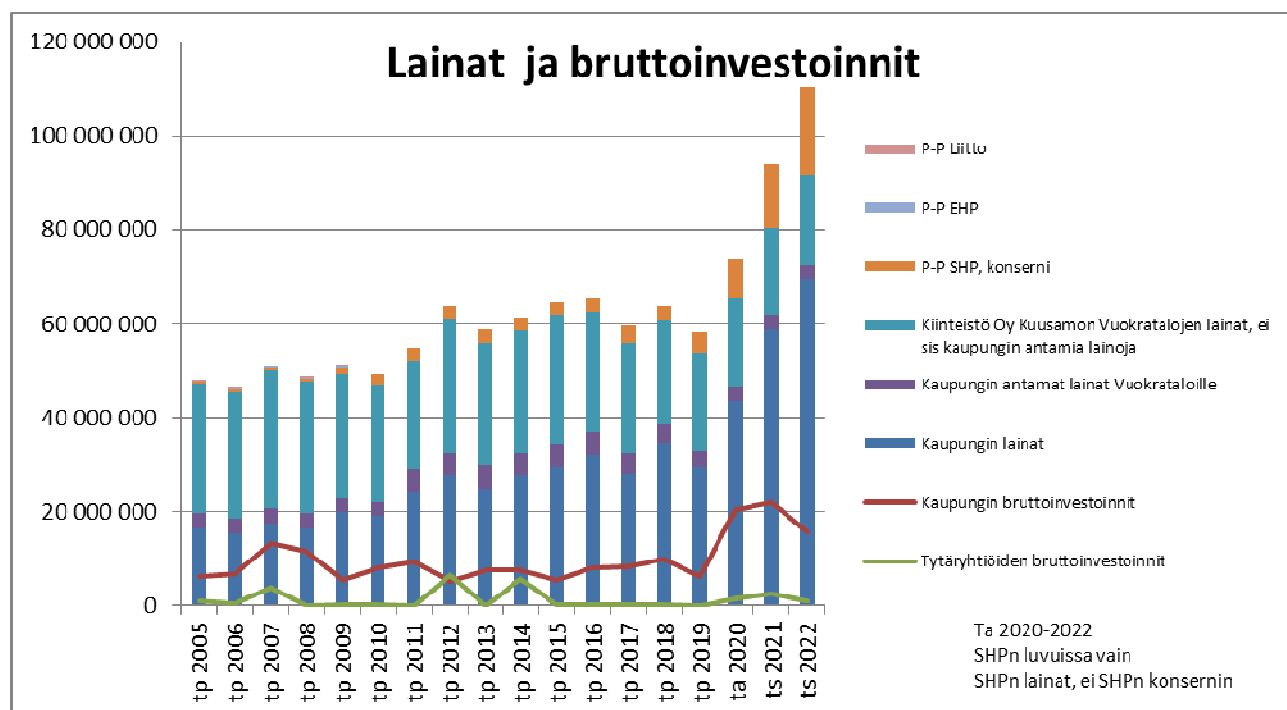
Kuusamon kaupungin vuoden 2019 lainakanta, rahastosijoitukset ja takaukset

Vuonna 2019 pitkäaikaista lainaa ei nostettu ollenkaan. Pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin 5.255.249,20 eurolla. Lyhytaikaista kuntatodistusluottoa 31.12.2019 ei ollut. Kuntien tilinpäätösarvioiden mukaan kuntien lainakanta vuonna 2019 oli 3.342 euroa/asukas.

Vaihtuvakorkoisten lainojen osuus oli 24.395.704,20 euroa ja kiinteäkorkoisten lainojen osuus 4.986.120,21 euroa. Kaupungin rahastosijoitusten markkina-arvo vuoden 2019 lopussa oli 15.644.606 euroa. Vastaavasti vuoden 2018 lopussa markkina-arvo oli 23.410.079 euroa. Vuonna 2019 rahastosalkusta kotiutettiin 9.000.000 euroa.

Kuusamon kaupungin myöntämät takaukset tytäryhtiöille on 31.12.2019 tilanteen mukaan 11.328.896,50 euroa ja muille 1.855.159,77 euroa eli yhteensä 13.184.056,27 euroa.

Taulukkoon 7 on koottu graafi kaupungin, tytäryhtiöiden ja kuntayhtymien lainojen sekä kaupungin ja tytäryhtiöiden bruttoinvestointien kehityksestä vuosina 2005 – 2022.

Taulukko 6 Lainojen ja bruttoinvestointien kehitys vuosina 2005–2022

Kaupungin korkoriskien hallinta

Kaupungin lainasalkku koostuu vaihtuvan ja kiinteän koron lainoista, sekä koronvaihtosopimuksista. Korkotason muutokset vaikuttavat kaupungin korkokuluihin. Korkoriskin suojaamisella pyritään tasoittamaan korkotason muutosten vaikutusta eri vuosien tuloksiin. Korkoriskiä hallitaan talousjohdossa, joka muokkaa lainojen korkosidonnaisuusaikaa käyttämällä apuna myös koronvaihtosopimuksia. Koska pitkien korkojen tasot ovat tällä hetkellä edelleen alhaalla, niin kaupungin tavoitteena on kiinnittää tulevaa investointirahoitusta pidempiaikaisiin lainoihin ja näin ollen myös lainojen keskimääräinen juoksu-aika pitenee.

Kaupungin lainasalkun suojausaste on 31.12.2019 noin 65 %. Se nousee vuoden 2020 aikana yli 70 %:n tason ja lähtee sen jälkeen loivaan laskuun vuosittain, ollen vuoden 2025 lopussa enää 42 %. Tämä siis nykyisen lainasalkun osalta. Kokonaislainamäärä 31.12.2019 on 29,4 miljoonaa euroa. Lainojen lyhennykset vuodelle 2020 tulevat olemaan n. 4,96 miljoonaa euroa. Kaupungilla on näin ollen uusien investointien lisäksi myös vanhojen lainojen jälleerahoitusriski.

Kaupungin tulee kuitenkin korkojen kääntyessä nousuun ottaa kantaa myös talousarviohorisontin aikana nostettaviin uusiin lainoihin ja niiden korkoriskiä (bruttolainanotto). Lähde: Operandi Oy.

1.5. Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Väestön ikääntyessä sosiaali- ja terveydenhuoltomenojen kasvu on erittäin todennäköistä, joten keskeistä kaupungin talouden kannalta on, miten sosiaali- ja terveyspalvelut järjestetään.

Yksi kaupungin talouteen oleellisesti vaikuttavista tekijöistä on työikäisen väestön määrä ja heidän työllisyytensä. Yleinen trendi väestön muuttamisesta maaseudulta kasvukeskuksi näkyy myös Kuusamossa. Kuusamon asukasluku on ollut laskussa: 31.12.2019 asukkaita oli 15 134, kun taas sitä edellisellä vuonna asukasluku oli 15 207. Työpaikkojen määrä on sen sijaan viime vuosina kasvanut. Positiivista on myös se, että työttömyysaste on ensimmäisen kerran kolmeen kymmeneen vuoteen laskenut alle 10 prosenttiin. Jo tällä hetkellä haasteena monilla aloilla Kuusamossa on työvoiman saatavuus. Työmarkkinoiden kohtaantoon ja osaavan työvoiman rekrytointiin liittyviin haasteisiin vastataan kehittämällä ja tehostamalla työllisyyspalveluita osana Naturpolis Oy:n toimintaa. Kehittämisen tueksi on haettu alueellista työllisyyskannetta, jonka avulla rakennetaan monialaisia kumppanuusmalleja paikallisesti ja alueellisesti, vastataan joustavasti osaamisen kehittämiseen liittyviin tarpeisiin sekä kehitetään rekrytointiin liittyviä malleja niin, että ne huomioivat myös kansainvälisen rekrytoinnin erityispiirteet. Tavoitteenamme on, että kaikki nuoret aikuiset ovat joko opiskelemassa tai työelämässä.

Tulevaisuuden verotulojen kehitystä on vaikea ennustaa, mutta kaupunki tulee jatkamaan aktiivista elinkeinopolitiikkaa sekä muuttotappion vähentämiseksi ja syntyvyyden lisäämiseksi (/ lapsiperheiden viihtyvyyden edistämiseksi) kehittämään kaupungin pitovoimatekijöitä. Kuusamossa on käynnissä ja valmisteilla erilaisia hankkeita, joiden uskotaan osaltaan vaikuttavan positiivisesti paikkakunnan elinvoimaisuuteen ja tulevaan taloudelliseen kehitykseen. Esimerkiksi matkailussa on edessä suuret investoinnit. Parhaillaan Kuusamon matkailuyritykset investoivat 55 miljoonan euron edestä. Tämän lisäksi suunnitteilla on hotelli-, ravintola- ja ohjelmapalveluyritysten investointihankkeita. Kuusamon kaupungilla on valmisteilla erilaisia hankkeita, jotka liittyvät kaavoitukseen (mm. uusi teollisuusalue) ja rakentamiseen (mm. keskustassa sijaitsevan Kitkantien peruskorjaus). Lisäksi Kuusamon kaupungilla on valmisteilla mm. Nilonkankaan koulun ja Rukan Stadiumin suunnittelu.

Kuntaliiton marraskuussa 2019 antaman kuntakohtaisen veroennustekehikon mukaan Kuusamon verotulot kasvavat vuonna 2020 noin 3 miljoonaa euroa vuodesta 2019. Vuonna 2021 kasvua edelliseen vuoteen nähden ennustetaan tulevan noin miljoona euroa ja 1,5 miljoonaa euroa vuonna 2022.

Kuusamon kaupungin investointisuunnitelmien toteutuessa kaupungin bruttoinvestoinnit vuosina 2019 – 2021 ovat noin 40,7 miljoonaa euroa (nettoinvestoinnit 37 miljoonaa euroa). Kaupungin tulorahoitus ei riitä kattamaan investointeja, joten ne on rahoitettava osin lainarahalla. Tällä hetkellä kaupunkikonsernilla on velkaa noin 54,6 M€, mikä on Suomen kuntien vertailussa alle keskitason.

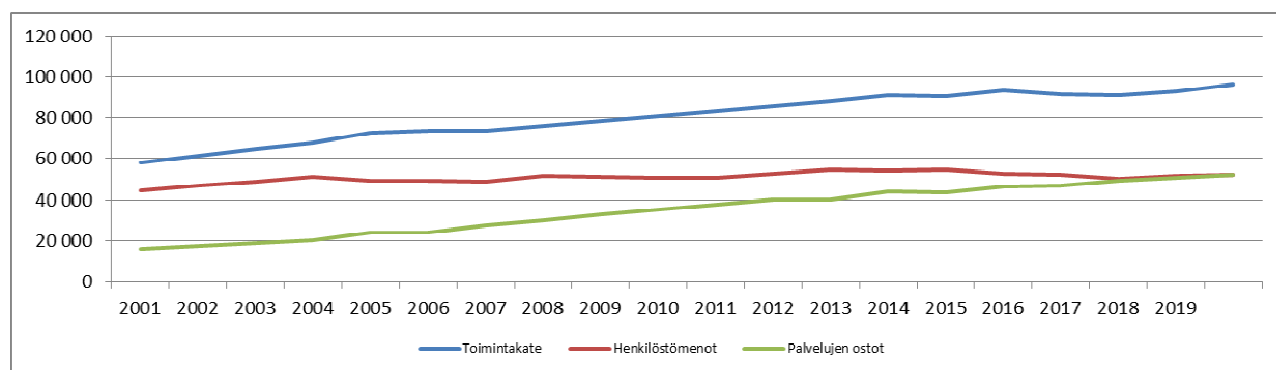
1.6. Henkilöstö

Kuusamon kaupungin palveluksessa oli 1 178 henkilöä 31.12.2019. Kaupungin palvelutuotannossa tehtiin noin 965 henkilötyövuotta v. 2019. Henkilöstön palkkakustannukset nousivat 0,5 milj. € edellisvuoteen verrattuna, henkilöstökustannukset henkilötyövuotta kohti laskien 995 €/htv.

Kunnalliseen työ- ja virkaehtosopimusratkaisuun liittyneet paikallinen järjestelyerä ja yleiskorotus on toteutettu 1.1.2019 ja 1.4.2019 lukien. Näiden lisäksi tammi-kuussa maksettiin tuloksellisuuteen perustuva kertaerä. Tuottavuustavoitteiden ja kertaerän piirissä oli koko kaupungin henkilöstö.

Kuusamon kaupungin pysyväisluontoisen ja määräaikaisen henkilöstön lukumäärä (31.12.) on vuosina 2013 – 2019 ollut toimialoittain alla olevan taulukon mukainen.

	v. 2019	v. 2018	v. 2017	v. 2016	v. 2015	v. 2014	v. 2013
Kaupunginhallitus	97	104	103	107	111	108	111
Perusturvalautakunta	507	473	488	495	498	509	505
Kasvatus- ja sivistysltk.	417	416	424	457	466	476	465
Yhdyskuntatekniikan ltk.	157	165	161	121	126	120	128
Yhteensä	1 178	1 158	1 176	1 180	1 201	1 213	1 209
- josta määräaikaisia	277	258	269	257	296	291	283

Kuvio 3. Kuusamon kaupungin toimintakate, henkilöstömenot ja palvelujen ostomenot vuosina 2001 – 2019

Henkilöstömenot ovat vuodesta 2001 vuoteen 2019 kasvaneet 7,9 milj. euroa eli 17,8 prosenttia. Palvelujen ostot ovat vastaavasti vuodesta 2001 vuoteen 2019 nousseet 36,8 milj. euroa eli 237 prosenttia. Toimintakatteen nousu vuodesta 2001 vuoteen 2019 on 38,2 milj. euroa eli 65,6 prosenttia. Aikajaksoon sisältyy mm. ammatillisen koulutuksen siirtäminen Kainuun ammattiopiston hoidettavaksi ja useita toimintojen ulkoistamisia.

Vuodelta 2019 on laadittu erillinen henkilöstökertomus.

1.7. Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeen perusteella toimintakertomuksessa tulee esittää arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista tekijöistä.

Maailman- ja kotimaan talouden näkyymiin liittyy paljon epävarmuutta. Maailman talouden epävarmuustekijät liittyvät mm. Iso-Britannian brexit-prosessiin ja Koronavirus epidemiaan. Epävarmuutta aiheuttavat myös maan hallituksen kuntasektorille kohdistamat lainsäädännölliset, rakenteelliset ja taloudelliset toimenpiteet, kuten mm. verotilitykset, valtionosuusuudistukset ja julkisen talouden kestävyysvajeen umpeen kurominen.

Rahoitusriskejä, joita ovat korkoriski, valuuttariski, likviditeettiriski ja luottoriski. Kuusamon kaupungilla on yhteistyösopimus Operandi Oy:n kanssa korkoriskien hallinnan osalta. Korkoriskejä pyritään hallitsemaan johdannaissopimusten avulla kohdassa 1.4. kuvatulla tavalla.

Operatiivisista riskeistä merkittävimmät ovat tietojärjestelmiin kohdistuvat riskit, jotka vaikuttavat koko organisaatioon. Merkittävimmät riskit ovat tietojärjestelmien toimintahäiriöt sekä mahdolliset väärinkäytökset ja virukset.

Talouden ohjauksessa tulee varautua entistä tehokkaammin väestön muuttoliikkeen ja erityisesti väestön ikärakenteen muutoksen aiheuttamiin talouden tasapainottamisongelmiin. Talouden pidossa tulisi keskittyä talouden tasapainon ylläpitämiseen sekä toiminnan tehokkuuden ja tuottavuuden lisäämiseen että rakenteellisten ratkaisujen löytämiseen palvelutuotannossa.

Riski ja epävarmuus ammattitaitoisen ja osaavan henkilöstön riittävyydestä tulee kasvamaan lähivuosina merkittävästi suurten ikäluokkien siirtyessä eläkeikään. Eriyisenä riskinä on riippuvuus kriittisten osaamisalueiden avainhenkilöistä ja haasteet yhteisten tukipalvelujen tehokkaiden tuottamisedellytysten turvaamisesta. Muutoksen hallintaa, henkilöstön työkykyyn ja työmotivaatioon resurssien vähetyssä on kiinnitettävä lisääntyvää huomiota.

Kaupungin omaisuus-, keskeytys-, metsä-, rakennus- ja asennustyö-, julkisyhteisön vastuu-, hallinnonvastuu ja oikeusturvavakuutuksien sekä liikenne- ja ajoneuvovakuutuksien osalta vakuutusyhtiönä toimii Pohjola Vakuutus Oy. Kaupungin lakisääteisen tapaturma-, ryhmätapaturma- ja matkavakuutuksien osalta vakuutusyhtiönä toimii LähiTapiola Keskinäinen.

1.8. Ympäristötekijät ja muut ei-taloudelliset asiat

Kirjanpitolautakunnan yleisohjeen mukaan Ympäristöasioiden kirjaamisesta ja esittämisestä kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksessä (2009) kunnan tulee antaa selvitys ympäristöasioiden kirjaamisesta ja esittämisestä kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksessä.

Tällä hetkellä ei ole tiedossa merkittäviä ympäristökysymyksiä, jotka vaikuttavat kaupungin taloudelliseen tulokseen, asemaan tai toiminnan kehitykseen. Kuusamon kaupungin strategiassa yhtenä painopistealueena on kestävä ja monipuolinen

puhtaan luonnon sekä luonnonvarojen hyödyntäminen. Strategia osaltaan ohjaa ympäristöasiat huomioon ottavaan toimintaan ja päätöksentekoon koko kaupungissa.

Kaupunki osallistuu Kahina- hankkeeseen, jonka tavoitteena on hillitä ilmastonmuutosta ja edistää ilmastotavoitteita nostamalla esiin hiilineutraali kunta (HINKU) toimintamallia.

Korruption ja lahjonnan torjunnasta ei tällä hetkellä ole selkeää ohjeistusta, mutta asia tulee huomioida sisäisen valvonnan ohjeissa.

Ihmisoikeuksien kunnioittaminen kuuluu hyvään hallintoon ja toteutuu käytännössä johtamisen periaatteiden kautta. Kuusamon kaupungissa toimitaan lakien ja asetusten mukaisesti.

2. SELONTEKO SISÄISEN VALVONNAN JA RISKIENHAL- LINNAN JÄRJESTÄMISESTÄ

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta operatiivisena toimintana kuuluvat kunnanhallitukselle, kunnanjohtajalle tai pormestarille sekä kunnan muulle johdolle.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat osa kuntalain 39 §:ssä kunnanhallitukselle säädettyä hallinnon ja taloudenhoidon vastuutehtävää sekä kuntalain 38 §:ssä kunnanjohtajalle säädettyä hallinnon, taloudenhoidon ja kunnan muun toiminnan johtotehtävää. Kuusamon kaupunginvaltuusto hyväksyi 3.2.2014 § 6 Kuusamon kaupungin ja kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet.

Talouden seuranta

Kaupungin hallintokunnat ja tytäryhtiöt ovat raportoineet toiminnastaan, tavoitteiden toteutumisesta ja taloustilanteestaan 30.4.2019 ja 31.8.2019 osavuosikatsauksissa. Lisäksi kaupunginhallitukselle on raportoitu kaupungin tuloslaskelmat tilanteista 1.1.–31.1.2019, 1.1.–28.2.2019, 1.1.–31.3.2019, 1.1.–31.7.2019, 1.1.–30.9.2019, 1.1.–31.10.2019 ja 1.1.–30.11.2019.

Kaupunginhallitus kokouksessaan 19.8.2019 § 122 päätti, että kaupunki etsii käyttötalouteen vaikuttavia talouden tasapainottamistoimenpiteitä, jotka ovat ensisijaisesti rakenteellisia. Toimialoja on veloitettu etsimään talouden tasapainottamistoimenpiteitä vähintään 800 000 euron edestä seuraavasti: kasvatus- ja sivistystoimi 200 000 euroa, yhdyskuntatekniikka 100 000 euroa, keskushallinto 200 000 euroa ja perusturva 300 000 euroa.

Kaupunginvaltuusto päätti 11.11.2019 § 50 muuttaa vuoden 2019 talousarvion käyttötalousoosaa, tuloslaskelmaa ja rahoituslaskelmaa muutetaan siten, että kaupungin toimintakate pieneni 1,5 miljoonaa euroa, verotuloarviota pienennettiin 2,5 miljoonaa euroa, valtionosuuksia lisättiin 784 000 euroa, rahoitustuottoa kasvatettiin 1,1 miljoonaa euroa, poistoja pienennettiin 100 000 euroa ja rahastojen käyttöä pienennettiin 260 000 euroa.

Taloustyöryhmä kokoontui viisi kertaa vuonna 2019.

Sisäisen valvonnan ohjeistus

Kaupunginhallitus on hyväksynyt 2.6.2014 § 140 Sisäisen valvonnan ohjeistuksen päivityksen, johon on sisällytetty sisäisen valvonnan eri kohdealueet sekä 2.6.2014 § 141 riskienhallintapolitiikka-asiakirjan. Kuusamon kaupungin tavoitteet on määriteltävä talousarvioissa ja taloussuunnitelmissa, jotka kaupunginvaltuusto on hyväksynyt. Kokonaisvaltaisella riskienhallinnalla kehitetään yhteisiä menettelytapoja tunnistaa, arvioida sekä hallita kaupungin toimintaan ja tavoitteiden saavuttamiseen liittyviä riskejä.

Sisäisen valvonnan järjestäminen Kuusamon kaupungissa

Kuusamon kaupungissa ei ole erillistä sisäistä valvontaa. Kaupungin tilintarkastusyhtiö BDO Audiator Oy on tarkastanut Kuusamon kaupungin tytäryhtiöiden kirjanpidon ja hallinnon tilikaudelta 2019 helmi–maaliskuun 2020 aikana.

Sisäinen valvonta on johdon suorittamaa toiminnan varmistustyötä. Kuusamon kaupungissa sisäistä valvontaa ja riskien hallintaa ohjeistetaan toimintoja koskevin säännöin. Kaupungin toimintoja ohjaavat muun muassa lainsäädäntö, hallintosääntö, hankintasääntö, sisäisen valvonnan ohjeistus, konserniohjeet, talousarvion täytäntöönpano-ohjeet. Riskien hallinta ja valvonta vaihtelee toiminnoittain.

Sähköisen asioinnin ja verkkopalvelujen laajentuminen sekä tietotekniikan hyödyntäminen palveluprosesseissa edistävät tuottavuutta, helpottavat asiointia ja kunta-laisten osallistumista. Samalla riippuvuus tietotekniikasta, tietoturvaluksuusriskit ja alttius toimintahäiriöille kasvavat. Kuusamon kaupungin toiminnassa em. kehityksen tuomat haasteet on huomioitu kaupungin riskienhallinta- ja tietoturvatyössä.

Kuusamon kaupungin riskienhallinnan tarkoitus on osaltaan tukea kaupungin vision ja strategian toteutumista sekä varmistaa häiriötön palvelutuotanto sekä toimintojen jatkuvuus. Riskienhallinta järjestetään kokonaisvaltaisesti kaupungin johtamisjärjestelmän ja hyvän hallintotavan mukaisesti. Riskienhallinta on osa jatkuvaa toiminnan ja talouden suunnittelua, toteutusta ja seuranta.

Riskienhallinta on järjestelmällistä toimintaa missä riskit tunnistetaan, arvioidaan ja niiden hallintakeinoja suunnitellaan, toteutetaan sekä seurataan.

Riskit jaetaan neljään riskialueeseen:

- Strategiset riskit, jotka liittyvät usein ulkoisiin tapahtumiin ja muutoksiin, jotka vaikuttavat pitkän aikavälin suunnitelmiin ja strategiaan tavoitteisiin
- Operatiiviset riskit, jotka liittyvät organisaation päivittäiseen toimintaan
- Taloudelliset riskit, jotka liittyvät taloudellisiin ja rahoituksellisiin tekijöihin
- Vahinkoriskit, jotka aiheutuvat odottamattomista ja äkillisistä tapahtumista.

Eri riskialueisiin voi kuulua sisäisiä ja ulkoisia riskejä. Riskienhallinnassa noudatetaan soveltuvin osin ISO 31 000 – standardia. Riskienhallintapolitiikka koskee koko kaupunkikonsernia.

Keskushallinnon toimiala

Keskushallinnon toimialalla sisäinen valvonta toimii sisäisen valvonnan ohjeen mukaisesti. Hallinto on järjestetty säädösten mukaisesti sekä hyvää hallintotapaa noudattaen. Talousarvion toteutumista on seurattu säännöllisesti ja taloudesta on raportoitu kaupunginhallitusta sen hyväksymien ohjeiden mukaisesti.

Henkilöriskien hallinta on välttämätön osa organisaation johtamistoimintaa ja riskienhallintaa. Kaupunginhallitus hyväksyi 22.1.2018 § 17 vuosille 2018 – 2021 työhyvinvointiohjelman, jossa linjattiin, että Kuusamon kaupungin työpaikoilla toteutetaan jatkossa säännöllisesti henkilöriskien arviointi työpaikan haitta- ja vaaratekijöiden tunnistamiseksi aina merkittävien työyksikössä tapahtuneiden muutosten yhteydessä sekä vähintään kerran työhyvinvointiohjelmakauden aikana. Työsuojelutoimikunnan toimesta henkilöriskien arvioinnit on tehty keskushallinnossa vuoden 2019 aikana.

Keskushallinnossa toimii tietohallintojohtaja ja tietosuojavastaava, jotka tukevat ja ohjaavat toimialoja tietosuojaan liittyvissä asioissa.

Vuoden 2020 alussa on päivitetty konserniohjetta. Ohjetta täsmennetään kauttaaltaan vastaamaan kuntalain konserniohjeelle asetettuja vaatimuksia ja rakennet-

ta. Kesän 2020 aikana tullaan kartoittamaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilaa koko kaupunkikonsernissa.

Perusturva

Perusturvan toiminnassa noudatetaan valtuuston hyväksymää sisäisen valvonnan ohjeistusta, muun muassa työtehtävien vaarallisia yhdistelmiä välttämällä ja käyttäjätunnuksia tarkistamalla. Toimialan johtoryhmä koordinoi sisäistä valvontaa ja riskien hallintaa. Perusturvan käyttö-suunnitelmassa on määritelty päälinjat sisäisen valvonnan järjestämisestä toimialalla.

Perusturvan tilivelvollisia lautakunnan lisäksi ovat vuonna 2019 olleet Markku Kipinä, Hanna Raittinen, Satu Kangas, Heidi Kokko-Martiskainen ja Kaisu Palosaari.

Sisäistä valvontaa on jatkettu toimialan hallintopalvelujen johdolla ja talouden hallintaan sekä seurantaan on panostettu toimialalla edelleen. Vuodelle 2019 laskujen tiliöintiin ja hyväksyntään perusturva johtaja nimesi edelleen työyksiköihin vastuhenkilöt, jolla pyritään vähentämään virheellisiä kirjauksia ja saamaan laskut eräpäivään mennessä maksuun.

Perusturvan toimiala on ilmaissut huolensa taloushallinnon tietojärjestelmien toimimattomuudesta tai vajaakäytöstä riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan näkökulmasta. Toimiala on perään kuuluttanut annettujen oikeuksien tallentamista Rondo-järjestelmän käyttäjille, mutta oikeuksia ei ole edelleenkään rajattu päätöksen mukaisesti, vaan käyttäjät voivat tiliöidä laskuja rajoituksetta eri kustannuspaikoille.

Toimialalla on käytössä omavalvontasuunnitelmia, jotka antavat selkeät toimintamallit toiminnassa esiintyvien riskien hallintaan ja minimointiin. Lisäksi huomiota on kiinnitetty henkilötietojen käsittelyyn ja toiminnassa havaittuihin epäkohtiin on puututtu. Tietosuoja-asioissa on ryhdytty EU:n tietosuojalainsäädännön edellyttämiin toimiin ja henkilökunta on osallistunut kiitettävästi asiasta järjestettyihin koulutuksiin ja tietoisuuksiin.

Perusturvan asiakirja-arkisto on saatu arkistovastuuhenkilön johdolla ajantasaiseksi ja säännösten mukaiseksi.

Kasvatus- ja sivistystoimi

Talouden toteutumista ja hankerahoituksia on seurattu toimialan johtoryhmän kokouksissa.

Toimialan saatavat on saatettu lautakunnalle tiedoksi kerran vuodessa.

Kassantarkistukset on suoritettu määräajoin ja toimitettu lautakunnalle tiedoksi. Käyttösuunnitelmassa on määritelty laskujen hyväksymisoikeudet ja henkilöstön toimivaltuudet päätöksenteossa.

Tulosityksikkojohtajat ovat toimittaneet päätöspöytäkirjat tulosaluejohtajalle puoli-vuosittain.

Kasvatus- ja sivistystoimi on ollut mukana päivittämässä kaupungin suunnitelmia omalta osaltaan annettujen ohjeiden mukaisesti.

Yhdyskuntatekniikka

Selvitykset avoinna olevista riita-asioista tai oikeudenkäynneistä sekä arvio niiden todennäköisistä taloudellisista vaikutuksista on toimitettu keskushallintoon 27.-30.1.2020 liitettäväksi osaksi kaupungin tilinpäätösmateriaaleja.

Toimialalla on tehty 426 viranhaltijapäätöstä. Lautakunta on käsitellyt 197 asiaa ja ympäristöjaosto 54 asiaa. Tehtyihin päätöksiin on tehty oikaisuvaatimuksia, hankinta-oikaisuja ja/tai valituksia yhteensä 26 kpl. Kokonaismäärä on tuplautunut edellisvuodesta 3,8 %:iin tehdyistä päätöksistä. Määrä ei ole hälyttävä, ja on hyväksyttävä osa asianosaisten ja/tai kuntalaisten oikeusturvaa. Osaltaan kasvua selittää se, että joitakin asioita on käsitelty useammin kuin kerran. Valmistelun mahdolliset puutteet, päätöksenteossa tapahtuneet virheet (esim. todetusta esteellisyydestä johtuva aiemman päätöksen kumoaminen sekä uusi päätös) tai virheellisesti annettu muutoksenhakuohje eivät selitä kasvua kuin osittain. Tyytymättömyys tehtyihin päätöksiin johtaa ilmeisesti aiempaa herkemmin muutoksenhakuun, vaikka päätös sinänsä olisi tehty huolellisesti valmistellen ja laillisesti.

Sopimustoimintaan liittyen toimialalla ei ole ollut merkittäviä ongelmia sopimusten mukaisten ehtojen noudattamisessa, yksittäistapausta lukuun ottamatta, joka on edennyt vaiheeseen jossa urakoitsija ei ole tyytynyt taloudelliseen loppuselvittelyyn. Tapauksen hoidossa on tukeuduttu ulkopuolisen juristin palveluihin. Henkilöriskien arvioinnit ovat toimialalla ajan tasalla. Lähes kaikki yksiköt/ työpisteet on käyty lävitse 2019 maaliskuun ja lokakuun välisenä aikana työsuojelun kanssa yhteis-työssä. Taivalkosken toimipiste (uudet tilat) käydään lävitse 2020. Edelliset työsuojelun kanssa yhteistyössä tehdyt riskiarvioinnit suoritettiin vuosina 2015 - 2016. Muutoksia edelliseen verrattuna on havaittavissa. Toimialaa koskevassa yhteenvetoraportissa on todettu, että useisiin havaittuihin riskeihin on reagoitu välittömästi, ja monet vaaratekijät on poistettu tai riskin suuruutta pienennetty erilaisin toimenpitein. Myös asenteissa on tapahtunut positiivista muutosta edelliseen riskienarviointikierrokseen verrattuna.

Kaupunginhallituksen kannanotto sisäisen valvonnan asianmukaisuudesta:

Kaupunginhallituksen käsityksen mukaan sisäinen valvonta on järjestetty asianmukaisesti ja riittävästi, mutta osissa toiminnoista on kehitettävää.

Kaupunginhallitus on hyväksynyt 2.6.2014 § 140 sisäisen valvonnan ohjeen ja 2.6.2014 § 141 riskienhallintapolitiikka asiakirjan. Uusi sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje valmistellaan kuluvana vuonna ja se otetaan käyttöön vuonna 2020. Samassa yhteydessä suoritetaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointi dokumentoidusti ja systemaattisesti koko kaupunkikonsernin eri tasoille.

3. TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS

Ulkoinen	2019	2018
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	22 401	22 415
Valmistus omaan käyttöön	784	728
Toimintakulut	-119 513	-115 834
Toimintakate	-96 328	-92 691
Verotulot	52 605	51 250
Valtionosuudet	45 725	44 886
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	10	14
Muut rahoitustuotot	1 885	1 087
Korkokulut	-381	-468
Muut rahoituskulut	-223	-991
Vuosikate	3 292	3 087
Poistot ja arvonalentumiset	-6 023	-5 135
Satunnaiset tuotot		
Satunnaiset kulut		
Tilikauden tulos	-2 731	-2 048
Rahastojen lisäys/vähennys	474	417
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-2 257	-1 631

Tuloslaskelman tunnusluvut

Toimintatuotot/Toimintakulut, %	18,9	19,5
Vuosikate/Poistot, %	54,7	60,1
Vuosikate, euroa/asukas	218	203
Asukasmäärä	15 126	15 205

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista
= 100 * Toimintatuotot / (Toimintakulut - Valmistus omaan käyttöön)

Vuosikate prosenttia poistoista
= 100 * Vuosikate / Poistot ja arvonalentumiset

Tuloslaskelma

Tuloslaskelman tehtävänä on osoittaa, miten tuottoina kertynyt tilikauden tulorahoitus riittää palvelujen tuottamisesta aiheutuneiden kulujen kattamiseen. Virallisessa tuloslaskelmassa esitetään ns. ulkoiset erät eli kaupungin ulkopuolelta saadut tuotot ja ulkopuolelta syntyneistä hankinnoista ja muista eristä syntyneet kulut. Toimintakertomuksessa laskelmat esitetään kokonaiskuvan saamiseksi tuhan-

sina euroina. Lisäksi laskelmat esitetään sentin tarkkuudella tilinpäätöskirjan tilinpäätöslaskelmat -osassa.

Tuotot

Kuusamon kaupungin tuottojen kokonaismäärä (toimintatuotot, verotulot, valtionosuudet, rahoitustuotot) oli yhteensä 122.625.535,24 euroa. Tuottojen määrä oli 2.974.072,86 euroa suurempi kuin vuonna 2018.

- Toimintatuotot laskivat vuonna 2019 vuoteen 2018 verrattuna 13.806,45 euroa eli 0,1 %
- Verotulot kasvoivat vuonna 2019 vuoteen 2018 verrattuna 1.354.970,86 euroa eli 2,6 %.
- Valtionosuudet kasvoivat vuonna 2019 vuoteen 2018 verrattuna 838.583,00 euroa eli 1,9 %.
- Rahoitustuotot (korkotuotot sekä muut rahoitustuotot) kasvoivat vuonna 2019 vuoteen 2018 verrattuna 794.325,45 euroa eli 72,2 %.

Kulut

Vuonna 2019 kaupungin kulujen kokonaismäärä (toimintakulut, rahoituskulut) oli 120.117.735,30 euroa. Kulut kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna 2.824.793,58 euroa eli 2,4 %. Merkittävimmän erän muodostivat henkilöstökulut, yhteensä 52.371.416,30 euroa. Henkilöstökulut kasvoivat vuoden 2018 toteumaan nähden 451.623,10 euroa eli 0,9 %. Vuonna 2019 palveluiden ostoihin käytettiin 52.383.064,80 euroa ja palveluiden ostot nousivat edelliseen vuoteen verrattuna 1.893.688,87 euroa eli 3,8 %. Avustukset vuonna 2019 olivat 4.573.063,37 euroa, jotka kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna 646.472,57 euroa eli 16,5 %. Palvelusetelimenot perusturvan osalta on kirjattu vuosina 2017 – 2019 palveluiden ostoihin. JHS:n 192 suosituksen mukaan ne tulisi kirjata kohtaan avustukset kotitalouksille. Muut toimintakulut kasvoivat 1.009.305,65 euroa talousarvioon verrattuna. Muihin toimintakuluihin sisältyy mm. Kajaanin kaupungin liikelaitoksen veloittama oppilastyö 863.884,01 euroa.

Toimintakate ja vuosikate

Toimintakatteella osoitetaan, paljonko kuluista saadaan katetuksi palvelutoiminnan myynti- ja maksutuloilla. Loput toimintakuluista katetaan käytännössä vero- ja valtionosuustuloilla. Kunnissa toimintakate on negatiivinen. Vuoden 2019 toimintakate oli 96.327.885,07 euroa. Toimintakate laski vuoteen 2018 verrattuna 3.636.926,90 euroa eli 3,9 %.

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoitukseen ja lainan lyhennyksiin. Tulorahoituksen riittävyttä arvioitaessa vuosikate on keskeinen luku. Perusoletuksen mukaan tulorahoitus on riittävä, mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen. Oletusta voidaan pitää pätevänä vain, jos poistot vastaavat vuotuista investointitasoa. Vuonna 2019 Kuusamon kaupungin vuosikate oli 3.291.998,10 euroa, poistot ja arvonalentumiset 6.023.313,10 euroa ja nettoinvestoinnit 6.217.650,67 euroa. Vuosikate oli 2.731.315,00 euroa pienempi kuin poistot, vuosikate kattoi poistoista vain 54,7 %.

Toiminnan rahoitus

Toiminnan rahoitusta tilikauden aikana tarkastellaan rahoituslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoituslaskelmassa esitetään erikseen tulorahoituksen ja investointien nettomäärä ja rahoitustoiminnan eli anto- ja ottolainauksen, oman pääoman ja maksuvalmiuden muutosten nettomäärä. Näiden kahden nettomäärän erotus tai summa osoittaa kaupungin rahavarojen muutoksen tilikaudella.

4. RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2019	2018
	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	3 292	3 087
Satunnaiset erät, netto		
Tulorahoituksen korjauserät	6	-302
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-6 324	-9 896
Rahoitusosuudet investointeihin	45	843
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	122	377
Toiminnan ja investointien rahavirta	-2 860	-5 892
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	445	340
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	15 375
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-5 255	-8 804
Oman pääoman muutokset	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	397	4 160
Rahoituksen rahavirta	-4 413	11 071
Rahavarojen muutos	-7 274	5 180
Rahavarat 31.12.	25 122	32 396
Rahavarat 1.1.	32 396	27 216
Toiminnan ja investoinnin rahavirran kertymä 5 vuode	-6 572	-2 238
Investointien tulorahoitus, %	52,4	34,1
Lainanhoitokate	0,7	0,7
Laskennallinen lainanhoitokate	0,9	0,7
Kassan riittävyys, pv	70	90
Asukasmäärä	15 126	15 205

Investointien tulorahoitus, %
= 100 * Vuosikate / Investointien omahankintameno

Lainanhoitokate
=(Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Lainanlyhennykset)

Laskennallinen hoitokate
=(Vuosikate+Korkokulut)/(Korkokulut+Laskennalliset lainanlyhennykset)

Kassan riittävyys (pv)
= 365 pv x Rahavarat 31.12. / Kassasta maksut tilikaudella

Vuonna 2018 on kirjattu edellisten vuosien yli-/alijäämään saadut sijaishuollon kustannusten korvaukset vuosilta 2011 - 2017 yhteensä 1.081.809,40 euroa.

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo, kuinka suuri osuus investointien omahankintamenosta on pystytty rahoittamaan tulorahoituksella. Jos tunnusluku on alle 100, joudutaan osa investoinneista rahoittamaan pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai kassavaroilla. Kuusamon kaupungissa prosenttiosuus vuonna 2019 oli 52,4 %.

Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluku lainanhoitokate on suurempi kuin 1. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja. Kuusamon kaupungin lainanhoitokate oli 2,41 vielä vuonna 2008. Vuoden 2011 tilinpäätöksessä lainanhoitokate laski 0,6:een. Vuonna 2017 lainanhoitokate oli 1,8 sekä vuonna 2019 se oli 0,7.

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivässä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla, joihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset. Kuusamon kaupungin kassan riittävyys oli vuoden 2019 lopussa 70 päivää.

5. RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET

Kunnan rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoitusasemassa tilikaudella tapahtuneet muutokset kuten sijoitukset, pääoman lisäykset ja palautukset käyvät ilmi rahoituslaskelmasta. Tarkemmin eritelty sentin tarkkuudella laadittu tase esitetään tilinpäätöslaskelmat –osassa.

Tase ja sen tunnusluvut

VASTAAVAA	2019	2018	VASTATTAVAA	2019	2018
	1000€	1000€		1000€	1000€
PYSYVÄT VASTAAVAT	95 481	95 732	OMA PÄÄOMA	77 424	80 155
Aineettomat hyödykkeet	630	690	Peruspääoma	54 182	54 182
Aineettomat oikeudet	12	1	Arvonkorotusrahas	2 425	2 425
Muut pitkäaikuiset menot	619	688	Muut omat rahastot	7 625	8 099
Ennakkomaksut			Edell. tilik. yli-/alijäämä	15 449	17 081
			Tilikauden yli-/alijäämä	-2 257	-1 631
Aineelliset hyödykkeet	81 933	81 749			
Maa- ja vesialueet	17 374	17 212	PAKOLLISET VAARAUKSET	658	593
Rakennukset	44 809	46 992	Muut pakolliset varaukset	658	593
Kiinteät rakenteet ja laitteet	8 047	8 376			
Koneet ja kalusto	1 185	1 347	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	91	101
Muut aineelliset hyödykkeet	132	52	Valtion toimeksiannot	0	0
Ennakkomaks. ja keskeener. hank.	10 385	7 770	Lahjoitusrahastojen pääomat	88	97
			Muut toimeksiantojen pääomat	3	4
Sijoitukset	12 918	13 293			
Osakkeet ja osuudet	8 550	8 476	VIERAS PÄÄOMA	51 184	57 646
Muut lainasaamiset	4 100	4 545	Pitkäaikainen	24 426	29 382
Muut saamiset	268	272	Lainat rah.- ja vak.laitoksilta	24 392	29 341
			Lainat julkisyhteisöiltä	34	40
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	37	37			
Valtion toimeksiannot	1	1	Lyhytaikainen	26 758	28 264
Lahjoitusrahastojen erityiskatt.	36	36	Lainat rah.- ja vak.laitoksilta	4 949	5 249
			Lainat julkisyhteisöiltä	6	6
VAIHTUVAT VASTAAVAT	33 839	42 726	Saadut ennakot	5 957	6 348
Vaihto-omaisuus	430	386	Ostovelat	7 321	6 384
Aineet ja tarvikkeet	376	331	Muut velat	828	772
Valmiit tuotteet ja tavarat	55	55	Siirtovelat	7 697	9 505
Saamiset	8 287	9 945	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	129 357	138 495
Pitkäaikaiset saamiset	4 768	5 880			
Myyntisaamiset	769	805			
Muut saamiset	3 999	5 075			
Lyhytaikaiset saamiset	3 519	4 065			
Myyntisaamiset	1 890	2 060			
Muut saamiset	554	516			
Siirtosaamiset	1 075	1 489			
Rahoitusarvopaperit	15 584	23 057			
Osakkeet ja osuudet	13 030	23 046			
Muut arvopaperit	2 554	11			
Rahat ja pankkisaamiset	9 538	9 339			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	129 357	138 495			

Vuonna 2018 on kirjattu edellisten vuosien yli-/alijäämään saadut sijaishuollon kustannusten korvaukset vuosilta 2011 - 2017 yhteensä 1.081.809,40 euroa.

Taseen tunnusluvut

	2019	2018
Omavaraisuusaste, %	62,7	60,7
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	37,5	43,3
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	13 192	15 449
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	872	1 016
Lainakanta 31.12., 1000 €	29 382	34 637
Lainakanta 31.12., €/asukas	1 942	2 278
Lainat ja vastuut, 31.12	31 171	35 951
Lainat ja vastuut, €/asukas	2 061	2 364
Lainasaamiset, 1000 €	4 100	4 545
Asukasmäärä	15 126	15 205

Omavaraisuusaste, %

= $100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista

= $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot} + \text{Vuokravastuut}) / \text{Käyttötulot}$

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

= Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas

= $(\text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)}) / \text{Asukasmäärä}$

Lainakanta 31.12.

= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$

Lainakanta 31.12./asukas

= $(\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})) / \text{Asukasmäärä}$

Lainat ja vuokravastuut 31.12

= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat}) + \text{Vuokravastuut}$

Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas

= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat}) + \text{Vuokravastuut} / \text{Asukasmäärä}$

Lainasaamiset 31.12.

= Sijoituksiin merkityt jvk -lainasaamiset ja muut lainasaamiset

Kuusamon kaupungin taseen loppusumma oli n. 129 miljoonaa euroa, 9,1 miljoonaa euroa pienempi kuin edellisenä vuonna. Taseen kumulatiivinen ylijäämä ottaen huomioon vuoden 2019 tilinpäätöksen tuloksen oli 13,2 miljoonaa euroa.

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä aikavälillä. Hyvänä tavoitetasona voidaan pitää 70 %:n omavaraisuutta. Kuusamon kaupungin omavaraisuusaste oli alle tavoitetason 62,7 prosenttia. Uutta lainaa ei vuonna 2019 nostettu. Lainakanta laski vuoden 2018 tasosta 29,4 miljoonaan euroon, ollen näin 1.942 euroa asukasta kohti. Asukaskohtainen lainamäärä laski vuoteen 2018 verrattuna 336 euroa. Keskimäärin kunnissa on lainaa per asukas 3.342 euroa (vuoden 2019 tilinpäätösarviotieto).

Suhteellinen velkaantuneisuus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista (toimintatuotot, verotulot, valtionosuudet) tarvittaisiin vieraan pääoman ta-

kaisin maksuun. Mitä pienempi tunnusluku on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selvitä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella. Kuusamon kaupungin suhteellinen velkaantuneisuus tunnusluku vuoden 2019 tilinpäätöksessä oli 37,5 prosenttia.

6. KOKONAISTULOT JA -MENOT

Kuusamon kaupungin kokonaistulot ja -menot

TULOT	teur	MENOT	teur
Varsinainen toiminta		Varsinainen toiminta	
Toimintatuotot	22 401	Toimintakulut	119 513
Verotulot	52 605	-Valmistus omaan käyttöön	-784
Valtionosuudet	45 725	Korkokulut	381
Korkotuotot	10	Muut rahoituskulut	223
Muut rahoitustuotot	1 885	Satunnaiset kulut	0
Satunnaiset tuotot	0	Tulorahoituksen korjauserät	
Tulorahoituksen korjauserät		Pakollisten varausten muutos	
-Pysyvien vastaavien hyödyk-		-Pakoll. varausten lis.(+), väh.(-)	-65
keiden luovutusvoitot	-60	-Pysyvien vastaavien hyödyk-	
Investoinnit		keiden luovutustappiot	0
Rahoitusosuudet investointimenoih	45	Investoinnit	
Pysyvien vast. hyödykk. luovutustul	122	Investointimenot	6 324
Rahoitustoiminta		Rahoitustoiminta	
Antolainasaamisten vähennykset	445	Antolainasaamisten lisäykset	0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	5 255
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	0	Lyhytaikaisen lainojen vähennys	0
Oman pääoman lisäykset	0	Oman pääoman vähennykset	0
Kokonaistulot yhteensä	123 177	Kokonaismenot yhteensä	130 848

Täsmäytys:

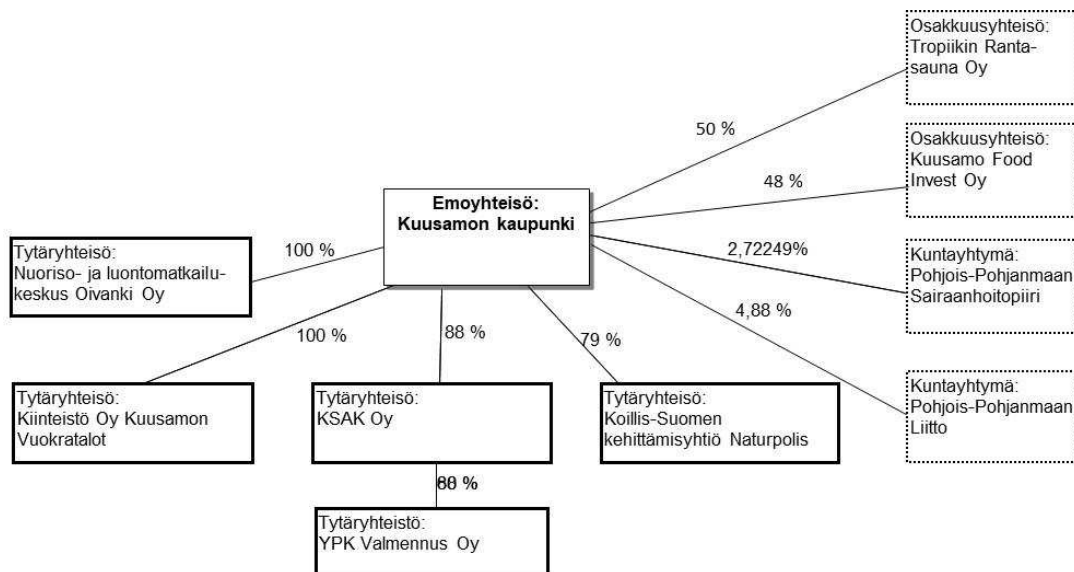
Kokonaistulot -Kokonaismenot = 123 177-130 848 = 7 671

Rahavarojen muutos -Muut maksuvalmiuden muutokset = -7 274 -397 = 7 671

7. KUUSAMO-KONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS

7.1. Konsernitilinpäätökseen sisältyvät yhteisöt

Kuusamon konsernirakenne

Kuusamon kuntakonserniin kuuluvat yhtiöistä Kiinteistö Oy Kuusamon Vuokratatolot, Koillis-Suomen kehittämissyhtiö Naturpolis Oy, Nuoriso- ja luontomatkailukeskus Oivanki Oy, KSAK Oy sekä sen tytäryhtiö YPK Valmennus Oy sekä kuntayhtymistä Pohjois-Pohjanmaan Liitto ja Pohjois-Pohjanmaan Sairaanhoidopiiri. Kuusamon kuntakonserniin kuuluu lisäksi osakkuusyhtiöt Kuusamo Food Invest Oy, joka on perustettu vuonna 2015 sekä Tropiikin Rantasauna Oy, joka on perustettu vuonna 2016. Vuonna 2019 Kuusamon kaupunki osti KSAK Oy:n osakkeet Pudasjärven kaupungilta, jolloin kaupungin omistusosuus on KSAK Oy:stä ja YPK Valmennus Oy:stä on 88 %.

7.2. Olennaiset, konsernia koskevat tapahtumat

Tytäryhteisöjen toiminnasta on raportoitu tarkemmin tilinpäätöksen luvussa 9.

7.3. Konsernin toiminnan ohjaus ja konsernivalvonnan järjestäminen

Kuntalain mukaan yhteisö, jossa kunnalla on kirjanpitolain (1336/1997) 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettu määräysvalta, on kunnan tytäryhteisö. Kunta tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin.

Tytäryhtiöt ja niille asetetut tavoitteet on sisällytetty vuosittain kaupungin talousarvioon lukuun ottamatta kuntayhtymiä. Kuusamon kaupungin päivitetty konserniohjeet on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 24.6.2014 § 47. Hyväksytyt ohjeet pitävät sisällään 1.1.2014 voimaan tulleet kuntalain muutokset koskien sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa. Konserniohjeissa on määritelty konsernijohto ja sen vastuut. Kaupunginhallitus johtaa kuntakonsernia. Konsernin operatiivinen johtaminen on kaupunginjohtajan vastuulla.

Kaupungin tytäryhteisöt ovat raportoineet toiminnastaan, taloudestaan ja tavoitteiden toteutumisesta kaupunginvaltuustolle kahdessa osavuositarkastuksessa ja tilinpäätöksessä. Konsernijohtamista – ja omistajaohjausta on toteutettu yhtiökokousedustajien ja kaupunginhallituksen asettamien hallitusten jäsenten evästämällä.

Konsernissa hoidetaan keskitetysti Koillis-Suomen Kehittämissyhtiö Naturpolis Oy:n, Kiinteistö Oy Kuusamon Vuokratalojen, Nuoriso- ja luontomatkailukeskus Oivanki Oy:n taloushallinto ja maksuliikenne. Sijoitusten ja vakuutusten sekä tilintarkastuspalvelujen kilpailutusprosessit on aikanaan tehty yhteistyössä kaupungin ja tytäryhtiöiden kanssa.

7.4. Konsernin henkilöstö

Kaupungin ja sen tytäryhteisöjen henkilöstömäärä 31.12.2019 oli 1 236. Kaupungin henkilöstömäärä oli 1 178, Kiinteistö Oy Kuusamon Vuokratalojen 10, KSAK Oy:n 21, YPK Valmennus Oy ei henkilöstöä tilikaudella 2019, Koillis-Suomen kehittämissyhtiö Naturpolis Oy:n 16 ja Nuoriso- ja luontomatkailukeskus Oivanki Oy:n 11.

7.5. Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut

	2019	2018
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	49 253	48 008
Toimintakulut	-141 442	-137 406
Osuus osakkuusyhteistöjen voitosta (tappi)	5	4
Toimintakate	-92 183	-89 394
Verotulot	52 485	51 130
Valtionosuudet	45 725	44 886
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	15	25
Muut rahoitustuotot	1 911	1 134
Korkokulut	-618	-741
Muut rahoituskulut	-241	-1 021
Vuosikate	7 094	6 019
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-8 167	-7 322
Omistuksen eliminointierot	745	
Arvonalentumiset	-276	-21
Satunnaiset erät	0	511
Tilikauden tulos	-604	-813
Tilinpäätössiirrot	474	412
Tilikauden verot	-46	-21
Laskennalliset verot	-45	-92
Vähemmistöosuudet	-12	-8
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-232	-522

Konsemituloslaskelman tunnusluvut

Toimintatuotot/Toimintakulut, %	34,8	34,9
Vuosikate/Poistot, %	84,0	82,0
Vuosikate, euroa/asukas	469	396
Asukasmäärä	15 126	15 205

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista
= 100 * Toimintatuotot / Toimintakulut

Vuosikate prosenttia poistoista
= 100 * Vuosikate / (Suunnitelman mukaiset poistot + Arvonalentumiset)

Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	2019	2018
	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	7 094	6 019
Satunnaiset erät	0	511
Tilikauden verot ja laskennalliset verot	-46	-21
Tulorahoituksen korjaukset	-208	-757
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-9 825	-11 481
Rahoitusosuudet investointimenoihin	45	843
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	187	1 194
Toiminnan ja investointien rahavirta	-2 753	-3 691
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-1	0
Antolainasaamisten vähennykset	1	2
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	2 314	16 369
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-7 879	-11 737
Lyhytaikaisten lainojen muutos	174	95
Oman pääoman muutokset	-10	5
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-10	-10
Vaihto-omaisuuden muutos	-42	-13
Saamisten muutokset	1 868	-3 332
Korottomien velkojen muutokset	-714	7 759
Rahoituksen rahavirta	-4 300	9 140
Rahavarojen muutos	-7 053	5 449
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	29 530	36 583
Rahavarat 1.1.	36 583	31 134
	-7 053	5 449

Konsernin rahoituslaskelman tunnusluvut

Toiminnan ja investoinnin rahavirran kertymä 5 vuc	1 643	5 486
Investointien tulorahoitus, %	72,5	56,6
Lainanhoitokate	0,9	0,5
Laskennallinen lainanhoitokate	1,0	0,8
Kassan riittävyys, pv	67	84

Investointien tulorahoitus, %

= 100 * Vuosikate / Investointien omahankintameno

Lainanhoitokate

=(Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Lainanlyhennykset)

Laskennallinen lainanhoitokate

=(Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Laskennalliset lainanlyhennykset)

Kassan riittävyys (pv)

= 365 pv x Rahavarat 31.12. / Kassasta maksut tilikaudella

Vuonna 2018 on kirjattu kaupungin edellisten vuosien yli-/alijäämään saadut sijaishuollon kustannusten korvaukset vuosilta 2011 - 2017 yhteensä 1.081.809,40 euroa.

Konsernitase ja sen tunnusluvut

VASTAAVAA	2019 1 000 €	2018 1 000 €	VASTATTAVAA	2019 1 000 €	2018 1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT	127 786	126 692	OMA PÄÄOMA	84 611	85 379
Aineettomat hyödykkeet	1 065	1 087	Peruspääoma	54 182	54 182
Aineettomat oikeudet	180	118	Yhdistysten ja säätiöiden perus	5	5
Muut pitkävaikutteiset menot	798	868	Muut omat rahastot	9 149	9 624
Ennakkomaksut	87	101	Edell. tilik. yli-/alijäämä	21 507	22 091
Aineelliset hyödykkeet	122 815	121 639	Tilikauden yli-/alijäämä	-232	-522
Maa- ja vesialueet	17 196	16 733	VÄHEMMISTÖOSUUDET	580	1 450
Rakennukset	81 839	84 664	PAKOLLISET VARAUKSET	1 520	1 583
Kiinteät rakenteet ja laitteet	8 443	8 780	Eläkevaraukset		
Koneet ja kalusto	2 695	2 785	Muut pakolliset varaukset	1 520	1 583
Muut aineelliset hyödykkeet	138	63	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 092	755
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankkeet	12 504	8 615	VIERAS PÄÄOMA	82 641	88 716
Sijoitukset	3 906	3 965	Pitkäaik. korollinen vpo	47 095	52 016
Osakkuusyhteisöosuudet	638	633	Pitkäaik. koroton vpo		
Muut osakkeet ja osuudet	2 467	2 512	Lyhytaik. korollinen vpo	7 535	8 021
Joukkovelkakirjalainasaamiset	0	0	Lyhytaik. koroton vpo	28 010	28 679
Muut lainasaamiset	528	544			
Muut saamiset	272	276			
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	1 036	689			
VAIHTUVAT VASTAAVAT	41 623	50 503	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	170 444	177 884
Vaihto-omaisuus	616	574			
Saamiset	11 477	13 346			
Pitkäaikaiset saamiset	4 768	5 880			
Lyhytaikaiset saamiset	6 709	7 466			
Rahoitusarvopaperit	16 259	23 723			
Rahat ja pankkisaamiset	13 270	12 860			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	170 444	177 884			

Konsernitaseen tunnusluvut

	2019	2018
Omavaraisuusaste, %	51,5	50,8
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	51,9	57,0
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	21 275	21 569
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	1 407	1 419
Konsemin lainakanta 31.12., 1000 €	54 630	60 037
Konsemin lainat, €/asukas	3 612	3 949
Lainat ja vuokravastuut, 31.12	57 213	62 145
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	3 782	4 087
Konsemin lainasaamiset 31.12., 100€	528	544
Kunnan asukasäärä	15 126	15 205

Omavaraisuusaste,%

= 100 * (Oma pääoma + Vähemmistöosuus + Konsemireservi + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (Koko pääoma - Saadut ennakot)

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= 100 * (Vieras pääoma - Saadut ennakot) / Käyttötulot

Konsemin lainakanta 31.12.

= Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

Lainat ja vuokravastuut 31.12

=Vieraspääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat) + Vuokravastuut

Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas

=Vieraspääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat) + Vuokravastuut / Asukasäärä

Konsemin lainasaamiset 31.12.

= Sijoituksiin merkityt jvk-lainasaamiset ja muut saamiset

Kaupungin kirjanpitoon vuonna 2018 on kirjattu edellisten vuosien yli-/alijäämään saadut sijaishuollon kustannusten korvaukset vuosilta 2011 - 2017 yhteensä 1.081.809,40 euroa.

8. TILIKAUDEN TULOSEN KÄSITTELY

Kaupunginhallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Kaupunginhallitus esittää, että tilikauden tulokseen -2.731.315,00 euroon lisätään

- Kuusamon kehittämis- ja investointirahastosta 454.414,73 euroa seudullisiin kehittämishankkeisiin
- henkilöstön kehittämisrahastosta 19.806,29 euroa henkilöstön kehittämiseen käytettyjen menojen kattamiseksi ja

Tilikauden alijäämä 2.257.093,98 euroa siirretään taseen omaan pääomaan tilikauden yli-/alijäämätilille. Tuloksen jälkeen kaupungin taseeseen jää 13.192.320,88 euroa ylijäämää.

Talousarvion toteutuminen

9. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

9.1. Toimielimille asetettujen tavoitteiden toteutuminen

Kaupungin tulokortti

Näkökulma	1. Elinvoima	Kriittinen menestystekijä	1. Elinkeinopolitiikan yritysmuotoisuus
Vuositavoite	Mittarit		
E.1.1. Yritysvierailut ja yrittäjäjärjestöyhteistyö	- Kaupunginhallituksen yritysvierailu 4 kpl/v - Kaupunginhallituksen ja yrittäjien hallituksen tapaamiset 2 kpl/v - Askel/Työhype: yrityskontaktointi nousee 10 %, kuntaosuusavustuksen markkinointi ja rekryissä avustaminen		
Tilannekuvaus			
NTP: Huhtikuussa kaupunginhallitus ja NP:n johto vieraili Pölkky Oy:ssä. Lisäksi toimintavuoden aikana järjestettiin Kuusamon kaupunginhallituksen ja NP:n johdon tutustumiset Kujalan Porotilalle/poroelinkeinoon, Alakitkan kalasatamaan/kalatalouteen, Kuusamon Juusto Oy:n ja Kuusamon Osuusmeijerin toimintaan sekä Mannisen maatilalle. Naturpoliksen johtoryhmän ja Kuusamon Yrittäjät ry:n yhteistyöpalaveri järjestetty alkuvuonna 2019. Yhteistyössä yrittäjäjärjestön ja Kauppakamarin kanssa järjestettiin Business Forum Ruka -tapahtuma marraskuussa 2019. Perustetut uudet yritykset 73 kpl. ELY-keskuksen myöntämät yritystuet 6:lle yritykselle yhteensä 1.287.080 €. Koillismaan Leader ry:n myöntämät yritystuet 8 kpl yhteensä 80.942 €. Yritysassiakastapaamiset 211 kpl. YHTEK: Työllistämisen yrityskontaktointia ja avustusten markkinointia kehitettiin mm. yrittäjien aamukahvila-pahtumissa sekä kesätyörekrytapahtumissa. Aktiivisten yrityskontaktien määrä oli vuoden lopussa 150, joista uusia 15 (kasvu 10 %).			
Vuositavoite	Mittarit		
E.1.2. Hankintapolitiikan päivitys	- Hankintatoimen ja -ohjeen uudistaminen - Paikallisten hankintojen lisääminen - Petu: Ikäihmisten palveluissa asumispalveluiden palvelusetelitä 100 kpl		
Tilannekuvaus			
PETU: toteuma 99 kpl tehostetun palveluasumisen ja 49 tavallisen palveluasumisen palvelusetelitä			
Vuositavoite	Mittarit		
E.1.3. Tontti ja toimitilapolitiikan päivitys	- Tontti- ja toimitilapolitiikka päivitetty sekä ratkaisut on päivitetty - Uuden teollisuusalueen suunnitelma valmis - Kaupungin myynnissä olevien kiinteistöjen aktiivinen vuokraaminen ja myyminen - Toimitilapörssi otetaan käyttöön		
Tilannekuvaus			
NTP: - Sähköinen toimitilapalvelu valmistunut ja otettu aktiiviseen käyttöön. Kaikki myynnissä tai vuokrattavissa olevat yritystontit ja toimitilat pidetään esillä sähköisessä toimitilapalvelussa. - Palvelua markkinoidaan aktiivisesti sen tunnettuuden lisäämiseksi. Palvelua on markkinoitu myös paikallisille kiinteistövälitysyrityksille, joiden kohteita toivottu sähköiseen toimitilapalveluun. YHTEK: Toimitilapörssi on otettu käyttöön (NP Oy). Vapaat tontit asetettu nähtäville kaupungin nettisivulle. Keskustan ja Raatesalmen alueen tonttien luovutusperusteet päätetty. Kaksi metsäpalstaa myyty. Porkkatörmän lastensairaala huuto-kaupattiin, mutta myynti menee toiselle kierrokselle. Uuden teollisuusalueen osayleiskaavaehdotus on ollut laadittavana.			

Näkökulma	1. Elinvoima	Kriittinen me- nestystekijä	2. Kestävä ja monipuolinen puhtaan luonnon sekä luonnonvarojen hyödyntäminen
Vuositavoite	Mittarit		
E.2.1. Puuklusterihanke	<ul style="list-style-type: none"> - Puuteollisuuden yhteistyöhanke - Asuntomessujen selvittäminen 		
Tilannekuvaus			
<p>NTP: Koillismaan puutoimialan kehittämisohjelma –hanke käynnissä. Hankkeen puitteissa vuoden 2020 alussa perustetaan puutoimialalle toimialaryhmä ja käynnistetään sen toiminta sekä laaditaan toimialan kehitykselle strategiset tavoitteet.</p> <p>YHTEK: Toimiala on osallistunut Puuteollisuuden yhteistyöhankeeseen toteutukseen.</p>			
Vuositavoite	Mittarit		
E.2.2. Maaningan tuulivoimahankkeen edistäminen	- Alueen osayleiskaava vahvistusmenettelyssä		
Tilannekuvaus			
YHTEK: Maaningan tuulivoimaosayleiskaava hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 18.3.2019. Kaavasta on jätetty valituksia, jotka ovat käsittelyssä hallinto-oikeudessa.			
Vuositavoite	Mittarit		
E.2.3. Kesämatkailun edistämishanke	- Vesistöjen ja kalastusrakenteiden kehittämishanke käynnistynyt		
Tilannekuvaus			
<p>NTP: –Kesämatkailun kehittäminen on painopisteenä Gateway to Land of National Parks –hankkeessa, joka sai EAKR-rahoituksen keväällä 2019 ja käynnistyi 1.5.2019.</p> <p>–Koillismaan vesistöohjelma valmistui huhtikuussa. Tärkein ja ensimmäinen toimenpide on kehittää lähikalastuskohteita, mistä on neuvoteltu toimijoiden kanssa. Hankerahoitusta haetaan lähikalastuskohteiden tarkemmalle suunnittelulle alkuvuodesta 2020.</p> <p>YHTEK: Reitistöjen saneeraus- ja kunnossapitosuunnitelmaa on tehty, se valmistuu vuoden 2020 aikana. Kesäreittien kehittämishanketta on jatkettu suunnitellusti.</p>			
Vuositavoite	Mittarit		
E.2.4. Elintarvikealan kasvuohjelma	<ul style="list-style-type: none"> - Kasvuohjelmahankkeet käynnistyneet - Maitotilayrittäjyyden kehittämisselvitys 		
Tilannekuvaus			
<p>NTP: Kasvuohjelman tavoitteita toteuttamaan on käynnistetty Villiruuan uudet mahdollisuudet –hanke yhdessä Pudasjärven kaupungin kanssa. Lisäksi 1.5. on käynnistynyt yritysryhmähanke ”Luonnontuotteet kansallispuistoihin”. Maitotilayrittäjyyden kehittämisselvityshankkeen loppuraportti ja erillinen kysely ovat valmistuneet ja jatkotoimenpiteenä on käynnistynyt maitotilayrittäjiä tukeva MaitoNet –hanke.</p>			

Näkökulma	1. Elinvoima	Kriittinen me- nestystekijä	3. Osaaminen ja koulutus
Vuositavoite		Mittarit	
E.3.1. Kouluverkko-suunnitelman laatiminen		- Uudet linjaukset valmiina	
Tilannekuvaus			
- Kouluverkko-suunnitelma laadittu.			
Vuositavoite		Mittarit	
E.3.2. Uuden koulun suunnittelu		- Puurakenteisen koulun suunnitelma valmis	
Tilannekuvaus			
YHTEK: Tarve- ja hankeselvityksen valmistuttua hankkeelle on valittu pääsuunnittelija. Hankepäättös, tontin käyttötapa-suunnitelma ja alustavat luonnokset hyväksyttiin yhdyskuntatekniikan lautakunnassa 11.12.2019. KASI: Koulun suunnittelu käynnissä			
Vuositavoite		Mittarit	
E.3.3. Oppisopimuskoulutuksen kehittäminen		- Oppisopimuksia 50 kpl (40/2017) - Peruskoulun yrittäjyys koulutus - Askel: Oppisopimuskoulutukseen haettuja palkkatukia 5:lle henkilölle - Petu: 3kpl oppisopimuksia	
Tilannekuvaus			
YHTEK: Askeleessa 3:lle henkilölle haettu palkkatuki oppisopimuskoulutukseen KASI: Kaikki 6. luokkalaiset osallistuneet yrityskylävierailuun kevään 2019 aikana. Kaikki yläkoululaiset mukana TET-toiminnassa. Opettajille järjestetty täydennyskoulutusta. Koulutus- ja työelämämessujen järjestetty. 1.9.2019 voimassa olevia oppisopimuksia n. 60 kpl. PETU: LEAT -tutkinto, yhteensä 24 henkilöä perusturvasta mukana oppisopimuksella			

Näkökulma	1. Elinvoima	Kriittinen me- nestystekijä	4. Hyvät yhteydet ja kehittyvä toimintaympäristö
Vuositavoite		Mittarit	
E.4.1. Metsätiet kaupungin ja tiekuntien yhteistyö		- Metsäteiden tiekuntien tehostamishanke aloittanut	
Tilannekuvaus			
YHTEK: Tie kuntia on opastettu tukien hakemiseen.			
E.4.2. Vesiosuuskuntien ja kaupungin yhteistyö		- Erytistilannesuunnitelmien laatiminen aloitettu: osallistuminen ELY:n hankkeeseen.	
Tilannekuvaus			
YHTEK: Yhdyskuntatekniikan lautakunta on tehnyt päätöksen 17.4.2019 § 65: kaupunki osallistuu "Pienten vesilaitosten varautumissuunnittelun ja yhteistyön edistäminen" - hankkeeseen vuosina 2019 ja 2020. Hanke on käynnistynyt syksyllä 2019.			

Näkökulma	2. Hyvinvointi	Kriittinen me- nestystekijä	1. Aktiivinen, omatoiminen ja hyvinvoiva kuusamolainen
Vuosittavoite		Mittarit	
H.1.1. Nuorisotakuun toteutus		<ul style="list-style-type: none"> - Nuorisotyöttömien määrä (18–29v) 50 (100/v. 2018) - Kaikilla toisen asteen koulutuspaikat. Keskeyttäneiden määrä alle 3 % lv 2018–2019 (3,5 % 2017–2018) Askel: Tiivis yhteistyö Nuora-hankkeen kanssa 	
Tilannekuvaus			
<p>NTP: Käytössä nuorten työllistämistuki (17.9.2019 myönnetty yhteensä 13 126, 58 EUR). Vuoden 2019 aikana tukea maksettiin yhteensä 18 425,45 EUR.</p> <p>Nuorisotyöttömien (15–29v) määrä 1/2019 = 152; 2/2019 = 130; 3/2019 = 123; 4/2019 = 124; 5/2019 139; 6/2019 = 149; 7/2019 = 144; 8/2019 = 115; 9/2019 = 107; 10/2019 = 125; 11/2019 = 120; 12/2019 = 140</p> <p>YHTEK: Askel: Tehtiin tiivistä yhteistyötä Nuora-hankkeen kanssa: ohjattiin asiakkaita hankkeeseen ja selvitettiin Ohjaamo-toiminnan aloittamista Kuusamossa.</p>			
Vuosittavoite		Mittarit	
H.1.2. Osallisuuden vahvistaminen		<ul style="list-style-type: none"> - Järjestöaloratkaisu tehty - Toimintamalli luotu - Järjestötapaamiset 2 krt/v - Askel: Työllistävien ja kuntouttavaa työtoimintaa järjestävien yhdistysten ja yhteistyösopimusten määrä kasvaa 10 % - PETU: Päivitetty vammaispoliittisen ohjelma 	
Tilannekuvaus			
<p>YHTEK: Järjestö- ja nuorisotalon hankepäättös hyväksyttiin 16.10.2019 yhdyskuntatekniikan lautakunnassa. Alasuunnittelu on käynnissä, suunnitelmat tulevat hyväksyntään alkuvuoden 2020 aikana. Askel: Uusia yhteistyösopimuksia tuli 7 yhdistyksen kanssa, sopimusten määrä yht. 17 (kasvu 70 %).</p> <p>PETU: Päivitetty vammaispoliittinen ohjelma lähetetty lausuntokierrokselle</p>			

Näkökulma	2. Hyvinvointi	Kriittinen me- nestystekijä	2. Tasapuoliset mahdollisuudet toimivaan arkeen
Vuosittavoite		Mittarit	
H.2.1. Digipalvelut		<ul style="list-style-type: none"> - Järjestetyt koulutukset - Uudet kokeilut - Digitutor-toiminnan laajentaminen perusturvaan 	
Tilannekuvaus			
<p>KASI: Varhaiskasvatuksen digilaitteet hankittu, Nuorisopalvelut mukana Digituki-hankkeessa, Ceepos kassajärjestelmä otettu käyttöön Kuusamotalolla, Kirjaston henkilökunta osallistunut eKirjasto-koulutukseen, kirjaston vapaaehtoisille digikummeille järjestetty koulutusta yhdessä Kuusamo-opiston kanssa, Kirjastossa toteutunut digikummi viikoittainen vastaanotto, e-Kirjasto julkaistiin 8.2., sisältää yhteensä noin 2500 e-kirjaa ja e-äänikirjaa, yli 7000 e-lehteä, tuhansia tunteja musiikkia, satoja elokuvia ym, Koulujen digitutor -toimintaa jatkettu.</p> <p>PETU: Ikäihmisten palvelut mukana maakunnallisessa Digituki -hankkeessa. Arki lähemmäs etäkuntoutushanke on myös jatkunut. Kotihoito ja kotisairaala ovat ottaneet käyttöön 15 Tolokku- etäpalvelulaitetta, joiden välityksellä tehdään virtuaalipotikäynnit ennakkoon sovittujen asiakkaiden luona.</p> <p>KH: Asiahallintajärjestelmän uusimisen suunnittelu ja hankinta: Tehty järjestelmän päivitystä koskeva hankintapäätös ja käynnistetty käyttöönottoprojekti, jossa tavoitteena on siirtyä tuotantokäyttöön 9/2020.</p> <p>KH: Digituki-hanke: Pohjois-Pohjanmaan Pouta-pilottihankkeen Digituki-verkoston toimintamallin toteutus Kuusamossa käynnissä ja suunnitelmat verkoston toiminnan jatkamiselle vuonna 2020 laadittu.</p>			
Vuosittavoite		Mittarit	
H.2.2. Monipuoliset harrastusmahdollisuudet		<ul style="list-style-type: none"> - Action passeja 140 kpl (130/2017) - Senioripasseja 850 kpl (780/2017) - Olosuhteiden ylläpito ja rakentaminen: Reitistöjen ja ulkoliikuntapaikkojen sekä rakennusten kuten esim. Kuusamotalon ylläpito 	
Tilannekuvaus			
<p>YHTEK: Reitistöhanke on jatkettu suunnitellusti. Skeittiparkin avustuksen käyttöaika saatiin jatkettua 2021 vuoden loppuun saakka. 6-väyläinen frisbeerata rakennettiin liikuntapuistoon. Torangin lähiliikuntapaikan työt on aloitettu. Kuusamotalolla saneerattiin vuoden aikana pääovet. Rukan Kaltiolammen ympärille on toteutettu MTB-rata. Rukan ympäristöreitit opastus on uusittu. Uusien pyöräilyreittien ja liikuntapaikkojen rakentaminen hankkeelle on myönnetty maaseuturahaston tuki vuosille 2020–2021.</p> <p>KASI: Actionpasseja 191 kpl, Senioripasseja 839 kpl, Liikuntaneuvonta 449 kpl, Kuusamotalon ja kulttuuritoimen kokonaiskävijämäärä 75463, Kuusamotalon ja kulttuuritoimen tilaisuuksia 848, kirjastolla 105 kpl, yhteensä 953 tilaisuutta, Kirjaston lainausmäärä 16,4 / as Nuorisopalveluiden kävijämäärät nousseet reilu 27 % edellisestä</p>			

Näkökulma	2. Hyvinvointi	Kriittinen me- nestystekijä	3. Toimivat yhteisöt, ja kumppanuudet
Vuositavoite		Mittarit	
E.4.2. Tietoliikenneyhteyksien parantaminen		- Mobiiliyhteydet tehostettu - Tietoliikenneverkkokokeilu toteutettu	
Tilannekuvaus			
KH: Mobiiliyhteyksien tehostaminen – Kehittämiskohteiden ja tehostamistoimenpiteiden suunnittelu vuoden 2018 verkko-kyselyn, tammikuun 2019 vuoden yrityssektorin puhelinhaastattelujen ja mobiilimittausten avulla sekä toimenpiteiden vaikutusten seuranta yhteistyössä operaattoreiden kanssa. Tietoliikenneverkkokokeilu – Yhteisrakentamiskohteiden kartoitukset jatkuneet, syksyllä 2019 valmistui Käylä – Oulanka välillä Carunan ja Telian yhteisrakentamishanke, jolla nopea valokuitupohjainen siirtoyhteys on toteutettu Oulun yliopiston tutkimusasemalle. Hanke sai kunniakirjan Liikenne- ja viestintäviraston Vuoden yhteisrakentamisteko 2019 –kilpailussa.			
Vuositavoite		Mittarit	
H.3.1. Sote- ja hyvinvointiyritysten kasvu-hanke		- Työntekijöiden määrä 350 - Petu: aktiivisesti mukana hankkeen toimenpiteissä	
Tilannekuvaus			
NTP: Sote-yrittäjiä tukeva SoteNoste –hanke on käynnissä ja se puitteissa tarjotaan yrittäjille kasvuvalmennusta. PETU: yhteistoiminta on käynnistynyt. ikäihmisten palvelujen sopimuskumppanien ja hankkeen yhteinen kickoff –tilaisuus pidetty kesäkuussa.			
Vuositavoite		Mittarit	
H.3.2. Koulutusyhteistyö		- Toisen asteen opiskelijat 600 (580/2017–2018) - AMK-koulutuksen opiskelijat 60 (40/syysy 2018) - Avoimen yliopiston opiskelijat 40	
Tilannekuvaus			
KASI: – Toisen asteen opiskelijat 610 (580/2017–2018) – AMK-koulutuksen opiskelijat 60 (40/syysy 2018)			
Näkökulma	3. Kehittyvä Kuusamo	Kriittinen me- nestystekijä	1. Kansainvälinen, kilpailukykyinen ja verkostoitunut seu- tukeskus
Vuositavoite		Mittarit	
K.1.1. Kansainvälisen matkailun kehittämi- nen		- Kesämatkailun kehittämishanke alkaa	
Tilannekuvaus			
NTP: Gateway to Land of National Parks –hanke käynnistyi 1.5.2019. Venäjän kanssa yhteistyössä toteutettava kansainväli- nen sotahistoria-teemainen matkailuhanke sai rahoituspäätöksen ja käynnistyi 1.1.2020. Rahoitus myönnettiin myös kes- tävän matkailun kehityshankkeelle, joka osaltaan tukee kansainvälisen matkailun kehittämistä.			
Vuositavoite		Mittarit	
K.1.2. Alppilukion ja valmennustoiminnan kehittäminen		- Rukan stadionin liikuntahankkeen suunnitelma valmis - Lumilajien olympiavalmennuskeskuksen sopimus valmis	
Tilannekuvaus			
YHTEK: Toimiala on osallistunut Stadium Ruka hankkeen valmisteluun. KASI: Rukan stadionin suunnittelu kesken. Sopimus valmis ja ohjausryhmän työ käynnissä. Suunnitelmien mukaan lumilau- tailijoiden akatemiatoiminta siirtynyt Kuusamoon.			
Vuositavoite		Mittarit	
K.1.3. Uudet vetovoimaiset asuinalueet		- Uuden asuinalueen suunnitelmat keskusta ja Rukan asuinalueen selvittä- minen	
Tilannekuvaus			
YHTEK: Keskustan osalta neuvottelut maanomistajan kanssa aloitettu ja kaavoituksen käynnistämistä valmisteltu työryh- mässä. Rukan asuintonttien tarve on alustavasti kartoitettu ja linjattu millä alueilla käynnistetään kaavan muuttaminen.			

Näkökulma	3. Kehittyvä Kuusamo	Kriittinen me- nestystekijä	2. Kaupunkikonsernin talouden tasapaino ja ohjaus
Vuositavoite		Mittarit	
K.2.1. Kaupungin toiminto-organisaation uudistaminen		<ul style="list-style-type: none"> - Uuden organisaation suunnitelma valmis - Vakinaistetaan 30 määräaikaista (33/2017) - Petu: vakinaistetaan 10 määräaikaista 	
Tilannekuvaus			
<p>YHTEK: Vuoden loppupuolella valmistauduttiin organisaatiomuutoksin ateria- ja puhtaanapitopalveluiden vastaanottamiseen. Askeleen toimintojen uudelleenjärjestämiseen tähtäävä työ saatiin päätökseen, työllistämisen tulosityksikön toiminnot siirtyivät työllistämisen osalta Naturpolis oy:lle, pääosa keskushallintoon. Toimialalla on vakinaistettu 7 määräaikaista työsuhdetta.</p> <p>PETU: Toimialalla on vakinaistettu 11 määräaikaista työntekijää.</p> <p>Kasi: Vakinaistettu 5 määräaikaista</p> <p>KH: Talous- ja henkilöstöhallinnon palvelut sekä ateria- ja puhtaanapitopalvelut tuotetaan omana tuotantona. Ateria- ja puhtaanapitopalvelut siirtyvät keskushallinnon toimialalta yhdyskuntatekniikan toimialalle.</p>			
Vuositavoite		Mittarit	
K.2.2. Velkojen suojaus		- Velkojen suojauksen päivitys	
Tilannekuvaus			
<p>KH: Suurin osa veloista suojattu, lopuista suojauksista neuvotellaan Operandi Oy:n kanssa. Suojattu 9-2019 2,4 milj. euron laina. Lainasalkun suojausaste 31.12.2019 on n. 65 %.</p> <p>Poistosuunnitelma uusittu - Poistosuunnitelma päivitetty kv 17.12.2019 § 56.</p>			

Näkökulma	3. Kehittyvä Kuusamo	Kriittinen me- nestystekijä	3. Kehittyvä kaupunki
Vuositavoite		Mittarit	
K.3.1. Työhyvinvoinnin kehittäminen		<ul style="list-style-type: none"> - Työhyvinvointitutkimus tehty - Työyhteisön toimivuus ja työyhteisötaidot ka 3,8 (3,7/2017) - Sairauspoissaolot alle 13 vrk/vuosi (14 vrk/2017) 	
Tilannekuvaus			
<p>YHTEK: Sairauspoissaolojen määrä on 12,11 kpv työntekijää kohden. Työyhteisön toimivuus ja työyhteisötaidot 3,51.</p> <p>KASI: Työhyvinvointitutkimus tehty ja raportoitu. Työyhteisön toimivuus ja työyhteisötaidot ka 3,83 (3,7/2017)</p> <p>Sairauspoissaolot alle 13 vrk/vuosi (14 vrk/2018).</p> <p>PETU: Työyhteisön toimivuus ja työyhteisötaidot ka 3,54.</p> <p>KH: Koko kaupungin työterveyshuollon kustannukset v. 2019 oli 549.089 €, tavoite 545.000 €/v, työterveyshuollon käytösuhde Kela l osalta oli 57 %, tavoite 55 %. Työyhteisön ilmapiirikyselyn vastaukset koko kaupungin osalta: työyhteisön ilmapiiri ka oli 3,8, tavoite ka 4,0, tiedonkulku ka oli 3,4, tavoite ka 3,5, ristiriitojen ratkaisu ka oli 3,3, tavoite ka 3,5, kehityskeskustelut toteutumaprosentti oli 77 %, tavoite 80,0 %, häirintä- ja epäasiallinen kohtelu oli 13 %, tavoite 0 %.</p>			
Vuositavoite		Mittarit	
K.3.2. Viihtyisyyden lisääminen		<ul style="list-style-type: none"> - Kitkantien remontin aloitus - Torangin ranta-alueen suunnitelma valmis - Kaupungin viheralueiden siisteyden parantaminen - Kuusamon muistomerkkien ja patsaiden kunnostus 	
Tilannekuvaus			
YHTEK: Kitkantien peruskorjaukseen on myönnetty rahoitus, rakennussuunnittelu valmis ja urakoitsija valittu.			

Näkökulma	3. Kehittyvä Kuusamo	Kriittinen menestystekijä	4. Investoinnit ja käyttötalous
Vuositavoite		Mittarit	
K.4.1. Investointien suunnittelun kehittäminen		- Investointien suunnittelussa huomioidaan investoinnin nettosumma - Vaikutukset vuositulokseen ja mahdolliset alaskirjaukset	
Tilannekuvaus			
YHTEK: Investointiohjelman nettosumma vuonna 2019 oli 11,09 ja toteutuma 56,1%. Edellisen vuoden inv.toteutuma oli 8.940.000 (talousarviosta 73,3%). Käyttöomaisuuden lisäpoistoja vuodelle 2019 tehtiin noin 645.800 euroa. KASI: Nilonkankaan koulun suunnittelu käynnissä.			
Vuositavoite		Mittarit	
K.4.2. Kiinteistöstrategia ja investointien määrä		- Nettoinvestoinnit enintään 5 M€ vuodessa - Kiinteistöstrategian päivitys	
Tilannekuvaus			
YHTEK: Vuoden 2019 investointiohjelman netto on talousarviossa 11,09 M€. Vuoden 2019 investointiohjelman toteutuma oli 6.217.650 euroa eli 56,1 %. Kiinteistöstrategian päivitys valmistelussa.			
Vuositavoite		Mittarit	
K.4.3. Kiinteistömenojen alentaminen		- Tarpeettomien kiinteistöjen myynti ja purku - Listaus investointiohjelmaan - Kiinteistöjen käyttömenojen raportti investointiohjelmaan - Käyttömenojen laskutavoite 200 t€	
Tilannekuvaus			
YHTEK: Vuonna 2019 purettiin eläinlääkäritalo, Paavola (Räihän Shell) sekä Yhdyskulman siivet. Lisäksi vuoden aikana ostettu Juomuspolun omakotitalo on purettu. Kiinteistöjen menot ovat kasvaneet vuoteen 2018 verrattuna 262 100 euroa, johtuen mm. energian kulutuksesta ja sähkön siirtohinnan noususta sekä monitoimihallin käyttöönotosta.			
Vuositavoite		Mittarit	
K.4.4. Kevyen liikenteen väylät		- Yleissuunnitelma valmis - Ruostesuonliittymän alueen ja kevyenliikenteen suunnitelma valmis	
Tilannekuvaus			
YHTEK: Teollisuustien jatkeen, Ruostesuontien liittymän ja kevyenliikenteen yhteyksien suunnittelu valmis. Kitkantie-Nissinvaara JKPP yhteyden suunnittelu on käynnissä Ely:n kanssa. Tarvittava asemakaavan muutosta ja laajennusta on laadittu yhtäaikaaisesti. Yleissuunnitelma on lähes valmis.			
Vuositavoite		Mittarit	
K.4.5. Kiinteistöveroselvitys		- Rukan osa-alue valmis 2019 - Käynnistetään taajaman osalta selvitys	
Tilannekuvaus			
YHTEK: Rukan osa-alueen osalta aineiston siirtoa ja hankkeen päätöstä valmisteltu.			

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen vuonna 2019

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on ollut kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesti keskeisenä painopisteenä vuodesta 2009 alkaen. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen osa-alueineen kuuluu kaikkien toimialojen toiminnaksi. Hyvinvointityötä koordinoi eri toimialojen edustajista muodostettu hyvinvointityöryhmä.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön keskeisiä tavoitteita olivat osallisuuden rakentaminen. Aktiivinen, omatoiminen ja hyvinvoiva kuusamolainen. Aktiivinen perhe- ja nuorisopolitiikka. Tasapuoliset mahdollisuudet toimivaan arkeen. Toimivat yhteisöt, kumppanuudet ja palvelut. Kaupungin roolina on luoda edellytyksiä kuntalaisten ja yhteisöjen toiminnalle.

Liikunta

Liikuntapalvelut on järjestänyt ohjattua liikuntaa ja liikuntatapahtumia sekä liikuntaneuvontaa seniori-ikäisille, työikäisille, erityisryhmille sekä myös nuorille ja lapsille.

Action-passi on vuosina 13–18 -vuotiaille nuorille suunnattu henkilökohtainen kulkukortti liikuntakeskukseen. Passilla pääsee rajattuina aikoina edullisesti liikumaan liikuntakeskuksen kuntosalilla, uimahallissa ja jäähallissa. Passiin sisältyy myös sali- ja vesijumppia, sisäpyöräilyä, trampoliinia ja yleisurheilua. Vuonna 2019 passin hankki 191 nuorta.

Senioripassi on 65-vuotta täyttäneille suunnattu henkilökohtainen vuoden kausikortti liikuntakeskukseen. Kortti sisältää uimahallin ja kuntosalien käytön lisäksi osallistumisen ohjattuihin liikuntaryhmiin. Vuonna 2019 passin hankki 839 henkilöä.

Sosioekonomisesti heikossa asemassa olevien liikuntamahdollisuuksia Liikuntakeskuksessa tuetaan Sporttikortilla. Käyttäjämäärä 2019 oli 242 henkilöä.

Perheillä on mahdollisuus liikkua omatoimisesti maksuttomilla perheliikuntavuoroilla (perheuinti, vesipeuhula, jäähallin luistelu- ja kiekkovuoro, liikuntasali) liikuntakeskuksessa. Jokaisella lapselle tulee olla mukana huoltaja, jonka vastuulla hän liikkuu vuorolla. Perheliikuntaan voit osallistua ilman ilmoittautumista. Vuorot eivät ole ohjattuja eikä osallistujia näin ollen ole vakuutettu.

Liikuntaneuvonta tavoitti vuonna 2019 yhteensä 449 kuusamolaista.

Liikuntapalvelut on järjestänyt alakoululaisten uimaopetuksen. Kuusamon kuudesluokkalaisista uimataitoisia (200 m uimataitokriteeri) on 89 %.

Liikuntakeskuksen kävijämäärä vuonna 2019 oli 293 111 henkilöä, kasvua edelliseen vuoteen 38,9 %.

Liikuntakeskuksen kävijämäärät 2014 - 2019

2014	2015	2016	2017	2018	2019
208	188	180	242	210	293
234	368	867	807	920	111

Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuksen keskiössä on oppiva ja hyvinvoiva lapsi. Varhaiskasvatuksen painopisteenä ovat tänä vuonna olleet varhaiskasvatussuunnitelman (VASU) esiopetuksen opetussuunnitelman laaja-alaisen osaamisen alueet, jotka on kirjattu toimintaa ohjaaviin vuosikelloihin yksiköissä. Erityisesti huomiota on kiinnitetty tunnetaitojen ja vuorovaikutustaitojen kehittämiseen sekä lasten ja vanhempien osallisuuden lisäämiseen. Vuosittain laaditaan ja päivitetään kiusaamisen ehkäisyryhmäkohtaiset suunnitelmat. Varhaiskasvatus on mukana maakunnallisessa LAPE työssä, jonka tavoitteena on kehittää lapsiperheiden palveluja.

Yhdyskunta

Järjestö- ja nuorisotalon hankepäättös hyväksyttiin 16.10.2019 yhdyskuntatekniikan lautakunnassa. Alasuunnittelu on käynnissä, suunnitelmat tulevat hyväksyntään alkuvuoden 2020 aikana. Askeleeseen uusia yhteistyösopimuksia tuli 7 yhdistyksen kanssa, sopimusten määrä yht. 17 (kasvu 70 %).

Lapset ja nuoret on otettu osaksi suunnittelua / suunnitteluryhmää monissa projekteissa mm Nuorisovaltuuston ja Kasin käymän vuoropuhelun kautta: talo- ja liikuntapaikkoja (reilit, reitit, frisbeegolf, skeittiparkki, kuntoportaat jne).

Reitistöhankeita on jatkettu suunnitellusti. Skeittiparkin avustuksen käyttöaika saatiin jatkettua 2021 vuoden loppuun saakka. 6-väyläinen frisbeerata rakennettiin liikuntapuistoon. Torangin lähiliikuntapaikan työt on aloitettu. Kuusamotalolla saaneerattiin vuoden aikana pääovet. Rukan Kaltiolammen ympärille on toteutettu MTB-rata. Rukan ympärysreitien opastus on uusittu. Uusien pyöräilyreittien ja liikuntapaikkojen rakentaminen hankkeelle on myönnetty maaseuturahaston tuki vuosille 2020-2021.

Kitkantien peruskorjaukseen on myönnetty rahoitus, rakennussuunnittelu valmis ja urakoitsija valittu.

Toimintakertomuksessa on raportoitu vuodesta 2009 alkaen seuraavien hyvinvointia ja terveyttä kuvaavien indikaattoreiden toteutuminen viiden vuoden periodilta:

Sairastavuusindeksi, vakioitu (koko maa 100)	2014	2015	2016	2017	2018
Pohjois-Pohjanmaa	114,2	113,8	113,5	113,3	113,9
Kuusamo	125,6	124,2	127,3	124,3	127,3

(Lähde: Kela)

Kansantaudit, vakioitu (koko maa 100)	2014	2015	2016	2017	2018
Pohjois-Pohjanmaa	137,4	136,2	135,4	134,8	133,5
Kuusamo	147,6	146,3	144,6	142,9	139,7

(Lähde: Kela)

Nuorisotyöttömät, % 18 - 24 -vuotiaasta työvoimasta *)	2014	2015	2016	2017	2018
Koko maa	16,0	17,3	17,0	14,4	12,3
Pohjois-Pohjanmaa	22,9	23,7	22,5	19,6	15,9
Kuusamo	26,1	23,8	23,7	22,5	15,3

*)Nuorisotyötön on 15 - 24 - vuotias työtön. Indeksii kuvaa 15 - 24 - vuotiaiden työttömien osuuden prosentteina 18 - 24 -vuotiaasta työvoimasta. (Lähde: Sotkanet)

Eronneiden/ opintonsa keskeyttäneiden määrän kehitys toisen asteen oppilaitoksissa Kuusamossa

Lukuvuosi	2012 - 2013	2013 - 2014	2014 - 2015	2015 - 2016	2016 - 2017	2017- 2018	2018 - 2019	syksy 2019
Kuusamon lukio								
Eronneet/keskeyttäneet	14	12	8	10	2	10	8	5
Opiskelijamäärä ka. 20.9./20.1.	295	277	268	246	249	242	233	235
Ero %	4,7	4,3	3,0	4,1	0,8	4,1	3,4	2,1
Kainuun ammattiopisto Kuusamo								
Eronneet/keskeyttäneet	23	10	19	24	15	17	12	9
Opiskelijamäärä ka. 20.9./20.1.	457	444	420	324	329	295	334	356
Ero %	5,0	2,3	2,8	6,4	4,6	5,8	3,6	2,5

Visio vuoteen 2021

**Kaikkien aikojen Kuusamo.
Elinvoimainen edelläkävijä ja moniarvoinen
Pohjolan luontopääkaupunki.***

Kuusamo on rajoja ylittävä, omatoimisten ja yritteliäiden ihmisten vieraanvarainen alueensa keskus. Innostus ja rohkeus ovat yhteistyön perustana - täällä asiat tehdään vähän eri tavalla.

Hyvä elämä kukoistaa kansainvälisessä ja luovassa ympäristössä. Kuusamon menestyminen perustuu toimiviin palveluihin, ympärivuotiseen matkailuun, puhtaan luonnon ja sen raaka-aineiden kestävään käyttöön.

*www.kuusamo.fi/ymparistojulistus1993

Toiminta-ajatus

Kuusamon kaupunginhallitus luo edellytyksiä kaupunkilaisten hyvälle elämälle edistämällä Kuusamon kehitystä Koillis-Suomen alueellisena palvelukeskuksena ja Suomen tunnetuimpana matkailu- ja luontokaupunkina.

Kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja yhdessä muodostavat konserniohjeen mukaisesti konsernijohton. Konsernijohto vastaa kuntakonsernin omistajaohjauksesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä.

Kaupunginhallituksen alainen keskushallinto vastaa strategisesta suunnittelusta, kaupunginhallituksen ja valtuuston valmistelu- ja täytäntöönpanotehtävistä, yhteistoiminta- ja luottamusmiesjärjestelmien toiminnasta, kunta- ja valtiollisista vaaleista, suhdetoiminnasta, yleisestä tiedottamisesta sekä ystävyyskuntatoiminnasta.

Lisäksi keskushallinnon palveluyksiköt hankkivat tai tuottavat kaupunkiorganisaation tarvitsemat tukipalvelut kuten taloushallinto ja kirjanpito, henkilöstöhallinto ja palkanlaskenta, tietohallinto ja kaupunginarkisto, ICT - palvelut, hankinta-asiat sekä ateria- ja puhtaanapito palvelut.

Kaupunginhallituksen kokoonpano 1.6.2017–31.5.2021

Puheenjohtaja, agronomi Tuomo Hänninen
I varapuheenjohtaja, fysioterapeutti / yrittäjä Tuula Mustonen
II varapuheenjohtaja, yhteiskuntatieteiden yo. Elina Kemppainen

Jäsenet:

Suomen Keskusta: Tuomo Hänninen, Hemmo Heiskanen, Heikki Kallunki, Elina Kemppainen, Jukka Kihlman, Salme Sahi, 23.4.2018 saakka Jarkko Tammi, Tiina Tiermas, 24.4.2018 alkaen Hannu Tuovila.

Kansallinen Kokoomus: Tuula Mustonen

Suomen Sosialidemokraattinen Puolue: Inka Hokkanen

Vihreä Liitto: Mika Flöjt

Vasemmistoliitto: Tarmo Raatikainen

Kaupunginhallituksen esittelijänä on toiminut kaupunginjohtaja Jouko Manninen. Kaupunginhallituksen sihteerinä on toiminut asianhallintasihteerinä Leena Tervo 2.9.2018 saakka. Hallintosihteerinä Anniina Väisänen on toiminut kaupunginhallituksen sihteerinä 3.9.2018 alkaen.

Kaupunginhallitus kokoontui 18 kertaa vuonna 2019 ja käsitteli 233 §:ää.

Toimialajohtajan katsaus

Vuoden 2019 aikana keskushallinnossa valmisteltiin toiminto-organisaation uudistamista ateria- ja puhtaanpitopalveluiden sekä työllisyyspalveluissa. Keskushallinnossa käynnistettiin toimialan oma kehittämisprojekti alkusyksyn aikana. Tavoitteena on parantaa työn sujuvuutta, selkiyttää eri toimijoiden tehtäviä ja tavoitteita sekä tätä kautta lisätä työhyvinvointia. Lopputuloksena syntyy keskushallinnon toimintaa ohjaava johtosääntö.

Kuusamon kaupunki sai Valtiovarainministeriötä hankerahoitusta digitalisaation edistämiseen. Vihdoinkin -hanke on Kuusamon, Kalajoen ja Taivalkosken yhteishanke, jossa kehitetään kuntien tiedolla johtamista, talousjohtamista, -prosesseja ja -suunnittelua, -raportointia ja visualisointia kohti parempaa ja monipuolisempaa digitaalisen tiedon hyödyntämistä. Tavoitteena on, että tieto palvelee sekä kuntien johtoa ja valmistelijoita että kuntapäätäjiä johtamisen eri tasoilla ja välillisesti myös asukkaita.

Tietohallinto ja ICT -palvelut

Keskushallinnon asianhallintajärjestelmän uudistamisprojektin toimeenpano aloitettiin elokuussa. Loppuvuoden aikana käynnistettiin verkkosivuston suunnittelu ja konseptointi hankintamenettelyä varten. Tavoitteena on, että uudistettu verkkosivusto on käytössä 2020 loppuun mennessä. Taloushallinnon järjestelmän pakollinen päivitys aikataulutettiin keväälle 2020. Kuusamon kaupunki osallistui ePS-verkoston Vihdoinkin -hankkeen valmisteluun yhteistyössä Kalajoen kaupungin ja Taivalkosken kunnan kanssa. Hankkeelle saadaan rahoitusta VM:n digitalisaation kannustinjärjestelmästä. Vihdoinkin -hankkeen toteutusaika on 1.11.2019 - 30.11.2021 ja sen tavoitteena on kehittää kuntien talousarvio-, talousseuranta- ja raportointiprosesseja sekä niissä hyödynnettäviä tietojärjestelmiä ja organisaation tietojohdamosaamista.

Kuusamon kaupunki osallistui aktiivisesti maakunta- ja soteuudistuksen ICT-muutosohjelman valmisteluun kesäkuun loppuun saakka. Tietohallintojohtajan

työajasta 60 % suuntautui maakuntauudistuksen ICT-valmistelutehtäviin. ICT-muutosohjelman valmistelun päätyttyä jatkotoimenpiteenä käynnistettiin Pohjois-Pohjanmaan kuntien yhteinen Lifecare päivityshanke, johon myös Kuusamon kaupungin perusturva osallistuu. Perusturva käynnisti Effica päivitysten ensimmäisen vaiheen muutosten toteuttamisen.

Kuusamo osallistui maakunnan kattavan tietoliikenneverkon kilpailutukseen. Hankintayksikkö PPSHP teki puitesopimukset kilpailutuksen voittaneiden palvelutoimittajien kanssa. Kuusamon kaupunki käynnisti uusiin palveluihin vuonna 2020 tahtuvan siirtymisen suunnittelun ja uusien toimitussopimusten valmistelun yhteistyössä toimittajien kanssa. Uusittavilla palveluilla vastataan 2020 -luvun tarpeisiin ja se mahdollistaa 1 Gb nopeudet kattavasti myös sivukylien kouluille.

Tietoliikenneyhteyksien kehittämiseksi yhteisrakentamiskohteiden selvittämistä ja toimenpiteiden valmistelua jatkettiin digitaalisen infrastruktuurin yhteistyökumppaneiden kanssa (kaupunki, sähköyhtiö, teleoperaattorit). Yhteisrakentamiskohteenä valokuitupohjainen siirtoyhteys Käylästä Oulangalle toteutui kesän aikana. Tuuloskortin tavoitteen mukaisesti myös mobiiliverkkojen nopeudet ovat Kuusamon alueella edelleen parantuneet.

Kuusamo oli mukana toteuttamassa Digituki-hanketta (Pohjois-Pohjanmaan Pouta-hanke), jossa pilotoitiin ja otettiin käyttöön digituen-toimintamallia kuntalaisten auttamiseksi digitaalisten ja sähköisten palvelujen käytössä. Työhön osallistuivat aktiivisesti kaupungin eri toimialat, yhteistyökumppanit ja vapaaehtoistyön verkostot. Digituki -hankkeen toimeenpano jatkuu vuonna 2020.

Keskushallinnon organisointia on tarkistettu 1.2.2019 (ja 1.10.2019), josta alkaen tietohallinto on toiminut yhtenä tulosityksikkönä. Tietohallintojohtaja on palannut kokoaikaisesti kaupungin tehtäviin elokuussa 2019. Keskushallinnon tietohallinnon ja ICT:n katsaus on pidetty valtuuston iltakoulussa 2.9.2019, jossa keskeisinä teemoina olivat digitaaliset palvelut ja tietoliikenneverkkopalvelujen kehittäminen sekä digitaalisen turvallisuuden hallinta.

Ateria- ja puhtaanapitopalvelut

Laitoshuolto- ja siivous sekä vaatehuoltopalvelut

Siivous- ja laitoshuollossa toiminnan laajuus on säilynyt edellisten vuosien tasolla. Henkilöstön kehittämistä on jatkettu edellisten vuosien malliin kouluttamalla henkilökuntaa työelämän eri osa-alueilta. Oppisopimuskoulutusta on myös jatkettu. Vuonna 2019 on ollut 5 oppisopimusopiskelijaa, näin on saatu koulutettua ja palkattua henkilökuntaa työelämästä lähtevien tilalle. Eläkkeelle on jäänyt 3 henkilöä. Terveyskeskuksen ruuanjakelu on muutettu hajautetuksi ruuanjakelujärjestelmäksi. Ostopalvelusopimukset muissa siivouspalveluissa jatkuivat entisessä laajuudessa vuoden 2019 aikana.

Vaatehuolto

Vaatehuollon pestävän pyykin määrä on ollut vuonna 2019 105 600 kg. Pestävän pyykin määrä on vähentynyt edellisvuodesta 5000 kg. Terveyskeskuksen toiminnalliset muutokset ovat vaikuttaneet pyykkien määrään pesulassa.

Ateriapalvelut

Ateriapalvelun tuotantomäärät ovat pysyneet entisellä tasolla. Ateriapalvelut on panostanut ruuan ravitsemuksellisen laatuun ja lähiruuan osuutta on pystytty nostamaan ateriapalvelun ruokatuotannossa. Lähiruokatunnisteen avulla seurataan

lähiruuan osuutta ruokatuotannossa. Lähiruuan osuus elintarvikeostoista vuonna 2019 on 17,4 %. Terveyskeskuksen keskitetyn ruuan jakelusta on luovuttu ja on siirretty hajautettuun ruuan jakeluun. Ateriapalvelun toimintaa on tehostettu ja kehitetty koko ateriapalvelun saralla. Elintarviketoimituksia on ohjattu yhä suuremäärin menemään suoraan eri toimipisteisiin ja tuotannossa käytetään yhä enemmän määrin kylmävalmistusta. Lisäksi myös muita kehitystoimenpiteitä on käynnistetty ateriapalveluissa. Ruokalistan rakennetta on muutettu ja siinä on selvä viikkokierto. Käytössä on viiden viikon kiertävä ruokalista. Henkilöstöä on jäänyt vuoden 2019 aikana eläkkeelle neljä ja ateriapalveluihin on palkattu toistaiseksi voimassaoleviin työsuhteisiin kaksi henkilöä. Aromin tuotannon ohjausjärjestelmän versionvaihto on käynnissä.

Ateria ja puhtaanapidon henkilökunnan koulutukseen on panostettu edellisten vuosien tapaan. Henkilöstölle on järjestetty erilaisia koulutuksia, jotta ammatillinen osaaminen paransi. Lisäksi työterveyshuolto on järjestänyt ergonomiakoulutusta henkilöstölle.

Talouden toteuma keskushallinnon toimialalla

Keskushallinnon ulkoinen toimintakate vuodelle 2019 oli muutetun talousarvion mukaan -11.370.000 euroa. Toimiala alitti ulkoisen toimintakatteen 769.128,88 eurolla.

(sis.+ulk.)	TA 2019, muutettu	TP 2019
Toimintatuotot	9.444.750	9.440.621
Toimintakulut	-13.987.986	-13.344.866
Toimintakate	-4.543.236	-3.904.244
Toimintamenot €/asukas	940	882

Kaupunginhallituksen ja keskushallinnon tavoitteet vuodella 2019:

Hyvät yhteydet ja kehittyvä toimintaympäristö

- Tietoliikenneyhteyksien parantaminen

Toteutunut:

Mobiiliyhteyksien tehostaminen – Kehittämiskohteiden ja tehostamistoimenpiteiden suunnittelu vuoden 2018 verkkokyselyn, tammikuun 2019 vuoden yrityssektorin puhelinhaastattelujen ja mobiilimittausten avulla sekä toimenpiteiden vaikutusten seuranta yhteistyössä operaattoreiden kanssa.

Tietoliikenneverkkokeilu – Yhteisrakentamiskohteiden kartoitukset jatkuneet, syksyllä 2019 valmistui Käylä – Oulanka välillä Carunan ja Telian yhteisrakentamishanke, jolla nopea valokuitupohjainen siirtoyhteys on toteutettu Oulun yliopiston tutkimusasemalle. Hanke sai kunniakirjan Liikenne- ja viestintäviraston Vuoden yhteisrakentamisteko 2019 –kilpailussa.

Aktiivinen ja omatoiminen ja hyvinvoiva kuusamolainen

- Nuorisotakuun toteutus

Toteutunut:

Kuusamon kaupunki on edistänyt nuorten alle 30-vuotiaiden työllisyyttä osoittamalla alueen yrityksille tukea nuorten palkkauskustannuksiin. Tuki maksetaan Kuusamon kaupungin keskushallinnon osoittamista määrärahoista ja tukea hallinnoi Naturpolis Oy. Tuki otettiin käyttöön helmikuussa 2019 ja sitä markkinoitiin yrityksille mm. yrittäjien aamukahvitilaisuuksissa (2), sähköpostitse sekä yrittäjäjärjestöjen kautta. Tuesta on tiedotettu myös Nuoret urapolulle -hankkeen kohde-ryhmää.

Vuoden aikana tukea maksettiin neljälle yritykselle ja yhdelle yhdistykselle yhteensä 18 425,45 euroa. Tuen avulla työllistettiin seitsemän nuorta 3-6 kuukauden mittaisiin työsuhteisiin

Tasapuoliset mahdollisuudet toimivaan arkeen

- Asianhallintajärjestelmä uudistettu

Toteutunut:

Keskushallinnon asianhallintajärjestelmän uudistamisprojektin toimeenpano on aloitettu yhteistyössä toimialojen kanssa. Uusi asianhallintajärjestelmä otetaan käyttöön vaiheittain vuoden 2020 aikana.

Tasapuoliset mahdollisuudet toimivaan arkeen

- Digituki -toimintamalli käytössä

Kuusamo oli mukana toteuttamassa Digituki-hanketta (Pohjois-Pohjanmaan Pouta-hanke), jossa pilotoitiin ja otettiin käyttöön digituen -toimintamallia kuntalaisten auttamiseksi digitaalisten ja sähköisten palvelujen käytössä. Työhön osallistuvat aktiivisesti kaupungin eri toimialat, yhteistyökumppanit ja vapaaehtoistyön verkos-tot.

Kaupunkikonsernin talouden tasapaino ja ohjeistus

- Talous- ja henkilöstöhallinnon uudelleen järjestäminen

Vuoden 2020 keskushallinnon toimialalla painopisteenä on tukipalvelujen kehittäminen omana toimintana ja kuluvana vuonna valmistuu kehittämissuunnitelma talous-, hallinto- ja henkilöstöhallinnon toimintojen osalta.

Kaupunkikonsernin talouden tasapaino ja ohjaus

- Ateria- ja puhtaanapitopalvelujen järjestäminen sote- ja maakuntauudistuksessa

Sote- ja maakuntauudistuksen toimeenpano on lopetettu 8.3.2019. Kaupungin hallitus on kokouksessaan 12.11.2019 § 200 päättänyt, että keskushallinnon toimialan ateria- ja puhtaanapitopalvelut siirtyvät yhdyskuntatekniikan toimialalle 1.1.2020 alkaen.

Kaupunkikonsernin talouden tasapaino ja ohjaus

- Poistosuunnitelma uusittu

Kuusamon kaupunginvaltuusto on kokouksessaan 17.12.2019 § 56 päättänyt päivittää poistosuunnitelman. Poistosuunnitelmaan on lisätty:

- 1) kohtaan aineettomat hyödykkeet/muut pitkävaikutteiset menot: osallistuminen

- toisen yhteisön tiehankkeisiin, jossa tasapoisto 15 –20 vuotta.
- 2) korjausrakentamisten käsittely: korjausrakentamismeno lisätään poistamattomaan hankintamenuun, jollei erilliseen hyödykkeen poistosuunnitelmaan ole erityistä syytä.
  - 3) poistoajan ja poistoprosentin soveltaminen: kaupunginhallitus päättää teknis-taloudellisin perustein hyödykekohtaisesti edellä mainittua pidemmistä poistoajoista tai alemmista poistoprosenteista poistosuunnitelmassa olevien ohjeellisten arvojen puitteissa. Kaupunginhallitus päättää asiasta joko talousarvion tai hyödykkeen lopputilityksen yhteydessä tai erikseen.

Kaupunkikonsernin talouden tasapaino ja ohjaus

- Työterveyshuollon kustannukset 545 000 €/vuosi

Työterveyshuollon kustannukset 549 000 €/vuosi.

Kaupunkikonsernin talouden tasapaino ja ohjaus

- Työterveyshuollon kustannuksista Kela I 55 %

Työterveyshuollon kustannuksista Kela I oli 57 %.

Kehittyvä kaupunki

- Työhyvinvoinnin kehittäminen /Työyhteisön ilmapiiri ka 4,0, tiedonkulku ka 3,5, ristiriitojen ratkaiseminen työyhteisöissä ka 3,5, kehityskeskustelut 80 %, tasa-arvo ja yhdenvertaisuuskyselyn toteuttaminen kerran vuodessa, häirintä- ja epäasiallinen kohtelu: nollatoleranssi

Työyhteisön ilmapiirikyselyn vastaukset koko kaupungin osalta: työyhteisön ilmapiiri ka oli 3,8 ja tavoite oli ka 4,0, tiedonkulku ka oli 3,4 ja tavoite oli ka 3,5, ristiriitojen ratkaisu ka oli 3,3 ja tavoite oli ka 3,5, kehityskeskustelut toteutumaprosentti oli 77 % ja tavoite oli 80,0 %, tasa-arvo ja yhdenvertaisuuskysely toteutettiin, häirintä- ja epäasiallinen kohtelu oli 13 % ja tavoite oli 0 %.

Yhteiset erät

Yhteiset erät (sis.+ulk.)	TA 2019	
Toimintatuotot	421.486	213.100
Toimintakulut	-28.000	-107.565
Toimintakate	393.486	105.535

Metsänmyyntitulot ovat toteutuneet n. 50.000 euroa pienempinä kuin talousarvio ja pysyvien vastaavien myyntivoitot ovat kertyneet n. 160.000 euroa pienempinä kuin talousarvioon arvioitiin.

Perusturva

Visio

Kuusamon perusturva on innovatiivinen edelläkävijä laadukkaiden ja vaikuttavien perusturvan palveluiden järjestäjä.

Toiminta-ajatus

Perusturva luo edellytyksiä kuntalaisten ja perheiden itsenäiselle selviytymiselle ja kotona asumiselle sekä järjestää terveyttä ja elämässä pärjäämistä edistäviä palveluja alueellisesti ja yhteistoiminnallisesti.

Perusturvan toimialalla sosiaali- ja terveydenhuolto muodostavat toiminnallisen kokonaisuuden, joka jakautuu Sote -linjausten mukaisesti Sosiaalipalveluiden, Ikäihmisten palveluiden ja Terveyspalveluiden tulosalueisiin. Edellä mainittujen tulosalueiden työtä tukee Hallintopalveluiden tulosalue.

Toimialajohtajan katsaus

Perusturvan toimialalla toiminnan pohjana alkuvuodesta 2019 oli vuoden 2018 talousarvio ja toimitojo linjattiin maakunta- ja sote -uudistuksen mukaisiksi. Sote -uudistus keskeytyi hallituksen hajoamiseen ja perusturvaajohtajan 50 %:n työ maakuntavalmistelussa päättyi maaliskuun lopussa. Jatkoimme toimintojen kehittämistä kuusamolaisten tarpeiden näkökulmasta. Soten valmistelu ei päässyt jatkumaan loppuvuodenkaan aikana edelleen hallituksen hajoamisen johdosta.

Toiminnasta;

- Ruijanmutkan uuden osan rakentaminen aloitettiin
- Kuuselan avopalvelutoimintaa vahvistettiin päihde- ja mielenterveyspalvelujen itsenäistä asumista ja kuntoutusta tukevana avopalveluna
- helmikuun lopussa saapui Kuusamoon toinen kongolaisten kiintiöpakolaisryhmä
- terveyskeskuksen päivystys aloitti toiminnan uusissa tiloissa
- päivystykseltä vapautuneiden tilojen suunnittelu vastaanoton käyttöön aloitettu
- akuuttiosastolla pilotoitiin henkilöstömitoitusta potilaiden hoitoisuuden näkökulmasta
- ikäihmisten toimintakyvyn ja palvelutarpeen arviointiin otettu käyttöön uusi RAI-mittari
- lähiesimiesten johtamisen ammattitutkintoon johtava koulutus aloitettiin syksyllä

Vammaispalvelujen sekä päihde- ja mielenterveyspalvelujen puolella on huomattava nousu palvelujen ostoissa johtuen uusista asiakkuuksista. Vammaispalvelujen osalta ylitystä on noin 750 000 euroa ja päihde- ja mielenterveys palveluissa noin 320 000 euroa.

Merkittävänä muutoksena aikaisempien vuosien toteumiin on meidän kustannustasossa sairaanhoitopiiriltä tapahtunut huomattava kasvu, lähes kuukausittain vuoden loppuun saakka. Suurimmat kasvut ovat olleet kirurgisella ja sisätautien aloilla, joista koostuu yli puolet sairaanhoitopiirin tuottamista palveluista. Vuoden

2018 alussa päättyneellä omalla leikkaustoiminnalla ei vuoden 2018 kustannuksissa tapahtunut merkittävää muutosta, mutta osittain oman toiminnan loppuminen on kasvattanut palveluiden käyttöä viime vuonna. Myös sairaanhoito-piirin toiminnoissa tapahtuneet muutokset ovat mahdollistaneet palvelutoiminnan kasvua ja jonojen purkautumista. Toisaalta väestömme ikääntyminen alkaa näyttäytyä vuositasolla kasvavana palvelutarpeena. Heinäkuun lopun tilanteessa oli Kuusamon laskutus kasvanut 14,7 % edellisvuoteen verrattuna ja vuoden lopun tilanne oli 10,9 % suurempi edellisvuoden laskutusta. Se oli yksi suurimmista kasvuista Pohjois-Pohjanmaan kunnista, mitä sairaanhoitopiirikään ei osannut ennakoida. Kustannusten toteuma oli 111,1 % sairaanhoitopiirin budjetoidusta myynnistä Kuusamon osalta.

Talousarvion toteuma

Toimintakate 31.12.2019 on 101,5 %. Alijäämää kertyi yhteensä 891.100 €.

Toimintatuotot

Toimintatuotot ovat muutettuunkin talousarvioon nähden toteutuneet erinomaisesti, 107,1 %. Ylitystä kertyi kaikilla tulosalueilla, yhteensä 779.190 €. Terveyspalveluissa toimintatuottoja saatiin lähes 200.000 euroa budjetoitua enemmän, kasvua oli myyntituloissa kunnilta. Ikäihmisten palveluissa valtiokonttorilta saatujen rintamaveteraanien avustusten kasvun vaikutus kohdentui erityisesti sisäisiin myyntituloihin, ylitys yhteensä 250.000 euroa. Sosiaalipalveluissa tuotot ovat kasvaneet eniten kunnille pakolaisista maksettavissa korvauksissa, vuokratuloissa oli vajausta, mutta ylitystä tuotoissa yhteensä runsaat 300.000 euroa. Hallintopalveluissa tuotot olivat 30.000 euroa budjetoitua suuremmat.

Toimintakulut

Palvelujen ostot

- Palvelujen ostot ylittävät suunnitellut kustannukset noin 1.250.000 eurolla.
- Asiakaspalvelujen ostoissa ylitystä oli yhteensä 540.000 euroa, joka koostuu sosiaalipalveluiden ylityksestä, 1.500.000 euroa, vastaavasti ikäihmisten palveluissa asiakaspalvelujen ostot alittuivat 1.000.000 euroa, johtuen etupäässä rintamaveteraanien palveluihin saaduista avustuksista. Sosiaalipalveluissa suurimmat ylitykset olivat vammaispalveluissa 700.000 euroa ja Avopalvelukeskus Kuuselassa 350.000 euroa ja sosiaalityön kustannuspaikalla runsaat 200.000 euroa. Erikoissairanhoidossa ja erikoislääkäripalveluissa asiakaspalvelujen ostot toteutuivat muutetun budjetin mukaisesti.
- Muiden palveluiden ostot ylittivät muutetun talousarvion noin 700.000 eurolla. Ylitys aiheutuu etupäässä ikäihmisten palveluissa rintamaveteraaneille hankituista kasvaneista sisäisistä palveluista, ylitys runsaat 500.000 euroa. Terveyspalveluissa ylitys, 160.000 euroa, johtui budjetoitua kalliimmasta lääkäripäivystyksen uudesta palvelusopimuksesta. Sosiaalipalveluissa ja hallintopalveluissa muiden palvelujen ostot toteutuivat talousarvion mukaisesti.

Henkilöstömenot

- Vuoden 2019 aikana on vakinaistettu 11 määräaikaista työntekijää. Henkilöstömenot ovat toteutuneet lähes suunnitellusti, 101,4 %, ylitystä budjetoituun oli yhteensä 300.000 euroa, joka johtui terveyspalvelujen henkilöstökulujen ylityksestä 360.000 euroa.

Aineet, tarvikkeet ja tavarat

- Aine- ja tavaraostoissa oli noin 170.000 euron ylitys, joka on syntynyt hoitotarvikkeiden ostojen 150.000 euron ja apuvälinehankintojen 140.000 euron ylityksestä, lääkeostot alittivat talousarvion vajaalla 120.000 eurolla.

Vuokramenot

- Vuokrakulut ovat kokonaisuutena toteutuneet hieman talousarviota pienempänä.

Muut kustannukset

- Budjetoimattomana kustannuksena tilinpäätökseen on kirjattu saatavien poistoja vuodelta 2018 yhteensä 97.451,84 euroa, summa on edellisestä vuodesta pienentynyt.

	mTA 2019	toteuma
Toimintatuotot	10 999 220	11 778 410
Toimintakulut	-71 028 152	-72 698 445
Toimintakate/jäämä	-60 028 932	-60 920 035

Irtaimistomääräraha

Investointiosaan ei ollut vuodelle 2019 varattu perusturvan irtaimistomäärärahaa, vaan hankintoja on tehty leasingrahoituksella, jolloin kustannukset kirjautuvat käyttötalousosaan vuokramenoihin.

Keskeisimmät tunnusluvut

	TP2018	mTA 2019	TP 2019
Henkilöstömenot €	21 951 817	22 042 251	22 347 824
Henkilöstömenot, % ulkoisista menoista	35,2	34,3	34,2
Palvelujen ostot €	37 815 013	39 633 269	40 889 206
Palvelujen ostot, % ulkoisista menoista	60,6	57,4	57,4
Toimintakate (sis+ulk) €/asukas*	-3 817	-3 983	-4 043
Vuodeosastojen paikkaluku	45	45	45
Asiantuntijasairaanhoidajalla käynnit	14 657	15 000	15 036
Hammashuollon asiakaskäynnit	16 621	17 500	15 804
Tutkimukset röntgenissä	18 609	18 500	15 078
Fysioterapian yksilökäynnit	9 938	7 800	10 394
Ikäihmisten kuntoutus:			
-kuntoutusryhmäkäynnit	1 419	1 410	1 691
-päiväkuntoutuskäynnit	1 593	1 600	1 658
Ikäihmisten terveys- ja hyvinv.tapaamiset			
-75 v terveystapaamiset	63	110	102
-85 v hyvinvointikotikäynnit	47	105	63
-omaishoitajien hyvinvointi- ja terveystapaamiset (joka 2. vuosi)	50	85	28
Yli 75-vuotiaiden asuminen			
-kotona 93%	91,6%(1656)	1 692	92,1%(1700)
-tehostettu palveluasuminen 7%	8,4%(153)	148	7,9%(145)
Kotisairaalan kotikuntoutus	12 230	12 100	14 109
Neuvolan asiakaskäynnit	17 200	15 800	17 775
Kotipalvelun asiakkaat (lapsiperheet)	97	80	87
Huostaan otettujen määrä	21	33	21
Lautakunnan kokousten määrä	8	10	9
Käsitellyt asiat	99	100	98

*2018 asukasluku on ollut 15207 ja 2019 asukaslukuna käytetään 15070

Hallintopalvelut

Toiminta-ajatus

Perusturvalautakunta yhdessä toimialajohtajan ja toimialan johtoryhmän kanssa vastaa toimialan strategisesta johtamisesta. Lautakunta vastaa lainsäädännön ja kaupungin hallintosäännön mukaisista palveluista ja päätöksenteosta.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Hallintopalveluiden johdolla perusturvan toimiala talousseurantaan on panostettu. Toimialajohtaja nimeää laskujen tiliöintiin ja hyväksymiseen henkilöt, joilla on paras asiantuntemus ko. laskujen käsittelyyn, jolloin virheet laskujen käsittelyssä saadaan minimoitua. Vuoden aikana on käynnistynyt EfficaLaskutus -järjestelmän uudistaminen, uusi laskutusjärjestelmä on käytössä alkuvuodesta 2020.

Terveyskeskuksen keskusvaraston toimintojen kehittäminen käynnistyi, hoitotarvikkeiden ja apuvälineiden jakeluun otettiin käyttöön smartbox-lokerikko, josta asiakkaat voivat noutaa tarvikkeita lääkäripäivystyksen aukioloaikoina. Tämän jälkeen aloitettiin hoitotarvikkeiden tilausjärjestelmän uudistamistyö yhteistyössä OYS:n keskusvaraston kanssa, jonka asiakkaaksi keskusvarasto siirtyi 2/2020.

Henkilöstön rekrytoinneissa on aina huomioitu talousarvion määräraha-varaukset ja vapautuneet paikat on täytetty tarkan harkinnan jälkeen. Perusturvassa on vuoden aikana vakinaistettu yhteensä 11 määrärahaista työntekijää.

Perusturvan toimialalta on aktiivisesti osallistuttu vuoden alussa ja edelleen aivan loppuvuodesta sote- ja maakuntauudistusten valmistelutyöhön.

Vuoden 2018 aikana perusturvalautakunta piti 9 kokousta, joissa käsiteltiin yhteensä 98 pykälää. Yksilöjaosto piti vastaavasti 2 kokousta, joissa käsiteltiin yhteensä 3 muutoksenhakuasiaa.

Talouden toteutuminen

Hallintopalveluissa tuottojen kasvu selittyy keskusvaraston myyntitoiminnalla organisaation ulkopuolisille tahoille, mm. NordLab Oy:lle sekä perusturvajohtajan alkuvuodesta maakunnalle tehdyn työpanoksen laskutuksella. Toimintamenoissa on syntynyt säästöjä kaikissa menoluokissa.

	mTA 2019	toteuma
Toimintatuotot	63 155	90 682
Toimintakulut	-1 135 048	-1 041 073
Toimintakate/jäämä	-1 071 893	-950 391

Terveyspalvelujen tulosalue

Toiminta-ajatus

Kuusamon terveyskeskus eli terveyspalvelut -tulosalue on terveyspalveluiden tuottaja ja järjestäjä. Tulosalue edistää väestön terveyttä, ohjaa väestöä sairauksien ennaltaehkäisyyn ja omahoitoon sekä järjestää perusterveyden-huollon ja sitä tukevien perustason erikoissairaanhoidon palveluja. Vaativa ja kiireellinen erikoissairaanhoito toteutetaan pääasiassa Oulun yliopistollisessa sairaalassa.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Terveyspalveluiden tulosalueen tavoitteina on ollut terveyskeskuksen toiminnan tehostaminen ja palveluorganisaation hiominen sote-linjausten mukaiseksi sekä asiantuntijasairaanhoitajien ja sisäisten sijaisten toiminnan kehittäminen ja osastojen optimaaliseen henkilöstömitoitukseen panostaminen.

Terveyskeskuslääkäreiden ajanvarausvastaanottotoimintaa on tehostettu mm. hoidon tarpeen arvioinnin hoitaja-konsulttilääkäriytyöparityöskentelyn avulla. Päivystävän sairaanhoitajan vastaanottotoiminta on ollut jatkuvaa ja asian-tuntijahoitajien vastaanotot ovat toimineet erinomaisesti. Toimintojen myötä ajanvarausvastaanotot ovat kohdentuneet paremmin ja kiireettömän ajan vastaanotolle on saanut aikaisempaa nopeammin. Päivystystoiminta on jatkunut ympärivuorokautisena uusissa tiloissa ja päivystyksessä työskentelee aina 1-2 laillistettua lääkäriä. Arkipyhä- ja viikonloppupäivystysten tuottajaksi vaihtui kilpailutuksen myötä Pihlajalinna 1.4.2019.

Perustason erikoissairaanhoidon toteutettu yhteistyökumppanin, omien virkälääkäreiden sekä yksittäisten palveluntuottajien kanssa. Paikallis-puudutuksessa tehtäviä toimenpiteitä toteutetaan edelleen ja silmätoimenpiteiden määrä on kasvanut erityisesti ympäristökuntien sekä muiden kuntien potilaiden osalta. CT-kuvauksmäärät ovat myös lisääntyneet kuvausaiheiden muututtua ja Kuusamossa tehtävien OYS-kontrollikäynteihin liitetyistä CT-kuvauksista johtuen. Asiakastytyväisyys on ollut hyvä ja lähellä tuotettu erikoissairaanhoito tukee asiakaslähtöisesti peruspalveluja ja myös henkilökunnan osaamista.

Vaativan erikoissairaanhoidon palvelut ostetaan pääasiassa Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiriltä. Kuusamon erikoissairaanhoidon ostot PPSHP:ltä kasvoivat noin 11 % sairaanhoitopiirin talous- ja toimintasuunnitelmaan verrattuna.

45-paikkainen akuuttiosasto on toiminut uudistetuissa tiloissa marraskuusta 2018 lähtien. Osaston potilaiden hoitoisuutta ja hoitajamitoitusta on arvioitu 3 kk kestävässä seurantatutkimuksella. Psykiatrisella osastolla on 8-10 paikkaa, kesällä osaston potilaita hoidettiin akuuttiosastolla 5 viikon ajan. Mielenterveyspoliklinikan palvelut ovat psykiatrisen osaston yhteydessä.

Hammashuollon toiminnan osalta päivystyspotilaat saadaan hoidettua suunnitellusti. Kiireetön aika pyritään saamaan alle 6 kk sisällä, mutta hoitotakuu on tältä osin ylittynyt hammaslääkäriyöpanoksen pienennyttyä. Ajanvarauksen tekstiviestimuistutus on käytössä, ja perumattomien käyntien määrä on vähentynyt.

Röntgenosaston toiminta on toteutunut lähes suunnitellusti, lääkkeisiin ja hoitotarvikkeisiin on tullut ylitystä erityisesti CT- ja MRI -tutkimusten kasvusta johtuen. RTG-hoitajien varallaolo toteutetaan 5 hoitajan toimesta klo 22 saakka päivittäin

pääasiassa päivystyksellisten pään ja kaularangan CT-kuvausten saamiseksi. Työaikapankki on tämän toiminnan osalta koettu hyväksi.

Fysioterapiaosastolla erityisesti vuodeosastolta kotiutuvien tai jatkohoitoon siirtyvien AVH-potilaiden kuntoutusprosessia on kehitetty. Fysioterapian toiminta talouden kannalta on toteutunut lähes suunnitellusti.

Lääkekeskus tarjoaa palveluita Taivalkoskelle, Posiolle, Puolangalle ja eshkumppanille. NordLab Oy tuottaa laboratoriotoiminnat.

Talouden toteuma

Tulosalueen toimintatuotot ovat toteutuneet hieman talousarviota suurempina, ylitystä tuottoihin tuli noin 190.000 euroa. Menot ylittyivät yhteensä noin 756.000 euroa, suurin ylitys oli henkilöstömenoissa, noin 360.000 euroa, terveyskeskuslääkäreiden sekä hoitotyössä akuuttiosaston, sisäisten sijaisten ja vastaanoton kustannuspaikoilla. Ylitystä oli hieman palvelujen ostoissa, mm. lääkäripäivystyksen uusi palvelusopimus oli budjetoitua kalliimpi. Erikoissairaanhoidon ostot PPSHP:ltä alittivat muutetun talousarvion vajaalla 300.000 eurolla.

	mTA 2019	toteuma
Toimintatuotot	4 703 510	4 894 115
Toimintakulut	-38 374 595	-39 129 318
Toimintakate/jäämä	-33 671 085	-34 235 203

Ikäihmisten palvelujen tulosalue

Toiminta-ajatus

"Hyvä arki omassa kodissa ja lähiyhteisössä." Ikäihmisten palvelujen tulosalueen tehtävänä on järjestää ja osaltaan tuottaa laadukkaita palveluja ikääntyneen henkilön tai perheen päivittäisen pärjäämisen tueksi.

Arvot ja eettiset periaatteet: Työtä ja toimintaa ohjaa ihmisen kunnioittaminen ja luottamus, oikeudenmukaisuus, asiakaslähtöisyys, osallisuus ja kumppanuus.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Ikäihmisten kotona asumisen tukeminen on vuoden 2019 keskeisiä tavoitteita ikäihmisten palveluissa. Ikäihmisten kotona asumisen tukeminen edellyttää monipuolisia, asiakaslähtöisiä ja oikeaan aikaan kohdennettuja palveluja. Vuonna 2019 ikäihmisten palveluissa käyttöön otettiin onnistuneesti Tolokku - etäpalvelu eli virtuaalisesti tehtävät kotihoidon käynnit. Vuoden lopussa käytössä oli 15 Tolokku-laitetta.

Moniammatillinen tuki ja ohjaus asiakkaan toimintakyvyn parantamiseksi ja ylläpitämiseksi antavat parempia edellytyksiä kotona asumiselle. Ikäihmisten palvelujen kuntoutusasiantuntijaresurssia vahvistettiin yhdellä fysioterapeutilla.

Kotihoidon sairaanhoitajien määrää vahvistettiin kahdella sairaanhoitajalla alkuvuodesta 2019. Tämän johdosta kyettiin varmistamaan sairaanhoitajien osaamista kaikkina viikonpäivinä sekä aamu- että iltavuoroissa. Muutoksen yhtenä tavoitteena

na oli saada vähennettyä säännöllisten kotihoidon asiakkaiden akuuttiosastopäiviä. Tavoite on saavutettu niin, että em. asiakkaiden akuuttivuorokaudet vähenivät loppuvuoden aikana lähes 40 %.

Ikäihmisten palvelujen tulosalueen henkilöstö on ollut aktiivisesti mukana maakunnan aluesimuloinnissa. Maakunnallinen kehittäminen yhteistyössä keskeytyi keväällä, mutta toiminta käynnistyi uuden hallituksen toimesta uudelleen loppuvuodesta.

Rintamaveteraanien kuntoutus- ja kotona asumista tukeviin palveluihin saatiin valtiokonttorilta merkittävästi aikaisempia vuosia enemmän määrärahaa, jolla mahdollistettiin monipuoliset palvelut rintamaveteraaneille.

Talouden toteuma

Tulosalueen toimintatuotot ylittivät muutetun talousarvion 235.000 eurolla johtuen valtiokonttorilta saaduista rintamaveteraanien kasvaneista avustusmäärärahoista. Toimintakulut toteutuivat vajaat 500.000 euroa suunniteltua pienempinä, alistusta syntyi palvelujen ostoissa, avustuksissa ja vuokramenoissa.

	mTA 2019	toteuma
Toimintatuotot	4 889 645	5 124 459
Toimintakulut	-18 851 051	-18 367 602
Toimintakate/jäämä	-13 961 406	-13 243 143

Sosiaalipalvelujen tulosalue

Toiminta-ajatus

Sosiaalipalvelut -tulosalue luo edellytyksiä kuusamolaisten lapsiperheiden ja työikäisten arjessa pärjäämiseen.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Vuoden 2019 aikana on käynnistynyt Ruijanmutkan ryhmäkodin rakennushankkeen tuomien toiminnallisten muutosten sopeuttaminen toimintaan ja valmistautuminen uusien tilojen käyttöönottoon. Ruijanmutkan asukkaiden ikääntyminen sekä lisääntyneet psyykkiset haasteet ovat lisänneet työmäärää. Uusien toiminnallisten tilojen myötä odotetaan helpotusta tilanteeseen. Kehitysvammatyössä henkilöstöresurssit kohdennetaan työkierron avulla eri yksiköihin ja näin saadaan aikaan säästöjä henkilöstökuluissa.

Tuloskorttitavoitteena oleva vammaispoliittisen ohjelman päivitystyö on tehty ja päivitetty ohjelma on lähtenyt lausunnoille. Vaikeavammaisten työikäisten määrä on noussut vuoden aikana, mikä on lisännyt asumispalveluiden tarvetta. Suurinta osaa uusista palveluntarpeista ei ole voitu ennakoida.

Avopalvelukeskus Kuuselan uudistetut toimintamallit ovat vakiintuneet terveydenhuollon ja iäkkäiden sosiaalipalvelujen rajapinnassa. Työikäisten ja lapsiperheiden palveluiden asiakasprosesseja on selkeytetty. Toinen ryhmä kiintiöpakolaisia saapui Kuusamoon helmikuussa 2019, ja sosiaalipalvelut ovat osaltaan valmistautuneet mahdollisen seuraavan ryhmän tuloon. Maahanmuuttajille järjestetään sosiaa-

lipalvelut samoilla perusteilla, palvelutarpeen arvioinnin pohjalta, kuin muillekin kuntalaisille.

Sosiaalihuollon Kanta-liittymisen valmistelua on tehty koko vuoden ajan. Liittymisen tapahtuu maaliskuussa 2020. Kriisityön koulutusta on järjestetty koko henkilöstölle. Kaikki lähiesimiehet ovat käyneet tai aloittaneet lähiesimiestyön opinnot oppisopimuksella. Kaikki haettavana olleet virat ja toimet on saatu täytettyä pätevillä, kokeneilla hakijoilla. Työterveyshuollon kanssa on tehostettu yhteistyötä ja reagoitu nopeasti sairauspoissaoloihin.

Talouden toteuma

Sosiaalipalvelujen toimintatuotot ylittivät budjetoidun runsaalla 300.000 eurolla, tuottojen kasvu johtui pakolaisista kunnille maksettavien korvausten kasvusta sekä myyntituloista kuntiin. Toimintakuluissa palvelujen ostot ylittivät budjetin 1.500.000 eurolla, suurimmat ylitykset syntyivät vammaispalveluissa 750.000 euroa, Avopalvelukeskus Kuuselassa 300.000 ja sosiaalityössä 250.000 euroa. Kasvanut palvelujen tarve on johtunut uusista asiakkuuksista, joita on tullut useita vuoden aikana. Ylitystä on ollut hieman avustuksissa, mutta aineet ja tarvikkeet ovat toteutuneet budjetoidusti. Henkilöstökulut ja vuokramenot ovat toteutuneet budjetoitua pienempinä.

	mTA 2019	toteuma
Toimintatuotot	1 342 910	1 669 154
Toimintakulut	-12 667 458	-14 160 452
Toimintakate/jäämä	-11 324 548	-12 491 298

Kasvatus- ja sivistys

Visio

Rinnalla kulkien yhteiseen kasvuun – elämän eväitä ja elämisen sisältöjä joustavasti ja vahvasti verkostoituneena.

Toiminta-ajatus

Kasvatus- ja sivistystoimiala antaa mahdollisuuksia jatkuvaan itsensä kehittämiseen ja hyvinvointiin ja tukee perheiden omaa selviytymistä joustavasti, yhteisöllisesti ja ympäristöään arvostavasti.

Toimialajohtajan katsaus 2019

Varhaiskasvatuksessa uusi palvelusetelijärjestelmä otettiin täysimääräisenä käyttöön. Uusi yksityinen palveluntuottaja Norlandia päiväkodit Oy yhteistyössä Siklatilat Oyn kanssa aloitti 80-paikkaisen varhaiskasvatussyksikön toiminnan vuoden 2019 alussa. Avoimen varhaiskasvatuspalvelun suunnittelu ja toteutus konkretisoituivat toiminnan käynnistämisenä elokuussa 2019.

Perusopetuksessa käynnistettiin Opetusministeriön tarkoitukseen myöntämän valtionavun turvin kielenopetuksen varhentaminen. Perusopetuksessa jatkettiin hyväksi havaittua digitutorointia ja sitä laajennettiin myös esiopetuksen puolelle. Painopisteenä olleeseen yrittäjäyyskasvatukseen kuuluva yrityskylävierailu toteutettiin ja kaikki perusopetuksen kuudesluokkalaiset pääsivät osallistumaan yrityskylän toimintaan.

Nilon ja Määttälän koulujen sisäilmaongelmista johtuvien väistötilojen kustannukset lisäsivät perusopetuksen kustannuksia. Nilon koulun saneeraustoimenpiteet jatkuvat edelleen. Kouluverkkosuunnitelman osalta edettiin uuden Nilonkankaan koulun suunnittelun aloittamiseen.

Ammatillisen koulutuksen valtionrahoitusjärjestelmän muutokset näkyivät edelleen Kainuun ammattiopiston Kuusamon toimipaikan tulojen vähenemisenä. Tämä merkitsi sitä, että Kuusamon kaupunki joutui osallistumaan Kuusamossa järjestettävän monialaisen ammatillisen koulutuksen rahoitukseen.

Yhteistyössä Kuusamo-opiston kanssa käynnistyi syksyn aikana seitsemän eri yliopistollista opintokokonaisuutta sekä perus- että aineopintoja. Kasvatus- ja sivistystoimi tukee kuusamolaisten opiskelijoiden avoimen korkeakoulun opintoja. Kajaanin ammattikorkeakoulun kanssa jatkettiin hyvin toiminutta koulutusyhteistyötä. Kuusamossa käynnistyivät vuoden 2019 aikana sekä tradenomitutkintoon että sairaanhoitajantutkintoon johtavat koulutukset.

Kasvatus- ja sivistystoimen järjestämänä ja ELY-keskuksen rahoittamana Kuusamossa toimi yksi turvapaikan saaneiden pakolaisnuorten tukiasumisyksikkö. Palvelun tuotti Ksak Oy.

Uusi jäähalli sekä uudistettu liikuntakeskus keräsivät kävijöitä ennätysellisen määrän. Liikuntatilojen ja -palvelujen käyttö oli tehokasta.

Kuusamon nuorisopalvelut saivat aluehallintovirastolta 55 000 euron avustuksen etsivän nuorisotyön toiminnan jatkamiseen. Avustuksella palkattiin kaksi etsivää

nuorisotyöntekijää. Kuusamotalon kulttuuritarjontaa on lisätty ja monipuolistettu, joka näkyi kävijämäärän kasvuna. Kulttuuritoimen ja koululaitoksen yhteistyössä laatimaa kulttuuripolku-ohjelman toteuttaminen käynnistettiin syksyn aikana suunnitelman mukaisesti mm. koulujen kotiseutumuseovierailuilla. Kulttuuritoimi sai 25 000 euron avustuksen Kuusamon luontokuvatapahtuman järjestämiskustannuksiin. Uusi Nuorisovaltuusto on toiminut erittäin aktiivisesti.

Talouden toteutuma kasvat- ja sivistystoimialalla

(sis.+ulk)	TA 2019, muutettu	TP 2019
Toimintatuotot	2.252.751	2.829.281
Toimintakulut	34.617.021	36.393.032
Toimintakate	32.364.270	33.563.751

Vuonna 2019 on kirjattu Kuusamon kaupungin ja Kajaanin kaupungin vuonna 2012 allekirjoittamaan yhteistyösopimukseen perustuva Kajaanin kaupungin koulu-liikelaitoksen veloittama oppilastyö 863.884,01 euroa.

Keskeisimmät tunnusluvut

	Ta 2019	Tp 2019
Henkilöstömenot €	-17895087	-18311371
Toimintakate €/asukas	-2121	-2207
Kotihoidontuki ja yksityisenhoidontuki+palveluseteli	1150000	1062428
Kotihoidon piirissä lapsia	220	113
Kunnallisen päivähoidon hoitopäivät	10000	96923
Peruskoulujen oppilasmäärä	1523	1551
Lukio oppilasmäärä	250	237
Kirjasto/lainoja/vuosi	255000	249326
Kirjasto/lainoja/asukas	16	16,2
Kulttuuritilaisuuksissa kävijöitä	50 000	75463
Kulttuuritilaisuudet kpl	400	848
Liikuntakeskus kävijämäärä	220000	293111
Liikuntakeskus kävijät/asukas	14	19,3
Nuorisopalvelujen kävijämäärä	12 000	18 553
Lautakunnan kokouksien määrä	11	12

(Kulttuuritilaisuuksien kävijämäärissä mukana Kuusamotalon kaikki kävijät)(Liikuntakeskuksen kokonaiskävijämäärä 2018 oli 210 920 kävijää.)

Hallintopalvelut

Toiminta-ajatus

Kasvat- ja sivistyslautakunta

Kasvat- ja sivistyslautakunnan tehtävänä on linjata kasvat- ja sivistystoimialan kehittämistä. Kasvat- ja sivistyslautakunta vastaa lainsäädännön ja kaupungin hallintosäännön määrittämästä päätöksenteosta ja tukee kasvat- ja sivistystoimialan johtamista.

Toimistopalvelut

Toimistopalveluiden tehtävänä on vastata tarkoituksenmukaisesti ja joustavasti tulosyksiköiden tukipalveluiden kysyntään.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

1. Kouluverkkosuunnitelman toteutusta jatkettiin uuden alakoulun suunnittelun käynnistämällä.
2. Taiteen perusopetuksen tarjonta pidettiin vuoden 2018 tasolla yhteistyössä Kuusamo-opiston kanssa.
3. Monialaisen ammatillisen koulutuksen tarjonta pidettiin vuoden 2018 tasolla ja näin turvattiin kaikille Kuusamon perusopetuksen päättäneille toisen asteen koulutuspaikka.
4. Kajaanin ammattikorkeakoulun kanssa jatkettiin yhteistyötä ja matkailuelinkeinoa tukeva tradenomikoulutus käynnistyi vuoden 2019 alussa ja sairaanhoitajakoulutus syksyllä 2019.
5. Varhaiskasvatuksessa siirryttiin palvelusetelijärjestelmään ja valittiin uusi yksityinen varhaiskasvatuspalvelujen tuottaja. Toiminta käynnistyi vuoden 2019 alussa.
6. Valtion rahoittama alaikäisille oleskeluluvan saaneille pakolaisille suunnattu perhekotitoiminta muutettiin tukiasumistoiminnaksi.
7. Olympiavalmennuskeskus Vuokatti-Rukan (lumilajit) toiminta käynnistyi Suomen olympiakomitean, Kuusamon kaupungin, Sotkamon kunnan, lajiliittojen, Vuokattin urheiluopiston, Jyväskylän yliopiston ja Kainuun prikaatin yhteistyönä. Hankkeen tavoitteena on rakentaa Vuokattiin ja Rukalle maailman johtava lumilajien valmennuskeskus ja kehittää suomalaista lumilajien valmennusosaamista ja kansainvälistä huippu-urheilumenestystä laajan yhteistyöverkoston voimin

Varhaiskasvatuksen tulosalue

Toiminta-ajatus

Varhaiskasvatuksen tehtävänä on tukea perheitä heidän kasvatustehtävässään järjestämällä vaihtoehtoisia varhaiskasvatuspalveluja sekä tarjoamalla lapsen kehitystä ja hyvinvointia tukevaa toimintaa yhdessä eri tahojen kanssa.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

1. Varhaiskasvatussuunnitelma päivitettiin lain ja asetuksen mukaiseksi.
2. Päiväkotien digitaalisten laitteiden hankinta toteutettiin ja sähköisen palvelujärjestelmän suunnittelua jatkettiin.
3. Varhaiskasvatuksen LAPE-työryhmä jatkoi sähköisen perhekeskuksen suunnittelua ja toteutusta.
4. Varhaiskasvatuksen LAPE-työryhmä osallistui hallitusohjelman mukaiseen lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelmaan.
5. Avoin varhaiskasvatuspalvelu käynnistettiin elokuussa 2019.
6. Yksityisen varhaiskasvatuksen palveluseteli käytössä.

Koulutuspalvelujen tulosalue

Toiminta-ajatus

Perusopetus

Kuusamon yhtenäisen perusopetuksen tehtävänä on turvata tasapuolinen ja ajan-

mukainen opetus ja kasvatus sekä vahvistaa edellytyksiä jatkuvaan itsensä kehittämiseen. Perusopetus toimii yhteistyössä kotien ja eri yhteistyötahojen kanssa.

Rukan alppikoulu

Kuusamon rinnelajien koulutus- ja valmennuskeskus, Rukan alppikoulu, yhdistää opiskelun ja urheilun huippuolosuhteissa.

Lukio

Lukio on jatkuvasti uudistuva oppimiskeskus, jossa kasvaa monipuolisesti sivistyneitä nuoria ja aikuisia.

Musiikkiopisto

Musiikkiopiston toiminta-ajatuksena on tarjota lapsille ja nuorille laadukasta ja monipuolista musiikkitaiteen perusopetusta ja tukea alueen asukkaiden musiikin harrastamista.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

1. Perusopetuksen uusi opetussuunnitelma otettiin käyttöön kaikille perusopetuksen oppilaille syksyllä 2019. Monialaisina oppimiskokonaisuuksina toteutettiin työelämätaidot ja yrittäjyys -teema sekä osallisuus, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuus -teema.
2. Varhennettu kielenopetuskokeilu käynnistettiin tarkoitukseen saadun erillisen määrärahan turvin.
3. Kaikki perusopetuksen kuudesluokkalaiset osallistuivat yrityskylävierailuun osana yrittäjyyskasvatusta.
4. Uusi lukiolaki tuli voimaan 1.8.2019. Lain tavoitteena on lisätä lukion vetovoimaa yleissivistävänä, korkeakouluihin jatko-opintokelpoisuuden antavana koulutusmuotona, vahvistaa koulutuksen laatua ja oppimistuloksia sekä sujuvoittaa siirtymistä toisen asteen opinnoista korkea-asteelle. Lukion opetussuunnitelma-uudistus aloitettiin. Uusi suunnitelma otetaan käyttöön 1.8.2021.
5. Toimivaa opetusta tukevaa digitutorointia jatkettiin.
6. Liikkuva koulu -rahoituksella palkattiin yhteinen liikunnanohjaaja yhteistyössä liikuntatoimen kanssa tukemaan koulujen liikunnallistamista.
7. Kulttuurikasvatusohjelmaa toteutettiin yhdessä kulttuuritoimen kanssa suunnitelman mukaisesti.
8. Taiteen perusopetus säilyi vuoden 2018 tasolla.

Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelujen tulosalue

Toiminta-ajatus

Kulttuuripalvelut

Kulttuuripalvelut tuottaa laatua ja hyvinvointia elämään ja vapaa-aikaan tarjoamalla väestölle henkisiä virikkeitä ja tukemalla niiden saantia. Kulttuuripalvelut edistää taiteen harjoittamista ja harrastamista, paikallisen kulttuuriperinteen vaalimista sekä tasavertaista pääsyä tiedon lähteille yhteistyössä Koillis-Suomen alueen kuntien kanssa.

Vapaa-aikapalvelut

Vapaa-aikapalvelut tuottaa laatua ja hyvinvointia lasten, nuorten, työkäisten ja ikääntyvien ja erityisryhmien elämään yhteistyössä Koillis-Suomen alueen kuntien kanssa tarjoamalla asiakaslähtöisiä ja monipuolisia palveluja ja huolehtimalla tarvittavasta liikuntapaikkarakentamisesta.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Kirjastotoimi

Kirjaston 160-vuotista toimintaa juhlistettiin 2.11. pidetyllä Lukuvalo-seminaarilla, jonka teemana oli lukuharrastus. Seminaarissa oli n. 80 osallistujaa ja suurin osa henkilökuntaa palkittiin Suomen Kirjastoseuran ansiomerkein. Oman Nuorten kirjasto-hankkeen lisäksi oltiin mukana kahdessa lukuharrastusta edistävässä hankkeessa. Lainausten määrä nousi 11 vuoden laskukauden jälkeen 3000:lla. Vapaaehtoisina digikummeina toimi 8 henkilöä ja he opastivat älylaitteiden ja ohjelmien käyttöä ikäihmisille 27 keskiviikkona kaksi tuntia kerrallaan. Opastettavia kävi 151, lisäksi seniorsurf-tapahtumaan osallistui 65 henkeä. Digikummeille järjestettiin lisäkoulutusta Kuusamo-opiston kanssa.

Kirjaston järjestämiin tapahtumiin osallistui vuoden mittaan n. 2200 henkeä, normaalien satutuokioiden, kirjavinkkausten ja kirjailijavierailuiden lisäksi järjestettiin mm. taiteiden yö- ja pelitapahtumat.

Kulttuuritoimi

Kuusamotalossa otettiin käyttöön Ceepos-kassajärjestelmä, remontoitiin pääovet automaattiliukuoviksi sekä laajennettiin tuulikaappeja. Kulttuuripolku-tapahtumia järjestettiin kolme. Kulttuurotoimijoiden ja -järjestöjen kuuleminen toteutettiin ja käynnistettiin sähköisen avustushakujärjestelmän suunnittelu yhdessä liikunta- ja nuorisotoimen kanssa. Nature Photo ja Taiteiden yö järjestettiin entiseen tapaan, Kulttuuritilaisuuksissa kävi kaikkiaan 75 463 henkilöä. Kotiseutumuseolla kunnostettiin mm. sauna. Henkilöstövaihdoksia vuoteen mahtui kolme, mm. yksikönjohtaja vaihtoi työpaikkaa lokakuussa ja avoimeksi tulleen viran täyttöprosessi oli kesken vuoden vaihteessa.

Liikuntapalvelut

Liikuntakeskuksen vuosi 2019 oli toiminnallinen. Uudet tilat niin jäähallissa kuin liikuntahallissa saatiin tehokkaaseen käyttöön mikä näkyi kävijämäärissä kaikkien aikojen vilkkaimpana vuotena.

Palloiluhallin lamppuremontin vuoksi iso sali oli kesällä kuusi viikkoa kiinni. Jäähallin jääkautta jatkettiin kesäkuulle asti. Jääkiekon kesäleiritoiminta ei lähtenyt vielä oikein käyntiin mutta vakiovuorot ja muutamia tapahtumia ja turnauksia jäähallissa oli myös kesäaikana.

Ohjatussa liikunnassa ja tapahtumissa oli 25 085 kävijää. Liikuntakeskuksen kokonaiskävijämäärä oli 293 111 kävijää. Liikuntaneuvonnalla tavoitettiin 449 kunta-laista. Kuusamon peruskoulun 6-luokkalaisista on uimataitaisia 89 %.

Nuorisopalvelut

Nuorisopalveluiden peruspalvelut on pidetty entisellä tasolla. Moniammatillista verkostotyötä on tehostettu. Kansainvälinen nuorisotyö on toteutunut yhdessä Oivangin Nuoriso- ja luontomatkailukeskuksen kanssa. Henkilökunnan osaamista suunnataan digitaalisen nuorisotyön kehittämiseen. Nuorisopalveluiden toimintaa on täydennetty etsivään nuorisotyöhön kohdistetulla valtionavustuksella.

Kävijä- ja osallistujamäärät eri palveluissa ovat ennätyskorkeat. Kävijämääränousua on edelliseen vuoteen verrattuna reilu 27 %. Monikulttuurisuuskasvatus ja kotouttaminen ovat muodostuneet luontevaksi osaksi peruspalveluita. Nuortentalo Winsin uusien tilojen muutossuunnittelu on käynnistynyt ja edennyt aikataulun mukaisesti. Nuorisovaltuuston toimintaa tuodaan aktiivisesti tutuksi eri viranomaisstahoihin ja yhteistyöelimiin toiminta- ja tiedotussuunnitelman mukaisesti.

Yhdyskuntatekniikka

Visio

Yhdyskuntatekniikan toimiala turvaa monimuotoisen, viihtyisän ja turvallisen elinympäristön sekä hyvän toimintaympäristön yritystoiminnalle kustannustehokkaalla tavalla.

Toiminta-ajatus

Yhdyskuntatekniikan lautakunnan keskeisimpänä tehtävänä on vastata kestävästä kehityksen vaatimusten mukaisesti yhdyskuntasuunnittelusta ja -rakentamisesta niin, että niillä turvataan ja taataan monimuotoinen, viihtyisä ja turvallinen elinympäristö. Lisäksi lautakunta vastaa hyvästä rakentamistavasta ja mm. luonnon monimuotoisuuden turvaavasta ympäristönsuojelusta.

Toimialajohtajan katsaus

Talousarviossa asetettujen tavoitteiden, painopisteiden ja talouden osalta vuosi toteutui kokonaisuutena hyvin. Toimiala alitti sitovan toimintakatteensa n 121 500 eurolla ennakoimattomasti kohonneista sähkö- ja lämmityskustannuksista ja valtuuston vahvistamista määrärahalleikkauksista huolimatta. Toimiala käynnisti taloutta tasapainottavia toimenpiteitä oma-aloitteisesti jo elokuussa.

Yhdyskuntatekniikan lautakunnan avoimet saamiset vuodelta 2019 on yhteensä 82 585 euroa tilinpäätöshetkellä. Summa on kasvanut 17 800 eurolla edellisvuodesta, lähinnä jätteenkäsittelymaksu- ja ympäristöterveydenhuollon saatavien tilapäisestä kasvusta johtuen.

Toimiala on osallistunut kaupungin eri toimialojen edustajien asianhallinnan kehittämistä koskevan ohjausryhmän työskentelyyn, ja tehnyt mm tarvittavia vahvistuksia henkilöstö-resursseihin toimistossa ja sekä asianhallinnan kehittämisen projektiryhmässä.

Askeleen toimintojen uudelleenjärjestelemiseen tähtäävä työ saatiin päätökseen, ja työllistämisen tulosityksikön toiminnot siirtyivät pääosin keskushallintoon. Työllistämisen tulosityksikön toiminnassa viime vuosien yleinen työttömyyden lasku on näkynyt edellisvuosien huipputasosta tasaantuneena työllistämistoimintana.

Investointiohjelmaa on toteutettu valtuuston hyväksymän talousarvion puitteissa. Kaupungintalolla on peruskorjattu kolmas kerros vuoden 2019 loppuun mennessä ja siirrytty kakkos- ja ykköskerroksiin kirjastonpuoleisessa päädyssä. Myös aulan infopiste on lähes valmis. Terveyskeskuksessa suunnitellaan päivystykseltä vapautuneihin tiloihin perusturvan toimintoja, jatkaen sote-palvelujen keskittämistä kaupungintalolta terveystalokseen. Lisäksi vuokravaatepalvelun ottaminen käyttöön edellyttää tilamuutoksia, joiden tarveselvitystä tehtiin joulukuussa. Myös apuvälinelainaamon tilojen toteuttaminen on käynnissä kellarikerroksessa. Ruijanmutkan laajennuksen toteuttaminen KVR-urakkana on käynnissä. Tarve- ja hankeselvityksen valmistuttua hankkeelle on valittu pääsuunnittelija. Hankepäätös, tontin käyttötapsuunnitelma ja alustavat luonnokset hyväksyttiin yhdyskuntatekniikan lautakunnassa 11.12.2019. Rukan liikuntasaliosan peruskorjaus valmistui lokakuussa.

Kuntotutkimuksia tehtiin Sänkikankaan, Tolpanniemen ja Kirkkokedon kouluille, Määttälänvaaran koulun liikuntasaliosaan sekä paloasemalle ja ent. kauppaoppilaitokseen.

Kitkantien peruskorjaukseen myönnettiin rahoitus, hanke kilpailutettiin ja urakoitsija on valittu. Rukan kaupunkiympäristön kehittämiskohteista on otettu käyttöön Mastontupa ja Maston P-alue. Itä-Rukan torialueen töitä viimeistellään vielä vuonna 2020, samoin alueen tiestöä ja Saaruan P-aluetta. Kaupungin ja Manner-Suomen kehittämisohjelman rahoittama reitistöhanke on edennyt suunnitellusti ja Metsähallituksen kanssa yhteinen LONP-hanke valmistui vuoden loppuun mennessä.

Keskustan kaavateiden perusparannustöitä tehtiin Juomuspolulla, samalla järjestettiin ja lisättiin alueelle pysäköintitilaa. Teollisuustien jatkon rakentamista aloitettiin ja Kitkantien ja Ouluntaipaleen päällystystyöt valmistuivat loppusyksystä.

Teollisuusalueen osayleiskaavaluonnosta ja siitä saatua palaute on käsitelty lautakunnassa. Kaavaehdotus on laadittavana palautteen perusteella.

Rakennuslupien määrä on laskenut liki 22 % edellisvuoteen verrattuna. Rakennusten kerrosala on laskenut 50 % ja tilavuuden ollessa noin 55 % edellisvuodesta.

Kiinteistöveroselvityksessä Rukalta kerätty aineisto on siirretty kaupungin rakennusrekisteriin ja VRK:lle. Epäselviin rakennuksiin liittyen maanomistajille on ryhdytty lähettämään kyselyjä.

Ympäristö- tulosalueella on eläinlääkintähuollon puolella toteutettu Taivalkosken eläinlääkäritoimintojen siirto uusiin toimitiloihin. Uusi määräaikaisen eläinlääkärin virka on saatu täytettyä vuodeksi 30.8.2019 alkaen. Maakuntahallintouudistuksen lopputyöt on saatu tarvittavilta osin tehtyä ympäristö- tulosalueen osalta. Ympäristöterveyden-huollossa vuoden alussa käyttöön otettu valtakunnallinen VATI-valvontatieto-järjestelmä toimii pääsääntöisesti kelvöllisesti.

Eriytettyjen yksiköiden (pysäköintilaitos, maankäyttösopimusyksikkö ja jäteasema) toiminta ja talous toteutui suunnitellusti.

Henkilöstö on osallistunut koulutuksiin tarpeen mukaan. Toimialalla on edelleen kehitettävää mm kehityskeskusteluiden suhteen ja tiedottamisessa. Toimialalla on vakinaistettu 6 määräaikaista työsuhdetta, rekrytoitu vakinaisiin työsuhteisiin 4 hlöä, eläköityneitä 6 hlöä, palkattomalle vapaalle on hakeutunut 2 hlöä ja 6 hlöä on irtisanoutunut. Henkilöstövajetta on lievennetty määräaikaisilla työsuhteilla. Sairauspoissaolojen määrä on 12,11 kpv työntekijää kohden, kun se on koko kaupungissa on 14,64 kpv.

Talousarvion toteutuma

Sitova toimintakate	299 442
Talousarvion toteutuma	420 983
Talousarvion alitus	121 541

Keskeisimmät tunnusluvut

	TA 2019 (muutettu)	TP 2019
Toimintamenot euroa/asukas	1282	1376

Huom. Tunnuslukujen laskennassa on käytetty asukaslukuna 15 205 (ohje keskushallinto 29.1.2019).

Hallinto ja talous TA

Toiminta-ajatus

Yhdyskuntatekniikan lautakunnan tehtävänä on linjata yhdyskuntatekniikan toimialan kehittämistä. Yhdyskuntatekniikka vastaa lainsäädännön ja kaupungin hallintosäännön määrittämästä päätöksenteosta ja johtaa yhdyskuntatekniikan toimialaa.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Hallinnon tulosityksikön vuotta leimasi organisaatio- ja prosessimuutosten valmistelu. Toimiala on osallistunut kaupungin eri toimialojen edustajien asianhallinnan kehittämistä koskevan ohjausryhmän työskentelyyn, ja teki mm tarvittavia vahvistuksia henkilöstö-resursseihin toimistossa ja sekä asianhallinnan kehittämisen projektiryhmässä.

Askeleen toimintojen uudelleenjärjestelemiseen tähtäävä työ saatettiin päätökseen syyskuussa pidetyn YT- menettelyn jälkeen (KH ja KV päätösin). Pääosa palveluita siirtyi vuodenvaihteessa keskushallintoon ja työllisyyskoordinaattori työllistämistoimintoihin Naturpolikseen.

Askeleen asiakkaista työllistyi vuoden 2019 aikana 148 henkilöä, laskua vuodentakaiseen on 31 %. Työllistyneistä 62 % työllistyi yrityksiin ja yhdistyksiin. Kuntouttavaan työtoimintaan osallistuneiden asiakkaiden määrä vähentyi edellisvuoteen verrattuna 13 %, ollen nyt 258 henkilöä. Työmarkkinatuen kuntaosuuksia maksettiin 410 000 €, joka on 2 % vähemmän kuin edellisenä vuonna.

Työttömyyden lasku lähes pysähtyi vuonna 2019 Kuusamossa. Työttömien määrä Kuusamossa oli vuoden lopussa 652, jossa laskua edellisvuodesta oli 2 %. Pitkäaikais-työttömien määrä pysyi ennallaan, ollen 90 henkilöä. Nuorisotyöttömien määrä (alle 25-v) oli vuoden lopussa 100 henkilöä, jossa vähenemistä oli vuoden takaiseen 5%.

Rakennusvalvontaa vahvistettiin heinäkuun 2019 loppuun saakka siirtämällä yksi hallinnon sihteeri lisää ko yksikön tehtäviin (maaliskuu–heinäkuu). Lopulta päädyttiin ratkaisuun, jossa siirrettiin vakituisia sihteereitä (4 hlöä) pysyvästi rakennusvalvontaan. Eläköityneen tilalle on rekrytoitu vakituinen sihteeri, jonka työpanos jaetaan toimiston ja maaseutupalveluiden kesken. Lisäksi yksi määräaikainen sihteeri on vakinaistettu.

Asianhallinnan kehittämistyö keskittyi vuoden 2019 aikana asianhallintaprosessien määrittelyyn yms TOS tekoon. Arvio valmistumisasteesta TOS käsittelyvaiheen asiakirjojen osalta on n 10 %.

Keskeisimmät tunnusluvut

	TA 2019 (muutettu)	TP 2019
Toimintamenot euroa/asukas	263	244

Huom. Tunnuslukujen laskennassa on käytetty asukasluvuna 15 205 (ohje keskushallinto 29.1.2019).

Maankäyttö ja rakennusvalvonta TA

Toiminta-ajatus

Maankäyttöpolitiikan avulla suunnitellaan (kaavoitus) kaupungin eri toimintojen mukaiset maankäyttöratkaisut perustuen ajantasaiseen paikkatietoon.

Rakennusvalvonnan tavoitteena on järjestää rakentaminen niin, että siinä luodaan edellytykset hyvälle elinympäristölle sekä edistetään ekologisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävää kehitystä.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Maankäyttö on työstänyt Muojärven rantaosayleiskaavaa, asemakaavojen muutoksia sekä ohjannut ranta-asemakaavoja sekä esivalmistellut maankäyttösopimuksia eri osapuolten kanssa. Vireillä olleista kaavoista on kolmannella vuosineljänneksellä hyväksytty yksi asemakaavan muutos ja yksi ranta-asemakaavan laajennus. Koko vuoden 2019 aikana hyväksyttiin 1 asemakaava, 6 ranta-asemakaavaa ja 1 osayleiskaava. Joko aiemmin tai vuonna 2019 hyväksytyistä kaavoista lainvoiman sai strateginen yleiskaava sekä 7 asema- tai ranta-asemakaavaa.

Maaningan tuulivoimaosayleiskaava hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 18.3.2019 §:ssä 4. Kaavan hyväksymispäätöksestä on jätetty neljä valitusta. Kaupunki on antanut valitusten johdosta lausunnon Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelle (KH 19.8.2019 § 120).

Teollisuusalueen osayleiskaavaluonnosta ja siitä saatua palautetta käsiteltiin lautakunnassa 11.12.2019 § 184. Kaavaehdotus on laadittavana palautteen perusteella.

Rakennusvalvonta on toiminut vajaalla miehityksellä heinäkuun 2019 puolivälistä vuoden loppuun. Kaksi tehtyä rakennustarkastajan rekrytointia ei johtanut tulokseen.

Vuonna 2019 rakennuslupia on myönnetty 171 kpl (208/2018), toimenpidelupia 144 kpl (226/2018), suunnittelutarvelupia 11 kpl (15/2018) ja poikkeamislupia 45 kpl (54/2018).

Rakennusten kerrosala on noin 50 % viime vuoteen verrattuna ja tilavuus noin 55 %. Lupapiste.fi:ssä oli käsittelyssä joulukuun lopussa 123 hakemusta, joista poikkeamis-hakemuksia oli 22 kpl. Kiinteistöveroselvityksen 1. osa-alueen maastotyöt on tehty ja aineisto on siirretty kaupungin rakennusrekisteriin sekä hankkeen päätyöstä on valmisteltu.

Keskeisimmät tunnusluvut

	TA 2019 (muutettu)	TP 2019
Toimintamenot euroa/asukas	66	70

Huom. Tunnuslukujen laskennassa on käytetty asukasluvuna 15 205 (ohje keskushallinto 29.1.2019).

Ympäristö TA

Toiminta-ajatus

Tulosalue tuottaa yhteistyösopimuksen mukaisesti ympäristöterveydenhuollon (terveysvalvonta ja eläinlääkintähuolto) ja ympäristönsuojelun palvelut Kuusamon, Posion ja Taivalkosken kuntien alueella.

Ympäristö- tulosalue ja ympäristöjaosto toimivat lakisääteisenä viranomaisena ympäristöterveydenhuollon, ympäristönsuojelun ja maaseutuhallinnon osa-alueilla. Tulosalue tuottaa ympäristön ja maaseudun kehittämiseen liittyviä palveluita. Tulosalue toimii maa-aineslain mukaisena lupa- ja valvontaviranomaisena.

Toiminnan tavoitteena on turvata eläinten hyvinvointi, turvalliset elintarvikkeet ja kuluttajapalvelut sekä terveellinen, turvallinen, viihtyisä sekä luonnontaloudellisesti kestävä ja monimuotoinen ympäristö.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Eläinlääkintäpalveluiden kohdentaminen tarpeita vastaavaksi.

Ympäristö- tulosalueella eläinlääkintähuollon puolella toteutettiin Taivalkosken eläinlääkäritoimintojen siirto uusiin toimitiloihin. Määräaikaisen eläinlääkärin virka on saatu täytettyä 30.8.2020 saakka. Eläinlääkintähuollon vastaanottoavustajan irtisanouduttua hänen tilalleen on valittu klinikkaeläinhoitaja vakituiseen työsuhteeseen.

Maakuntahallintouudistukseen valmistautuminen

Maakuntahallintouudistuksen lopputyöt saatiin tarvittavilta osin tehtyä ympäristötulosalueen osalta. Ympäristöterveydenhuollossa vuoden alussa käyttöön otettu valtakunnallinen uusi VATI- valvontatietojärjestelmä toimii edelleen epävakaasti, joskin pääsääntöisesti kelvollisesti. Järjestelmän toimivuuteen on todettu edelleen liittyvän suuria haasteita, jotka kuormittavat tulosityksikköä.

Maaseutuhallinnossa asiakkaita on tiedotettu keskeisimmistä tukihakuun liittyvistä asioista. Lisäksi valmiudet jättää hakemukset sähköisenä määräaikaan 17.6 mennessä järjestettiin kaikissa yhteistoiminta-alueen kunnissa. Yhteistoiminta-alueen sopimuksen mukaisten viranomaistoimintojen lisäksi on maksettu käyttösuunnitelman mukaisesti tukea eläinlääkinnän matkasubventioon, pellon raivaukseen ja maksulliseen tuntilomitukseen.

Keskeisimmät tunnusluvut

	TA 2019 (muutettu)	TP 2019
Tarkastukset	700	638
Toimintamenot euroa/asukas	67	68

Huom. Tunnuslukujen laskennassa on käytetty koko yhteistoiminta alueen väkilukua 22 284.

Tekniset palvelut TA

Toiminta-ajatus

Tulosalue huolehtii niistä asiakokonaisuuksista, joilla saavutetaan kaupungin omistaman rakennetun ympäristön (mm. rakennukset, puistot, tiestö, reitistöt) ja kiinteistöjen mahdollisimman tehokas, taloudellinen, turvallinen ja tuottava käyttö koko elinkaaren aikana. Tulosalue tuottaa lisäksi teknisiä viranomaispalveluja (esim. jätehuolto).

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Tekniset palvelut tulosalueella on suurimpina kokonaisuuksina työllistäneet investointiohjelman hankkeet. Uusittujen yksityistieavustusehdot otettiin käyttöön keväällä. Rakennusten kuntotutkimukset valmistuvat loppusyksyn aikana. Kiinteistöstrategian päivitystä aloitettiin mm.kiinteistöjen salkutuksella.

Investointiohjelman toteuttaminen: Ohjelmaa toteutettiin suunnitellusti. Suurimpina talopuolen hankkeita olivat Ruijanmutkan ryhmäkodin laajennus, Nilonkankaan koulun suunnittelu, terveyskeskuksen tilamuutokset sekä kaupungintalon peruskorjaus sekä Rukan koulun liikuntasaliosan perusparannus. Infrapuolella suurimpina hankkeina olivat Kitkantien peruskorjauksen suunnittelu ja kilpailutus, reitistö-hankkeet, kaavatiet sekä Itä-Rukan hankkeet.

Rakennusten kuntotutkimuksien jatkaminen: Kuntotutkimukset tehtiin Sänkikankaan, Kirkkokedon ja Tolpanniemen kouluille ja Määttälän koulun liikuntasaliosaan sekä paloasemalle ja ent. kauppaoppilaitokseen.

Alueurakan kilpailuttaminen: Uudet alueurakat alkoivat 1.10.2019 ja urakoitsija kaikissa neljässä urakassa on Destia Oy. Eri urakoiden välillä on ollut laatueroja alkuvaiheessa, johtuen mm haastavista olosuhteista ja uusista aliurakoitsijoista.

Keskeisimmät tunnusluvut

	TA 2019 (muutettu)	TP 2019
Rakennusten		
- lämmin tilavuus (m ³)	555 700	563 241
- kylmä tilavuus (m ³)	73600	76 700
Huoneistoneliöt (htm ²)	140 700	140 400
Valm./ostetut/laaj.rak. (htm ²)	0	111
Poistetut rakennukset (htm ²)	887	851
Toimintamenot euroa/asukas	854	962

Huom. Tunnuslukujen laskennassa on käytetty asukasluvuna 15 205 (ohje keskushallinto 29.1.2019).

Investointimäärärahojen ylitykset

Talousarvion investointiosassa kohteille myönnettyt määrärahat ovat irtaimistomäärärahojen osalta toimialakohtaisesti sitovia, rakentamismäärärahojen osalta hankeryhmittäin sitovia. Yli 200 000 euron hankkeiden osalta määrärahat ovat hankekohtaisesti sitovia. Kun hanke ajoittuu useammalle vuodelle, sitovuustasona on hankkeen kokonaiskustannusarvio.

Investointien toteutumisaste (nettomeno) oli 56,1 % (tilanne 07.02.2020). Määräraha (muutettu) vuodelle 2019 oli nettomenoina 11 090 000 euroa. Investointiryhmittäin eriteltynä ylitykset vuoden 2019 talousarvioon ja siihen valtuuston päätöksin tehtyihin muutoksiin nähdén:

PERUSTEHTÄVIIN LIITTYVÄT INVESTOINNIT

Kaupungin perustehtäviin liittyvät investoinnit -hankeryhmä on alittunut 3 625 155 euroa (toteutumisaste 45 %), mutta siihen sisältyy hankekohtaisesti sitovia ylityksiä vuoden 2019 osalta seuraavasti:

Kaupungintalon peruskorjaus	TA 2019	Toteutuma	Ylitys
	-500 000	-766 100	266 100

Hanke ajoittuu useammalle vuodelle, jolloin sitovuustaso on hankkeen kokonaiskustannusarvio. Hanke ennakoidaan toteutuvan kokonaisuudessaan määrärahojen puitteissa.

Rukan koulun peruskorjaus	TA 2019	Toteutuma	Ylitys
	-630 000	-686 602	56 602

Hanke ajoittuu useammalle vuodelle, jolloin sitovuustaso on hankkeen kokonaiskustannusarvio. Hankkeen talousarvion mukainen kustannusarvio vuosille 2018-2019 on 830 000,00 euroa. Vuosien 2018-2019 toteutuma on vastaavasti 729 897,17 euroa. Hanke on toteutunut kustannusarviossa.

KULTTUURIIN JA VAPAA-AIKAAN LIITTYVÄT INVESTOINNIT

Kaupungin kulttuuriin ja vapaa-aikaan liittyvät investoinnit-hankeryhmä on alittunut 470 825,00 euroa (toteutumisaste 44,6 %).

ELINVOIMAINVESTOINNIT

Kaupungin elinvoimainvestoinnit investoinnit –hankeryhmän investointimeno on alittunut 801 878 euroa (toteutumisaste 61 %) ja hankeryhmän investointitulo ei ole toteutunut. Siihen sisältyy hankekohtaisesti sitovia ylityksiä vuoden 2019 osalta seuraavasti:

Omaisuuksien hankinta	TA 2019	Toteutuma	Ylitys
	-450 000	-532 408	82 408

Ylitys johtuu siitä, että Kuusamon kaupunki on saanut Metsähallitukselta maankäyttösopimukseen 23.1.2018 perustuvan maankäyttösopimuksen osan korvauksen kiinteistön luovutuksena VALTIO-RUKA nimisestä kiinteistöstä n. 1036 m² määrältään 167.328,00€. Tämä on pitänyt käsitellä kirjanpidossa käyttöomaisuuden ostona jotta tämä saadaan kirjattua maankäyttösopimusyksikön taseeseen. Tällä kirjauksella ei ole rahoitusvaikutusta.

Rukan kaupunkiympäristön kehittäminen ryhmän investointitulo ei ole toteutunut, koska tulotukset maankäyttösopimusyksikön taseesta on tehty tilintarkastajilta saadun, kirjanpitolautakunnan kuntajaoston lausuntoon 94/20.4.2010 perustuvan, uuden ohjeistuksen mukaisesti maankäyttösopimusyksikön tuloslaskelmaan.

MUUT INVESTOINNIT

Muut investoinnit/perusinfrastrukturi–hankeryhmä on alittunut 1 391 237 euroa (toteutumisaste 43 %), mutta siihen sisältyy hankekohtaisesti sitovia ylityksiä vuoden 2018 osalta seuraavasti:

Kaavateiden saneeraus	TA 2019	Toteutuma	Ylitys
	-275 000	-314 016	39 016

Kaavateiden saneeraaminen 960013 toteutuman ylitys 39 016,65 € aiheutunut koska Juomuspolku kohteen 7137 kustannukset on kirjattu tälle kustannuspaikalle vaikka osa töistä on ollut uuden rakentamista (jalkakäytävä) ja näin ollen olisi ollut tiliöitävissä kustannuspaikalle kaavateiden rakentaminen 960001 joka on alittunut -31 555,18 €.

Kokonaisuudessaan ryhmä Liikenneväylät ja -alueet sekä yhteishankkeet 96000105 toteutuma on ylittynyt 75.282,86 €.

Yhdyskuntatekniikan toimialalla vuosi 2019 toteutui kokonaisuutena arvioituna hyvin. Toimialan keskeiset tavoitteet ja painopisteet on saavutettu määrärahaluokista ja toimintakatteen alittamisesta huolimatta. Varojen käyttöä ja talouden yleistä toteutumaa on seurattu keskushallinnosta saatujen ohjeiden sekä kaupunginhallituksen päätösten mukaisesti.

Sisäisessä valvonnassa on noudatettu mm KH 2.6.2014 § 140 vahvistettua ohjeistusta, sekä tehtyjä erillispäätöksiä sisäisen valvonnan perusteista ja tehostamisesta (mm KV 3.2.2014 § 6, KH 13.4.2015 § 98, KH 12.10.2015 § 252).

Sisäinen valvonta on ollut riittävää. Yhdyskuntatekniikan toimialalla ei ole ilmennyt erityistä syytä ryhtyä mittaviin toimintamallien muutoksiin.

Kiinteistö Oy Kuusamon Vuokratalot

Asunnot

Yhtiön tehtävänä on rakentaa ja ylläpitää kohtuuhintaisia vuokra-asuntoja kuntalaisten vuokra-asuntotarpeen tyydyttämiseksi huomioiden taloudelliset ja toiminnalliset vaatimukset.

Yhtiön omistuksessa on 45 kohteessa yhteensä 872 huoneistoa ja 60 paikkainen tehostetun palveluasumisen yksikkö.

Noitarummuntie 2-4 asuinrivitaloista kaksi huonokuntoista rivitaloa (H ja J talot, 12 asuntoa) on otettu pois käytöstä 2018 ja loput rivitaloasunnot poistuu käytöstä talven 2019-2020 aikana. Kaupungin irtisanoi Noitarummuntie 2-4:ssä toimineen ryhmäkodin tilojen vuokrasopimuksen 9/2019. Samassa yhteydessä päättyi 5:n rivitaloasunnon vuokrasopimukset. Huoneistojen käyttöasteen laskettua yhtiössä tehtiin päätös päättää huoneistojen vuokraus Noitarummuntien 2-4:ssä muissa taloissa lukuunottamatta taloa F missä sijaitsevat ryhmäkotitilat sekä esikoulu. Kivikirveentie 1 ja 5:ssä sijaitsevat 2 kpl rivitaloja (8 huoneistoa) ostettiin 20.12.2019.

Yhtiön kaikkien kohteiden yhteenlaskettu huoneistoala on 52 371 m².

Toimintakatsaus

Asukkaiden vaihtuvuus on jatkunut edelleen voimakkaana. Noin 31 %:iin yhtiön asunnoista vaihtui vuokralaiset vuoden aikana. Hakijamäärä nousi 11 % edellisestä vuodesta. Kysyntä kohdistui pääosin pieniin asuntoihin. Sijainnin osalta kysyntä painottuu keskustan alueella oleviin asuntoihin.

Kuusamon Vuokratalot on jo usean vuoden ajan suorittanut toimenpiteitä, jotka tähtäävät energian säästöön. Energiatehokkuustoimia jatketaan pääosin omana työnä. Energiansäästöä tavoitellaan erityisesti isompien korjauksien yhteydessä Vesilaskutuksessa siirryttiin pääosin kulutusperusteiseen laskutukseen keväällä 2019. Tällä pyritään vähentämään veden kulutusta ja saamaan kohdennettua maksu veden kuluttajalle.

Yhtiölle on laadittu kiinteistöselvitys, jossa on määritelty ylläpidettävät, peruskorjattavat, purettavat ja mahdollisesti myytävät kiinteistöt. Kiinteistöselvityksen mukaisia toimenpiteitä on tehty suunnitellun mukaisesti. 2020 aloitetaan kiinteistöjen kunnan tarkemmat selvitykset.

Investointipuolella 2019 ostettiin Kivikirveentie 1 ja 5:ssä sijaitsevat 2 kpl rivitaloja, yhteensä 8 huoneistoa.

Korjaustoiminta on keskittynyt vesivahinkojen korjauksiin (5 kpl) ja huoneistojen sisäpuolisiin korjauksiin.

Myllypalontie 1:n rivitalokohteen ulkopuolisen peruskorjaushankkeen toteuttaminen on päätetty tehdä kahdessa eri osassa. 2020 tehdään vesikattoremontti ja piha-alueen kunnostus 2021.

Henkilökunta

Yhtiö hoitaa isännöinnin ja pääosan kiinteistöhoitotehtävistä omalla henkilöstöllä. Ostopalveluina hoidetaan kiinteistöjen korjaustoiminta ja taloushallinnon palvelut Kuusamon kaupungilta. Keskustassa, Rukalla ja Käylässä kiinteistöhoitotoista osa

ostetaan Kuusamon kaupungilta. 2019 vuonna suurin osa keskustan kiinteistöjen kiinteistöhuollosta oli yhtiön oman kiinteistöhuollon piirissä. Vastaavasti kaupunki ostaa kiinteistöhoitopalvelut yhtiöltä Tolpanniemen koulun ja Kolvangintien ryhmäperhepäiväkodin osalta. Vakinaisia siivoojia on 1 ja toisena siivoojana talviaikoina toimii puutarhatyöntekijä, jonka työpanosta käytetään kesäisin myös kaupungin puutarhatöissä. Kiinteistöhuoltoon on valittu uutena työntekijänä kiinteistöpäällikkö 1.1.2020 alkaen.

Kaikki työsuhteet kokoaikaiseksi muutettuna oli taloyhtiön palveluksessa vuoden aikana keskimäärin 13 henkeä. Vakinaisia työntekijöitä on 10 henkeä.

Korjaus- ja uudisrakennustoiminta

Uudisrakentamista toimintavuoden aikana ei ollut. Huoneistojen vuosikorjauksiin käytettiin

n. 591 000 €. Vesivahingoista saatiin vakuutuskorvausta n.65 600 €. Korjaustoimintaan käytettiin n. 8 400 € enemmän edelliseen vuoteen verrattuna.

Asuntomarkkinaselvitys

Vuokra-asuntoa haki vuoden 2019 aikana yhteensä 540 ruokakuntaa. Hakijamäärä nousi 11 % edellisestä vuodesta. Hakijoista 68 % oli yhden hengen talouksia.

Nuorten (alle 25 v.) osuus hakijoista oli n. 21 %.

Vaihtuvuus on pysynyt korkeana jo usean vuoden ajan. Vuoden 2019 aikana yhtiön vuokra-asunnoista n. 31 %:ssa vaihtui asukkaat.

Taloudesta

Vuoden 2019 liikevaihto oli 5 511 353 €. Taseen loppusumma 31 076 851 €.

Keskimääräinen neliövuokra oli 10,20 €/m²/kk. Lainoja lyhennettiin 2 148 454 €.

Lyhennykset toteutuivat lainanlyhennysohjelman mukaisesti.

Taseen mukainen rahoitusasema heikkeni 531 436 €.

Tilinpäätössiirtona tehtiin asuintalovaraus 219 603,52 €.

Tilikauden tulos näytti voittoa 673 146,79 €.

Tulevaisuuden toimintanäkymät

Kuusamon vuokra-asuntomarkkina jatkaa pientä laskua. Väestön vähentyessä vuokra-asuntojen tarve vähenee. Vuokra-asumisen pieni lisääntyminen ja perheiden pieneneminen näkyy edelleen pienten vuokra-asuntojen tasaisena kysytänä.

Kuusamon keskustaan on edelleen rakennettu uusia kerrostalo- ja rivitalokohteita, joiden huoneistokantaa on hyödynnetty myös yksityisessä vuokraustoiminnassa.

Hakijakunnan rakenne on edelleen painottunut yhden hengen talouksiin. Yhtiön vuokra-asuntojen nykyinen, pääsääntöisesti Kuusamon kaupungin taajaman reuna-alueilla sijaitseva asuntokanta ei vastaa kysyntään, sillä kysyntä painottuu pieniin, sijainniltaan Kuusamon keskustassa oleviin hissillisiin kerrostalokohteisiin. Pienistä asunnoista on pula ja suurempiin ei välttämättä saada uusia vuokralaisia.

Kuusamossa vanhusväestön osuus nousee seuraavan kymmenen vuoden sisällä huomattavasti. Mahdollisen yhtiön uudisrakentamisen kaupungin keskustaan tulee parantaa vanhusväestön mahdollisuutta asua edullisesti vuokralla lähellä palveluita.

Korkotaso on viime vuosien aikana pysynyt matalana. Taseen rahoitusasemaa on pystytty parantamaan ja pääomamenojen pienentyminen antaa jatkossa siihen hyvät mahdollisuudet edellyttäen, että vuokrausaste saadaan pysymään ennallaan. Asuintalovarauksia on tehty vuodesta 2011 saakka.

Kiinteistöjen kuntoselvityksiä tullaan tarkentamaan ja sen mukaan tulee tehdä riittäviä toimenpiteitä asuntokannan sopeuttamiseksi paremmin kysyntää vastaavaksi. Rukan alueen investoinnit ja asuntojen kysyntä siellä on kasvanut. Syksyllä 2019 tehtiin yhteistyössä matkailuyhdistyksen kanssa selvitys rukan alueen asuntotarpeesta. Selvityksen perusteella tarvetta lisäasunnoille alueella on.

Konserniyhteistyötä korjaustoiminnan ja taloushallinnon (kirjanpito ja palkanlaskenta) osalta päätettiin jatkaa Kuusamon kaupungin kanssa. Kiinteistönhoidon osalta osa palveluista ostetaan kaupungilta keskustan, Rukan ja Käylän kiinteistöjen osalta. Osa kaupungin kiinteistönhoidolla olleista kiinteistöistä on siirtynyt vuoden 2019 alusta yhtiön oman kiinteistöhuollon hoidettavaksi.

Osittainen verovapaus mahdollistaa voiton tekemisen tilinpäätöksessä ja näin vahvistaa taseen omia pääomia/omavaraisuusastetta.

Toiminnan tunnuslukuja

Toteutunut vuokra	8,70 €/m ² /kk
Toteutunut käyttöaste	87,00 %
Vuokrasaamiset/vuokratuotot	2,93 %
Vieras pääoma, kaikki	482,83 €/m ²
Vieras pääoma, ARA	126,28 €/m ²
Omavaraisuusaste	18,67 %
Quick ratio	0,17

Talous

	TP2016	TP2017	TP2018	TP2019
Liikevaihto	6 101 681	5 606 633	5 491 966	5 511 352
(muut kiinteistön tuotot)	108 907	109 226	90 038	48 565
(Käyttökate) Liikevoitto	1 433 179	871 709	908 588	1 155 358
Tilikauden tulos	282 524	235 473	201 740	673 147
Oma pääoma	1 090 740	1 326 213	1 527 953	2 201 100
Vieras pääoma	30 989 113	28 947 604	26 733 299	25 314 524

Tunnusluvut

	TP2016	TP2017	TP2018	TP2019
Henkilöstön lkm	13	13	13	12
EUR/henkilö	43 159	43 952	42 518	45 356
Käyttöaste	93,00	90,00	87,00	87
Vaihtuvuus	37,00	34,00	31,00	31
Saamiset/liikevaihto	2,29	2,54	2,46	2,93

Yleistä

Yhtiön toimialana on yleishyödyllisenä yhteisönä harjoittaa kaikenlaista laillista liiketoimintaa, joka tukee elinkeinotoimintaa ja työmarkkinoita sekä edistää yksilöiden integroitumista yhteiskuntaan, heidän hyvinvointiaan, toimintakykyä ja työllistymistä. Näissä tarkoituksissa yhtiö voi ylläpitää ammatillista koulutusta, kehittämistoimintaa ja erilaisia palveluyksiköitä, jotka tuottavat toimintaa tukevia palveluita. Toimintaa varten yhtiö voi omistaa tai hallita kiinteää omaisuutta ja osakkeita.

Koillis-Suomen Aikuiskoulutus on KSAK Oy:n aputoiminimi, jonka alla yhtiö jatkaa perinteistä toimintaansa eli ammatillista koulutusta ja valmennuspalveluja.

Kuusamon kaupunki on ostanut yhtiön osakkeet Pudasjärven kaupungilta 20.6.2019, joten nykyiset omistajat ja omistusosuudet yhtiön osakekannasta jakautuvat seuraavasti: Kuusamon kaupunki 88% ja Taivalkosken kunta 12%.

Yhtiön tarjoamat koulutus ja elinkeinoelämän kehittämispalvelut tukevat yhtiön osakaskuntien yhteistä aluekehitystyötä sekä koulutus- ja elinkeinopolitiikkaa. Yhtiö on voimakkaasti mukana edistämässä alueen elinvoimaisuutta kartoittamalla ja kehittämällä uusia liiketoimintamahdollisuuksia sekä kouluttamalla osaajia työntajien tarpeisiin.

Yhtiö pyrkii tuottamaan erilaisia innovatiivisia ratkaisuja ja tehokkaita toimintaprosesseja, jotka perustuvat työ- ja elinkeinoelämän lähtökohdista syntyvien tarpeiden tyydyttämiseen. Yhtiössä kehitettyjä koulutus- ja valmennuspalveluja tuotetaan ja tarjotaan koko Pohjois-Suomen alueelle.

Yhtiön liikevaihto vuonna 2019 oli 1 146 032 euroa. Vähennystä edelliseen vuoteen oli noin 49,6 %. Toimintavuoden 2019 nettotulos ennen veroja oli 15 798 euroa.

Vuoden 2019 positiivisen tuloksen tekoa vaikeuttivat työvoima- ja kasvupalvelu kilpailutusten vähäisyys, koska maakunta- ja soteuudistus ei toteutunut viime vuonna päättyneen hallituskauden aikana.

Yhtiön hyvä hanketilanne, kustannustehokkuus ja hyvät kumppanuussuhteet olivat osaltaan parantamassa yhtiön tulosta.

Yhtiön toiminnan riskit ja epävarmuustekijät lyhyellä aikavälillä

- Markkinaehtoisten palvelujen tuotteistamisen ja myynnin onnistuminen sekä niiden kannattavuus.
- Osaavan henkilökunnan pysyvyys/saanti.
- Ammatillisen koulutuksen järjestämisluvan mukaisten opiskelijavuosien tehokas käyttö ja kannattava toteutus.

Talous

	TP 2018	TA 2019	TP2019
Liikevaihto	2 272 634	1 130 000	1 146 032
Liiketoiminnan muut tuotot	531 668	510 000	510 185
Liikevoitto	-5 043	-5 000	11 383
Tilikauden tulos	-12 095	0	11 146
Oma pääoma	3 196 911	3 196 911	3 208 538
Vieras pääoma	644 491	670 000	297 071
Tunnusluvut			
Henkilöstön lukumäärä	41	18	17
Quick ratio	4,29	5,5	5,6
Omavaraisuusaste	91 %	90 %	94 %

Nuoriso- ja luontomatkailukeskus Oivanki Oy

Visio

Pohjoisen paras luontomatkailuun liittyviä palveluja tarjoava nuoriso- ja luontomatkailukeskus

Toiminta-ajatus

Tarjotaan toiminnallisia mahdollisuuksia ihmisenä kasvamiseen, uutta oppien - ”läheemmäksi luontoa”

Toimitusjohtajan katsaus

Vuosi 2019 oli Nuoriso- ja luontomatkailukeskus Oivanki Oy:n viides toimintavuosi. Nuorisokäytön osuus majoitusvuorokausien käytöstä oli 88 % ja elinkeinon osuus 11 %. Vuoden aikana Oivangissa vieraili yhteensä 4000 nuorisoasiakasta. Majoitusvuorokausia kertyi 14 000. Yhteistyötä jatkettiin alueen yrittäjien kanssa, joilla on osaltaan turvallisuus- ja laatuajattelu kohdallaan. Nuorisoleiritoimintaan kehitettiin uusia ohjelmasisältöjä sekä etsittiin aktiivisesti uusia asiakkuuksia

Nuotta-valmennuksen ensisijainen tarkoitus on olla tukipalvelu ja lisäresurssi työpajatoiminnalle ja etsivälle nuorisotyölle. Nuotta-valmennus kuuluu opetus- ja kulttuuriministeriön (OKM) tukemaan sosiaalisen vahvistamisen palvelukokonaisuuteen yhdessä nuorten työpajatoiminnan ja etsivän nuorisotyön kanssa. Nuotta-valmennusta on järjestetty yhdeksässä valtakunnallisessa nuorisokeskuksessa vuodesta 2010 lähtien. Palvelu on maksuton työpajatoiminnan ja etsivän nuorisotyön piirissä oleville nuorille ja heidän omille ohjaajilleen.

Jokainen Nuotta-valmennus suunnitellaan yksilöllisesti vastaamaan kyseisen ryhmän tarpeita ja tavoitteita. Valmennusten suunnittelu tehdään yhteistyössä nuorten ja heidän oman ohjaajan kanssa. Valmennukset toteutetaan pienryhmätoimintana niin, että ryhmän oma ohjaaja osallistuu valmennukseen nuorten kanssa. Ryhmän oma ohjaaja voi olla valmennuksessa tilanteen mukaan joko tarkkailijan roolissa tai tasavertaisena osallistujana nuorten kanssa.

Oivangissa järjestettiin Nuotta- valmennusta vuonna 2019 neljälle kymmenelle ryhmälle, suurin osa valmennuksista oli useamman vuorokauden intensiivijaksoja ja paikallisten toimijoiden kanssa järjestettiin myös useampia päivävalmennuksia. Palautteet toiminnasta on kerätty nuorisokeskusten yhteiseen palautejärjestelmään ja ohessa muutamia palautteita valmennuksista.

Nuotta-valmennukseen osallistuvien nuorten palautteita:

- Ylitin itseni ainakin kaksi kertaa kun uskalsin kokeilla uutta, hyvä fiilis jäi.
- Nuotta valmennuksessa oli parasta se että uskaltautui muiden joukkoon ja uskalsin kehittää omia taitoja ja uskaltaa osallistua ryhmä toimintaan ja muihin toimintoihin.
- Sain työkaluja omaan päivittäiseen työhön ja myös omaan jaksamiseen töissä
- Pohdiskeleva ja mielteliäs meininki, kaikkien näkemyksiä kuunneltiin ja sain ainakin henkilökohtaisesti tärkeitä ajatuksia matkaan arkea varten. Myös toiminta oli erittäin mieluista, mutta omaa aikaa ja yhteisöllistymistä edistivät sopivat vapaaajat iltaisin.

Oivangissa järjestettiin perinteiseen tapaan Camera obscura tapahtuma johon osallistui Kuusamon ja Posion seiskaluokkien oppilaat. Tapahtuma järjestettiin yhteistyössä alueella nuorisotyötä tekevien tahojen kanssa. Kokemusoppimiseen perustuva Camera obscura -toimintamalli tarjoaa nuorelle tulevaisuuden taitoja, joiden avulla hän voi rakentaa ihmissuhteita sekä hyvää ja terveellistä arkea.

Toimintamalli tarjoaa nuorelle tukea oman elämänsä pohtimiseen, merkityksellisyiden kokemukseen, itsetuntemukseen ja -arvostukseen. Olemme kehittäneet Oivangissa oman toimintamallin jossa oppilaat ovat koko päivän nuorisokeskuksessa, päivän ohjelma sisältää kaikille luokille ryhmäytyksen, nuorisokeskuksen kansainvälisen toiminnan esittelyn ja Camera obscura mielikuvaseikkailun. Osallistujia vuonna 2019 oli 196 nuorta opettajineen.

Kansainvälisen työn toimintamuotoina ovat olleet mm. nuorisovaihdot, koulutusseminaarit, opinto - ja yhteistyövierailut, kouluyhteistyö, sekä lähialueyhteistyö ja vapaaehtoistoiminnan kehittäminen. Toimenpiteiden kautta on tuettu nuorten - että nuorten kanssa toimivien liikkuvuutta tavoitteellisten oppimiskokemusten saamiseksi. Hanketyössä on hyödynnetty Erasmus+ - ohjelman mahdollisuuksia ja Aluehallintoviraston tukea nuorisotyön kansainvälistymiselle (13000 euroa hankkeelle "EVS-koordinaatio ja Nuorisotyön kansainvälistyminen").

Tuella on saatu mm. työaikaresurssia nuorten ja heidän kanssaan toimivien kanssa toteutettuihin kansainvälisen liikkuvuuden tukemiseen. Vuonna 2019 Kansainvälistä nuorisotyötä - ja toimintaa on järjestetty Oivangissa, keskuksen ja sen yhteistyökumppaneiden toiminta-alueella sekä ulkomaisten kumppaniorganisaatioiden luona. Lisäksi Oivangissa on isännöity Educational travel -ryhmiä, kansainvälisiä leirikouluja ja koulujen kansainvälisiä opettajavieraita. Toimintaa on arvioitu hankke- ja toimintokohtaisesti.

Vuodelle 2019 Erasmus+ ohjelmasta myönnettyt rahoitukset (koulutushankkeet):

- Video Making for NGOs (Nuorisotyöntekijöiden koulutus, Oivanki, 11 kumppania, kesäkuu) 30 229 euroa.
- Outdoor Activities for Inclusion (Nuorisotyöntekijöiden koulutus Oivangissa lokakuussa +seminaari joulukuussa) 59 732 euroa.

Nuorisovaihdot ja nuorisoalan alueellinen yhteistyö:

- Keep in touch -nuorisovaihto, lähtevä ryhmä Kuusamosta, elokuu, Erasmus+ -matkatukea, 3160 euroa. Valmennettiin ryhmä ja Etsivä nuorisotyöntekijä matkaan.
- Picture us together - Seminaari Italiassa helmikuussa. Osallistujat olivat Kuusamon kasvatus/sivistys+nuorisotyöstä ja matkatukea saatiin 1080 euroa.
- Picture us together -nuorisovaihto Italiassa heinäkuussa, Erasmus+ -matkatukea 2160 euroa, yhteistyössä nuorisotyö/koulut.
- Nuorten lähialueyhteistyöleirikoulu Karjalan tasavallassa tammikuussa. Valmistelut vuoden 2020 lähialueyhteistyötoiminnalle (Karelian Rock Tour III).

Hanketuki yhteensä vuodelle 2019 oli 109 361 euroa. Rahoitusta ei myönnetty 28 skills of Youthwork- koulutushankkeelle (33472 euroa).

Saapuneita: Erasmus+

- Erasmus+hankeryhmä Nuorisovaihto 48 hlö X 1,5 vrk =72 vrk
- Video Making for NGOs training course 28 hlö X 8 vrk = 224 vrk
- Outdoor activities for inclusion Training course 28 hlö X 8 vrk = 224 vrk
- Outdoor activities for inclusion Partnership Building Activity Seminar 29 hlö x 6 vrk= 174 vrk

Yhteensä 4 ryhmää ja 133 henkilöä sekä 694 vuorokautta

Oivankiin saapuneita kansainvälisiä leirejä (Educational travel - ryhmät ja kv-leirikoulut):

- Rotary international youth exchange -nuorisovaihto 25 hlö X 7 vrk = 175 vrk
- China camp school, 48 hlö x 3 vrk x = 144 vrk
- Arabemirates Camp school 34 hlö x 4 vrk = 136 vrk
- American School 16 hlö x 4 vrk = 64 vrk
- China Winter Camp 10 hlö x 12 vrk x = 120 vrk
- Korean Camp school 14 hlö x 2 vrk= 28 vrk

Yhteensä 6 ryhmää ja 147 hlö sekä 667 vrk

Vierailevat päiväkävijät:

- Kuusamon lukio, Erasmus+ ryhmän ohjaus 12hlö x 1 vrk = 12 pvä
- Kv-vieraat 6 ryhmää x 50 hlö = 300 hlö = 300 pvä
- China camp school 23 hlö x 3 = 69 pvä
- ESC-vierailu 2 x 6 = 12 pvä
- Erasmus+ valmistelupäivät, ohjaajavalmennus 10 pvä x 3 hlö = 30 pvä
- OPH 1 hlö 2 pvä = 2
- Nuoria 19+1 henkilöä Erasmus+-valmisteluissa 19 hlö x 2 = 38 pvä (Lähtevä ryhmä 2020)

Yhteensä 564 hlö ja 663 pvä

Lisäksi tavattiin Chance-messuilla kv-toiminnan markkinointimielessä 200 nuorta

Oivangista ulkomaille lähetettyjä nuorisoryhmiä:

- Keep in touch-nuorisovaihto 5 hlö x 7 vrk Suomesta = 35 vrk, Erasmus+matkatukea, 3160 eur. Valmennettiin ryhmä ja Etsivä nuorisotyöntekijä matkaan.
- Picture us together - Seminaari Italiassa helmikuussa, osallistujat Kuusamon kasvatust/sivistys+nuorisotyö, matkatukea 1080€, mukana 3 hlö Suomesta x 8 vrk = 24 vrk
- Picture us together -nuorisovaihto Italiassa heinäkuussa, Erasmus+ matkatukea 2160€, yhteistyössä nuorisotyö/koulut mukana 6 hlö x 11 vrk= 66 vrk
- Rukan koululaisten lähialueyhteistyöleirikoulu Suomi+Karjalan tasavalta 14 hlö x 4 vrk= 64 vrk

Lähtevissä ryhmissä osallisena 28 hlö ja vuorokausia 189 vrk

YHTEENVETO

Kansainvälisen toiminnan osallistujat (nuoret, nuorten kanssa toimivat) keskuksessa 869 hlö
Keskuksessa isännöidyt vuorokaudet 1361 vrk
Lähtevien liikkuvuusryhmien vuorokaudet 189 vrk
Päiväkävijät 654 käyttöpäivää
Kansainvälisen toiminnan osallistuneet (nuoret, nuorten kanssa toimivat) 1397 hlö

Oivanki tekee yhteistyötä Suomen nuorisokeskukset ry:n markkinointitiimin kanssa. Oivangin markkinointisuunnitelma sisältää SNK:n markkinoinnissa esitettyjä toimintoja ja tapahtumia. Vuonna 2019 SNK osallistui esimerkiksi Educa messuille. Ennen joulua järjestimme joulurauhan julistamistilaisuuden lapsille ja nuorille.

Oivangin edustus vieraili yhdessä SNK edustuksen kanssa eduskunnassa, jossa kansanedustaja Ulla Parviainen otti edustajistot vastaan ja järjesti tapaamisia muiden kansanedustajien kanssa.

Oivanki on Ruka-Kuusamo Matkailuyhdistyksen jäsen, joka on alueen pääasiallinen markkinointikanava ja vetovoimaisuuden lisäämistä edistävä toimielin.

Kauppakamarin jäsenenä Oivanki saa laadukkaita kouluttautumismahdollisuuksia, ilmaisia lakipalveluja ja tilaisuuksia osallistua paikkakunnan elikeinon vaikuttamistilaisuuksiin.

Tammikuus 2019 Oivanki osallistui Oulussa järjestettävälle opettajapäiville omalla messuosastolla. Myynnissä ja markkinoinnissa hyödynnettiin TravelNet varausjärjestelmää eri markkinointikanavissa: Booking.com, GoFinland, ProLomat, Hostels. Näiden järjestelmien välillä on rajapinta virheiden välttämiseksi. Majoitustilamme näkyvät näin esimerkiksi Tripadvisorissa ja Momondo - portaaleissa. Järjestelmän avulla hallinnoidaan kaikkia asiakaskontakteja. Booking.com markkinointikanava toi eniten yksittäisiä elinkeinomatkaajia Oivankiin. Booking.com asiakkaiden arvio Oivangin palveluista oli 8,6. Parasta palautetta Oivangille annetaan siisteydestä ja henkilökunnan palveluasenteesta (molemmat yli 9).

Hankkeet

Vuoden 2019 aikana toteutui uuden nuoriso- ja perhemajoitusrakennuksen suunnittelu. Hankkeen kokonaisarvo oli 80 000 euroa ja 70 % rahoitus siihen saatiin opetus- ja kulttuuriministeriöltä.

Nuoriso- ja luontomatkailukeskus Oivanki Oy:n 64 vuodepaikkaa, joista ajoittain asiakaspalautteiden perusteella olemme joutuneet siirtämään nuorisoa muihin majoitustiloihin huoneilmapalautteen vuoksi. Tällä hetkellä ajanmukaisia vuodepaikkoja on 39 ja se ei riitä takaamaan nykyistä toimintaa nuorisokeskuksessa ellei uusia majoitustiloja rakenneta vanhojen tilalle. Hankesuunnitelman mukaan suunnitellaan ja toteutetaan 70 vuodepaikkaa aikaisempien 64 vuodepaikan tilalle.

Nuoriso- ja luontomatkailukeskus Oivangilla on nykyisin yhteensä 132 vuodepaikkaa. Puolet majoitus kapasiteetista on tullut tiensä päähän. Oivangin hallitus on pohtinut asiaa viimeiset kolme vuotta. Vuoden 2019 aikana saatiin opetus- ja kulttuuriministeriön rahoitus uuden nuoriso- ja perhemajoitusrakennuksen suunnitteluun. Sen avulla pystyimme luomaan valmiudet nuoriso- ja perhemajoitusrakennuksen rakentamiseen, jonka rakennuttaja on Kuusamon kaupunki ja tilaaja Nuoriso- ja luontomatkailukeskus Oivanki Oy. Kaupungin kanssa nuoriso- ja perhema-

joituksen suunnitelmaa on työstetty vuoden 2019 aikana. Kilpailutimme rakennuttajan avulla pääsuunnittelijan eli arkkitehdin sekä alasuunnittelijat, joita ovat lvia-, rakenne-, sähkö- ja sisustussuunnittelija. Vuoden aikana on ollut 10 yhteistä palaveria sekä muita yhteydenottoja. Rakennuttajan avulla saimme asianmukaiset suunnitelmat rakentamisen aloittamiseksi.

Elämää Elijärvellä –hankkeen tavoitteena on tukea ja mahdollistaa vesienhoitoalueen toimenpideohjelman tavoitteita hyvän tilan saavuttamiseksi. Hanke sisältää konkreettisia toimia pintaveden parantamiseksi hyvää huonommassa tilassa olevassa järvessä joka on erityisesti mainittu em. vesienhoidon toimenpideohjelmassa. Hanke palvelee laajaa käyttäjäjoukkoa, kansallista ja kansainvälistä nuorisoa, parantaa alueen elinkeinoelämän edellytyksiä sekä järven virkistyskäyttöä. Hanke edistää nuorten tietoisuutta ympäristön tilasta ja heidän mahdollisuuksista vaikuttaa siihen sekä mahdollistaa jatkaa Oivangissa tapahtuvaa kalastusopetusta jonka lähtökohtina toimivat ympäristökasvatus ja kestävä kehitys. Elijärveen aikaisemmin tehtyjen kunnostusten ja Nuorisokeskus Oivangin Elijärveen liittyvien investointien suuruus, pitkäkestoisuus

ja tulevaisuuteen suuntautuminen tukee hankkeen pitkäkestoisuutta (5 vuotta). Hankkeella kustannetaan Elijärvessä sijaitsevien hapetus- ja ilmastuslaitteiden toimivuus suorittamalla niihin tarvittavat huolto/korjaustoimenpiteet jotka ovat jääneet tekemättä vuosien ajan, osallistutaan ko. laitteiden käyttö/työkustannuksiin sekä hankitaan tarvittavaa välineistöä joita tarvitaan em. laitteiden huoltoon ja järven tilan seurantaan. Lisäksi hankkeella kustannetaan uuden ilmastuslaitteiston lisääminen, entisen ilmastimen siirto ja sen aiheuttamat kustannukset. Avustettavan hankkeen toteutusajaksi on 26.11.2018 – 31.10.2021. Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on myöntänyt avustusta 16 010 euroa, joka on 50 % hankkeen kokonaiskuluista.

Kesän junioriohjaajat on palkattu Kuusamon kaupungin kesätyöntekijän palkkatuella. Kerholaiset tulevat lähinnä Kuusamon alueelta ja he saavat osallistua viikoittaisen ohjelman suunnitteluun kertomalla omia toiveitaan. Yhdistävä tekijä kerholla on se, että purjehditaan, saunotaan ja syödään välipalaa. Muu tekeminen määräytyy sään ja osallistujien toiveiden mukaan.

Keskeisimmät tunnusluvut

Yhtiön talouden viides vuosi suoraan myynnistä saatua liikevaihtoa on 765 518 euroa (edellinen vuosi 621 185 euroa). Myynti kasvoi +23 %. Kasvuun vaikutti uusien rippileiriryhmien vaikutus, sillä vuoden aikana nähtiin uusia seurakuntia Oivangin asiakkaana. Tammikuu oli vielä hiljainen ja henkilöstö käytti työaikaansa kunnostustehtäviin. Rivitalon kaikkien huoneiden seinät maalattiin ja paikkoja siistittiin. Liiketoiminnan muita tuottoja ovat rahoittajalta saatu toiminta-avustus 325 000 euroa (edellinen vuosi 310 000 euroa). Korotus avustuksessa käytettiin henkilöstön palkkaerojen korjaamiseen. Hankkeista ja projektirahoista saatu tuotto on yhteensä 502 828 euroa (edellinen vuosi 400 832 euroa). Tästä Nuotta valmennuksen osuus on 85 000 euroa ja uuden nuoriso- ja perhemajoitusrakennuksen suunnitteluun annettu avustus 56 000 euroa (oma rahoitusosuus 24 000 euroa).

TILI	Nuoriso	Elinkeino	YHTEENSÄ

Liikevaihto	+641 442	+124 075	+765 518
Liiketoiminnan muut tuotot	+502 828		+502 828
- Materiaalit ja palvelut	-288 056	-21 473	-309 530
- Henkilöstökulut	-453 636	-65 593	-519 229
- Poistot ja arvonalennukset	-24 576	-421	-24 998
- Liiketoiminnan muut kulut	-337 633	-60 336	-397 969
= Liikevoitto			+16 618
- Rahoitustuotot ja kulut	-235	-105	-341
- Tuloverot		+1	+1
= Tilikauden voitto	+40 132	-23 853	+16 279

Jako nuoriso- ja elinkeinotoiminnan välillä on tehty vuonna 2019 yleiskustannusten osalta edellisen vuoden (2018) käyttäjätietojen mukaan. Tuolloin suhdeluku oli 79 % nuorisokäyttö ja 21 % elinkeinokäyttö. Vuoden 2019 kohdalla toteutunut suhdeluku oli uuden digitaalisen tiedonkeruujärjestelmän (Sarvi) avulla laskettuna 89 % nuorisokäyttö ja 11 % elinkeinokäyttö. Tilinpäätösvaiheessa oikaistiin nuoriso- ja elinkeinokäytön suhdeluvut.

Koillis-Suomen kehittämissyhtiö Naturpolis Oy

Yleistä

Koillis-Suomen kehittämissyhtiö Naturpolis Oy:n tehtävänä on kehittää yritysten ja yhteisöjen toimintaedellytyksiä Koillis-Suomessa sekä edistää kuntien ja elinkeinoelämän keskinäistä yhteistoimintaa. Naturpolis Oy:n vuosien 2018 – 21 strategiana on tarjota alueen toimialojen ja yritysten eri elinkaarivaiheisiin parhaita kokonaisratkaisuja sisältäviä elinkeino- ja aluekehityspalveluita. Tavoitteena on yritysten kasvun tukeminen, toimialojen kilpailukyvyyn vahvistaminen ja alueen vetovoiman lisääminen. Yhtiön strategia on linjassa Koillismaa 2014+ elinvoimaohjelman, Kuusamon kaupunkistrategian ja Taivalkosken kuntastrategian kanssa.

Naturpolioksen toimintahistorian suurimmalle kehittämishankkeelle *Kuusamon lentokentän vaikutusalueen matkailun kehittäminen (Gateway to Land of National Parks)* myönnettiin Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR) ja valtion rahoitusta 2,5 milj. euroa. Hankkeen kokonaisbudjetti on 3,6 milj. euroa, ja se tullaan toteuttamaan ajalla 1.5.2019 – 31.12.2021. Tavoitteena on tukea Kuusamon lentokentän vaikutusalueella olevien matkailualueiden kasvua ja kehittymistä, lisätä kansainvälistymisastetta sekä parantaa lentoliikenteen yhteyksiä ympärivuotisesti.

Uusia hankeaihoita on työn alla mm. seuraaviin teemoihin liittyen: Alueellinen työllisyysuhanke, Kestävä matkailualue, Maatilayritysten kehittämishanke. Uusia henkilöitä on rekrytoitu hankkeisiin yhteensä viisi henkilöä. Raportointikauden päättyessä yhtiössä työskenteli yhteensä 17 henkilöä. Toteutuksessa on yhteensä 9 kehittämishanketta, joissa on mukana yhteensä 156 yritystä. Hankesalkun koko oli 5,2 milj. €, josta kuntarahoituksen osuus oli 15,3 %.

Kuusamon kaupungin työllistämistoimintojen, Asiakaspalvelu Askeleen, uudelleen järjestelyyn liittyen työllistämistoiminnot siirtyvät Naturpolis Oy:hyn vuoden 2020 alusta. Tähän liittyvänä uutena painospistealueena avataan työllisyyspalvelut, joiden tavoitteena on vaikuttaa osaavan työvoiman saatavuuteen, työpaikkojen tarjontaan, tukea henkilöiden työnhakua ja yritysten rekrytointia.

Operatiivinen toiminta

Vuoden 2019 toiminta perustui toimintaympäristössä tapahtuviin yrityskehityspalveluita, aluekehitystä ja alueen markkinointia ohjaaviin tekijöihin. Yrityskehityspalveluiden tavoitteena on palveluiden saatavuuden ja saavutettavuuden parantaminen sekä palveluvalikoiman laajentaminen yrityksen eri elinkaarivaiheita tukeviksi. Alue-markkinoinnilla parannetaan alueen imagoa, tunnettuutta ja vetovoimaa. Aluekehityksen tavoitteena on toteuttaa omistajakuntien tavoitteisiin ja elinkeinoelämän tarpeisiin pohjautuvia kehittämissuunnitelmia ja hankkeita, hyödyntäen samalla mahdollisimman tehokkaasti eri rahoitusmahdollisuuksia.

Yrityskehityspalvelut

Yrityskehityspalveluiden neuvontapalvelut kattoivat kaikki yritystoiminnan elinkaarisen mukaiset tehtävät: aloittavat yrittäjät, kasvavat yritykset ja yritysten muutostilanteet. Lisäksi yrityskehitykseen liittyvissä tehtävissä on hyödynnetty Koillismaan seudullisten yrityskehityspalveluiden tarjoamia palveluita. Henkilöresursseina oli kaksi yrityskehittäjää, toinen Kuusamossa ja toinen Taivalkoskella.

Yrityskehityspalveluiden asiakastapaamisia oli 329, starttirahapäätöksiä saatiin 20, Leaderin yritystykä 8. Kuusamoon perustettiin 73 ja Taivalkoskelle 13 uutta yritystä.

Aluekehityspalvelut

Aluekehityspalveluilla vahvistettiin seudun elinvoimaisuutta ja kilpailukykyä edistämällä ja koordinoimalla Koillismaa 2014+ elinvoimaohjelman sekä omistajakuntien toimintasuunnitelmien toimeenpanoa. Elinvoiman kehitystä seurattiin kuukausittain laatimalla aluekehityksen ajankohtaiskatsaus, joka toimitettiin yhtiön hallitukselle ja seudulliselle kehittämistyöryhmälle. Katsauksessa seurattiin mm. työvoimatilastoja, asukaslujuja sekä hanketoimintaa. Elinvoimatoimenpiteiden valmistelun ja seurannan lisäksi keskityttiin verkostoyhteistyön ja hanketoiminnan kehittämiseen.

Vuonna 2019 käynnissä olleet kehittämishankkeet:

- Bioproduct Investments in Kuusamo Region
- Kansainvälistyvän Ruka-Kuusamo matkailualueen kilpailukykyyn kehittäminen
- Flavours of Kuusamo Lapland
- Oulunkaaren ja Koillismaan kasvu- ja vientikokeiluverkosto
- Adventure Tourism in Vocational Education and Training
- SoteNoste - PK-yrittäjän tuki sote-muutoksessa
- Nuoret urapolulle (Nuora)
- Älyliikenne 2020
- Koillismaan maitotilayrittäjyyden kehittämisselvitys
- Kuusamon lentokentän vaikutusalueen matkailun kehittäminen (Gateway to Land of National Parks)
- Villiruuuan uudet mahdollisuudet
- Luonnontuotteet kansallispuistoihin
- Koillismaan puutoimialan kehittämisohjelma
- Vesistömatkailun esisuunnittelu

Kehittämistoimenpiteet, joille myönnettiin rahoitusta seudullisesta kehittämisrahastosta vuonna 2019:

- Pohjois-Pohjanmaan Yrittäjät: Kasvun kartta -hankkeen rahoitus
- Pohjois-Pohjanmaan Yrittäjät: Omistajanvaihdospalvelun rahoitus
- Ruka-Kuusamo Matkailu ry: Kesämatkailun markkinointikampanjan rahoitus
- Ruka-Kuusamo Matkailu ry: Villi festivaali -tapahtuman rahoitus
- Ruka-Kuusamo Matkailu ry: Kehittämistuki Catai-chartersarjan markkinointiin
- Kajaanin yliopistokeskus ja SYKE: Kainuun ja Koillismaan kunnat hiilineutraaleiksi - "Pienemmät päästöt, isommat säästöt" - KAHINA -hankkeen rahoitus
- KSAK Oy: Puutoimialan osaamisen kehittäminen - PUUEDU KOILLISMAA -hankkeen rahoitus
- Kuntaliitto: Kuntien elinvoiman kehittämisverkosto EVE 2019
- OAMK: Stuttgartin ja Oulun korkeakoulujen dokumentti Juha Virkkusesta
- Taivalkosken Metsä-Veikot 85 ry:n kehittämistuki
- Kuusamon Liikekeskusyhdistys ry:n kehittämistuki jääveistospuistolle
- Taivalkosken Matkailuyhdistys ry: Taivalkosken kesäulkoilureittien opastuksen parantaminen
- World BioEconomy Forum 2019 -tapahtuman rahoitus

Aluemarkkinointi

Aluemarkkinoinnilla tuetaan yrittäjyyttä ja toimintaympäristön kehittämistä sekä lisäämään alueen houkuttelevuutta yritysten, investointien ja uusien asukkaiden saamiseksi Koillismaalle. Tärkeimpiä markkinointivälineitä ovat verkkosivut, sähköinen uutiskirje sekä sosiaalinen media. Lukuisat alueella järjestetyt tapahtumat tukevat aluemarkkinointia niiden saaman medianäkyvyyden kautta. Ajankohtaisista asioista tiedotettiin pääasiassa lehdistötiedottein sekä sähköisiä medioita (verkkosivut, sosiaalinen media) hyödyntämällä.

Sähköinen tontti- ja toimitilapalvelu otettiin käyttöön toimintavuoden aikana. Yhtiön kuvamateriaali koostettiin sähköiseen Google Kuvat -järjestelmään, josta ne on helposti saatavissa kuvia tarvitsevien henkilöiden ja tahojen käyttöön. Hyödynnettiin kehittämishankkeilla hankittua kuva- ja videomateriaalia mm. sosiaalisen median kanavissa.

Osallistuttiin Kuusamossa ja Taivalkoskella pidettävän Perhokalastuksen MM 2020 -tapahtuman suunnitteluun, ja syyskuussa osallistuttiin World Bioeconomy Forum -tapahtuman käytännön järjestelyihin. Yhteistyössä Kuusamon Yrittäjät ry:n ja Oulun kauppakamarin kanssa toteutettiin Business Forum Ruka 2019 -tapahtuma, joka pidettiin marraskuussa Ruka Nordic -tapahtuman yhteydessä.

Wild Food Kuusamo Lapland ja Wild Food Taivalkoski -tavaramerkkien käytöstä perittäviä maksuja ja maksuperusteita uudistettiin, ja tavaramerkkiä käyttää nyt yhteensä 24 yritystä tai tahoja. Vuoden 2019 aikana käynnistynyt Villiruuan uudet mahdollisuudet -hanke jatkaa brändin kehitystyötä yhteistyössä mukana olevien yrittäjien kanssa.

Talous ja tunnusluvut

	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Liikevaihto	1 127 154	666 335	1 132 504
Liiketoiminnan muut tuotot, (lähinnä hankkeet)	908 605	480 897	630 241
(Käyttökate) Liikevoitto	56 573	0	52 735
Tilikauden tulos	50 435	0	41 772
Oma pääoma	557 634	570 000	588 728
Vieras pääoma	278 268	200 000	238 595
	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Henkilöstön lkm	17	16	15
Palkat/€ / henkilö	46 255	42 712	55 527
Asiakaskontaktit	2000		2000

Verotulojen ja valtionosuuksien erittely

	Talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Tot. %
Verotulot	54 151 000		54 148 500	52 604 742,38	-1 543 757,62	97,1
Kunnan tulovero	42 725 000	-2 500	42 722 500	41 461 413,00	-1 261 087,00	97,0
Kiinteistövero	7 211 000		7 211 000	7 377 376,72	166 376,72	102,3
Osuus yhteisöveron tuotosta	4 215 000		4 215 000	3 765 952,66	-449 047,34	89,3
Valtionosuudet	44 921 000		45 705 000	45 724 687,00	19 687,00	100,0
Kunnan peruspalv. vo (ilman ta	35 762 000	784 000	36 546 000	36 515 514,00	-30 486,00	99,9
Verotuloihin perustuva vo	10 681 000		10 681 000	10 633 822,00	-47 178,00	99,6
Opetus- ja kultt. valtionosuus	-1 522 000		-1 522 000	-1 424 649,00	97 351,00	93,6
				Verotettavat ansio- ja pääomatulot	Muutos-%	
	Tulovero-%					
Verovuosi 1998	18,00			142 349 173,61		
Verovuosi 1999	18,00			144 057 046,82	1,20	
Verovuosi 2000	18,00			149 488 972,09	3,80	
Verovuosi 2001	18,00			154 914 859,78	3,63	
Verovuosi 2002	18,00			159 110 334,11	2,71	
Verovuosi 2003	18,00			163 416 300,00	2,71	
Verovuosi 2004	18,00			166 489 206,94	1,88	
Verovuosi 2005	18,00			169 974 705,28	2,09	
Verovuosi 2006	18,75			177 142 526,45	4,22	
Verovuosi 2007	18,75			188 738 742,77	6,55	
Verovuosi 2008	18,75			198 219 982,35	5,02	
Verovuosi 2009	18,75			195 125 866,67	-1,56	
Verovuosi 2010	19,50			195 671 717,95	0,28	
Verovuosi 2011	19,50			199 226 092,31	1,82	
Verovuosi 2012	19,50			202 425 107,69	1,61	
Verovuosi 2013	19,50			209 616 661,54	3,55	
Verovuosi 2014	20,00			211 044 960,00	0,68	
Verovuosi 2015	20,00			209 381 005,00	-0,79	
Verovuosi 2016	20,00			209 551 100,00	0,08	
Verovuosi 2017	20,00			201 807 730,00	-3,70	
Verovuosi 2018	20,00			206 140 000,00	2,15	
Verovuosi 2019	20,00					
Kiinteistövero prosentit						
Yleinen	1,10 %					
Vakituinen asuinrakennus	0,50 %					
Muu asuinrakennus	1,10 %					
Voimalaitokset	2,50 %					
Yleishyödylliset yhteisöt	0,00 %					
Rakentamaton rakennuspaikka	-					

9.2. Investointiosan toteutuminen

Alla olevassa taulukossa on esitetty yhteenveto investointien toteutumisesta, jonka nettomääräinen loppusumma on 6,2 miljoonaa euroa. Nettoinvestointien toteutumaprosentti oli 56,1 muutettuun talousarvioon nähden, joten nettomääräisesti investoinnit toteutuivat alle talousarvion, euromääräinen alitus 4,9 miljoonaa euroa.

	Kust.arv. (sis. alv)	Edell. käyttö	Talousarvio	Muutos	Talousarvi muutosten jälk.	Toteutuma	Poikkeama	Tot %	Kust.arv. käyt. %
INVESTOINNIT									
IRTAIMISTO									
Keskushallinto/ Irtaimisto/Valtuustosali									
Menot	-260 400	-9 621	-150 000		-150 000	-62 875	-87 125	42	
Tulot									
Nettomeno	-260 400	-9 621	-150 000		-150 000	-62 875	-87 125	42	
Perusturva/ Irtaimisto									
Menot	0		0		0	0	0	0	
Tulot									
Nettomeno	0		0		0	0	0	0	
Sivistys/ Irtaimisto									
Menot	-372 000	-50 000	-200 000	-150 000	-350 000	-346 144	-3 856	99	
Tulot	0					0	0		
Nettomeno	-372 000	-50 000	-200 000	-150 000	-350 000	-346 144	-3 856	99	
Yhdyskuntatekniikka/ Irtaimisto									
Menot	-620 000	-10 000	-200 000		-200 000	-219 667	-19 667	110	
Tulot									
Nettomeno	-620 000	-10 000	-200 000		-200 000	-219 667	-19 667	110	
IRTAIMISTO									
Menot	-1 252 400	-69 621	-550 000	-150 000	-700 000	-628 687	71 313	90	
Tulot	0	0				0			
Nettomeno	-1 252 400	-69 621	-550 000	-150 000	-700 000	-628 687	-71 313	90	

	Kust.arv. (sis. alv)	Edell. käyttö	Talousarvio	Muutos	Talousarvi muutosten jälk.	Toteutuma	Poikkeama	Tot.%	Kust.arv. käyt. %
PERUSTEHTÄVIIN LIITTYVÄT INVESTOINNIT									
PERUSKORJAUS									
Kaupungintalon peruskorjaus									
Menot	-1 612 000	-205 418	-500 000		-500 000	-766 100	-266 100	153	75
Tulot									
Nettomeno	-1 612 000	-205 418	-500 000		-500 000	-766 100	-266 100	153	75
Terveyskeskuksen tilojen muutokset ja saneeraukset									
Menot	-868 000	0	-600 000		-600 000	-132 622	-467 378	22	19
Tulot									
Nettomeno	-868 000	0	-600 000		-600 000	-132 622	-467 378	22	19
Rukan koulu									
Menot	-620 000	-43 925	-300 000	-330 000	-630 000	-686 602	56 602	109	137
Tulot									
Netto	-620 000	-43 925	-300 000	-330 000	-630 000	-686 602	56 602	109	137
Porkkatörmän palvelukeskus									
Menot	-310 000	0	-200 000		-200 000	-24 838	-175 162	12	10
Tulot									
Netto	-310 000	0	-200 000		-200 000	-24 838	-175 162	12	10
Torangin koulun peruskorjaus									
Menot	-434 000	0	-250 000		-250 000	-89 459	-160 541	36	26
Tulot	62 000		50 000		50 000	22 200	27 800	44	44
Nettomeno	-372 000	0	-200 000		-200 000	-67 259	-132 741	34	22
Nilon koulun peruskorjaus ja laajennus									
Menot	-1 178 000	-1 095 944	-400 000		-400 000	-189 337	-210 663	47	135
Tulot									
Nettomeno	-1 178 000	-1 095 944	-400 000		-400 000	-189 337	-210 663	47	135
Säkkikankaan koulun peruskorjaus									
Menot	-248 000	0	-200 000		-200 000	-13 515	-186 485	7	7
Tulot									
Nettomeno	-248 000	0	-200 000		-200 000	-13 515	-186 485	7	7
Nissinvaaran koulun peruskorjaus									
Menot	-682 000	0	-250 000		-250 000	0	-250 000	0	0
Tulot									
Netto	-682 000	0	-250 000		-250 000	0	-250 000	0	0
Kirkkokedon koulun pihan peruskorjaus									
Menot	-148 800	0	-20 000		-20 000	-241	-19 759	1	0
Tulot									
Netto	-148 800	0	-20 000		-20 000	-241	-19 759	1	0
Valmiussuunnitteluun liittyvät työt									
Menot	-248 000	0	-200 000		-200 000	-10 000	-190 000	5	5
Tulot									
Nettomeno	-248 000	0	-200 000		-200 000	-10 000	-190 000	5	5

	Kust.arv. (sis. alv)	Edell. käyttö	Talousarvio	Muutos	Talousarvi muutosten jälk.	Toteutuma	Poikkeama	Tot.%	Kust.arv. käyt. %
Vesikattojen peruskorjaukset									
Menot	-1 116 000		-300 000		-300 000	-186 955	-113 045	62	21
Tulot									
Nettomeno	-1 116 000	0	-300 000		-300 000	-186 955	-113 045	62	21
Vesikattojen peruskorjaukset						-101 871			
Kuuselan avop. kesk. katto/parv		-95 162				-70 646			
Torangin koulun kattoikkunat						-14 438			
Kiinteistöjen peruskorjaus + takuuajan työt (yhdyskuntatekniikka)									
Menot	-1 488 000		-400 000		-400 000	-62 875	-337 125	16	5
Tulot									
Nettomeno	-1 488 000		-400 000		-400 000	-62 875	-337 125	100	5
Kalatalo/C02 kunnostus		-2 528				-4 810			
Lukio/paikoitusalueen muutos		-732				-3 763			
Porkkatörmän päiväkodin perusl		-982				-7 245			
Liikuntahall./kuntos.+vanha osa		-48 000				-15 565			
Kiinteistöjen valvonta ja automatiikka						-9 723			
Kiint,energiesäätösop.ja selvitykset						-7 792			
Sisäverkot, autom, turvall, enert.teh.san			-60 000		-60 000	-6 058			
Tekninen/kohdentamattomat saneeraus + ta						-6 734			
Toimialolojen kohdentamattomat			-340 000		-340 000	-1 185			
PERUSKORJAUS									
Menot	-8 952 800	-1 492 691	-3 620 000	-330 000	-3 950 000	-2 162 543	-1 787 457	55	51
Tulot	62 000		50 000		50 000	22 200	27 800	44	
Nettomeno	-8 890 800	-1 492 691	-3 570 000	-330 000	-3 900 000	-2 140 343	-1 759 657	55	51
UUDISRAKENTAMINEN									
Ruijanmutkan ryhmäkodin laajennus									
Menot	-4 092 000	-21 069	-2 000 000		-2 000 000	-775 716	-1 224 284	39	
Tulot									
Nettomeno	-4 092 000	-21 069	-2 000 000		-2 000 000	-775 716	-1 224 284	39	
Nilonkankaan koulun rakentaminen									
Menot	-18 228 000		-700 000		-700 000	-58 786	-641 214	8	
Tulot									
Nettomeno	-18 228 000		-700 000		-700 000	-58 786	-641 214	8	
UUDISRAKENTAMINEN									
Menot	-22 320 000	-21 069	-2 700 000	0	-2 700 000	-834 502	-1 865 498	31	5
Tulot			0		0				
Nettomeno	-22 320 000	-21 069	-2 700 000	0	-2 700 000	-834 502	-1 865 498	31	5
PERUSTEHTÄVIIN LIITTYVÄT INVESTOINNIT									
Menot	-31 272 800	-1 513 761	-6 320 000	-330 000	-6 650 000	-2 997 045	-3 652 955	45	18
Tulot	62 000		50 000		50 000	22 200	27 800	44	
Nettomeno	-31 210 800	-1 513 761	-6 270 000	-330 000	-6 600 000	-2 974 845	-3 625 155	45	18

	Kust.arv. (sis. alv)	Edell. käyttö	Talousarvio	Muutos	Talousarvi muutosten jälk.	Toteutuma	Poikkeama	Tot.%	Kust.arv. käyt. %
KULTTUURIIN JA VAPAA-AIKAAN LIITTYVÄT INVESTOINNIT									
Jäähalli/ monitoimihalli									
Menot	-372 000	-6 365 534	-300 000		-300 000	-242 400	-57 600	81	2203
Tulot		795 000							
Nettomeno	-372 000	-5 570 534	-300 000		-300 000	-242 400	-57 600	81	1938
Kuusamotalon kunnostustyöt									
Menot	-558 000		-150 000		-150 000	-86 799	-63 201	58	19
Tulot									
Nettomeno	-558 000		-150 000		-150 000	-86 799	63 201	58	19
Kauppaopiston tilojen peruskorjaus (järj.tila ym.)									
Menot	-1 736 000		-300 000		-300 000	-41 100	-258 900	14	3
Tulot									
Nettomeno	-1 736 000		-300 000		-300 000	-41 100	-258 900	14	3
Stadium Ruka valmennuskeskus									
Menot	-124 000		-100 000		-100 000	-8 875	-91 125	9	9
Tulot					0				
Nettomeno	-124 000		-100 000		-100 000	-8 875	-91 125	9	9
Historiakeskuksen toteuttaminen									
Menot	-186 000	-11 902	-150 000	150 000	0	0	0	0	8
Tulot					0				
Nettomeno	-186 000		-150 000	150 000	0	0	0	0	0
KULTTUURIIN JA VAPAA-AIKAAN LIITTYVÄT INVESTOINNIT									
Menot	-2 976 000	-6 377 436	-1 000 000	150 000	-850 000	-379 174	-470 826	45	282
Tulot		795 000							
Nettomeno	-2 976 000	-7 172 436	-1 000 000	150 000	-850 000	-379 174	-470 826	45	315
ELINVOIMAINVESTOINNIT									
MATKAILUINVESTOINNIT									
Rukan kaupunkiympäristön kehittäminen									
Menot	-4 092 000		-1 500 000		-1 500 000	-705 685	-794 315		21
Tulot	4 092 000		1 500 000		1 500 000		1 500 000		
Nettomeno	0		0		0	-705 685	705 685		
Länsi-Ruka (Maankäyttö sopimukset)/677									
Maankäyttö sop. Rakenn. Rukan tiet/678									
Maankäyttö sop. Itä-Ruka 835									
Keskustan kaupunkiympäristön kehittäminen									
Menot	-124 000	-14 870	-100 000		-100 000	-10 028	-89 972	10	25
Tulot									
Nettomeno	-124 000	-14 870	-100 000		-100 000	-10 028	-89 972		
MATKAILUINVESTOINNIT									
Menot	-4 216 000	-14 870	-1 600 000	0	-1 600 000	-715 714	-884 286	45	21
Tulot	4 092 000		1 500 000		1 500 000		1 500 000	0	
Nettomeno	-124 000	-14 870	-100 000	0	-100 000	-715 714	615 714	716	731

	Kust.arv. (sis. alv)	Edell. käyttö	Talousarvio	Muutos	Talousarvi muutosten jälk.	Toteutuma	Poikkeama	Tot %	Kust.arv. käyt. %
ELINVOIMAINVESTOINNIT									
Omaisuu den hankinta									
Menot	-1 116 000	0	-300 000	-150 000	-450 000	-532 408	82 408	118	59
Tulot									
Nettomeno	-1 116 000	0	-300 000	-150 000	-450 000	-532 408	82 408	118	59
Omaisuu den hankinta						-456 208	6 208		
Paavola/Rähän Shell						-76 200	76 200		
ELINVOIMAINVESTOINNIT									
Menot	-5 332 000	-14 870	-1 900 000	-150 000	-2 050 000	-1 248 122	-801 878	61	29
Tulot	4 092 000	0	1 500 000		1 500 000		1 500 000		
Nettomeno	-1 240 000	-14 870	-400 000	-150 000	-550 000	-1 248 122	698 122	227	126
PERUSINFRASTRUKTUURI									
Viherrakentaminen									
Menot	-136 400		-50 000		-50 000	-39 080	-10 920	78	36
Tulot									
Nettomeno	-136 400		-50 000		-50 000	-39 080	-10 920	78	36
Yksityisteiden sillat + perusparantaminen									
Menot	-1 116 000		-300 000		-300 000	-66 648	-233 352	22	
Tulot									
Nettomeno	-1 116 000		-300 000		-300 000	-66 648	-233 352	22	
Kitkantie-Ouluntaival peruskorjaus									
Menot	-2 480 000	-66 972	-1 000 000		-1 000 000	-100 084	-899 916	10	8
Tulot									
Nettomeno	-2 480 000	-66 972	-1 000 000		-1 000 000	-100 084	-899 916	10	8
Reitistöt ja ulkoliikuntapaikat									
Menot	-1 240 000	-60 343	-400 000		-400 000	-259 072	-140 928	65	32
Tulot	86 800		70 000		70 000	22 334	47 666	32	
Nettomeno	-1 153 200	-60 343	-330 000		-330 000	-236 738	-93 262	72	32
Reitistöt ja ul	-1 240 000	-60 343	-70 000		-70 000	-70 575			
Mk-reittien kunnostus						-2 830			
Yhteishanke MH:n kanssa			-31 000		-31 000	-35 026			
Skeittiparkki									
Menot		-4 930	-170 000		-170 000	0			
Tulot			70 000		70 000	0			
Nettomeno		-4 930	-100 000		-100 000	0			
Rukan stadionin muutokset			-100 000		-100 000	-104 428			
Munakan ja Tolpanniemen pururatojen kunnostus						-1 113			
Reitistöjen kehittämissuunnitelman laatiminen			-3 000		-3 000	-825			
Reitistöhanke									
Menot			-26 000		-26 000	-44 275			
Tulot						22 334			
Nettomeno						-21 941			
Liikenneväylät ja alueet									
Menot	-1 860 000		-500 000		-500 000	-575 283	75 283	115	
Tulot									
Nettomeno	-1 860 000		-500 000		-500 000	-575 283	75 283	115	
Kaavateiden rakentaminen			-215 000		-215 000	-183 445			
Kaavat.san. (kantav.parant. ja pääll.)			-275 000		-275 000	-314 017			
Liikenneturvallisuuskohteet			-10 000		-10 000	-14 831			
VT5 -JKPP -tie						-62 990			

	Kust.arv. (sis. alv)	Edell. käyttö	Talousarvio	Muutos	Talousarvi muutosten jälk.	Toteutuma	Poikkeama	Tot %	Kust.arv. käyt. %
Kitkantie-Ouluntie pk aih. Kaavatiemuutokset ja Yhdyskulman torialueen toteutt.									
Menot	-632 400		-460 000		-460 000	-30 929	429 071	7	
Tulot	285 200		230 000		230 000				
Nettomeno	-347 200		-230 000		-230 000	-30 929	199 071	13	
Ruostesuon alikulku ja klv									
Menot	-719 200		-30 000		-30 000	0	30 000	0	
Tulot									
Nettomeno	-719 200		-30 000		-30 000	0	30 000	0	
PERUSINFRASTRUKTUURI									
Menot	-8 184 000	-132 244	-2 740 000	0	-2 740 000	-1 071 096	-1 668 904	39	18
Tulot	372 000		300 000		300 000	22 334	277 666	7	
Nettomeno	-7 812 000	-132 244	-2 440 000	0	-2 440 000	-1 048 762	-1 391 238	43	19
Käyttöomaisuuden myynti									
Menot	0								
Tulot	70 000		50 000		50 000	61 940	-11 940	124	110
Nettomeno	70 000		50 000		50 000	61 940	-11 940	124	110
IRTAIMISTO JA RAKENTAMINEN YHTEENSÄ									
Menot	-49 017 200	-8 107 932	-12 510 000	-480 000	-12 990 000	-6 324 124	-6 665 876	49	37
Tulot	4 596 000	795 000	1 900 000		1 900 000	44 534	1 793 526	2	23
Nettomeno	-44 421 200	-7 312 932	-10 610 000	-480 000	-11 090 000	-6 217 651	-4 872 349	56	38

9.3. Rahoitusosan toteutuminen

Tulorahoitus muodostuu vuosikatteesta ja sen jälkeen esiintyvistä mahdollisista satunnaisista eristä. Lisäksi otetaan huomioon tulorahoituksen korjaukset. Käyttöomaisuusinvestoinnit ovat 6,3 miljoonaa euroa, joihin saatiin rahoitusosuuksia 0,04 miljoonaa euroa sekä pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustuloja 0,1 miljoonaa. Toiminnan ja investointien rahavirraksi jäi 2,0 miljoonaa euroa.

Vuonna 2019 ei nostettu uutta lainaa, eikä vuoden 2019 lopussa ei ollut käytössä kuntarahoitusluottoa. Pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin 5,3 miljoonalla eurolla.

Yhteenveto valtuuston hyväksymien sitovien erien toteutumisesta

	Sito- vuus	Määrärahat						
		Kustannus- arvio sis.alv	Talousarvio/ Kustannusarvio ei sis.alv	TA-muutos	TA muutoksen jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Tot %
KÄYTTÖTALOUSOSA								
Kaupunginhallitus	N		-4 689 500	146 264	-4 543 236	-3 904 244	638 992	85,9
Perusturvalautakunta	N		-58 195 796	-1 833 136	-60 028 932	-60 920 034	-891 102	101,5
Kasvatus- ja sivistyslautakunta	N		-32 564 270	200 000	-32 364 270	-33 563 751	-1 199 481	103,7
Yhdyskuntatekniikka	N		302 570	-3 128	299 442	420 983	121 541	140,6
Yhteiset erät	N		393 486	0	393 486	105 535	-287 951	26,8
Maankäyttösopimukset	*)		2 656 394	0	2 656 394	2 843 833,30	187 439	107,1
Rukan pysäköintilaitos	**)		190 100	0	190 100	276 564	86 464	145,5
Kuusamon jäteasema	**)		-89 040	0	-89 040	145 549	234 589	-163,5
INVESTOINTIOSA								
1. Irtaimisto								
Keskushallinto/irtaimisto	N		-150 000		-150 000	-62 875	87 125	41,9
Perusturva/irtaimisto	N		0		0	0	0	0,0
Kasvatus- ja sivistyslautakunta/irtaimisto	N		-200 000	-150 000	-350 000	-346 144	3 856	98,9
Yhdyskuntatekniikan lautakunta/irtaimisto	N		-200 000		-200 000	-219 667	-19 667	109,8
2. Perustehtäviin liittyvät investoinnit								
* Terveyskeskuksen tilojen muutokset ja saneeraukset 2019-2021	KA	-868 000	-700 000		-700 000	-132 622	567 378	18,9
* Kaupungintalon peruskorjaus 2018-2021	KA	-1 612 000	-1 300 000		-1 300 000	-944 662	355 338	72,7
* Porkkatörmän palvelukeskus liikennejärjestelyt 2018-2019	KA	-310 000	-250 000		-250 000	-24 838	225 162	9,9
* Rukan koulu 2018-2019	KA	-620 000	-500 000	-330 000	-830 000	-729 897	100 103	87,9
* Nilon koulun peruskorjaus ja laajennus 2018-	KA	-1 178 000	-950 000		-950 000	-1 324 472	-374 472	139,4
* Torangin koulun peruskorjaus 2019-2020	KA	-372 000	-300 000		-300 000	-67 259	232 741	22,4
* Sänkikankaan koulun peruskorjaus 2019	N		-248 000		-200 000	-13 515	186 485	6,8
* Nissinvaaran koulun peruskorjaus 2019-2020	KA	-682 000	-550 000		-550 000	0	550 000	0,0
* Valmiussuunnitteluun liittyvät työt 2019	N		-248 000		-200 000	-10 000	190 000	5,0
* Vesikattojen peruskorjaukset	KA	-1 116 000	-900 000		-900 000	-194 852	705 148	21,7
* Kiinteistöjen peruskorjaus ja takuuajan työt	N		-1 488 000		-400 000	-62 875	337 125	15,7
* Ruijanmutkan ryhmäkodin laajennus	KA	-4 092 000	-3 300 000		-3 300 000	-796 786	2 503 214	24,1
* Nilonkankaan koulun rakentaminen 2019-2022	KA	-18 228 000	-14 700 000		-14 700 000	-58 786	14 641 214	0,4
3. Kulttuuriin ja vapaa-aikaan liittyvät investoinnit								
* Jäähalli/monitoimihalli 2015-2019	KA	-7 923 403	-6 389 841	150 000	-6 389 841	-5 963 905	425 936	93,3
* Kuusamotalon kunnostustyöt 2018-2020	KA	-620 000	-500 000		-500 000	-140 789	359 211	28,2
* Kauppaopiston tilojen peruskorjaus(järj.tila ym.)2018-2021	KA	-1 736 000	-1 400 000		-1 400 000	-41 100	1 358 900	2,9
4. Elinvoimainvestoinnit								
4.1. Matkailuinvestoinnit								
* Rukan kaupunki ympäristön kehittäminen	N	-4 092 000	-3 300 000	-150 000	-3 300 000	-705 685	2 594 315	21,4
4.2. Omaisuuden hankinta								
* Omaisuuden hankinta	N	-300 000	-300 000	-150 000	-450 000	-532 408	-82 408	118,3
5. Muut investoinnit								
* Kaavat. san. (kantav.parant. ja pääl)	N		-275 000		-275 000	-314 017	-39 017	114,2
* Kaavateiden rakentaminen	N		-215 000		-215 000	-183 445	31 555	85,3
* Kitkantie -Ouluntaival peruskorjaus 2017-2020	KA	-2 480 000	-2 000 000		-2 000 000	-167 056	1 832 944	8,4
* Kitkantie-Ouluntaival pk aih.kaavatie muutokset ja yhd.kulm.tori alueen toteuttaminen 2019-2020	KA	-347 200	-280 000		-280 000	-30 929	249 071	11,0
* Yksityistiet	N		-300 000		-300 000	-66 648	233 352	22,2
* Liikenneväylät ja -alueet sekä yht.hankkeet	N		-500 000		-500 000	-575 283	-75 283	115,1

N = sitovuus nettomääräraha/-tuloarvio

KA = Kun hankkeen toteutus ajoittuu useammalle vuodelle, on sitovuustasona hankkeen kokonaiskustannusarvio, alv 0 %.

*) Laskennallisia rahavaroja ei saa ylittää.

**) Tilikauden yli-/alijäämä.

Tilinpäätöslaskelmat

10. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

KUUSAMON KAUPUNKI

Sivu 1
16.03.2020

Toteutumavertailu

EUR

Ulkoinen/Sisäinen 01.01.2019 - 31.12.2019

	Budjetti 2019	Bu-muutos 2019	Budjetti + muutos	Toteutuma 2019 01-12	Poikkeama	Käyttö %
KAUPUNGINHALLITUS/2018						
Tulot, yht.						
Tulot, ulkoiset	807 400		807 400	829 207,94	-21 807,94	102,7
Tulot, sisäiset	8 699 350	-62 000	8 637 350	8 611 413,20	25 936,80	99,7
Tulot, yht.	9 506 750	-62 000	9 444 750	9 440 621,14	4 128,86	100,0
Menot, yht						
Menot, ulkoiset	-12 377 400	200 000	-12 177 400	-11 430 079,06	-747 320,94	93,9
Menot, sisäiset	-1 818 850	8 264	-1 810 586	-1 914 786,54	104 200,54	105,8
Menot, yht	-14 196 250	208 264	-13 987 986	-13 344 865,60	-643 120,40	95,4
Toimintakate/-jäämä	-4 689 500	146 264	-4 543 236	-3 904 244,46	-638 991,54	85,9
PERUSTURVA/2018						
Tulot, yht.						
Tulot, ulkoiset	9 599 220	1 300 000	10 899 220	11 050 192,77	-150 972,77	101,4
Tulot, sisäiset	100 000		100 000	728 217,62	-628 217,62	728,2
Tulot, yht.	9 699 220	1 300 000	10 999 220	11 778 410,39	-779 190,39	107,1
Menot, yht						
Menot, ulkoiset	-61 017 216	-3 300 000	-64 317 216	-65 402 526,07	1 085 310,07	101,7
Menot, sisäiset	-6 877 800	166 864	-6 710 936	-7 295 918,63	584 982,63	108,7
Menot, yht	-67 895 016	-3 133 136	-71 028 152	-72 698 444,70	1 670 292,70	102,4
Toimintakate/-jäämä	-58 195 796	-1 833 136	-60 028 932	-60 920 034,31	891 102,31	101,5
KASVATUS- JA SIVISTYSLAUTAKUNTA 2017						
Tulot, yht.						
Tulot, ulkoiset	1 981 551	100 000	2 081 551	2 574 984,96	-493 433,96	123,7
Tulot, sisäiset	171 200		171 200	254 295,99	-83 095,99	148,5
Tulot, yht.	2 152 751	100 000	2 252 751	2 829 280,95	-576 529,95	125,6
Menot, yht						
Menot, ulkoiset	-24 393 551	100 000	-24 293 551	-26 006 991,29	1 713 440,29	107,1
Menot, sisäiset	-10 323 470		-10 323 470	-10 386 040,45	62 570,45	100,6
Menot, yht	-34 717 021	100 000	-34 617 021	-36 393 031,74	1 776 010,74	105,1
Toimintakate/-jäämä	-32 564 270	200 000	-32 364 270	-33 563 750,79	1 199 480,79	103,7
YHDYSKUNTATEKNIikka/2018						
Tulot, yht.						
Tulot, ulkoiset	4 094 900		4 094 900	4 690 473,15	-595 573,15	114,5
Tulot, sisäiset	15 221 740	-175 128	15 046 612	15 891 338,23	-844 726,23	105,6
Tulot, yht.	19 316 640	-175 128	19 141 512	20 581 811,38	-1 440 299,38	107,5
Valmistus omaan käyttöön	650 000		650 000	768 144,12	-118 144,12	118,2
Menot, yht						
Menot, ulkoiset	-14 544 900	110 000	-14 434 900	-15 079 690,20	644 790,20	104,5
Menot, sisäiset	-5 119 170	62 000	-5 057 170	-5 849 282,60	792 112,60	115,7
Menot, yht	-19 664 070	172 000	-19 492 070	-20 928 972,80	1 436 902,80	107,4
Toimintakate/-jäämä	302 570	-3 128	299 442	420 982,70	-121 540,70	140,6
ERiyTETyT YKSIKÖT JA YHT ERÄT						
Tulot, yht.						
Tulot, ulkoiset	2 624 726		2 624 726	3 256 269,66	-631 543,66	124,1
Tulot, sisäiset	36 000		36 000	27 659,01	8 340,99	76,8
Tulot, yht.	2 660 726		2 660 726	3 283 928,67	-623 202,67	123,4
Valmistus omaan käyttöön	15 000		15 000	16 054,04	-1 054,04	107,0
Menot, yht						
Menot, ulkoiset	-1 671 730		-1 671 730	-1 593 925,09	-77 804,91	95,3

Toteutumavertailu

EUR

Ulkoisen/Sisäinen

01.01.2019 - 31.12.2019

	Budjetti 2019	Bu-muutos 2019	Budjetti + muutos	Toteutuma 2019 01-12	Poikkeama	Käyttö %
Menot, sisäiset	-89 000		-89 000	-66 895,83	-22 104,17	75,2
Menot, yht	-1 760 730		-1 760 730	-1 660 820,92	-99 909,08	94,3
Toimintakate/-jäämä	914 996	0	914 996	1 639 161,79	-724 165,79	179,1
KUUSAMON KAUPUNKI/2019						
Tulot, yht.						
Tulot, ulkoiset	19 107 797	1 400 000	20 507 797	22 401 128,48	-1 893 331,48	109,2
Tulot, sisäiset	24 228 290	-237 128	23 991 162	25 512 924,05	-1 521 762,05	106,3
Tulot, yht.	43 336 087	1 162 872	44 498 959	47 914 052,53	-3 415 093,53	107,7
Valmistus omaan käyttöön	665 000		665 000	784 198,16	-119 198,16	117,9
Menot, yht						
Menot, ulkoiset	-114 004 797	-2 890 000	-116 894 797	-119 513 211,71	2 618 414,71	102,2
Menot, sisäiset	-24 228 290	237 128	-23 991 162	-25 512 924,05	1 521 762,05	106,3
Menot, yht	-138 233 087	-2 652 872	-140 885 959	-145 026 135,76	4 140 176,76	102,9
Toimintakate/-jäämä	-94 232 000	-1 490 000	-95 722 000	-96 327 885,07	605 885,07	100,6

Toteutumavertailu

EUR

Ulkoinen 01.01.2019 - 31.12.2019

	Budjetti 2019	Bu-muutos 2019	Budjetti + muutos	Toteutuma 2019 01-12	Poikkeama	Käyttö %
910100 Irtaimisto, kaupunginhallitus						
INVESTOINTIMENOT	-150 000		-150 000	-62 875,24	-87 124,76	41,9
NETTOMENO	-150 000	0	-150 000	-62 875,24	-87 124,76	41,9
91000010 Irtaimisto, keskushallinto						
INVESTOINTIMENOT	-150 000		-150 000	-62 875,24	-87 124,76	41,9
NETTOMENO	-150 000	0	-150 000	-62 875,24	-87 124,76	41,9
940100 Irtaimisto, sivistys						
INVESTOINTIMENOT	-200 000	-150 000	-350 000	-346 144,30	-3 855,70	98,9
NETTOMENO	-200 000	-150 000	-350 000	-346 144,30	-3 855,70	98,9
94000011 Irtaimisto, sivistystoimi						
INVESTOINTIMENOT	-200 000	-150 000	-350 000	-346 144,30	-3 855,70	98,9
NETTOMENO	-200 000	-150 000	-350 000	-346 144,30	-3 855,70	98,9
961005 Konekeskus/tekninen						
INVESTOINTIMENOT	-200 000		-200 000	-219 667,16	19 667,16	109,8
NETTOMENO	-200 000	0	-200 000	-219 667,16	19 667,16	109,8
96000009 Irtaimisto, yhdyskuntatekniikka						
INVESTOINTIMENOT	-200 000		-200 000	-219 667,16	19 667,16	109,8
NETTOMENO	-200 000	0	-200 000	-219 667,16	19 667,16	109,8
91000019 IRTAIMISTO 2019						
INVESTOINTIMENOT	-550 000	-150 000	-700 000	-628 686,70	-71 313,30	89,8
NETTOMENO	-550 000	-150 000	-700 000	-628 686,70	-71 313,30	89,8
910061 Kaupungintalon perusk 2018-2020 837						
INVESTOINTIMENOT	-500 000		-500 000	-766 099,79	266 099,79	153,2
NETTOMENO	-500 000	0	-500 000	-766 099,79	266 099,79	153,2
91000050 Kaupungintalon peruskorjaus						
INVESTOINTIMENOT	-500 000		-500 000	-766 099,79	266 099,79	153,2
NETTOMENO	-500 000	0	-500 000	-766 099,79	266 099,79	153,2
930068 Terv.keskuksen tilojen muutokset ja san						
INVESTOINTIMENOT	-600 000		-600 000	-132 621,88	-467 378,12	22,1
NETTOMENO	-600 000	0	-600 000	-132 621,88	-467 378,12	22,1
93000038 Terveyskesk. tilojen muutokset ja san.						
INVESTOINTIMENOT	-600 000		-600 000	-132 621,88	-467 378,12	22,1
NETTOMENO	-600 000	0	-600 000	-132 621,88	-467 378,12	22,1
930003 Porkkatörmän palv.kesk. liikennejärjest						
INVESTOINTIMENOT	-200 000		-200 000	-24 837,71	-175 162,29	12,4
NETTOMENO	-200 000	0	-200 000	-24 837,71	-175 162,29	12,4
93000040 Porkkatörmän palvelukeskus						
INVESTOINTIMENOT	-200 000		-200 000	-24 837,71	-175 162,29	12,4
NETTOMENO	-200 000	0	-200 000	-24 837,71	-175 162,29	12,4
940018 Torangin koulun peruskorjaus						
INVESTOINTIMENOT	-250 000		-250 000	-89 459,24	-160 540,76	35,8
INVESTOINTITULOT	50 000		50 000	22 200,00	27 800,00	44,4
NETTOMENO	-200 000	0	-200 000	-67 259,24	-132 740,76	33,6

Toteutumavertailu

EUR

Ulkoinen 01.01.2019 - 31.12.2019

	Budjetti 2019	Bu-muutos 2019	Budjetti + muutos	Toteutuma 2019 01-12	Poikkeama	Käyttö %
94000040 Torangin koulun peruskorjaus						
INVESTOINTIMENOT	-250 000		-250 000	-89 459,24	-160 540,76	35,8
INVESTOINTITULOT	50 000		50 000	22 200,00	27 800,00	44,4
NETTOMENO	-200 000	0	-200 000	-67 259,24	-132 740,76	33,6
940023 Sänkikankaan koulun peruskorjaus						
INVESTOINTIMENOT	-200 000		-200 000	-13 515,00	-186 485,00	6,8
NETTOMENO	-200 000	0	-200 000	-13 515,00	-186 485,00	6,8
94000048 Sänkikankaan koulun peruskorjaus						
INVESTOINTIMENOT	-200 000		-200 000	-13 515,00	-186 485,00	6,8
NETTOMENO	-200 000	0	-200 000	-13 515,00	-186 485,00	6,8
940024 Nissinvaaran koulun peruskorjaus						
INVESTOINTIMENOT	-250 000		-250 000		-250 000,00	
NETTOMENO	-250 000	0	-250 000	0	-250 000,00	
94000049 Nissinvaaran koulun peruskorjaus						
INVESTOINTIMENOT	-250 000		-250 000		-250 000,00	
NETTOMENO	-250 000	0	-250 000	0	-250 000,00	
940092 Rukan koulu						
INVESTOINTIMENOT	-300 000	-330 000	-630 000	-686 602,04	56 602,04	109,0
NETTOMENO	-300 000	-330 000	-630 000	-686 602,04	56 602,04	109,0
94000060 Rukan koulu						
INVESTOINTIMENOT	-300 000	-330 000	-630 000	-686 602,04	56 602,04	109,0
NETTOMENO	-300 000	-330 000	-630 000	-686 602,04	56 602,04	109,0
960507 Nilon koulun ikkunat ja pk 2017-2019						
INVESTOINTIMENOT	-400 000		-400 000	-189 336,76	-210 663,24	47,3
NETTOMENO	-400 000	0	-400 000	-189 336,76	-210 663,24	47,3
94000065 Nilon koulun peruskorjaus ja laajennus						
INVESTOINTIMENOT	-400 000		-400 000	-189 336,76	-210 663,24	47,3
NETTOMENO	-400 000	0	-400 000	-189 336,76	-210 663,24	47,3
940021 Kirkkokedon koulun pihan pk						
INVESTOINTIMENOT	-20 000		-20 000	-240,52	-19 759,48	1,2
NETTOMENO	-20 000	0	-20 000	-240,52	-19 759,48	1,2
95000041 Kirkkokedon koulun pihan pk						
INVESTOINTIMENOT	-20 000		-20 000	-240,52	-19 759,48	1,2
NETTOMENO	-20 000	0	-20 000	-240,52	-19 759,48	1,2
960045 Valmiussuunnitteluun liittyvät työt						
INVESTOINTIMENOT	-200 000		-200 000	-10 000,00	-190 000,00	5,0
NETTOMENO	-200 000	0	-200 000	-10 000,00	-190 000,00	5,0
96000077 Valmiussuunnitteluun liittyvät työt						
INVESTOINTIMENOT	-200 000		-200 000	-10 000,00	-190 000,00	5,0
NETTOMENO	-200 000	0	-200 000	-10 000,00	-190 000,00	5,0
960083 Vesikattojen peruskorjaukset						
INVESTOINTIMENOT	-300 000		-300 000	-101 871,18	-198 128,82	34,0
NETTOMENO	-300 000	0	-300 000	-101 871,18	-198 128,82	34,0

Toteutumavertailu

EUR

Ulkoinen 01.01.2019 - 31.12.2019

	Budjetti 2019	Bu-muutos 2019	Budjetti + muutos	Toteutuma 2019 01-12	Poikkeama	Käyttö %
960085 Kuuselan avop. kesk. katto/parveke / 833						
INVESTOINTIMENOT				-70 645,75	70 645,75	-100,0
NETTOMENO	0	0		-70 645,75	70 645,75	-100,0
960088 Torangin koulun kattoikkunat						
INVESTOINTIMENOT				-14 437,89	14 437,89	-100,0
NETTOMENO	0	0		-14 437,89	14 437,89	-100,0
9600088 Vesikattojen peruskorjaukset						
INVESTOINTIMENOT	-300 000		-300 000	-186 954,82	-113 045,18	62,3
NETTOMENO	-300 000	0	-300 000	-186 954,82	-113 045,18	62,3
920023 Kalatalo/CO2 kunnostus						
INVESTOINTIMENOT				-4 810,29	4 810,29	-100,0
NETTOMENO	0	0		-4 810,29	4 810,29	-100,0
940082 Lukio/paikoitusalueen muutos						
INVESTOINTIMENOT				-3 762,69	3 762,69	-100,0
NETTOMENO	0	0		-3 762,69	3 762,69	-100,0
940093 Porkkatörmän päiväkodin peruskorjaus						
INVESTOINTIMENOT				-7 245,00	7 245,00	-100,0
NETTOMENO	0	0		-7 245,00	7 245,00	-100,0
950039 Liikuntahalli/valaistus/kuntos+vanha osa						
INVESTOINTIMENOT				-15 565,39	15 565,39	-100,0
NETTOMENO	0	0		-15 565,39	15 565,39	-100,0
960350 Kiinteistöjen valvonta ja automaattit/614						
INVESTOINTIMENOT				-9 723,06	9 723,06	-100,0
NETTOMENO	0	0		-9 723,06	9 723,06	-100,0
960352 Kiint. energiansäästötp ja selvityks/615						
INVESTOINTIMENOT				-7 792,00	7 792,00	-100,0
NETTOMENO	0	0		-7 792,00	7 792,00	-100,0
960465 Sisäverkot, autom, turvall, energ teh, san						
INVESTOINTIMENOT	-60 000		-60 000	-6 057,60	-53 942,40	10,1
NETTOMENO	-60 000	0	-60 000	-6 057,60	-53 942,40	10,1
960466 Toimialojen kohdentamattomat						
INVESTOINTIMENOT	-340 000		-340 000	-1 185,17	-338 814,83	0,3
NETTOMENO	-340 000	0	-340 000	-1 185,17	-338 814,83	0,3
960500 Tekninen/kohdentamattomat saneeraus + ta						
INVESTOINTIMENOT				-6 734,00	6 734,00	-100,0
NETTOMENO	0	0		-6 734,00	6 734,00	-100,0
96000300 Kiinteistöjen perukorj. ja takuuaajan työ						
INVESTOINTIMENOT	-400 000		-400 000	-62 875,20	-337 124,80	15,7
NETTOMENO	-400 000	0	-400 000	-62 875,20	-337 124,80	15,7
92100019 PERUSKORJAUS						
INVESTOINTIMENOT	-3 620 000	-330 000	-3 950 000	-2 162 542,96	-1 787 457,04	54,7
INVESTOINTITULOT	50 000		50 000	22 200,00	27 800,00	44,4
NETTOMENO	-3 570 000	-330 000	-3 900 000	-2 140 342,96	-1 759 657,04	54,9

Toteutumavertailu

Ulkoinen

01.01.2019 - 31.12.2019

EUR

	Budjetti 2019	Bu-muutos 2019	Budjetti + muutos	Toteutuma 2019 01-12	Poikkeama	Käyttö %
930075 Ruijanmutkan ryhmäkodin laajennus						
INVESTOINTIMENOT	-2 000 000		-2 000 000	-775 716,30	-1 224 283,70	38,8
NETTOMENO	-2 000 000	0	-2 000 000	-775 716,30	-1 224 283,70	38,8
93000041 Ruijanmutkan ryhdäkodin laajennus						
INVESTOINTIMENOT	-2 000 000		-2 000 000	-775 716,30	-1 224 283,70	38,8
NETTOMENO	-2 000 000	0	-2 000 000	-775 716,30	-1 224 283,70	38,8
940009 Nilonkankaan koulun rakentaminen						
INVESTOINTIMENOT	-700 000		-700 000	-58 785,86	-641 214,14	8,4
NETTOMENO	-700 000	0	-700 000	-58 785,86	-641 214,14	8,4
94000051 Nilonkankaan koulun rakentaminen						
INVESTOINTIMENOT	-700 000		-700 000	-58 785,86	-641 214,14	8,4
NETTOMENO	-700 000	0	-700 000	-58 785,86	-641 214,14	8,4
92200008 UUDISRAKENTAMINEN						
INVESTOINTIMENOT	-2 700 000		-2 700 000	-834 502,16	-1 865 497,84	30,9
NETTOMENO	-2 700 000	0	-2 700 000	-834 502,16	-1 865 497,84	30,9
92000019 PERUSTEHTÄVIIN LIITTYVÄT INVESTOINNIT						
INVESTOINTIMENOT	-6 320 000	-330 000	-6 650 000	-2 997 045,12	-3 652 954,88	45,1
INVESTOINTITULOJEN	50 000		50 000	22 200,00	27 800,00	44,4
NETTOMENO	-6 270 000	-330 000	-6 600 000	-2 974 845,12	-3 625 154,88	45,1
950013 Jäähalli/monitoimihalli						
INVESTOINTIMENOT	-300 000		-300 000	-242 400,26	-57 599,74	80,8
NETTOMENO	-300 000	0	-300 000	-242 400,26	-57 599,74	80,8
95000016 Jää/monitoimihallin rakentaminen						
INVESTOINTIMENOT	-300 000		-300 000	-242 400,26	-57 599,74	80,8
NETTOMENO	-300 000	0	-300 000	-242 400,26	-57 599,74	80,8
951200 Kuusamotalon kunnostustyöt						
INVESTOINTIMENOT	-150 000		-150 000	-86 799,19	-63 200,81	57,9
NETTOMENO	-150 000	0	-150 000	-86 799,19	-63 200,81	57,9
95000039 Kuusamotalon kunnostustyöt						
INVESTOINTIMENOT	-150 000		-150 000	-86 799,19	-63 200,81	57,9
NETTOMENO	-150 000	0	-150 000	-86 799,19	-63 200,81	57,9
951202 Kauppaopiston tilojen pk (järj. tila yn)						
INVESTOINTIMENOT	-300 000		-300 000	-41 100,00	-258 900,00	13,7
NETTOMENO	-300 000	0	-300 000	-41 100,00	-258 900,00	13,7
95000042 Kauppaopiston tilojen pk (järj. tila ym)						
INVESTOINTIMENOT	-300 000		-300 000	-41 100,00	-258 900,00	13,7
NETTOMENO	-300 000	0	-300 000	-41 100,00	-258 900,00	13,7
950049 Stadium Ruka valmennuskeskus						
INVESTOINTIMENOT	-100 000		-100 000	-8 875,00	-91 125,00	8,9
NETTOMENO	-100 000	0	-100 000	-8 875,00	-91 125,00	8,9
95000043 Stadium Ruka valmennuskeskus						
INVESTOINTIMENOT	-100 000		-100 000	-8 875,00	-91 125,00	8,9
NETTOMENO	-100 000	0	-100 000	-8 875,00	-91 125,00	8,9

Toteutumavertailu

Ulkoinen

01.01.2019 - 31.12.2019

EUR

	Budjetti 2019	Bu-muutos 2019	Budjetti + muutos	Toteutuma 2019 01-12	Poikkeama	Käyttö %
951203 Historiakeskuksen toteuttaminen						
INVESTOINTIMENOT	-150 000	150 000				
NETTOMENO	-150 000	150 000		0		
95000045 Historiakeskuksen toteuttaminen						
INVESTOINTIMENOT	-150 000	150 000				
NETTOMENO	-150 000	150 000		0		
92200019 KULTTUURIIN JA VAPAA-AIKAAN LIITT INV						
INVESTOINTIMENOT	-1 000 000	150 000	-850 000	-379 174,45	-470 825,55	44,6
NETTOMENO	-1 000 000	150 000	-850 000	-379 174,45	-470 825,55	44,6
920518 Keskustan kaupunkiympäristön kehittämine						
INVESTOINTIMENOT	-100 000		-100 000	-10 028,26	-89 971,74	10,0
NETTOMENO	-100 000	0	-100 000	-10 028,26	-89 971,74	10,0
96000082 Keskustan kaupunkiympäristön kehittäm.						
INVESTOINTIMENOT	-100 000		-100 000	-10 028,26	-89 971,74	10,0
NETTOMENO	-100 000	0	-100 000	-10 028,26	-89 971,74	10,0
920700 Länsi-Ruka (Maankäyttösopimukset)/677						
INVESTOINTIMENOT	-1 500 000		-1 500 000	-3 703,67	-1 496 296,33	0,2
INVESTOINTITULOT	1 500 000		1 500 000		1 500 000,00	
NETTOMENO	0	0		-3 703,67	3 703,67	-100,0
920800 Maankäyttösop. rakenn Rukan tiet/678						
INVESTOINTIMENOT				-2 393,97	2 393,97	-100,0
NETTOMENO	0	0		-2 393,97	2 393,97	-100,0
920900 Maankäyttösop. Itä-Ruka 835						
INVESTOINTIMENOT				-699 587,70	699 587,70	-100,0
NETTOMENO	0	0		-699 587,70	699 587,70	-100,0
96000110 Rukan kaupunkiympäristön kehittäminen						
INVESTOINTIMENOT	-1 500 000		-1 500 000	-705 685,34	-794 314,66	47,0
INVESTOINTITULOT	1 500 000		1 500 000		1 500 000,00	
NETTOMENO	0	0		-705 685,34	705 685,34	-100,0
96100019 MATKAILUINVESTOINNIT						
INVESTOINTIMENOT	-1 600 000		-1 600 000	-715 713,60	-884 286,40	44,7
INVESTOINTITULOT	1 500 000		1 500 000		1 500 000,00	
NETTOMENO	-100 000	0	-100 000	-715 713,60	615 713,60	715,7
910020 Omaisuuden hankinta						
INVESTOINTIMENOT	-300 000	-150 000	-450 000	-456 208,41	6 208,41	101,4
NETTOMENO	-300 000	-150 000	-450 000	-456 208,41	6 208,41	101,4
910022 Paavola/Raihän Shell						
INVESTOINTIMENOT				-76 199,92	76 199,92	-100,0
NETTOMENO	0	0		-76 199,92	76 199,92	-100,0
91000022 Omaisuuden hankinta						
INVESTOINTIMENOT	-300 000	-150 000	-450 000	-532 408,33	82 408,33	118,3
NETTOMENO	-300 000	-150 000	-450 000	-532 408,33	82 408,33	118,3
96100031 OMAISUUDEN HANKINTA						
INVESTOINTIMENOT	-300 000	-150 000	-450 000	-532 408,33	82 408,33	118,3

Toteutumavertailu

Ulkoinen

01.01.2019 - 31.12.2019

EUR

	Budjetti 2019	Bu-muutos 2019	Budjetti + muutos	Toteutuma 2019 01-12	Poikkeama	Käyttö %
NETTOMENO	-300 000	-150 000	-450 000	-532 408,33	82 408,33	118,3
96000400 ELINVOIMAINVESTOINNIT						
INVESTOINTIMENOT	-1 900 000	-150 000	-2 050 000	-1 248 121,93	-801 878,07	60,9
INVESTOINTITULOT	1 500 000		1 500 000		1 500 000,00	
NETTOMENO	-400 000	-150 000	-550 000	-1 248 121,93	698 121,93	226,9
960100 Viherrakentaminen/642						
INVESTOINTIMENOT	-50 000		-50 000	-39 080,37	-10 919,63	78,2
NETTOMENO	-50 000	0	-50 000	-39 080,37	-10 919,63	78,2
96000022 Viherrakentaminen						
INVESTOINTIMENOT	-50 000		-50 000	-39 080,37	-10 919,63	78,2
NETTOMENO	-50 000	0	-50 000	-39 080,37	-10 919,63	78,2
9600006 Yksityisteiden sillat + perusparant./643						
INVESTOINTIMENOT	-300 000		-300 000	-66 648,37	-233 351,63	22,2
NETTOMENO	-300 000	0	-300 000	-66 648,37	-233 351,63	22,2
96000030 Yksityistiet						
INVESTOINTIMENOT	-300 000		-300 000	-66 648,37	-233 351,63	22,2
NETTOMENO	-300 000	0	-300 000	-66 648,37	-233 351,63	22,2
9600084 Kitkantie-Ouluntaival peruskorjaus						
INVESTOINTIMENOT	-1 000 000		-1 000 000	-100 084,18	-899 915,82	10,0
NETTOMENO	-1 000 000	0	-1 000 000	-100 084,18	-899 915,82	10,0
96000098 Kitkantie - Ouluntaival peruskorjaus						
INVESTOINTIMENOT	-1 000 000		-1 000 000	-100 084,18	-899 915,82	10,0
NETTOMENO	-1 000 000	0	-1 000 000	-100 084,18	-899 915,82	10,0
950043 Reitistöt ja ulkoliikuntapaikat						
INVESTOINTIMENOT	-70 000		-70 000	-70 575,35	575,35	100,8
NETTOMENO	-70 000	0	-70 000	-70 575,35	575,35	100,8
9600051 Mk-reittien kunnostus						
INVESTOINTIMENOT				-2 829,90	2 829,90	-100,0
NETTOMENO	0	0		-2 829,90	2 829,90	-100,0
9600052 Yhteishanke MH:n kanssa						
INVESTOINTIMENOT	-31 000		-31 000	-35 026,06	4 026,06	113,0
NETTOMENO	-31 000	0	-31 000	-35 026,06	4 026,06	113,0
9600053 Skeittiparkki						
INVESTOINTIMENOT	-170 000		-170 000		-170 000,00	
INVESTOINTITULOT	70 000		70 000		70 000,00	
NETTOMENO	-100 000	0	-100 000	0	-100 000,00	
9600054 Rukan stadionin muutokset						
INVESTOINTIMENOT	-100 000		-100 000	-104 427,67	4 427,67	104,4
NETTOMENO	-100 000	0	-100 000	-104 427,67	4 427,67	104,4
9600055 Munakan ja Tolpanniemen pururatojen kunn						
INVESTOINTIMENOT				-1 112,90	1 112,90	-100,0
NETTOMENO	0	0		-1 112,90	1 112,90	-100,0
9600056 Reitistöjen keh.suunnitelman laatiminen						

Toteutumavertailu

EUR

Ulkoinen 01.01.2019 - 31.12.2019

	Budjetti 2019	Bu-muutos 2019	Budjetti + muutos	Toteutuma 2019 01-12	Poikkeama	Käyttö %
INVESTOINTIMENOT	-3 000		-3 000	-825,00	-2 175,00	27,5
NETTOMENO	-3 000	0	-3 000	-825,00	-2 175,00	27,5
960057 Reitistöhanke						
INVESTOINTIMENOT	-26 000		-26 000	-44 274,93	18 274,93	170,3
INVESTOINTITULOT				22 333,77	-22 333,77	-100,0
NETTOMENO	-26 000	0	-26 000	-21 941,16	-4 058,84	84,4
96000102 Reitistöt ja ulkoliikuntapaikat						
INVESTOINTIMENOT	-400 000		-400 000	-259 071,81	-140 928,19	64,8
INVESTOINTITULOT	70 000		70 000	22 333,77	47 666,23	31,9
NETTOMENO	-330 000	0	-330 000	-236 738,04	-93 261,96	71,7
960086 Kitkan-Oulunt. pk aih kaavat.muut. ja yh						
INVESTOINTIMENOT	-460 000		-460 000	-30 928,54	-429 071,46	6,7
INVESTOINTITULOT	230 000		230 000		230 000,00	
NETTOMENO	-230 000	0	-230 000	-30 928,54	-199 071,46	13,4
96000103 Kitk.-Oulunt. pk aih. kaavat. muut ja yh						
INVESTOINTIMENOT	-460 000		-460 000	-30 928,54	-429 071,46	6,7
INVESTOINTITULOT	230 000		230 000		230 000,00	
NETTOMENO	-230 000	0	-230 000	-30 928,54	-199 071,46	13,4
960087 Ruostesuon alikulku ja klv						
INVESTOINTIMENOT	-30 000		-30 000		-30 000,00	
NETTOMENO	-30 000	0	-30 000	0	-30 000,00	
96000104 Ruostesuon alikulku ja klv						
INVESTOINTIMENOT	-30 000		-30 000		-30 000,00	
NETTOMENO	-30 000	0	-30 000	0	-30 000,00	
960001 Kaavateiden rakentaminen/644						
INVESTOINTIMENOT	-215 000		-215 000	-183 444,82	-31 555,18	85,3
NETTOMENO	-215 000	0	-215 000	-183 444,82	-31 555,18	85,3
960009 Liikenneturvallisuuskohteet/646						
INVESTOINTIMENOT	-10 000		-10 000	-14 831,26	4 831,26	148,3
NETTOMENO	-10 000	0	-10 000	-14 831,26	4 831,26	148,3
960013 Kaavat. san.(kantav.parant. ja pääl) 827						
INVESTOINTIMENOT	-275 000		-275 000	-314 016,65	39 016,65	114,2
NETTOMENO	-275 000	0	-275 000	-314 016,65	39 016,65	114,2
960058 VT5 - JKPP -tie						
INVESTOINTIMENOT				-62 990,13	62 990,13	-100,0
NETTOMENO	0	0		-62 990,13	62 990,13	-100,0
96000105 Liikenneväylät ja -alueet sekä yht hankk						
INVESTOINTIMENOT	-500 000		-500 000	-575 282,86	75 282,86	115,1
NETTOMENO	-500 000	0	-500 000	-575 282,86	75 282,86	115,1
97100019 PERUSINFRASTRUKTUURI						
INVESTOINTIMENOT	-2 740 000		-2 740 000	-1 071 096,13	-1 668 903,87	39,1
INVESTOINTITULOT	300 000		300 000	22 333,77	277 666,23	7,4
NETTOMENO	-2 440 000	0	-2 440 000	-1 048 762,36	-1 391 237,64	43,0
97000072 MUUT INVESTOINNIT						

Toteutumavertailu

EUR

Ulkoinen

01.01.2019 - 31.12.2019

	Budjetti 2019	Bu-muutos 2019	Budjetti + muutos	Toteutuma 2019 01-12	Poikkeama	Käyttö %
INVESTOINTIMENOT	-2 740 000		-2 740 000	-1 071 096,13	-1 668 903,87	39,1
INVESTOINTITULOT	300 000		300 000	22 333,77	277 666,23	7,4
NETTOMENO	-2 440 000	0	-2 440 000	-1 048 762,36	-1 391 237,64	43,0
900000 Käyttöomaisuuden myynti						
INVESTOINTITULOT	50 000		50 000	61 939,89	-11 939,89	123,9
NETTOMENO	50 000	0	50 000	61 939,89	-11 939,89	123,9
99000000 KÄYTTÖOMAISUUDEN MYYNTI						
INVESTOINTITULOT	50 000		50 000	61 939,89	-11 939,89	123,9
NETTOMENO	50 000	0	50 000	61 939,89	-11 939,89	123,9
90000019 INVESTOINNIT 2019						
INVESTOINTIMENOT	-12 510 000	-480 000	-12 990 000	-6 324 124,33	-6 665 875,67	48,7
INVESTOINTITULOT	1 900 000		1 900 000	106 473,66	1 793 526,34	5,6
NETTOMENO	-10 610 000	-480 000	-11 090 000	-6 217 650,67	-4 872 349,33	56,1

Toteutumavertailu

EUR

Ulkoinen

01.01.2019 - 31.12.2019

	Budjetti 2019	Bu-muutos 2019	Budjetti + muutos	Toteutuma 2019 01-12	Poikkeama	Käyttö %
90000019 INVESTOINNIT 2019						
OMA RAKENTAMINEN						
8115 Inv/Verottomat korvaukse				-3 986,05	3 986,05	-100,0
8120 Inv/Tarvikkeet, oma rake				-946 766,31	946 766,31	-100,0
8130 Inv/palvelut, oma rakent	-150 000		-150 000	-1 247 032,38	1 097 032,38	831,4
8140 Inv/muut menot, oma rake	-6 590 000	-180 000	-6 770 000	-31 225,14	-6 738 774,86	0,5
8160 Inv/Valmistus omaan käyt				-784 198,16	784 198,16	-100,0
OMA RAKENTAMINEN	-6 740 000	-180 000	-6 920 000	-3 013 208,04	-3 906 791,96	43,5
MUUT INVESTOINTIMENOT						
8220 Inv/käyttöomaisuuden ost	-850 000	-300 000	-1 150 000	-962 432,14	-187 567,86	83,7
8230 Inv/rakennuttaminen, ura	-4 220 000		-4 220 000	-2 188 102,23	-2 031 897,77	51,9
8240 Inv/muut menot	-700 000		-700 000	-160 381,92	-539 618,08	22,9
MUUT INVESTOINTIMENOT	-5 770 000	-300 000	-6 070 000	-3 310 916,29	-2 759 083,71	54,5
INVESTOINTIMENOT	-12 510 000	-480 000	-12 990 000	-6 324 124,33	-6 665 875,67	48,7
INVESTOINTITULOT						
KÄYTTÖOMAISUUDEN MYYNTI						
8310 Inv/käyttöomaisuuden myy	50 000		50 000	61 939,89	-11 939,89	123,9
KÄYTTÖOMAISUUDEN MYYNTI	50 000		50 000	61 939,89	-11 939,89	123,9
RAHOITUSOSUUDET INVESTONTEIHIN						
8410 Inv/rah.osuudet valtiolt	350 000		350 000	25 773,40	324 226,60	7,4
8430 Inv/rah.osuudet Euroopan				18 760,37	-18 760,37	-100,0
RAHOITUSOSUUDET INVESTONTEIHIN	350 000		350 000	44 533,77	305 466,23	12,7
MUUT INVESTOINTITULOT						
8490 Inv/muut tulot	1 500 000		1 500 000		1 500 000,00	
MUUT INVESTOINTITULOT	1 500 000		1 500 000		1 500 000,00	
INVESTOINTITULOT	1 900 000		1 900 000	106 473,66	1 793 526,34	5,6
NETTOMENO	-10 610 000	-480 000	-11 090 000	-6 217 650,67	-4 872 349,33	56,1

T U L O S L A S K E L M A

Ulkoinen

01.01.2019 - 31.12.2019

EUR

	Toteutuma/ v.al.	Vert. %	Toteutuma/ ed.vuosi	Vert. %
9000 TULOSLASKELMA				
9010 TOIMINTATUOTOT				
9310 MYNTITUOTOT	10.033.918,57		8.064.062,65	
9320 MAKSUTUOTOT	6.150.544,68		6.802.865,06	
9330 TUET JA AVUSTUKSET	2.103.809,25		3.001.095,68	
9340 VUOKRATUOTOT	3.859.469,65		4.046.740,04	
9350 MUUT TOIMINTATUOTOT	253.386,33		500.171,50	
9010 TOIMINTATUOTOT	22.401.128,48		22.414.934,93	
9370 VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	784.198,16		728.130,28	
9500 TOIMINTAKULUT				
9501 HENKILÖSTÖKULUT				
9502 PALKAT JA PALKKIOT	-41.687.821,40		-40.891.855,86	
9505 HENKILÖSTÖKORVAUKSET	629.997,89		569.228,10	
9510 HENKILÖSIVUKULUT				
9512 ELÄKEKULUT	-9.920.613,66		-9.952.618,07	
9513 MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-1.392.979,13		-1.644.547,37	
9510 HENKILÖSIVUKULUT	-11.313.592,79		-11.597.165,44	
9501 HENKILÖSTÖKULUT	-52.371.416,30		-51.919.793,20	
9530 PALVELUJEN OSTOT				
9531 ASIAKASPALVELUJEN OSTOT	-33.692.344,51		-32.458.856,43	
9540 MUIDEN PALVELUJEN OSTOT	-18.690.720,29		-18.030.519,50	
9530 PALVELUJEN OSTOT	-52.383.064,80		-50.489.375,93	
9550 AINEET, TARVIKKEET JA TAVAR	-7.325.359,45		-7.249.194,55	
9585 AVUSTUKSET				
9586 AVUSTUKSET KOTITALOUKSILLE	-3.086.391,87		-2.578.948,51	
9587 AVUSTUKSET YHTEISÖILLE	-1.486.671,50		-1.347.642,29	
9585 AVUSTUKSET	-4.573.063,37		-3.926.590,80	
9590 VUOKRAMENOT	-1.711.222,14		-1.743.448,03	
9595 MUUT TOIMINTAKULUT	-1.149.085,65		-505.620,87	
9500 TOIMINTAKULUT	-119.513.211,71		-115.834.023,38	
9600 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-96.327.885,07		-92.690.958,17	
9601 VEROTULOT	52.604.742,38		51.249.771,52	
9610 VALTIONOSUDET	45.724.687,00		44.886.104,00	
9631 RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
9632 KORKOTUOTOT	10.339,40		13.572,62	
9633 MUUT RAHOITUSTUOTOT	1.884.637,98		1.087.079,31	
9640 KORKOKULUT	-381.163,47		-467.673,66	
9645 MUUT RAHOITUSKULUT	-223.360,12		-991.244,68	
9631 RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	1.290.453,79		-358.266,41	
9650 VUOSIKATE	3.291.998,10		3.086.650,94	
9651 POISTOT JA ARVONALENTUMISET				
9652 SUUNNITELMAN MUKAISET POIST	-5.948.723,40		-5.135.099,71	
9659 ARVONALENTUMISET	-74.589,70			
9651 POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-6.023.313,10		-5.135.099,71	
9680 TILIKAUDEN TULOS	-2.731.315,00		-2.048.448,77	
9684 RAHASTOJEN LISÄYS/VÄHENNYS	474.221,02		417.203,85	
9699 TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-2.257.093,98		-1.631.244,92	

Rahoituslaskelma

	2019	2018
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	3 291 998,10	3 086 650,94
Satunnaiset erät		
Tulorahoituksen korjauserät	5 591,44	-301 878,18
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-6 324 124,33	-9 896 392,08
Rahoitusosuudet investointimenoihin	44 533,77	843 423,63
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	121 662,82	376 505,34
Toiminnan ja investointien rahavirta	-2 860 338,20	-5 891 690,35
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	0,00	0,00
Antolainasaamisten vähennykset	444 745,77	340 208,42
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,00	15 375 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-5 255 249,20	-8 803 618,89
Lyhytaikaisten lainojen muutokset	0,00	0,00
Oman pääoman muutokset	0,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-10 123,00	-9 567,00
Vaihto-omaisuuden muutos	-44 322,93	-5 890,02
Saamisten muutos	1 657 994,69	-3 486 774,22
Korottomien velkojen muutos	-1 206 351,70	7 662 063,96
Rahoituksen rahavirta	-4 413 306,37	11 071 422,25
Rahavarojen muutos	-7 273 644,57	5 179 731,90
Rahavarojen muutos	-7 273 644,57	5 179 731,90
Rahavarat 31.12.	25 121 968,71	32 395 613,28
Rahavarat 1.1.	32 395 613,28	27 215 881,38

Toteutumavertailu

Ulkoinen

01.01.2019 - 31.12.2019

EUR

	Budjetti 2019	Bu-muutos 2019	Budjetti + muutos	Toteutuma 2019 01-12	Poikkeama	Käyttö %
9000 TULOSLASKELMA						
9010 TOIMINTATUOTOT						
9310 MYyntituotot	7 612 920	1 305 000	8 917 920	10 033 918,57	-1 115 998,57	112,5
9320 MAKSUTUOTOT	6 120 180	95 000	6 215 180	6 150 544,68	64 635,32	99,0
9330 TUET JA AVUSTUKSET	1 179 241		1 179 241	2 103 809,25	-924 568,25	178,4
9340 VUOKRATUOTOT	3 880 670		3 880 670	3 859 469,65	21 200,35	99,5
9350 MUUT TOIMINTATUOTOT	314 786		314 786	253 386,33	61 399,67	80,5
9010 TOIMINTATUOTOT	19 107 797	1 400 000	20 507 797	22 401 128,48	-1 893 331,48	109,2
9370 VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	665 000		665 000	784 198,16	-119 198,16	117,9
9500 TOIMINTAKULUT						
9501 HENKILÖSTÖKULUT						
9502 PALKAT JA PALKKIOT	-40 583 382	103 500	-40 479 882	-41 687 821,40	1 207 939,40	103,0
9505 HENKILÖSTÖKORVAUKSET	201 500		201 500	629 997,89	-428 497,89	312,7
9510 HENKILÖSIVUKULUT						
9512 ELÄKEKULUT	-9 762 663	12 600	-9 750 063	-9 920 613,66	170 550,66	101,7
9513 MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-1 672 973	3 900	-1 669 073	-1 392 979,13	-276 093,87	83,5
9510 HENKILÖSIVUKULUT	-11 435 636	16 500	-11 419 136	-11 313 592,79	-105 543,21	99,1
9501 HENKILÖSTÖKULUT	-51 817 518	120 000	-51 697 518	-52 371 416,30	673 898,30	101,3
9530 PALVELUJEN OSTOT						
9531 ASIAKASPALVELUJEN OSTOT	-29 648 580	-3 278 000	-32 926 580	-33 692 344,51	765 764,51	102,3
9540 MUIDEN PALVELUJEN OSTOT	-19 007 691	178 000	-18 829 691	-18 690 720,29	-138 970,71	99,3
9530 PALVELUJEN OSTOT	-48 656 271	-3 100 000	-51 756 271	-52 383 064,80	626 793,80	101,2
9550 AINEET, TARVIKKEET JA TA	-6 845 720	60 000	-6 785 720	-7 325 359,45	539 639,45	108,0
9585 AVUSTUKSET						
9586 AVUSTUKSET KOTITALOUKSI	-3 135 100		-3 135 100	-3 086 391,87	-48 708,13	98,4
9587 AVUSTUKSET YHTEISÖILLE	-1 613 056	30 000	-1 583 056	-1 486 671,50	-96 384,50	93,9
9585 AVUSTUKSET	-4 748 156	30 000	-4 718 156	-4 573 063,37	-145 092,63	96,9
9590 VUOKRAMENOT	-1 797 352		-1 797 352	-1 711 222,14	-86 129,86	95,2
9595 MUUT TOIMINTAKULUT	-139 780		-139 780	-1 149 085,65	1 009 305,65	822,1
9500 TOIMINTAKULUT	-114 004 797	-2 890 000	-116 894 797	-119 513 211,71	2 618 414,71	102,2
9600 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-94 232 000	-1 490 000	-95 722 000	-96 327 885,07	605 885,07	100,6
9601 VEROTULOT	54 151 000	-2 500 000	51 651 000	52 604 742,38	-953 742,38	101,8
9610 VALTIONOSUUDET	44 921 000	784 000	45 705 000	45 724 687,00	-19 687,00	100,0
9631 RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT						
9632 KORKOTUOTOT	20 000		20 000	10 339,40	9 660,60	51,7
9633 MUUT RAHOITUSTUOTOT	755 000	1 100 000	1 855 000	1 884 637,98	-29 637,98	101,6
9640 KORKOKULUT	-540 000		-540 000	-381 163,47	-158 836,53	70,6
9645 MUUT RAHOITUSKULUT	-135 000		-135 000	-223 360,12	88 360,12	165,5
9631 RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	100 000	1 100 000	1 200 000	1 290 453,79	-90 453,79	107,5
9650 VUOSIKATE	4 940 000	-2 106 000	2 834 000	3 291 998,10	-457 998,10	116,2
9651 POISTOT JA ARVONALENTUMIS						
9652 SUUNNITELMAN MUKAISET PO	-5 700 000	100 000	-5 600 000	-5 948 723,40	348 723,40	106,2
9659 ARVONALENTUMISET				-74 589,70	74 589,70	-100,0
9651 POISTOT JA ARVONALENTUMIS	-5 700 000	100 000	-5 600 000	-6 023 313,10	423 313,10	107,6
9680 TILIKAUDEN TULOS	-760 000	-2 006 000	-2 766 000	-2 731 315,00	-34 685,00	98,7
9684 RAHASTOJEN LISÄYS/VÄHENNY	760 000	-260 000	500 000	474 221,02	25 778,98	94,8
9699 TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	0	-2 266 000	-2 266 000	-2 257 093,98	-8 906,02	99,6

Toteutumavertailu

EUR

Ulkoinen/Sisäinen 01.01.2019 - 31.12.2019

	Budjetti 2019	Bu-muutos 2019	Budjetti + muutos	Toteutuma 2019 01-12	Poikkeama	Käyttö %
KUUSAMON KAUPUNKI/2019						
TULOSLASKELMA						
TOIMINTATUOTOT						
MYYNTITUOTOT						
3101 Myyntitulot valtiolta	1 196 900	1 300 000	2 496 900	2 571 182,80	-74 282,80	103,0
3102 Myyntitulot kunnilta	1 951 300		1 951 300	2 066 732,30	-115 432,30	105,9
3103 Myyntitulot kuntayhtymi	390 000		390 000	655 728,18	-265 728,18	168,1
3105 Ulkomaal. sairaanhoidon	34 700		34 700	29 024,46	5 675,54	83,6
3106 Myyntitulot kunn.,ky:lt	150 000		150 000	85 858,00	64 142,00	57,2
3107 Myyntitulot kunnilta al				28,23	-28,23	-100,0
3110 Oppisopimuskoulutuskorv	5 500		5 500	4 110,00	1 390,00	74,7
3111 Lääkäreiden koulutuskor	70 100		70 100	70 725,94	-625,94	100,9
3121 Aterioiden myynti, alv	427 000		427 000	377 982,91	49 017,09	88,5
3123 Aterioiden myynti, alv	231 970		231 970	210 855,24	21 114,76	90,9
3127 Jätteenkäsittelymaksut,	1 330 000		1 330 000	1 502 693,66	-172 693,66	113,0
3140 Täyskustannusmaksut pak	69 300		69 300	72 665,09	-3 365,09	104,9
3187 Muut myyntitulot, alv 1	40 500		40 500	29 454,38	11 045,62	72,7
3188 Muut myyntitulot, alv 2	872 050	5 000	877 050	1 135 181,11	-258 131,11	129,4
3190 Muut myyntitulot, verot	371 600		371 600	684 608,47	-313 008,47	184,2
3191 Muut myyntitulot, alv 1	211 000		211 000	248 486,80	-37 486,80	117,8
3197 Muut myyntitulot, alv 2	1 000		1 000	1 000,00		
3199 Sisäiset myyntitulot	9 446 650	-62 000	9 384 650	10 929 347,58	-1 544 697,58	116,5
3257 Pysäköintimaksut, alv 2	260 000		260 000	288 601,00	-28 601,00	111,0
MYYNTITUOTOT	17 059 570	1 243 000	18 302 570	20 963 266,15	-2 660 696,15	114,5
MAKSUTUOTOT						
3201 Maksut lapsiperheiden k	3 000		3 000	1 861,22	1 138,78	62,0
3202 Muut kodinhoitoapumaksu	250 000		250 000	186 548,26	63 451,74	74,6
3206 Avohoidon terveystakeskus	1 432 500		1 432 500	1 268 927,34	163 572,66	88,6
3207 Hoitopäivämaksut	640 000		640 000	550 538,97	89 461,03	86,0
3208 Ateriapalvelumaksut, al	739 680		739 680	519 105,99	220 574,01	70,2
3209 Sosiaalipalvelumaksut	1 126 800		1 126 800	884 951,44	241 848,56	78,5
3210 Yhdyskuntapalvelujen ma	20 000		20 000	20 000,00		100,0
3215 Maankäyttö- ja kehittä				705 685,34	-705 685,34	-100,0
3220 Rakennusvalvontamaksut	400 000		400 000	303 969,56	96 030,44	76,0
3250 Päivähoitomaksut	476 000		476 000	516 411,71	-40 411,71	108,5
3260 Opintomaksut	184 500		184 500	173 876,40	10 623,60	94,2
3266 Pääsymaksut, alv 10 %	308 270	90 000	398 270	372 348,52	25 921,48	93,5
3270 Pääsymaksut, veroton	47 130		47 130	64 849,25	-17 719,25	137,6
3274 Käyttömaksut, alv 24 %	400		400	3 486,49	-3 086,49	871,6
3290 Muut maksut, veroton	459 950		459 950	528 284,79	-68 334,79	114,9
3296 Muut maksut, alv 10 %	1 500		1 500	1 388,36	111,64	92,6
3297 Muut maksut, alv 24 %	30 450	5 000	35 450	48 311,04	-12 861,04	136,3
3299 Sisäiset maksutuotot	150 040		150 040	194 704,33	-44 664,33	129,8
MAKSUTUOTOT	6 270 220	95 000	6 365 220	6 345 249,01	19 970,99	99,7
TUET JA AVUSTUKSET						
3300 Työllistämistuet	191 393		191 393	349 731,08	-158 338,08	182,7
3301 Tuet ja avustukset valt	405 230		405 230	1 069 217,78	-663 987,78	263,9
3303 Valtion korvaus kuntout	210 000		210 000	167 738,90	42 261,10	79,9
3309 Tuet ja avustukset sosi	196 118		196 118	237 137,91	-41 019,91	120,9
3390 Muut tuet ja avustukset	176 500		176 500	279 983,58	-103 483,58	158,6
3395 Sis. avustukset				48 038,66	-48 038,66	-100,0
TUET JA AVUSTUKSET	1 179 241		1 179 241	2 151 847,91	-972 606,91	182,5
VUOKRATUOTOT						
3401 Asuntojen vuokratulot	1 182 260		1 182 260	978 283,05	203 976,95	82,7
3402 Muiden rakennusten vuok	243 300		243 300	427 493,57	-184 193,57	175,7
3403 Sisäiset rakennusten vu	6 029 100	-97 719	5 931 381	5 936 618,00	-5 237,00	100,1
3404 Sis. rakennusten pääoma	8 602 500	-77 409	8 525 091	8 404 016,00	121 075,00	98,6

Toteutumavertailu

EUR

Ulkoinen/Sisäinen 01.01.2019 - 31.12.2019

	Budjetti 2019	Bu-muutos 2019	Budjetti + muutos	Toteutuma 2019 01-12	Poikkeama	Käyttö %
3409 Muiden rak. vuokratulot	41 470		41 470	41 145,09	324,91	99,2
3410 Maa- ja vesialueiden vuokrat	747 240		747 240	741 375,14	5 864,86	99,2
3411 Muiden rak. vuokratulot	1 587 100		1 587 100	1 596 303,33	-9 203,33	100,6
3450 Koneiden- ja laitteiden vuokrat	400		400	20,00	380,00	5,0
3451 Sisäiset koneiden- ja laitteiden vuokrat				199,48	-199,48	-100,0
3454 Kon. ja laitt.vuokrat, a	8 200		8 200	17 045,50	-8 845,50	207,9
3490 Muut vuokratulot	70 700		70 700	57 803,97	12 896,03	81,8
VUOKRATUOTOT	18 512 270	-175 128	18 337 142	18 200 303,13	136 838,87	99,3
MUUT TOIMINTATUOTOT						
3204 Täydentävän toimeentulo				97,00	-97,00	-100,0
3205 Perustoimeentulotuen ta	2 000		2 000	5 870,28	-3 870,28	293,5
3585 Käyttöomaisuuden myynti	221 486		221 486	59 722,93	161 763,07	27,0
3590 Muut tuotot	57 800		57 800	61 282,28	-3 482,28	106,0
3595 Muut tuotot, alv 10 %				863,39	-863,39	-100,0
3596 Muut tuotot, alv 24 %	33 500		33 500	81 900,67	-48 400,67	244,5
3597 Vakuutusyhtiöiden vahin				22 666,33	-22 666,33	-100,0
3600 Palautuneet luottotappi				20 983,45	-20 983,45	-100,0
MUUT TOIMINTATUOTOT	314 786		314 786	253 386,33	61 399,67	80,5
TOIMINTATUOTOT	43 336 087	1 162 872	44 498 959	47 914 052,53	-3 415 093,53	107,7
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN						
3701 Valmistus omaan käyttöön	665 000		665 000	784 198,16	-119 198,16	117,9
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	665 000		665 000	784 198,16	-119 198,16	117,9
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT						
PALKAT JA PALKKIOT						
5000 Luottamushenkilöiden p	-249 100		-249 100	-240 469,75	-8 630,25	96,5
5001 Viranhalt. ja työntek.	-33 570		-33 570	-34 925,00	1 355,00	104,0
5005 Vakinaisten virkojen p	-10 272 821	22 400	-10 250 421	-7 646 931,57	-2 603 489,43	74,6
5007 C-palkat	-7 462 878		-7 462 878	-6 773 090,97	-689 787,03	90,8
5008 C-palkkaisten erillisk	-544 491		-544 491	-644 271,30	99 780,30	118,3
5010 Työsuhteisten kuukausi	-15 973 500	51 100	-15 922 400	-12 013 534,95	-3 908 865,05	75,5
5011 C-palkk. lyhytaik. sij	-220 000		-220 000	-528 235,53	308 235,53	240,1
5015 Erilliskorvaukset	-2 279 850		-2 279 850	-2 287 363,82	7 513,82	100,3
5020 Sijaisten palkat	-1 903 045	7 500	-1 895 545	-3 935 023,60	2 039 478,60	207,6
5025 Tilapäisten palkat	-801 073	22 500	-778 573	-946 597,30	168 024,30	121,6
5030 Tunti- ja urakkapalkat	-312 214		-312 214	-185 934,94	-126 279,06	59,6
5035 Asiantuntijapalkkiot	-110 700		-110 700	-117 872,33	7 172,33	106,5
5042 Tulospalkkiot yms. hen				-76,73	76,73	-100,0
5050 Työllistämismäärärahoi	-420 140		-420 140	-410 157,04	-9 982,96	97,6
5055 Lomapalkat				-5 479 340,62	5 479 340,62	-100,0
5070 Avustukset				-11 500,00	11 500,00	-100,0
5090 Jaksotetut palkat				-432 495,95	432 495,95	-100,0
PALKAT JA PALKKIOT	-40 583 382	103 500	-40 479 882	-41 687 821,40	1 207 939,40	103,0
HENKILÖSTÖKORVAUKSET						
5200 Sairausvakuutuskorvauk	200 500		200 500	519 500,98	-319 000,98	259,1
5201 Tapaturmavakuutuskorva	1 000		1 000	61 898,63	-60 898,63	6189,9
5205 Muut henkilöstömenojen				48 598,28	-48 598,28	-100,0
HENKILÖSTÖKORVAUKSET	201 500		201 500	629 997,89	-428 497,89	312,7
HENKILÖSIVUKULUT						
ELÄKEKULUT						
5104 KuEL-maksut/Varhe-mak				8 344,62	-8 344,62	-100,0
5105 KuEL-maksut	-5 894 673	12 600	-5 882 073	-6 520 283,10	638 210,10	110,9
5108 VEL-maksut	-1 313 790		-1 313 790	-735 931,06	-577 858,94	56,0
5109 KuEL-maksut/eläkemeno	-2 554 200		-2 554 200	-2 552 431,05	-1 768,95	99,9
5120 Jaksotetut eläkevakuu				-120 313,07	120 313,07	-100,0
ELÄKEKULUT	-9 762 663	12 600	-9 750 063	-9 920 613,66	170 550,66	101,7
MUUT HENKILÖSIVUKULUT						

Toteutumavertailu

EUR

Ulkoisen/Sisäinen 01.01.2019 - 31.12.2019

	Budjetti 2019	Bu-muutos 2019	Budjetti + muutos	Toteutuma 2019 01-12	Poikkeama	Käyttö %
5101 Kansaneläke- ja sv-ma	-308 101	1 950	-306 151	-312 861,31	6 710,31	102,2
5102 Työttömyysvakuutusmaks	-1 080 742	1 450	-1 079 292	-805 987,87	-273 304,13	74,7
5110 Tapaturmavakuutusmaks	-284 130	500	-283 630	-286 962,59	3 332,59	101,2
5150 Jaksotetut sosiaali- ja MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-1 672 973	3 900	-1 669 073	-1 392 979,13	-276 093,87	83,5
HENKILÖSIVUKULUT	-11 435 636	16 500	-11 419 136	-11 313 592,79	-105 543,21	99,1
HENKILÖSTÖKULUT	-51 817 518	120 000	-51 697 518	-52 371 416,30	673 898,30	101,3
PALVELUJEN OSTOT						
ASIAKASPALVELUJEN OSTOT						
5301 As.palv. osto valtiolt				-45 979,31	45 979,31	-100,0
5302 As.palv. osto kunnilta	-489 400		-489 400	-456 078,22	-33 321,78	93,2
5303 As.palv. osto ky:ltä	-438 000		-438 000	-316 161,46	-121 838,54	72,2
5304 As.palv. osto muilta	-14 012 180	-1 278 000	-15 290 180	-16 498 108,91	1 207 928,91	107,9
5305 As.palv.osto P-P:n sai	-14 307 000	-2 000 000	-16 307 000	-15 938 831,64	-368 168,36	97,7
5306 Perhehoitajien palkkio	-402 000		-402 000	-431 261,72	29 261,72	107,3
5309 As.palv.ost,kotiKL kot				-5 923,25	5 923,25	-100,0
ASIAKASPALVELUJEN OSTOT	-29 648 580	-3 278 000	-32 926 580	-33 692 344,51	765 764,51	102,3
MUIDEN PALVELUJEN OSTOT						
5307 Perhehoitajien korvauk	-288 000		-288 000	-318 922,44	30 922,44	110,7
5400 Toimistopalvelujen ost	-190 900		-190 900	-164 715,85	-26 184,15	86,3
5401 Sisäiset toimistopalve	-113 900		-113 900	-118 037,17	4 137,17	103,6
5402 Asiantuntijapalvelujen	-2 080 263	3 000	-2 077 263	-1 873 900,21	-203 362,79	90,2
5403 Sis. asiantuntijapalve	-232 400		-232 400	-854 546,53	622 146,53	367,7
5404 Sis. atk-palvelut	-1 754 000		-1 754 000	-1 754 064,00	64,00	100,0
5405 Sis. kirjanpito ja pal	-1 049 100		-1 049 100	-1 049 136,00	36,00	100,0
5406 Henkilöstövuokraus	-357 500		-357 500	-506 692,14	149 192,14	141,7
5407 Työnohjaus	-19 000		-19 000	-21 373,81	2 373,81	112,5
5408 ICT-palvelut	-2 536 064	65 000	-2 471 064	-2 410 131,55	-60 932,45	97,5
5409 Rahoitus- ja pankkipal	-28 000		-28 000	-35 657,07	7 657,07	127,3
5410 Painatukset ja ilmoitu	-114 611		-114 611	-129 962,23	15 351,23	113,4
5414 Postipalvelujen osto	-84 475		-84 475	-85 076,15	601,15	100,7
5415 Telepalvelujen osto	-509 740		-509 740	-445 872,19	-63 867,81	87,5
5416 Sisäiset puhelinmaksut	-35 000		-35 000	-34 956,00	-44,00	99,9
5420 Vakuutukset	-167 970		-167 970	-142 312,96	-25 657,04	84,7
5430 Puhtaanapitopalvelut	-1 622 395		-1 622 395	-1 710 598,46	88 203,46	105,4
5431 Sis. puhtaanapitopalve	-138 250		-138 250	-136 629,78	-1 620,22	98,8
5435 Pesulapalvelut	-24 378		-24 378	-18 747,50	-5 630,50	76,9
5436 Sis. pesulapalvelut	-418 800		-418 800	-423 888,26	5 088,26	101,2
5440 Rakennusten rakentamis	-536 700		-536 700	-390 202,24	-146 497,76	72,7
5441 Sisäiset rakennusten r				-281 889,72	281 889,72	-100,0
5445 Alueiden rakentamis- j	-1 284 390		-1 284 390	-1 410 617,73	126 227,73	109,8
5446 Sisäiset alueiden rake	-15 000		-15 000	-509 613,48	494 613,48	3397,4
5448 Sisäiset ylläpitopalve	-2 306 350	62 000	-2 244 350	-2 244 577,33	227,33	100,0
5450 Koneiden ja laitt. kun	-362 734		-362 734	-363 762,72	1 028,72	100,3
5451 Sis. koneiden ja laitt				-67 917,80	67 917,80	-100,0
5460 Kuljetuspalvelut	-2 447 458		-2 447 458	-2 541 520,84	94 062,84	103,8
5461 Sisäiset kuljetuspalve	-405 500		-405 500	-490 687,01	85 187,01	121,0
5462 Terveystieteiden täyde	-77 900		-77 900	-51 357,92	-26 542,08	65,9
5463 Matkakustannukset	-349 204		-349 204	-345 976,11	-3 227,89	99,1
5464 Koulutusmenot	-324 014		-324 014	-242 019,48	-81 994,52	74,7
5466 Majoitus- ja ravitsemu	-136 230		-136 230	-150 903,73	14 673,73	110,8
5467 Sisäinen ruokahuolto	-2 583 200		-2 583 200	-2 544 348,96	-38 851,04	98,5
5468 Sis. majoitus- ja ravi	-72 000		-72 000	-93 283,16	21 283,16	129,6
5470 Sosiaali- ja terveyspa	-624 711		-624 711	-570 867,45	-53 843,55	91,4
5471 Sisäinen sosiaali- ja				-11 385,00	11 385,00	-100,0
5472 Koulutus-, kulttuuri-	-153 670		-153 670	-272 714,48	119 044,48	177,5
5473 Sis. koulutus- ja kult				-1 606,50	1 606,50	-100,0

Toteutumavertailu

EUR

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2019 - 31.12.2019

	Budjetti 2019	Bu-muutos 2019	Budjetti + muutos	Toteutuma 2019 01-12	Poikkeama	Käyttö %
5474 Sis. liikuntapalvelut	-150 040		-150 040	-157 255,63	7 215,63	104,8
5475 Sähkön siirto	-675 500		-675 500	-791 374,79	115 874,79	117,2
5480 Osuus verotuskustannuk	-318 000		-318 000	-328 705,62	10 705,62	103,4
5481 Muut yhteistoimintaosu	-3 023 011	110 000	-2 913 011	-2 803 124,41	-109 886,59	96,2
5485 Muut palvelut	-663 873		-663 873	-555 117,15	-108 755,85	83,6
5486 Sisäiset muut palvelut	-169 700		-169 700	-199 704,50	30 004,50	117,7
5487 Sis. käyttäjäpalvelut	-65 700		-65 700	-67 273,56	1 573,56	102,4
5490 Aktivoituvat palvelujen				-210,90	210,90	-100,0
5493 Henkilökunnan muistami	-7 000		-7 000	-8 282,16	1 282,16	118,3
MUIDEN PALVELUJEN OSTOT	-28 516 631	240 000	-28 276 631	-29 731 520,68	1 454 889,68	105,1
PALVELUJEN OSTOT	-58 165 211	-3 038 000	-61 203 211	-63 423 865,19	2 220 654,19	103,6
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT						
5500 Toimisto- yms. tarvikke	-92 153		-92 153	-98 303,77	6 150,77	106,7
5501 Koulutarvikkeet	-105 763		-105 763	-65 545,04	-40 217,96	62,0
5510 Oppikirjat	-213 970		-213 970	-251 451,03	37 481,03	117,5
5511 Kirjallisuus	-93 345		-93 345	-81 236,34	-12 108,66	87,0
5512 Lehdet	-41 504		-41 504	-33 230,17	-8 273,83	80,1
5513 Av-aineisto	-14 350		-14 350	-16 543,69	2 193,69	115,3
5514 Kirjojen sidonta ja muo	-4 000		-4 000	-1 861,31	-2 138,69	46,5
5516 Kartat, nuotit yms.	-750		-750	-4 051,62	3 301,62	540,2
5517 Kirjaston atk-menot	-24 000		-24 000	-5 392,97	-18 607,03	22,5
5518 Kirjaston sähköinen ain				-11 962,69	11 962,69	-100,0
5519 Muu kirjastoaineisto ja				-302,53	302,53	-100,0
5520 Elintarvikkeet	-1 225 336		-1 225 336	-1 263 133,17	37 797,17	103,1
5521 Sisäiset elintarvikkeet	-190 000		-190 000	-173 725,88	-16 274,12	91,4
5525 Työaineet, tekstiili	-1 500		-1 500	-9 137,10	7 637,10	609,1
5526 Työaineet, tekninen	-9 200		-9 200	-24 686,00	15 486,00	268,3
5527 Työaineet, kotitalous	-500		-500	-19 617,46	19 117,46	3923,5
5528 Työaineet, muu	-62 465		-62 465	-3 968,02	-58 496,98	6,4
5530 Vaatteisto	-58 614		-58 614	-84 384,09	25 770,09	144,0
5540 Lääkkeet ja hoitotarvik	-4 225		-4 225	-4 225,00		
5541 Lääkkeet	-798 900		-798 900	-685 974,05	-112 925,95	85,9
5542 Hoitotarvikkeet	-942 550		-942 550	-1 104 069,99	161 519,99	117,1
5550 Puhdistusaineet ja -tar	-159 924		-159 924	-151 012,71	-8 911,29	94,4
5560 Poltto- ja voiteluainee	-123 344		-123 344	-135 184,12	11 840,12	109,6
5570 Lämmitys	-982 000		-982 000	-1 054 618,11	72 618,11	107,4
5571 Sähkö	-457 800		-457 800	-574 673,57	116 873,57	125,5
5572 Vesi	-72 100		-72 100	-53 806,95	-18 293,05	74,6
5573 Sähkötarvikkeet	-19 300		-19 300	-23 657,64	4 357,64	122,6
5575 Varaosat	-73 700		-73 700	-117 662,66	43 962,66	159,7
5577 Tietokoneohjelmat ja so	-6 000		-6 000		-6 000,00	
5578 ATK- ja puhelinlaiteost	-64 400		-64 400	-15 392,29	-49 007,71	23,9
5580 Kalusto	-285 054	60 000	-225 054	-249 270,71	24 216,71	110,8
5581 Apuvälineet	-238 850		-238 850	-377 967,53	139 117,53	158,2
5590 Rakennusmateriaali	-175 200		-175 200	-205 130,13	29 930,13	117,1
5591 Muu materiaali	-226 673		-226 673	-280 379,57	53 706,57	123,7
5592 Varaston hankinnat/käyt	-250 000		-250 000	-329 432,38	79 432,38	131,8
5593 Henkilökunnan muistamis	-18 250		-18 250	-36 748,97	18 498,97	201,4
5595 Sis. materiaalin ostot				-6 763,57	6 763,57	-100,0
5800 Varastojen lisäys/vähän				44 428,93	-44 428,93	-100,0
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-7 035 720	60 000	-6 975 720	-7 505 848,90	530 128,90	107,6
AVUSTUKSET						
AVUSTUKSET KOTITALOUKSILLE						
5850 Avustukset kotitalouks	-727 600		-727 600	-633 661,62	-93 938,38	87,1
5853 Omaishoidon tuki	-1 053 000		-1 053 000	-1 029 148,68	-23 851,32	97,7
5855 Yksityisen hoidon tuki				-2 302,80	2 302,80	-100,0
5856 Yksityisen hoidon tuen				-1 560,00	1 560,00	-100,0

Toteutumavertailu

EUR

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2019 - 31.12.2019

	Budjetti 2019	Bu-muutos 2019	Budjetti + muutos	Toteutuma 2019 01-12	Poikkeama	Käyttö %
5858 Toimeentulotuki				-3 243,59	3 243,59	-100,0
5859 Vammaisille annetut av	-1 500		-1 500		-1 500,00	
5861 Koulumatkatuki				-2 074,00	2 074,00	-100,0
5862 Toimintaraha, kuntoutt				-4 832,20	4 832,20	-100,0
5864 Matkakorvaukset työmar	-65 000		-65 000	-46 891,87	-18 108,13	72,1
5866 Tarveharkintainen toim	-205 000		-205 000	-219 746,47	14 746,47	107,2
5867 Ennaltaehkäisevä toime	-83 000		-83 000	-80 502,53	-2 497,47	97,0
5868 Palveluseteli	-1 000 000		-1 000 000	-1 062 428,11	62 428,11	106,2
AVUSTUKSET KOTITALOUKSILLE	-3 135 100		-3 135 100	-3 086 391,87	-48 708,13	98,4
AVUSTUKSET YHTEISÖILLE						
5860 Avustukset muille	-1 172 256	30 000	-1 142 256	-1 076 616,75	-65 639,25	94,3
5865 Sisäiset avustukset mu				-8 200,00	8 200,00	-100,0
5870 Työmarkkinatuen kuntao	-440 800		-440 800	-410 054,75	-30 745,25	93,0
AVUSTUKSET YHTEISÖILLE	-1 613 056	30 000	-1 583 056	-1 494 871,50	-88 184,50	94,4
AVUSTUKSET	-4 748 156	30 000	-4 718 156	-4 581 263,37	-136 892,63	97,1
VUOKRAMENOT						
5900 Rakennusten ja huoneist	-1 095 540		-1 095 540	-1 074 788,35	-20 751,65	98,1
5901 Sisäiset rakennusten ja	-5 926 850	97 719	-5 829 131	-5 857 637,38	28 506,38	100,5
5902 Maa- ja vesialueiden vu	-5 200		-5 200	-4 912,83	-287,17	94,5
5903 Sis. vuokrien pääomaosu	-8 602 500	77 409	-8 525 091	-8 423 910,00	-101 181,00	98,8
5910 Koneiden ja laitt. vuok	-388 825		-388 825	-347 499,64	-41 325,36	89,4
5911 Sis. koneiden ja laitt.				-938,83	938,83	-100,0
5912 ATK-laitevuokrat	-271 387		-271 387	-193 055,82	-78 331,18	71,1
5919 Muut vuokramenot	-36 400		-36 400	-90 965,50	54 565,50	249,9
VUOKRAMENOT	-16 326 702	175 128	-16 151 574	-15 993 708,35	-157 865,65	99,0
MUUT TOIMINTAKULUT						
5920 Vahingonkorvaukset				-1 768,22	1 768,22	-100,0
5949 Jätevero	-85 000		-85 000	-85 365,00	365,00	100,4
5950 Välilliset verot	-46 500		-46 500	-61 086,47	14 586,47	131,4
5951 Välittömät verot				-2 400,00	2 400,00	-100,0
5990 Muut kulut	-8 280		-8 280	-870 817,37	862 537,37	10517,1
5992 Sis. muut kulut				-948,00	948,00	-100,0
5995 Luottotappiot				-127 648,59	127 648,59	-100,0
MUUT TOIMINTAKULUT	-139 780		-139 780	-1 150 033,65	1 010 253,65	822,7
TOIMINTAKULUT	-138 233 087	-2 652 872	-140 885 959	-145 026 135,76	4 140 176,76	102,9
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-94 232 000	-1 490 000	-95 722 000	-96 327 885,07	605 885,07	100,6
VEROTULOT						
6000 Kunnan tulovero	42 725 000	-2 500 000	40 225 000	41 461 413,00	-1 236 413,00	103,1
6010 Kiinteistövero	7 211 000		7 211 000	7 377 376,72	-166 376,72	102,3
6020 Osuus yhteisöverosta	4 215 000		4 215 000	3 765 952,66	449 047,34	89,3
VEROTULOT	54 151 000	-2 500 000	51 651 000	52 604 742,38	-953 742,38	101,8
VALTIONOSUUDET						
6160 Kunnan peruspalv. vo (il	35 762 000	784 000	36 546 000	36 515 514,00	30 486,00	99,9
6161 Verotuloihin perustuva v	10 681 000		10 681 000	10 633 822,00	47 178,00	99,6
6163 Opetus- ja kultt.toimen	-1 522 000		-1 522 000	-1 424 649,00	-97 351,00	93,6
VALTIONOSUUDET	44 921 000	784 000	45 705 000	45 724 687,00	-19 687,00	100,0
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT						
KORKOTUOTOT						
6301 Korkotuotot antolainois	10 000		10 000	4 093,28	5 906,72	40,9
6304 Muut korkotuotot	10 000		10 000	6 246,12	3 753,88	62,5
6305 Sisäiset korkotuotot				19 755,00	-19 755,00	-100,0
KORKOTUOTOT	20 000		20 000	30 094,40	-10 094,40	150,5
MUUT RAHOITUSTUOTOT						
6315 Osingot ja osuuspääoman	80 000	80 000	160 000	163 060,05	-3 060,05	101,9
6325 Sijoitusarvopaperiden m	600 000	220 000	820 000	838 187,06	-18 187,06	102,2
6330 Viivästyskorkotulot	20 000		20 000	21 484,32	-1 484,32	107,4
6340 Muut rahoitustuotot	55 000		55 000	69 431,99	-14 431,99	126,2

Toteutumavertailu

EUR

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2019 - 31.12.2019

	Budjetti 2019	Bu-muutos 2019	Budjetti + muutos	Toteutuma 2019 01-12	Poikkeama	Käyttö %
6341 Arvonalentumisten palau		800 000	800 000	792 474,56	7 525,44	99,1
MUUT RAHOITUSTUOTOT	755 000	1 100 000	1 855 000	1 884 637,98	-29 637,98	101,6
KORKOKULUT						
6400 Lainojen korkokulut	-540 000		-540 000	-293 811,93	-246 188,07	54,4
6401 Maksuliikennetilien kor				-449,55	449,55	-100,0
6403 Koronvaihtosop. korkoku				-86 901,99	86 901,99	-100,0
6405 Sisäiset korkokulut				-19 755,00	19 755,00	-100,0
KORKOKULUT	-540 000		-540 000	-400 918,47	-139 081,53	74,2
MUUT RAHOITUSKULUT						
6450 Verotilityskorkomenot j	-5 000		-5 000		-5 000,00	
6455 Viivästyskorkomenot	-5 000		-5 000	-1 294,51	-3 705,49	25,9
6465 Sijoitusarvopapereiden	-110 000		-110 000	-221 319,73	111 319,73	201,2
6470 Luottovero ja provisiot	-10 000		-10 000	-12 468,58	2 468,58	124,7
6471 Arvonalentumiset vaiht.				-1 817,34	1 817,34	-100,0
6474 Koronvaihtosop korkokul				14 060,33	-14 060,33	-100,0
6475 Muut rahoituskulut	-5 000		-5 000	-520,29	-4 479,71	10,4
MUUT RAHOITUSKULUT	-135 000		-135 000	-223 360,12	88 360,12	165,5
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	100 000	1 100 000	1 200 000	1 290 453,79	-90 453,79	107,5
VUOSIKATE	4 940 000	-2 106 000	2 834 000	3 291 998,10	-457 998,10	116,2
POISTOT JA ARVONALENTUMISET						
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT						
6510 Poistot aineettomista o	-30 000		-30 000	-30 630,60	630,60	102,1
6511 Poistot muista pitkävai	-90 000		-90 000	-41 034,16	-48 965,84	45,6
6512 Poistot rakennuksista	-3 194 500	100 000	-3 094 500	-3 558 744,12	464 244,12	115,0
6513 Poistot kiinteistä rak.	-1 772 500		-1 772 500	-1 697 239,08	-75 260,92	95,8
6514 Poistot koneista ja kal	-613 000		-613 000	-610 605,96	-2 394,04	99,6
6518 Muut kertaluonteiset po				-10 469,48	10 469,48	-100,0
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-5 700 000	100 000	-5 600 000	-5 948 723,40	348 723,40	106,2
ARVONALENTUMISET						
6520 Pysyvien vastaavien arv				-74 589,70	74 589,70	-100,0
ARVONALENTUMISET				-74 589,70	74 589,70	-100,0
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-5 700 000	100 000	-5 600 000	-6 023 313,10	423 313,10	107,6
TILIKAUDEN TULOS	-760 000	-2 006 000	-2 766 000	-2 731 315,00	-34 685,00	98,7
RAHASTOJEN LISÄYS/VÄHENNYS						
6850 Rahastojen vähennys	760 000	-260 000	500 000	474 221,02	25 778,98	94,8
RAHASTOJEN LISÄYS/VÄHENNYS	760 000	-260 000	500 000	474 221,02	25 778,98	94,8
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	0	-2 266 000	-2 266 000	-2 257 093,98	-8 906,02	99,6

T A S E

Ulkoinen

01.01.2019 - 31.12.2019

EUR

	Toteutuma/ v.al.	Toteutuma/ ed.v.al.	Muutos %
0004 TASE			
4000 VASTAAVAA			
4001 PYSYVÄT VASTAAVAT			
4002 AINEETTOMAT HYÖDYKKEET			
4003 AINEETTOMAT OIKEUDET	11.687,08	1.480,15	689,6
4004 MUUT PITKÄVAIKUTTEISET MEN	618.741,98	688.293,60	-10,1
4002 AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	630.429,06	689.773,75	-8,6
4100 AINEELLISET HYÖDYKKEET			
4101 MAA- JA VESIALUEET	17.374.302,71	17.211.548,22	0,9
4110 RAKENNUKSET	44.809.492,93	46.992.095,41	-4,6
4130 KIINTEÄT RAKENTEET JA LAIT	8.047.413,72	8.376.431,11	-3,9
4160 KONEET JA KALUSTO	1.184.544,02	1.346.538,59	-12,0
4170 MUUT AINEELLISET HYÖDYKKEE	132.144,68	52.144,68	153,4
4180 ENNAKKOMAKS. JA KESKENERÄI	10.385.165,57	7.770.479,64	33,6
4100 AINEELLISET HYÖDYKKEET	81.933.063,63	81.749.237,65	0,2
4200 SIJOITUKSET			
4201 OSAKKEET JA OSUDET	8.549.670,41	8.475.540,67	0,9
4230 MUUT LAINASAAMISET	4.100.131,69	4.544.877,46	-9,8
4240 MUUT SAAMISET	267.904,53	272.177,99	-1,6
4200 SIJOITUKSET	12.917.706,63	13.292.596,12	-2,8
4001 PYSYVÄT VASTAAVAT	95.481.199,32	95.731.607,52	-0,3
4400 TOIMEKSIANTOJEN VARAT			
4401 VALTION TOIMEKSIANNOT	544,33	651,33	-16,4
4440 LAHJOITUSRAHASTOJEN ERITYSK	36.303,21	36.299,56	
4400 TOIMEKSIANTOJEN VARAT	36.847,54	36.950,89	-0,3
4500 VAIHTUVAT VASTAAVAT			
4501 VAIHTO-OMAISUUS			
4502 AINEET JA TARVIKKEET	375.518,04	331.195,11	13,4
4550 VALMIIT TUOTTEET/TAVARAT	54.852,40	54.852,40	
4501 VAIHTO-OMAISUUS	430.370,44	386.047,51	11,5
4600 SAAMISET			
4601 PITKÄAIKAISET SAAMISET			
4602 MYYNTISAAMISET	768.976,63	805.086,34	-4,5
4660 MUUT SAAMISET	3.998.998,00	5.074.598,00	-21,2
4601 PITKÄAIKAISET SAAMISET	4.767.974,63	5.879.684,34	-18,9
4720 LYHYTAIKAISET SAAMISET			
4721 MYYNTISAAMISET	1.889.698,81	2.060.295,32	-8,3
4780 MUUT SAAMISET	554.298,85	515.547,42	7,5
4815 SIIRTOSAAMISET	1.074.774,76	1.489.214,66	-27,8
4720 LYHYTAIKAISET SAAMISET	3.518.772,42	4.065.057,40	-13,4
4600 SAAMISET	8.286.747,05	9.944.741,74	-16,7
4830 RAHOITUSARVOPAPERIT			
4831 OSAKKEET JA OSUDET	13.030.484,43	23.046.283,45	-43,5
4890 MUUT ARVOPAPERIT	2.553.650,55	10.804,12	23535,9
4830 RAHOITUSARVOPAPERIT	15.584.134,98	23.057.087,57	-32,4
4900 RAHAT JA PANKKISAAMISET	9.537.833,73	9.338.525,71	2,1
4500 VAIHTUVAT VASTAAVAT	33.839.086,20	42.726.402,53	-20,8
4000 VASTAAVAA	129.357.133,06	138.494.960,94	-6,6

T A S E

Ulkoinen

01.01.2019 - 31.12.2019

EUR

	Toteutuma/ v.al.	Toteutuma/ ed.v.al.	Muutos %
5000 VASTATTAVAA			
5001 OMA PÄÄOMA			
5002 PERUSPÄÄOMA	54.181.838,32	54.181.838,32	
5010 ARVONKOROTUSRAHASTO	2.425.000,00	2.425.000,00	
5015 MUUT OMAT RAHASTOT	7.624.703,54	8.098.924,56	-5,9
5040 EDELLISTEN TILIKAUSIEN YLI-	15.449.414,86	17.080.659,78	-9,6
5050 TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-2.257.093,98	-1.631.244,92	38,4
5001 OMA PÄÄOMA	77.423.862,74	80.155.177,74	-3,4
5120 PAKOLLISET VARAUKSET			
5130 MUUT PAKOLLISET VARAUKSET	658.036,58	592.722,21	11,0
5120 PAKOLLISET VARAUKSET	658.036,58	592.722,21	11,0
5300 TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT			
5325 LAHJOITUSRAHASTOJEN PÄÄOMAT	87.887,33	97.333,68	-9,7
5330 MUUT TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMA	3.138,38	3.918,38	-19,9
5300 TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	91.025,71	101.252,06	-10,1
5400 VIERAS PÄÄOMA			
5401 PITKÄAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA			
5410 LAINAT RAHOITUS- JA VAKUUT	24.392.211,40	29.341.349,20	-16,9
5420 LAINAT JULKISYHTEISÖILTÄ	34.260,88	40.475,21	-15,4
5401 PITKÄAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA	24.426.472,28	29.381.824,41	-16,9
5500 LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA			
5510 LAINAT RAHOITUS- JA VAKUUT	4.949.137,80	5.249.137,80	-5,7
5520 LAINAT JULKISYHTEISÖILTÄ	6.214,33	6.111,40	1,7
5540 SAADUT ENNAKOT	5.957.009,73	6.347.661,55	-6,2
5545 OSTOVELAT	7.320.783,18	6.383.612,62	14,7
5550 MUUT VELAT	827.558,38	772.271,75	7,2
5570 SIIRTOVELAT	7.697.032,33	9.505.189,40	-19,0
5500 LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA	26.757.735,75	28.263.984,52	-5,3
5400 VIERAS PÄÄOMA	51.184.208,03	57.645.808,93	-11,2
5000 VASTATTAVAA	129.357.133,06	138.494.960,94	-6,6

Vuonna 2018 on kirjattu edellisten vuosien yli-/alijäämään saadut sijaishuollon kustannusten korvaukset vuosilta 2011 - 2017 yhteensä 1.081.809,40 euroa.

T A S E

Ulkoinen

01.01.2019 - 31.12.2019

EUR

	Toteutuma/ v.al.	Toteutuma/ ed.v.al.	Muutos %
0004 TASE			
4000 VASTAAVAA			
4001 PYSYVÄT VASTAAVAT			
4002 AINEETTOMAT HYÖDYKKEET			
4003 AINEETTOMAT OIKEUDET			
1002 Tietokoneohjelmistot	11.687,08	1.480,15	689,6
4003 AINEETTOMAT OIKEUDET	11.687,08	1.480,15	689,6
4004 MUUT PITKÄVAIKUTTEISET MEN			
1011 Muut pitkävaikutteiset me	618.741,98	688.293,60	-10,1
4004 MUUT PITKÄVAIKUTTEISET MEN	618.741,98	688.293,60	-10,1
4002 AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	630.429,06	689.773,75	-8,6
4100 AINEELLISET HYÖDYKKEET			
4101 MAA- JA VESIALUEET			
1100 Maa- ja vesialueet	12.861.326,59	12.780.778,10	0,6
1101 Keskeneneräiset, Maa- ja ves		92.479,00	-100,0
1102 Liittymismaksut/siirtokel	80.009,65	80.009,65	
1103 Maa-alueet ja liittymät/m	2.007.966,47	1.833.281,47	9,5
1104 Maa-alueet/Pysäköintilait	2.425.000,00	2.425.000,00	
4101 MAA- JA VESIALUEET	17.374.302,71	17.211.548,22	0,9
4110 RAKENNUKSET			
1110 Hallinto- ja laitosrakenn	36.177.465,72	38.158.407,28	-5,2
1111 Tehdas- ja tuotantorakenn	1.469.808,06	1.610.100,90	-8,7
1112 Talousrakennukset	305.543,96	347.542,04	-12,1
1113 Vapaa-ajan rakennukset ja	673.322,73	768.897,93	-12,4
1114 Asuinrakennukset	237.506,47	292.019,95	-18,7
1115 Rukan pysäköintilaitos	5.637.947,19	5.815.127,31	-3,0
1116 Rakennukset/Maankäyttösop	307.898,80		100,0
4110 RAKENNUKSET	44.809.492,93	46.992.095,41	-4,6
4130 KIIINTEÄT RAKENTEET JA LAIT			
1131 Kadut, tiet, torit ja pui	4.584.502,51	4.723.899,08	-3,0
1132 Kadut, tiet, torit, puistot/	97.707,90		100,0
1136 Muut maa- ja vesirakentee	2.553.020,31	2.621.940,15	-2,6
1140 Muut putki- ja kaapeliver	25.356,26	29.831,18	-15,0
1159 Muut kiint.koneet, laitte	786.826,74	1.000.760,70	-21,4
4130 KIIINTEÄT RAKENTEET JA LAIT	8.047.413,72	8.376.431,11	-3,9
4160 KONEET JA KALUSTO			
1161 Kuljetusvälineet	47.669,10	72.681,90	-34,4
1162 Muut liikkuvat työkoneet	168.577,68	247.968,71	-32,0
1166 Muut kevyet koneet	18.423,93	7.601,58	142,4
1168 Sairaala- terveydenh. yms	185.660,41	357.140,79	-48,0
1170 Atk-laitteet	35.415,76	51.938,42	-31,8
1175 Muut laitteet ja kalustee	728.797,14	609.207,19	19,6
4160 KONEET JA KALUSTO	1.184.544,02	1.346.538,59	-12,0
4170 MUUT AINEELLISET HYÖDYKKEE			
1185 Arvo- ja taide-esineet	132.144,68	52.144,68	153,4
4170 MUUT AINEELLISET HYÖDYKKEE	132.144,68	52.144,68	153,4
4180 ENNAKKOMAKS. JA KESKENERÄI			
1195 Keskeneneräiset hankinnat	10.385.165,57	7.770.479,64	33,6
4180 ENNAKKOMAKS. JA KESKENERÄI	10.385.165,57	7.770.479,64	33,6
4100 AINEELLISET HYÖDYKKEET	81.933.063,63	81.749.237,65	0,2
4200 SIJOITUKSET			
4201 OSAKKEET JA OSUUDET			
1200 Kuntayhtymäosuudet	4.054.676,91	4.054.676,91	
1205 Tytäryhtymäosakkeet ja -o	1.926.534,53	1.776.534,53	8,4
1206 Osakkuusyhteisöosakkeet j	524.500,00	524.500,00	
1209 Muut osakkeet ja osuudet	2.043.958,97	2.119.829,23	-3,6
4201 OSAKKEET JA OSUUDET	8.549.670,41	8.475.540,67	0,9

T A S E

EUR

Ulkoinen 01.01.2019 - 31.12.2019

	Toteutuma/ v.al.	Toteutuma/ ed.v.al.	Muutos %
4230 MUUT LAINASAAMISET			
1230 Lainasaamiset tytäryht./K	3.512.394,13	3.941.515,18	-10,9
1231 Lainasaamiset tytäry./Kmo	63.238,66	63.238,66	
1234 Po-lainasaamiset/Kuusamo	462.000,00	462.000,00	
1243 Lainasaamiset/Kuusamon Va	62.498,90	78.123,62	-20,0
4230 MUUT LAINASAAMISET	4.100.131,69	4.544.877,46	-9,8
4240 MUUT SAAMISET			
1235 Liittymismaksut/palautusk	217.058,25	221.331,71	-1,9
1237 Liittymismaksut/pysäköint	50.846,28	50.846,28	
4240 MUUT SAAMISET	267.904,53	272.177,99	-1,6
4200 SIJOITUKSET	12.917.706,63	13.292.596,12	-2,8
4001 PYSYVÄT VASTAAVAT	95.481.199,32	95.731.607,52	-0,3
4400 TOIMEKSIANTOJEN VARAT			
4401 VALTION TOIMEKSIANNOT			
1311 Sampo 800018-2184474 korja	544,33	651,33	-16,4
4401 VALTION TOIMEKSIANNOT	544,33	651,33	-16,4
4440 LAHJOITUSRAHASTOJEN ERITYSK			
1361 U.A. Virranniemen rahasto	36.303,21	36.299,56	
4440 LAHJOITUSRAHASTOJEN ERITYSK	36.303,21	36.299,56	
4400 TOIMEKSIANTOJEN VARAT	36.847,54	36.950,89	-0,3
4500 VAIHTUVAT VASTAAVAT			
4501 VAIHTO-OMAISUUS			
4502 AINEET JA TARVIKKEET			
1407 Terveyskeskuksen hoito- y	101.070,74	117.227,78	-13,8
1408 Terveyskeskuksen lääkevar	210.408,50	149.822,53	40,4
1416 Kuusamon historian teokse	64.038,80	64.144,80	-0,2
4502 AINEET JA TARVIKKEET	375.518,04	331.195,11	13,4
4550 VALMIIT TUOTTEET/TAVARAT			
1442 Myytävät liittymät/EVO/Fo	54.852,40	54.852,40	
4550 VALMIIT TUOTTEET/TAVARAT	54.852,40	54.852,40	
4501 VAIHTO-OMAISUUS	430.370,44	386.047,51	11,5
4600 SAAMISET			
4601 PITKÄAIKAISET SAAMISET			
4602 MYYNTISAAMISET			
1270 Kalatalo/Jalostajat (Kit	677.988,67	705.306,63	-3,9
1271 Kalatalo/Kalast(Koillism	90.987,96	99.779,71	-8,8
4602 MYYNTISAAMISET	768.976,63	805.086,34	-4,5
4660 MUUT SAAMISET			
1292 Maankäyttö sop.saatavat/M	325.000,00	60.600,00	436,3
1293 Maankäyttö sop.saatavat/L	224.900,00	224.900,00	
1294 Maankäyttö sop. saatavat/	349.098,00	349.098,00	
1295 Maankäyttö sop.saatavat I	3.100.000,00	4.440.000,00	-30,2
4660 MUUT SAAMISET	3.998.998,00	5.074.598,00	-21,2
4601 PITKÄAIKAISET SAAMISET	4.767.974,63	5.879.684,34	-18,9
4720 LYHYTAIKAISET SAAMISET			
4721 MYYNTISAAMISET			
1471 Tukipalvelukeskuksen saa	4.063,90	90.196,58	-95,5
1472 Lukion saamiset	10.630,54	2.493,41	326,3
1476 Elinkeinotoimen saamiset	78.853,86	108.406,41	-27,3
1480 Keskushallinnon saamiset	69.074,09	15.964,22	332,7
1482 Yhdyskuntatekniikan saam	13.318,86	22.037,83	-39,6
1483 Kotipalvelun saamiset	70.735,73	82.404,92	-14,2
1484 Kasvatus- ja sivistystoi	53.551,99	30.767,84	74,1
1485 Kulttuuritoimen/kirjasto	2.982,41	1.709,55	74,5
1486 Liikuntakeskuksen saamis	16.100,30	27.637,74	-41,7
1489 Musiikkiopiston/Kuusamot	14.196,63	17.007,87	-16,5
1493 Päivähoitosuoritukset	111.075,30	121.453,93	-8,5

T A S E

EUR

Ulkoinen 01.01.2019 - 31.12.2019

	Toteutuma/ v.al.	Toteutuma/ ed.v.al.	Muutos %
1494 Rakennusvalvonnan saamis	24.737,26	14.145,43	74,9
1495 Sos. toimen saamiset/ker	200.592,21	96.234,20	108,4
1496 Sos.toimen saamiset/tois	236.688,19	369.885,92	-36,0
1497 Yhdyskuntatekniikan saam	189.214,34	159.949,04	18,3
1499 Terveyskeskuksen saamise	325.365,40	407.089,56	-20,1
1501 Terveyskeskus/vastaanott	251.053,67	258.187,01	-2,8
1502 Yhdyskuntatekniikan saam	122.415,04	90.685,81	35,0
1503 Tontinvuokrasaamiset	12.399,28	31.161,70	-60,2
1504 Tukiasuntojen saamiset	18.448,95	28.405,17	-35,1
1509 Datwin aravalainojen til	26.907,32	35.903,34	-25,1
1511 Ruokalan saamiset	1.183,83		100,0
1570 Lyhennykset muilta	36.109,71	48.567,84	-25,7
4721 MYYNTISAAMISET	1.889.698,81	2.060.295,32	-8,3
4780 MUUT SAAMISET			
1680 Alv-saamiset/Lääninverov	550.266,99	511.249,43	7,6
1734 Luottokorttisaatavat	702,30	2.564,99	-72,6
1736 Palvelukassojen välityst	180,00	324,60	-44,5
1738 Maksusetelit	629,86		100,0
1740 Tk:n kassan välitili	779,20	884,60	-11,9
1742 Kontin kassan välitystil	217,30	157,20	38,2
1743 Kaarnikan kassan välitys	63,30	153,30	-58,7
1744 Salvian kassa välitystil	0,90	213,30	-99,6
1746 Kuusamotalon kassan väli	1.459,00		100,0
4780 MUUT SAAMISET	554.298,85	515.547,42	7,5
4815 SIIRTOSAAMISET			
1600 Siirtosaamiset	1.072.510,02	1.467.296,60	-26,9
1602 Siirtyvät korot muilta	82,19	171,23	-52,0
1606 Siirtosaamiset/KuEL-eläk	2.182,55		100,0
1607 Siirtosaamiset/Varhe-mak		21.746,83	-100,0
4815 SIIRTOSAAMISET	1.074.774,76	1.489.214,66	-27,8
4720 LYHYTAIKAISET SAAMISET	3.518.772,42	4.065.057,40	-13,4
4600 SAAMISET	8.286.747,05	9.944.741,74	-16,7
4830 RAHOITUSARVOPAPERIT			
4831 OSAKKEET JA OSUDET			
1539 Rahasto-osuudet	13.030.484,43	23.046.283,45	-43,5
4831 OSAKKEET JA OSUDET	13.030.484,43	23.046.283,45	-43,5
4890 MUUT ARVOPAPERIT			
1278 Pohjola Varainhoito Oy/50	2.553.650,55	10.804,12	23535,9
4890 MUUT ARVOPAPERIT	2.553.650,55	10.804,12	23535,9
4830 RAHOITUSARVOPAPERIT	15.584.134,98	23.057.087,57	-32,4
4900 RAHAT JA PANKKISAAMISET			
1801 Karhuntassun kassatili	894,50	1.464,00	-38,9
1802 KeVa-keskuksen kassatili	100,00	100,00	
1803 Henkilöstöravintola	60,00	60,00	
1804 Kirjaston kassatili	506,20	626,25	-19,2
1805 Liikuntakeskuksen kassatil	7.626,28	8.921,80	-14,5
1808 Porkkatörmän palvelukeskuk	913,00	914,80	-0,2
1810 Kaatopaikan kassatili	258,80	514,55	-49,7
1812 Yhteispalvelupisteen kassa	85,00	85,00	
1813 Walkers-kahvilan tili	40,00	40,00	
1814 Sinuhe-kassatili	101,70	218,90	-53,5
1815 Terveyskeskuksen palveluka	100,00	100,00	
1816 Kuusamotalon kassatili	352,28	7.928,98	-95,6
1819 Tk:n keittön kassatili	80,00	80,00	
1820 Sh-tili Nordea 211338-3620	285.635,33	318.266,21	-10,3
1821 Sh-tili OP-Kuusamo 519407-	4.809.609,20	6.870.111,55	-30,0
1822 Sh-tili OP-Käylä, 520609-1	422.198,52	142.496,18	196,3

T A S E

Ulkoinen

01.01.2019 - 31.12.2019

EUR

	Toteutuma/ v.al.	Toteutuma/ ed.v.al.	Muutos %
1830 Sampo,800018-861016	3.673.978,67	1.794.998,46	104,7
1832 Säästöpankki Optia 460000-	334.177,80	182.823,98	82,8
1842 Pikkukassat	105,45	5.431,05	-98,1
1843 ON Kmo kierr.toiminnan kas	123,00	50,00	146,0
1845 Kuntouttava työtoiminta/ke	118,00	75,00	57,3
1850 Ravintola Salvian kassatil	70,00	70,00	
1851 Pysäköintilaitoksen kassat	700,00	3.149,00	-77,8
4900 RAHAT JA PANKKISAAMISET	9.537.833,73	9.338.525,71	2,1
4500 VAIHTUVAT VASTAAVAT	33.839.086,20	42.726.402,53	-20,8
4000 VASTAAVAA	129.357.133,06	138.494.960,94	-6,6

T A S E

EUR

Ulkoinen 01.01.2019 - 31.12.2019

	Toteutuma/ v.al.	Toteutuma/ ed.v.al.	Muutos %
5000 VASTATTAVAA			
5001 OMA PÄÄOMA			
5002 PERUSPÄÄOMA			
2000 Peruspääoma	54.181.838,32	54.181.838,32	
5002 PERUSPÄÄOMA	54.181.838,32	54.181.838,32	
5010 ARVONKOROTUSRAHASTO			
2010 Arvonkorotusrahasto	2.425.000,00	2.425.000,00	
5010 ARVONKOROTUSRAHASTO	2.425.000,00	2.425.000,00	
5015 MUUT OMAT RAHASTOT			
2011 Kuusamon kehittämis- ja inv	7.081.658,22	7.536.072,95	-6,0
2012 Vakuutusrahasto	366.784,37	366.784,37	
2016 Henkilöstön kehittämisraha	176.260,95	196.067,24	-10,1
5015 MUUT OMAT RAHASTOT	7.624.703,54	8.098.924,56	-5,9
5040 EDELLISTEN TILIKAUSIEN YLI-			
2040 Edellisen tilikauden yli/a	15.449.414,86	17.080.659,78	-9,6
5040 EDELLISTEN TILIKAUSIEN YLI-	15.449.414,86	17.080.659,78	-9,6
5050 TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ			
2050 Tilikauden yli/alijäämä	-2.257.093,98	-1.631.244,92	38,4
5050 TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-2.257.093,98	-1.631.244,92	38,4
5001 OMA PÄÄOMA	77.423.862,74	80.155.177,74	-3,4
5120 PAKOLLISET VARAUKSET			
5130 MUUT PAKOLLISET VARAUKSET			
2084 Kaatopaikan sulkemisvaraus	557.000,00	531.000,00	4,9
2085 Muut pakolliset varaukset	96.811,58	39.860,21	142,9
2087 Koronvaihtosopimus (ei-suo	4.225,00	21.862,00	-80,7
5130 MUUT PAKOLLISET VARAUKSET	658.036,58	592.722,21	11,0
5120 PAKOLLISET VARAUKSET	658.036,58	592.722,21	11,0
5300 TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT			
5325 LAHJOITUSRAHASTOJEN PÄÄOMAT			
2114 L.Muhosen rahasto	44.384,34	48.184,34	-7,9
2118 U.A. Virranniemen rahasto	43.502,99	49.149,34	-11,5
5325 LAHJOITUSRAHASTOJEN PÄÄOMAT	87.887,33	97.333,68	-9,7
5330 MUUT TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMA			
2121 Muut toimeksiannot	1.388,38	2.168,38	-36,0
2122 Lahjoitukset	1.750,00	1.750,00	
5330 MUUT TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMA	3.138,38	3.918,38	-19,9
5300 TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	91.025,71	101.252,06	-10,1
5400 VIERAS PÄÄOMA			
5401 PITKÄAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA			
5410 LAINAT RAHOITUS- JA VAKUUT			
2210 Kotimaisilta pankeilta	6.742.368,40	8.238.684,20	-18,2
2212 Kuntarahoitukselta	16.015.238,00	19.337.290,00	-17,2
2215 Kuntarahoitus/Pysäköintil	1.634.605,00	1.765.375,00	-7,4
5410 LAINAT RAHOITUS- JA VAKUUT	24.392.211,40	29.341.349,20	-16,9
5420 LAINAT JULKISYHTEISÖILTÄ			
2220 Valtiolta	34.260,88	40.475,21	-15,4
5420 LAINAT JULKISYHTEISÖILTÄ	34.260,88	40.475,21	-15,4
5401 PITKÄAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA	24.426.472,28	29.381.824,41	-16,9
5500 LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA			
5510 LAINAT RAHOITUS- JA VAKUUT			
2310 Kotimaisilta talletuspank	1.496.315,80	1.496.315,80	
2312 Kuntarahoitukselta	3.322.052,00	3.622.052,00	-8,3
2315 Kuntarahoitus/Pysäköintil	130.770,00	130.770,00	
5510 LAINAT RAHOITUS- JA VAKUUT	4.949.137,80	5.249.137,80	-5,7
5520 LAINAT JULKISYHTEISÖILTÄ			
2320 Valtiolta	6.214,33	6.111,40	1,7

T A S E

EUR

Ulkoinen 01.01.2019 - 31.12.2019

	Toteutuma/ v.al.	Toteutuma/ ed.v.al.	Muutos %
5520 LAINAT JULKISYHTEISÖILTÄ	6.214,33	6.111,40	1,7
2350 Saadut ennakot	12.531,73	5.396,83	132,2
2351 Maankäyttö Sopimukset/Ruka	426.390,20	103.784,17	310,8
2353 Maankäyttö Sopimukset/Kirk	620.147,66	620.147,66	
2354 Maankäyttö Sopimukset/Läns	1.098.562,34	1.102.266,01	-0,3
2355 Teiden kunnossapitokorvau	98.568,07	113.568,07	-13,2
2356 Kunnossapitokorvaukset/Lä	33.097,20	30.198,58	9,6
2357 Maankäyttö Sopimukset Itä-	3.667.712,53	4.372.300,23	-16,1
5540 SAADUT ENNAKOT	5.957.009,73	6.347.661,55	-6,2
5545 OSTOVELAT			
2386 Muut ostovelat	894.893,01	112.130,72	698,1
2390 Rondo ostoreskontra	5.655.698,23	5.590.405,97	1,2
2391 PSOP Ostoreskontra	684.604,79	644.760,48	6,2
2392 PSOP-Effica ostoreskontra	85.587,15	36.315,45	135,7
5545 OSTOVELAT	7.320.783,18	6.383.612,62	14,7
5550 MUUT VELAT			
2500 Ennakonpidätykset	802.344,17	743.876,52	7,9
2502 Työnantajan sosiaaliturva	25.214,21	28.395,23	-11,2
5550 MUUT VELAT	827.558,38	772.271,75	7,2
5570 SIIRTOVELAT			
1745 Matkalaskujen välitystili	13.196,51	17.644,75	-25,2
2352 Saadut vuokratuotot	405,40	405,40	
2400 Ammattiliit. jäsenmaksut	27.433,79	28.459,04	-3,6
2503 Tapaturmavakuutusmaksut	10.755,39	4.356,80	146,9
2504 Työttömyysvakuutusmaksut	199.812,57	27.305,02	631,8
2505 KuEL-maksut	523.390,27	515.780,98	1,5
2508 VEL-maksut	61.593,63	60.982,56	1,0
2509 KuEL-eläkeperusteinen		8.850,89	-100,0
2510 TEL-maksut/KuEL (työnteki	222.337,52	212.184,25	4,8
2511 TEL-maksut/VEL	28.239,12	26.437,88	6,8
2515 Henkilöstön työttömyysvak	146.204,32		100,0
2516 Taloudellinen tuki/Kuntie	12.441,93	16.227,77	-23,3
2525 Korkojaksotus	50.582,86	65.393,80	-22,6
2527 Lomapalkkavaraukset	6.129.896,40	5.589.920,02	9,7
2561 Muut lyhytaik. velat/Hannu		1.371,40	-100,0
2562 Kuusamotalon lahjakortit	40,00	559,00	-92,8
2695 Muut siirtovelat	269.332,62	2.928.059,84	-90,8
2696 Tk:n panttimaksut	1.370,00	1.250,00	9,6
5570 SIIRTOVELAT	7.697.032,33	9.505.189,40	-19,0
5500 LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA	26.757.735,75	28.263.984,52	-5,3
5400 VIERAS PÄÄOMA	51.184.208,03	57.645.808,93	-11,2
5000 VASTATTAVAA	129.357.133,06	138.494.960,94	-6,6

Vuonna 2018 on kirjattu edellisten vuosien yli-/alijäämään saadut sijaishuollon kustannusten korvaukset vuosilta 2011 - 2017 yhteensä 1.081.809,40 euroa.

Ulkoinen	Konsernitulos Eliminoitu 01.01.2019 - 31.12.2019		EUR
	2019	2018	
3000 TULOSLASKELMA			
3010 TOIMINTATUOTOT	49 253 492,40	48 008 157,83	
3500 TOIMINTAKULUT	-141 441 966,54	-137 406 183,23	
3590 OSUUS OSAKKUUSYHTEISÖJEN VOI	5 133,10	4 309,55	
3600 TOIMINTAKATE	-92 183 341,04	-89 393 715,85	
3601 VEROTULOT	52 484 761,76	51 129 857,07	
3610 VALTIONOSUUDET	45 724 687,00	44 886 104,00	
3631 RAHOITUSTUOTOT JA KULUT			
3632 KORKOTUOTOT	14 814,50	25 370,85	
3633 MUUT RAHOITUSTUOTOT	1 911 101,40	1 133 777,21	
3640 KORKOKULUT	-617 717,62	-740 953,90	
3645 MUUT RAHOITUSKULUT	-240 563,85	-1 021 292,96	
3631 RAHOITUSTUOTOT JA KULUT	1 067 634,43	-603 098,80	
3650 VUOSIKATE	7 093 742,15	6 019 146,42	
3652 POISTOT JA ARVONALENTUMISET			
3653 SUUNNITELMAN MUKAISET POIS	-8 167 257,82	-7 322 237,71	
3654 OMISTUKSEN ELIMINOINTIEROT	745 269,66		
3655 ARVONALENTUMISET	-275 859,11	-20 980,61	
3652 POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-7 697 847,27	-7 343 218,32	
3660 SATUNNAISET ERÄT		511 407,50	
3680 TILIKAUDEN TULOS	-604 105,12	-812 664,40	
3682 TILINPÄÄTÖSSIIRROT	474 390,42	411 964,81	
3683 VÄHEMMISTÖOSUUDET	-11 521,61	-8 441,22	
3685 TILIKAUDEN VEROT	-45 709,53	-20 710,62	
3686 LASKENNALLISET VEROT	-45 456,24	-92 440,54	
3699 TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-232 402,08	-522 291,97	

Konsernin rahoituslaskelma

	2019	2018
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	7 093 742,15	6 019 146,42
Satunnaiset erät	0,00	511 407,50
Tilikauden verot ja laskennalliset verot	-45 709,53	-20 710,62
Tulorahoituksen korjauserät	-207 884,27	-757 380,34
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-9 825 201,63	-11 481 029,26
Rahoitusosuudet investointimenoihin	44 533,77	843 423,63
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	187 359,38	1 193 906,21
Toiminnan ja investointien rahavirta	-2 753 160,13	-3 691 236,46
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-816,75	0,00
Antolainasaamisten vähennykset	816,75	2 382,18
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	2 314 116,48	16 369 160,96
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-7 878 974,77	-11 736 968,52
Lyhytaikaisten lainojen muutos	173 608,30	95 462,51
Oman pääoman muutokset	-10 197,38	5 002,99
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-10 132,09	-9 632,19
Vaihto-omaisuuden muutos	-41 680,72	-12 789,74
Saamisten muutos	1 867 749,04	-3 331 859,23
Korottomien velkojen muutos	-714 320,81	7 759 276,95
Rahoituksen rahavirta	-4 299 831,95	9 140 035,91
Rahavarojen muutos	-7 052 992,08	5 448 799,45
Rahavarojen muutos	-7 052 992,08	5 448 799,45
Rahavarat 31.12.	29 529 739,91	36 582 731,99
Rahavarat 1.1.	36 582 731,99	31 133 932,54

Ulkoinen	Konsernitase Eliminoitu - 31.12.2019		EUR
	2019	2018	
0004 TASE			
4000 VASTAAVAA			
4001 PYSYVÄT VASTAAVAT			
4002 AINEETTOMAT HYÖDYKKEET			
4003 AINEETTOMAT OIKEUDET	179 706,33	117 964,53	
4004 MUUT PITKÄVAIKUTTEISET MEN	798 374,80	868 169,59	
4005 ENNAKKOMAKSUT	86 628,96	101 156,20	
4002 AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	1 064 710,09	1 087 290,32	
4100 AINEELLISET HYÖDYKKEET			
4101 MAA- JA VESIALUEET	17 196 254,03	16 733 214,40	
4110 RAKENNUKSET	81 838 771,26	84 663 546,40	
4130 KIINTEÄT RAKENTEET JA LAIT	8 443 037,22	8 779 831,31	
4160 KONEET JA KALUSTO	2 694 831,79	2 785 134,52	
4170 MUU AINEELLISET HYÖDYKKEET	138 460,53	63 013,72	
4180 ENNAKKOMAKS. JA KESKENERÄI	12 504 004,81	8 614 739,25	
4100 AINEELLISET HYÖDYKKEET	122 815 359,64	121 639 479,60	
4200 SIJOITUKSET			
4199 OSAKKUUSSYHTEISÖOSUUDET	638 361,24	633 064,79	
4201 MUUT OSAKKEET JA OSUUDET	2 467 079,06	2 511 985,78	
4230 MUUT LAINASAAMISET	527 635,92	544 077,39	
4240 MUUT SAAMISET	272 487,33	275 944,04	
4200 SIJOITUKSET	3 905 563,55	3 965 072,00	
4001 PYSYVÄT VASTAAVAT	127 785 633,28	126 691 841,92	
4400 TOIMEKSIANTOJEN VARAT			
4401 VALTION TOIMEKSIANNOT	148 604,80	231 141,67	
4440 LAHJOITUSRAHASTOJEN ERITYIS	36 303,21	36 299,56	
4460 MUUT TOIMEKSIANTOJEN VARAT	850 934,56	421 248,78	
4400 TOIMEKSIANTOJEN VARAT	1 035 842,57	688 690,01	
4500 VAIHTUVAT VASTAAVAT			
4501 VAIHTO-OMAISSUUS			
4502 AINEET JA TARVIKKEET	561 305,09	519 624,37	
4550 VALMIIT TUOTTEET/TAVARAT	54 852,40	54 852,40	
4501 VAIHTO-OMAISSUUS	616 157,49	574 476,77	
4600 SAAMISET			
4601 PITKÄAIKAISET SAAMISET			
4602 MYYNTISAAMISET	768 976,63	805 086,34	
4660 MUUT SAAMISET	3 998 998,00	5 074 598,00	
4601 PITKÄAIKAISET SAAMISET	4 767 974,63	5 879 684,34	
4720 LYHYTAIKAISET SAAMISET			
4721 MYYNTISAAMISET	3 789 047,01	3 876 926,90	
4780 MUUT SAAMISET	945 302,23	813 009,51	
4815 SIIRTOSAAMISET	1 974 450,45	2 776 514,60	
4720 LYHYTAIKAISET SAAMISET	6 708 799,69	7 466 451,01	
4600 SAAMISET	11 476 774,32	13 346 135,35	
4830 RAHOITUSARVOPAPERIT			
4831 OSAKKEET JA OSUUDET	13 030 769,34	23 046 568,36	
4850 SIJOITUKSET RAHAMARKKINAIN	635 344,40	625 769,17	
4890 MUUT ARVOPAPERIT	2 593 308,33	50 461,90	
4830 RAHOITUSARVOPAPERIT	16 259 422,07	23 722 799,43	
4900 RAHAT JA PANKKISAAMISET	13 270 317,84	12 859 932,56	
4500 VAIHTUVAT VASTAAVAT	41 622 671,72	50 503 344,11	
4000 VASTAAVAA	170 444 147,57	177 883 876,04	

Ulkoinen	Konsernitase		EUR
	Eliminoitu		
	- 31.12.2019		
	2019	2018	
5000 VASTATTAVAA			
5001 OMA PÄÄOMA			
5002 PERUSPÄÄOMA	54 181 838,32	54 181 838,32	
5003 YHDISTYSTEN JA SÄÄTIÖIDEN P	4 578,90	4 578,90	
5004 OSAKEPÄÄOMA			
5010 ARVONKOROTUSRAHASTO			
5015 MUUT OMAT RAHASTOT	9 149 318,62	9 623 709,04	
5040 EDELLISTEN TILIKAUSIEN YLI-	21 507 375,90	22 091 465,19	
5050 TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-232 402,08	-522 291,97	
5001 OMA PÄÄOMA	84 610 709,66	85 379 299,48	
5060 VÄHEMMISTÖOSUUS	580 314,70	1 450 067,95	
5100 POISTOERO JA VAPAAEHTOISET V			
5110 VAPAAEHTOISET VARAUKSET			
5100 POISTOERO JA VAPAAEHTOISET V			
5120 PAKOLLISET VARAUKSET			
5130 MUUT PAKOLLISET VARAUKSET	1 519 887,16	1 582 651,13	
5120 PAKOLLISET VARAUKSET	1 519 887,16	1 582 651,13	
5300 TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT			
5301 VALTION TOIMEKSIANNOT	148 060,47	230 490,34	
5325 LAHJOITUSRAHASTOJEN PÄÄOMAT	88 097,10	97 543,45	
5330 MUUT TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMA	856 250,73	427 354,03	
5300 TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 092 408,30	755 387,82	
5400 VIERAS PÄÄOMA			
5401 PITKÄAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA			
5410 LAINAT RAHOITUS- JA VAKUUT	42 265 008,99	45 789 423,58	
5420 LAINAT JULKISYHTEISÖILTÄ	4 830 393,93	6 226 707,78	
5401 PITKÄAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA	47 095 402,92	52 016 131,36	
5500 LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA			
5510 LAINAT RAHOITUS- JA VAKUUT	6 145 902,47	6 704 789,57	
5520 LAINAT JULKISYHTEISÖILTÄ	1 389 085,27	1 316 344,40	
5540 SAADUT ENNAKOT	6 054 184,29	6 664 907,60	
5545 OSTOVELAT	9 011 055,08	7 286 941,07	
5550 MUUT VELAT	1 264 675,54	1 190 233,56	
5570 SIIRTOVELAT	10 957 338,33	12 859 394,49	
5580 LASKENNALLISET VEROVELAT	723 183,85	677 727,61	
5500 LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA	35 545 424,83	36 700 338,30	
5400 VIERAS PÄÄOMA	82 640 827,75	88 716 469,66	
5000 VASTATTAVAA	170 444 147,57	177 883 876,04	

Vuonna 2018 on kirjattu edellisten vuosien yli-/alijäämään saadut sijaishuollon kustannusten korvaukset vuosilta 2011 - 2017 yhteensä 1.081.809,40 euroa.

Tilinpäätöksen liitetiedot

11. LIITETIEDOT

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Kaupungin tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Maankäyttösopimusten perusteella saatujen rahojen tuloutus on aiemmin kirjattu vastoin Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston lausuntoa (67/22.2.2005, 70/25.10.2005, 94/20.4.2010) investointien rahoitusosuuksiksi oikeamman kuvan antamiseksi.

Maankäyttösopimusyksiköstä on tuloutettu investointeihin vuosina 2003-2018 yhteensä 7.837.732,41 euroa.

Vuoden 2019 tilinpäätökseen on maankäyttösopimusten perusteella saatujen rahojen tuloutus kirjattu Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston ohjeistuksen mukaisesti.

1) Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointeihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaan ennen vuotta 2013 hankittujen hyödykkeiden osalta käytetään pisimpiä poistoaikoja ja menojäännös-poistoissa pienimpiä prosentteja ja 1.1.2013 jälkeen hankittavilla hyödykkeillä käytetään lyhimpiä poistoaikoja ja korkeimpia prosentteja.

Poistosuunnitelmaa päivitettiin kaupunginvaltuuston 17.12.2019 § 56 tekemässä päätöksessä.

Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskeutaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Lisäpoistoja vuonna 2019 tehtiin 645.849,12 euron edestä kaupunginhallituksen 3.2.2020 § 19 tekemän päätöksen mukaisesti.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintameno tai sitä alempaan arvoon.

Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Pysyvien vastaavien sijoitusluontoiset erät on merkitty taseeseen hankintameno tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen keskihinnan tai sitä alemman todennäköisen hankintameno tai todennäköisen luovutushinnan määräisenä.

Rahoitusomaisuus

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Johdannaissopimusten käsittely

Johdannaiset sisältävät koronavaihtosopimuksia. Kaupungilla on kaksi turvavyöhyke-koronvaihtosopimusta. Muut koronavaihtosopimukset on tehty suojaamistarkoituksessa. Suojaamistarkoituksessa tehdyt koronavaihtosopimukset on esitetty liitetiedoissa. Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt.

Kaupunki on sitonut pitkäaikaisen lainan vaihtuvan koron koronavaihtosopimuksella kiinteään korkoon.

Korkojohdannaisista aiheutuneet kassavirrat on kirjattu tilikauden aikana korkokulujen oikaisuksi. Sopimukset ovat voimassa 28.2.2028 asti. Irtisanottuja johdannais-sopimuksia ei ole.

Koronvaihtosopimukset, johon ei liity tilinpäätöshetkellä vastaavan ehtoista lainaa, on tilinpäätöksessä luokiteltu ei-suojaavaksi ja liitetiedoissa esittämisen lisäksi sopimuksen negatiivinen markkina-arvo on kirjattu varovaisuuden periaatteen mukaisesti pakollisiin varuksiin.

2) Tuloslaskelman tai taseen esittämistavan muutos

Ei ole muutettu.

3) Oikaisut edelliseltä tilikaudelta

Tilikaudella 2018 on kirjattu edellisten tilikausien yli-/alijäämään vuosilta 2011-2017 saatuja korvauksia sijaishuollon kustannuksista yhteensä 1.081.809,40 euroa.

Maankäyttö- ja rakennuslain perusteella saatujen rahojen tuloutus on aiemmin kirjattu vastoin Kirjanpitolausuntalon kuntajaoston lausuntoa (67/22.2.2005, 70/25.10.2005, 94/20.4.2010) investointien rahoitusosuusiksi oikeamman kuvan antamiseksi.

Maankäyttö- ja rakennuslain perusteella on tuloutettu investointeihin vuosina 2003-2018 yhteensä 7.837.732,41 euroa.

Vuoden 2019 tilinpäätökseen on maankäyttö- ja rakennuslain perusteella saatujen rahojen tuloutus kirjattu Kirjanpitolausuntalon kuntajaoston ohjeistuksen mukaisesti tuloslaskelmaan maksutuottoihin yhteensä 705.685,34 euroa.

4) Edellisten tilikausien tietojen vertailukelpoisuus

Tilikaudella 2018 on kirjattu edellisten tilikausien yli-/alijäämään vuosilta 2011-2017 saatuja korvauksia sijaishuollon kustannuksista yhteensä 1.081.809,40 euroa, em.

johtuen vuoden 2017 taseen edell.tilik.yli/alijäämää on korjattu 923.110,23 eurolla ja tilikauden yli/alijäämää on korjattu 158.699,17 eurolla.

5) Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat merkittävät tuotot ja kulut sekä virheiden korjaukset

Tilikaudella 2018 on kirjattu edellisten tilikausien yli-/alijäämään vuosilta 2011-2017 saatuja korvauksia sijaishuollon kustannuksista yhteensä 1.081.809,40 euroa.

Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen 2019 on yhdistelty kaikki yhteisöt joissa kaupungilla on määräämisvalta sekä kuntayhtymät, joissa kaupunki on osakkaana.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisön ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuunottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät katteet on vähennetty. Konserniyhteisöjen kiinteistöverot on eliminoitu.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa, vähemmistöosuusien erottamisessa sekä osakkuusyhteisöjen yhdistelemisessä.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu. Omistuksen eliminoinnissa syntynyt ero on kirjattu kokonaisuudessaan hankintatilikaudelle. Kuusamon kaupunki on ostanut (kh 13.5.2019 § 90) Pudasjärven kaupungilta KSAK Oy:n osakkeet hintaan 150.000 euroa. KSAK Oy:n omistuksen eliminoinnissa konsernitilinpäätöksessä on syntynyt eliminointiero, joka on kirjattu konsernitilinpäätöksen tuloslaskelmaan poistojen ja arvonalennusten ryhmään, erään omistuksen eliminointierot 745.269,66 euroa.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on eroteltu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Asunto-osakeyhtiöiden ja muiden kiinteistötytäryhteisöjen aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi. Jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisöjen poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi.

Osakkuusyhteisö

Osakkuusyhteisöt on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

Poikkeavat arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja menetelmät

Ei ole.

Oikaisut edellisen tilikauden tietoihin

Tilikaudella 2018 on kirjattu edellisten tilikausien yli-/alijäämään vuosilta 2011-2017 saatuja korvauksia sijaishuollon kustannuksista yhteensä 1.081.809,40 euroa. KSAK Oy:ssä tilikaudella 2019 on kirjattu alv-oikaisu 480,87 € tulosvaikutteisesti edellisten tilikausien voittoveroihin.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Tilikaudella 2018 on kirjattu kaupungin edellisten tilikausien yli-/alijäämään vuosilta 2011-2017 saatuja korvauksia sijaishuollon kustannuksista yhteensä 1.081.809,40 euroa. KSAK Oy:ssä tilikaudella 2019 on kirjattu alv-oikaisu 480,87 € tulosvaikutteisesti edellisten tilikausien voittoveroihin.

Tuloslaskelman liitetiedot

6) Toimintatuotot

(ulkoisista eristä)

	Kaupunki		Konserni	
	2019	2018	2019	2018
Yleishallinto	829 207,94	795 509,04	1 446 992,12	1 389 535,26
Perusturva	11 050 192,77	10 605 715,87	29 780 076,05	28 574 549,44
Kasvatus- ja sivistys	2 574 984,96	3 493 436,14	5 309 892,88	5 777 457,96
Yhdyskuntateknikka	4 690 473,15	4 800 520,96	4 690 473,15	4 800 520,96
Muut palvelut	3 256 269,66	2 719 752,92	8 026 058,20	7 466 094,21
Toimintatuotot yhteensä	22 401 128,48	22 414 934,93	49 253 492,40	48 008 157,83

7) Verotulojen erittely

	Kaupunki	
	2019	2018
Kunnan tulovero	41 461 413,00	40 188 639,13
Osuus yhteisöveron tuotosta	3 765 952,66	7 218 261,25
Kiinteistövero	7 377 376,72	3 842 871,14
Muut verotulot	0,00	0,00
Verotulot yhteensä	52 604 742,38	51 249 771,52

8) Valtionosuuksien erittely

	Kaupunki	
	2019	2018
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	47 149 336,00	46 461 157,00
Siitä: Verotuloihin perustuva valtionosuus	10 633 822,00	10 694 678,00
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionos	-1 424 649,00	-1 575 053,00
Harkinnanvarainen valtionosuuden korot	0,00	0,00
Muut valtionosuudet		
Valtionosuudet yhteensä	45 724 687,00	44 886 104,00

9) Palvelujen ostojen erittely

	Kaupunki	
	2019	2018
Asiakaspalvelujen ostot	33 692 344,51	32 458 856,43
Muiden palvelujen ostot	18 690 720,29	18 030 519,50
Palvelujen ostot yhteensä	52 383 064,80	50 489 375,93

10) Valtuustoryhmille annetut tuet

	Kaupunki	
	2019	2018
Ei ole	Ei ole	Ei ole

11) Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

Poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioitun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Arvioidut poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistoprosentit sekä poistomenetelmät ovat:

Ennen vuotta 2013 valmistuneilla investoinneilla:

Muut pitkävaikutteiset menot	5 vuotta	Tasapoisto	20 %
Muut pitkävaikutteiset menot, lentoasema	20 vuotta	Tasapoisto	5 %
Kiinteät rakenteet ja laitteet		Menojäännöspoisto	7 –20 %
Rakennukset ja rakennelmat	20 –50 vuotta	Tasapoisto	2 –5 %
Koneet ja kalusto	5 –20 vuotta	Tasapoisto	5 –20 %

Pienet käyttöomaisuushankinnat, joiden hankintameno on alle 10.000 euroa on kirjattu vuosikuluksi.

Vuonna 2013 ja sen jälkeen valmistuneet investoinnit:

Muut pitkävaikutteiset menot	2 vuotta	Tasapoisto	50 %
Muut pitkävaikutteiset menot, lentoasema	20 vuotta	Tasapoisto	5 %
Muut pitkävaikutteiset menot, osall toisen yhteisön tiehankkeisiin	15 –20 vuotta	Tasapoisto	
Kiinteät rakenteet ja laitteet		Menojäännöspoisto	10 –25 %
Rakennukset ja rakennelmat	10 –40 vuotta	Tasapoisto	2,5 –10 %
Koneet ja kalusto	3 –15 vuotta	Tasapoisto	6,7 –33,3 %

Pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10.000 euroa on kirjattu vuosikuluksi.

Korjausrakentamismeno lisätään poistamattomaan hankintamenoon, jollei erilliseen hyödykkeen poistosuunnitelmaan ole erityistä syytä.

Kaupunginhallitus päättää teknis-taloudellisin perustein hyödykekohtaisesti edellä mainittua pidemmistä poistoajoista tai alemmista poistoprosenteista poistosuunnitelmassa olevien ohjeellisten arvojen puitteissa.

Kaupunginhallitus päättää asiasta joko talousarvion tai hyödykkeen lopputilityksen yhteydessä tai erikseen.

12) Pakollisten varausten muutokset

	Kaupunki		Konserni	
	2019	2018	2019	2018
Varaus kaatopaikan sulkemiseen 1.1.	531 000,00	508 000,00	531 000,00	508 000,00
Lisäykset tilikaudella	26 000,00	23 000,00	26 000,00	23 000,00
Vähennykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00
Varaus kaatopaikan sulkemiseen 31.12.	557 000,00	531 000,00	557 000,00	531 000,00
Metsän uudistamiskustannukset 1.1.	39 860,21	83 741,63	39 860,21	83 741,63
Lisäykset tilikaudella	88 000,00	30 000,00	88 000,00	30 000,00
Vähennykset tilikaudella	31 048,63	73 881,42	31 048,63	73 881,42
Metsän uudistamiskustannukset 31.12.	96 811,58	39 860,21	96 811,58	39 860,21
Koronvaihtosopimukset (ei-suojaavat) 1.1.	21 862,00	39 819,00	21 862,00	39 819,00
Lisäykset tilikaudella			0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	17 637,00	17 957,00	17 637,00	17 957,00
Koronvaihtosopimukset (ei-suojaavat) 31.	4 225,00	21 862,00	4 225,00	21 862,00
Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1.			885 657,55	965 300,92
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella			54 053,84	79 643,37
Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12.			831 603,71	885 657,55
Muut pakolliset varaukset 1.1.			104 271,37	
Lisäykset tilikaudella			30 246,86	104 271,37
Vähennykset tilikaudella			104 271,37	
Vastuu 31.12.			30 246,87	104 271,37
Yhteensä	658 036,58	592 722,21	1 519 887,16	1 582 651,13

13) Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja tappiot

	Kaupunki		Konserni	
	2019	2018	2019	2018
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot	36 888,74	279 362,75	36 888,74	279 362,75
Rakennusten myyntivoitot			0,00	48 354,02
Muut myyntivoitot	22 834,19	26 855,65	24 746,62	26 855,65
Myyntivoitot yhteensä	59 722,93	306 218,40	61 635,36	354 572,42
Muut toimintakulut				
Rakennusten myyntitappiot	0,00	0,00	0,00	140 527,01
Muut myyntitappiot	0,00	43 178,64	0,00	43 186,97
	0,00	43 178,64	0,00	183 713,98

14) Satunnaiset tuotot ja kulut

	Kaupunki		Konserni	
	2019	2018	2019	2018
Satunnaiset tuotot				
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	0,00	0,00	0,00	589 303,76
Satunnaiset tuotot yhteensä	0,00	0,00	0,00	589 303,76
Satunnaiset kulut				
Oulun Medikiinteistöt Oy:n osakkeiden l	0,00	0,00		83 895,60
Satunnaiset kulut yhteensä	0,00	0,00	0,00	83 895,60

15) Muut rahoitustuotot, jotka saatu osuuksista muista yhteisöistä

	Kaupunki	
	2019	2018
Osinkotuotot saman konsernin yhteisöistä		
Osinkotuotot muista yhteisöistä	81 409,01	93 778,87
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä		
Ylijäämän jako	77 867,58	61 503,98
Osuuspääoman korot	3 783,46	3 283,31
Yhteensä	163 060,05	158 566,16

16) Erittely poistoeron muutoksista

	Kaupunki	
	2019	2018
Ei ole		Ei ole

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

17) Lainan liikkeeseen laskemisesta aiheutuneet kuluksi kirjaamattomat menot ja pääoma-alennuks

	Kaupunki	
	2019	2018
Ei ole		Ei ole

18) Arvonkorotukset

	Kaupunki		Konserni	
	2019	2018	2019	2018
Maa- ja vesialueet				
Arvo 1.1.	2 425 000	2 425 000	0	0
Arvonkorotukset				
Arvonkorotusten purku				
Arvo 31.12.	2 425 000	2 425 000	0	0

Arvonkorotukset on peruttu konsernitilinpäätöksessä.

Rukan asemakaava-alueella kortteleissa 99, 104 ja 118 Kuusamon kaupungin omistamiin tontteihin tehty arvonkorotukset v. 2007. Arvonkorotuksen kohteena olevien maa-alueiden arvo on määritetty varovaisuusperiaatetta noudattaen. Arvonkorotus perustuu Länsi-Rukan asemakaava-alueella toteutuneiden kiinteistökauppojen hintatasoon, joka on ollut 250 €/k-m².

19) Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet sekä pysyvien vastaavien sijoitukset

Aineettomat hyödykkeet				
Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Ennakkomaksut ja kesken-eräiset	Yhteensä	
Poistamaton hankintameno 1.1.	1 480,15	688 293,60	0,00	689 773,75
Lisäykset tilikauden aikana	11 466,00	66 648,37		78 114,37
Rahoitusosuudet tilikaudella				0,00
Vähennykset tilikauden aikana				0,00
Siirrot tase-erien välillä				0,00
Tilikauden poisto	-1 259,07	-136 199,99		-137 459,06
Arvonalennukset ja niiden palautukset				
Aktivoidut korkomenot				
Poistamaton hankintameno 31.12.	11 687,08	618 741,98	0,00	630 429,06
Arvonkorotukset				
Kirjanpitoarvo 31.12.	11 687,08	618 741,98	0,00	630 429,06
Olennaiset lisäpoistot				
Erittely olennaisista lisäpoistoista				

Aineelliset hyödykkeet						
Maa-alueet	Rakennukset ja rakennelmat	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Arvo- ja taidesitteet	Ennakkomaksut ja kesken-eräiset	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	14 786 548,22	46 992 095,41	8 376 431,11	1 346 538,59	52 144,68	79 324 237,65
Lisäykset tilikauden aikana	219 493,45	1 533 821,33	1 203 745,60	421 234,50	80 000,00	2 636 885,93
Rahoitusosuudet tilikaudella			-22 333,77			-22 333,77
Vähennykset tilikauden aikana	-55 556,72					-55 556,72
Siirrot tase-erien välillä						
Tilikauden poisto	-1 182,24	-3 716 423,81	-1 510 429,22	-583 229,07		-5 811 264,34
Arvonalennukset ja niiden palautukset						
Aktivoidut korkomenot						
Poistamaton hankintameno 31.12.	14 949 302,71	44 809 492,93	8 047 413,72	1 184 544,02	132 144,68	79 508 063,63
Oikaisut	2 425 000,00					2 425 000,00
Arvonkorotukset						
Kirjanpitoarvo 31.12.	17 374 302,71	44 809 492,93	8 047 413,72	1 184 544,02	132 144,68	81 933 063,63
Olennaiset lisäpoistot						
Erittely olennaisista lisäpoistoista, sis. tilik. poistoihin		645 849,12				

Pysyvien vastaavien sijoitukset

	Osakkeet ja osuudet				Jvk- laina- ja muut saamiset		Yhteensä
	Osakkeet konserniyhtiöt	Osakkeet omistusyht. yhteisöt	Kuntayhtymäosuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Saamiset konserniyhteisöistä	Saamiset muutt. yhteisöistä, liittymismaksut	
Hankintameno 1.1.	1 776 534,53	524 500,00	4 054 676,91	2 119 829,23	4 466 753,84	350 301,61	13 292 596,12
Lisäykset	150 000,00			458,25		370,90	150 829,15
Vähennykset				-1 738,81	-429 121,05	-4 644,36	-435 504,22
Lainan lyhennykset						-15 624,72	-15 624,72
Muut vähennykset				-74 589,70			-74 589,70
Siirrot tase-erien välillä							0,00
Hankintameno 31.12.	1 926 534,53	524 500,00	4 054 676,91	2 043 958,97	4 037 632,79	330 403,43	12 917 706,63
Arvonalennukset							0,00
Arvonkorotukset							
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 926 534,53	524 500,00	4 054 676,91	2 043 958,97	4 037 632,79	330 403,43	12 917 706,63

Maa- ja vesialueet erittely

	Kaupunki		Konserni	
	2019	2018	2019	2018
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut	80 009,65	80 009,65	1 566 621,40	1 566 621,40
Muut maa- ja vesialueet	17 294 293,06	17 131 538,57	15 629 632,63	15 166 593,00
	17 374 302,71	17 211 548,22	17 196 254,03	16 733 214,40

Olellaiset kuntayhtymäosuusien arvon muutokset

Ei ole

20-22) Omistukset tytäryhteisöissä, kuntayhtymissä ja muissa yhteisöissä

Nimi	Kotipaikka	Kaupungin omistusosuus	Konsernin omistusosuus	Kuntakonsernin osuus (1.000 euroa)		
				omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilikauden voitosta/ tappiosta
Tytär-yhteisöt						
Kiinteistö Oy Kuusamon Vuokratalot	Kuusamo	100 %	100 %	2 201	25 315	673
KSAK Oy	Kuusamo	60 %	60 %	2 824	261	10
YPK Valmennus Oy	Kuusamo	—	60 %	18	1	2
Koillis-Suomen kehittämissyhtiö Naturpoli	Kuusamo	79 %	79 %	465	188	33
Nuoris- ja luontomatkailukeskus Oivank	Kuusamo	100 %	100 %	548	196	16
Kuntayhtymät						
Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri	Oulu	2,72 %	2,72 %	4 840	8 277	180
Pohjois-Pohjanmaan Liitto	Oulu	4,88 %	4,88 %	71	384	2
Osakkuusyhteisöt						
Kuusamo Food Invest Oy	Kuusamo	48,00 %		459	462	-1
Tropiikin Rantasauna Oy	Kuusamo	50,00 %	50,00 %	66	29	2

23) Vaihtuvien vastaavien saamisten erittely

	Kaupunki			
	2019		2018	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		155 901,94		87 638,77
Lainasaamiset (sijoitusten ryhmässä)	3 277 080,65	429 121,05	3 575 632,79	429 121,05
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				62 994,48
Yhteensä	3 277 080,65	585 022,99	3 575 632,79	579 754,30
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset		33 208,02		93 237,04
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	0,00	33 208,02	0,00	93 237,04
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistus-yhteisöiltä				
Myyntisaamiset				
Lainasaamiset	462 000,00		462 000,00	
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	462 000,00	0,00	462 000,00	0,00
Saamiset yhteensä	3 739 080,65	618 231,01	4 037 632,79	672 991,34

24) Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	Kaupunki		Konserni	
	2019	2018	2019	2018
Pitkäaikaiset siirtosaamiset				
Menoennakot				
Siirtosaamiset				
Pitkäaikaiset siirtosaamiset yhteensä				
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Siirtyvät korot	82,19	171,23	82,19	171,23
Kelan korvaus työterveyshuollosta	220 000,00	220 000,00	253 801,62	266 342,17
EU-tuet ja avustukset			0,00	155 132,37
Valtion avustukset ja korvaukset	417 520,74	526 973,14	417 520,74	526 973,14
Muut tulojäämät	437 171,83	742 070,29	1 303 045,91	1 827 895,69
Tulojäämät yhteensä	1 074 774,76	1 489 214,66	1 974 450,45	2 776 514,60
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	1 074 774,76	1 489 214,66	1 974 450,45	2 776 514,60

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

25) Oma pääoma

	Kaupunki		Konserni	
	2019	2018	2019	2018
Peruspääoma 1.1.	54 181 838,32	54 181 838,32	54 181 838,32	54 181 838,32
Lisäykset				
Vähennykset				
Peruspääoma 31.12.	54 181 838,32	54 181 838,32	54 181 838,32	54 181 838,32
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma 1.1			4 578,90	4 578,90
Lisäykset				
Vähennykset				
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma 31.12.	0	0	4 578,90	4 578,90
Arvonkorotusrahasto 1.1.	2 425 000,00	2 425 000,00	0,00	0,00
Lisäykset				
Vähennykset				
Arvonkorotusrahasto 31.12.	2 425 000,00	2 425 000,00	0,00	0,00
Arvonkorotus peruttu konsernitilinpäätöksessä				
Muut omat rahastot				
Kuusamon kehittämis- ja inv.rahasto 1.1.	7 536 072,95	7 937 159,51	7 536 072,95	7 937 159,51
Siirrot rahastoon				
Siirrot rahastosta	-454 414,73	-401 086,56	-454 414,73	-401 086,56
Kehittämisrahaston pääoma 31.12.	7 081 658,22	7 536 072,95	7 081 658,22	7 536 072,95
Henkilöstön kehittämisrahasto 1.1.	196 067,24	212 184,53	196 067,24	212 184,53
Siirrot rahastoon				
Siirrot rahastosta	-19 806,29	-16 117,29	-19 806,29	-16 117,29
Henkilöstön kehittämisrah. pääoma 31.12.	176 260,95	196 067,24	176 260,95	196 067,24
Vakuutusrahasto 1.1.	366 784,37	366 784,37	366 784,37	366 784,37
Siirrot rahastoon				
Siirrot rahastosta			0,00	0,00
Vakuutusrahaston pääoma 31.12.	366 784,37	366 784,37	366 784,37	366 784,37
Muut omat rahastot				
Rahaston pääoma 1.1.	0,00	0,00	1 524 784,48	1 495 801,19
Siirrot rahastoon			391 371,30	55 378,39
Siirrot rahastosta			-402 218,95	-25 992,11
Eliminointierot			10 678,25	-402,99
Muut omat rahastot 31.12.	0,00	0,00	1 524 615,08	1 524 784,48
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 1.1.	15 449 414,86	17 080 659,78	21 569 173,22	22 163 484,80
Muutos	0,00		480,87	-19 431,19
Eliminointierot			-62 278,19	-52 588,42
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12.	15 449 414,86	17 080 659,78	21 507 375,90	22 091 465,19
Tilikauden yli-/alijäämä	-2 257 093,98	-1 631 244,92	-232 402,08	-522 291,97
Oma pääoma yhteensä	77 423 862,74	80 155 177,74	84 610 709,66	85 379 299,48

26) Erittely poistoeroista

Kaupunki	
2019	2018
Ei ole	Ei ole

27) Pitkäaikainen vieras pääoma

Kaupunki	
2019	2018

Velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua

Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	7 361 985,20	10 274 905,00
Lainat julkisyhteisöiltä	23 274,33	29 999,93
	<u>7 385 259,53</u>	<u>10 304 904,93</u>

28) Liikkeeseen lasketut joukko-velkakirjalainat

Kaupunki	
2019	2018
Ei ole	Ei ole

29) Pakollisiin varauksiin sisältyvät

	Kaupunki		Konserni	
	2019	2018	2019	2018

Muut pakolliset varaukset

Kaatopaikan sulkeminen -varaus	557 000,00	531 000,00	557 000,00	531 000,00
Metsän uudistaminen	96 811,58	39 860,21	96 811,58	39 860,21
Potilasvakuutusmaksuvastuu			861 850,58	885 657,55
Muut pakolliset varaukset	4 225,00	21 862,00	4 225,00	126 133,37
Muut pakolliset varaukset yhteensä	<u>658 036,58</u>	<u>592 722,21</u>	<u>1 519 887,16</u>	<u>1 582 651,13</u>

30) Vieras pääoma

	Kaupunki			
	2019		2018	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset

Velat tytäryhteisöille

Saadut ennakot				
Ostovelat		193 823,61		265 578,36
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä	0,0	193 823,61	0,0	265 578,36

Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä

Saadut ennakot				
Ostovelat		1 273 278,07		1 085 385,68
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä	0,0	1 273 278,07	0,0	1 085 385,68

Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisyyksille

Saadut ennakot				
Ostovelat				
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä	0	0	0	0

Vieras pääoma yhteensä

	0,0	1 467 101,68	0,0	1 350 964,04
--	-----	--------------	-----	--------------

31) Sekkilimiitti

Kaupunki	
2019	2018

Ei ole Ei ole

32) Muut velat	Kaupunki		Konserni	
	2019	2018	2019	2018
Muut velat				
Liittymismaksut	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut velat	827 558,38	772 271,75	1 264 675,54	1 190 233,56
Muut velat yhteensä	827 558,38	772 271,75	1 264 675,54	1 190 233,56

33) Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset	Kaupunki		Konserni	
	2019	2018	2019	2018
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot	405,40	405,40	625 531,25	657 859,17
Menojäämät				
Palkkojen, lomapalkkojen ja hlösivukulu	6 486 668,68	5 621 581,84	8 677 006,37	7 736 810,48
Eläkevakuutusmaksut	848 002,47	840 464,33	895 200,57	871 614,51
Korkojaksotukset	50 582,86	65 393,80	98 329,40	122 128,73
Muut menojäämät	311 372,92	2 977 344,03	661 270,74	3 470 981,60
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	7 697 032,33	9 505 189,40	10 957 338,33	12 859 394,49

Vakuuksia, vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liit

34) Kiinnitykset, panttaukset tai muu omaisuus velkojen vakuutena

Velat, joiden vakuudeksi on annettu kiinnityksiä kiinteistöihin

	Kaupunki		Konserni	
	2019	2018	2019	2018
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	0,00	0,00	13 498 391,00	13 592 512,41
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	0,00	0,00		19 057,43
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00	10 614 634,33	12 514 624,46
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	0,00	0,00	45 966 695,09	45 966 695,09

Velat, joiden vakuudeksi on annettu panttauksia

	Kaupunki		Konserni	
	2019	2018	2019	2018
Pantatut tonttien vuokraoikeudet	Ei ole	Ei ole	Ei ole	Ei ole

Velat, joiden vakuudeksi on annettu osakkeita

	Kaupunki		Konserni	
	2019	2018	2019	2018
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	Ei ole	Ei ole	Ei ole	Ei ole
Pantattujen osakkeiden kirjanpitoarvo				

35-37) Vakuudet

	Kaupunki		Konserni	
	2019	2018	2019	2018
	Ei ole	Ei ole	Ei ole	Ei ole

38) Vuokravastuut

	Kaupunki		Konserni	
	2019	2018	2019	2018
Vuokravastuut yhteensä	1 024 942,48	989 378,76	1 685 389,85	1 648 592,84
Seuraavalla tilikaudella maksettava osuu	509 164,64	470 453,92	825 411,45	594 958,87
Sopimuksiin sisältyvät lunastusvelvoitteet				
Leasingvastuut yhteensä	764 489,80	324 217,16	896 813,44	458 885,76
Seuraavalla tilikaudella maksettava osuu	266 459,27	157 858,22	306 283,08	216 473,96
Siitä kiinteistöihin liittyvät rahoitusleasingvastuut			0,00	0,00
Yhteensä	1 789 432,28	1 313 595,92	2 582 203,29	2 107 478,60

39-40) Vastuusitoumukset

	Kaupunki		Konserni	
	2019	2018	2019	2018
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma	21 214 486,00	21 214 486,00	21 467 677,57	21 467 677,57
Jäljellä oleva pääoma	11 328 896,50	11 462 756,00	11 481 641,50	11 636 185,26
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	8 302 660,00	8 302 660,00	8 302 660,00	8 302 660,00
Jäljellä oleva pääoma	1 855 159,77	2 189 297,88	1 855 159,77	2 189 297,88

Vastuu kuntien takauskeskuksen takausvastuista

	Kaupunki	
	2019	2018
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	91 550 620,00	87 837 545,00
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.	0,00	0,00
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	60 234,00	56 431,57

41) Muut taloudelliset vastuut

	Kaupunki		Konserni	
	2019	2018	2019	2018
Turvavyöhyke koronvaihtosopimus, Danske Bank, 25506666SA				
Tehostettu korkovyöhykeswap				
Käypä arvo	-3 510,00	-19 804,00	-3 510,00	-19 804,00
Kohde-etuuden arvo	3 000 000,00	3 000 000,00	3 000 000,00	3 000 000,00
Sopimus erääntyy 15.3.2021				
Kaupunki saa pankilta euribor 6 kk korkoa ja maksaa pankille euribor 12 kk korkoa tilanteessa missä 12 kk euriborkorko on alle 3,40%				
Turvavyöhyke koronvaihtosopimus, Danske Bank 25508786SA, 43677793SA				
Deflaatioswap				
Käypä arvo	-715,00	-2 058,00	-715,00	-2 058,00
Kohde-etuuden arvo	3 000 000,00	3 000 000,00	3 000 000,00	3 000 000,00
Sopimus erääntyy 15.3.2021				
Kaupunki maksaa vuosi-inflaatiota 3 kuukauden viiveellä. Tämä on edelliseen lisämaksukomponentti.				
Koronvaihtosopimus, Pohjola Pankki Oyj, 397448				
Koronvaihtosopimus on tehty Kuntarahoitus Oyj:n lainan 15081/11 korkoriskin suojaamiseksi.				
Koronvaihtosopimuksella muutetaan vaihtuvat korot kiinteiksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma, eräpäivä sekä koronmaksupäivät vastaavat toisiaan.				
Sopimus erääntyy 15.3.2021				
Käypä arvo	-38 173,75	-50 486,66	-38 173,75	-50 486,66
Kohde-etuuden arvo	3 000 000,00	3 000 000,00	3 000 000,00	3 000 000,00
Koronvaihtosopimus, Nordea 1606226/2219301				
Koronvaihtosopimus on tehty DanskeBankin lainan nro FI89 8119 9710 0200 27 korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutetaan vaihtuvat korot kiinteiksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma, eräpäivä sekä koronmaksupäivät vastaavat toisiaan.				
Sopimus erääntyy 1.9.2025				
Käypä arvo	-72 264,00	-55 085,00	-72 264,00	-55 085,00
Kohde-etuuden arvo	3 000 000,00	3 500 000,00	3 000 000,00	3 500 000,00
Koronvaihtosopimus, Pohjola Pankki Oyj, 436190				
Koronvaihtosopimus on tehty Kuntarahoitus Oyj:n lainan nro 17603/14 korkoriskin suojaamiseksi.				
Koronvaihtosopimuksella muutetaan vaihtuvat korot kiinteiksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma, eräpäivä sekä koronmaksupäivät vastaavat toisiaan.				
Sopimus erääntyy 9.12.2024				
Käypä arvo	-23 696,58	-18 832,51	-23 696,58	-18 832,51
Kohde-etuuden arvo	1 250 000,00	1 500 000,00	1 250 000,00	1 500 000,00
Koronvaihtosopimus, Nordea 1701908/2536144				
Koronvaihtosopimus on tehty Kuntarahoitus Oyj:n lainan nro 17157/14 korkoriskin suojaamiseksi.				
Koronvaihtosopimuksella muutetaan vaihtuvat korot kiinteiksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma, eräpäivä sekä koronmaksupäivät vastaavat toisiaan.				
Sopimus erääntyy 17.1.2024				
Käypä arvo	-8 694,00	5 999,00	-8 694,00	5 999,00
Kohde-etuuden arvo	2 250 000,00	2 750 000,00	2 250 000,00	2 750 000,00

Kaupunki		Konserni	
2019	2018	2019	2018

Koronvaihtosopimus, Kuntarahoitus 55419

Koronvaihtosopimus on tehty puoleen Kuntarahoitus Oyj:n lainan nro 18475/16 korkoriskin suojaamiseksi.

Koronvaihtosopimuksella muutetaan vaihtuvat korot kiinteiksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma, eräpäivä sekä koronmaksupäivät vastaavat toisiaan. Sopimus erääntyy 7.10.2026

Käypä arvo	-42 842,20	-14 808,81	-42 842,20	-14 808,81
Kohde-etuuden arvo	2 275 000,00	2 600 000,00	2 275 000,00	2 600 000,00

Koronvaihtosopimus, Pohjola Pankki Oyj, 2108934

Koronvaihtosopimus on tehty puoleen Kuntarahoitus Oyj:n lainan nro 18475/16 korkoriskin suojaamiseksi.

Koronvaihtosopimuksella muutetaan vaihtuvat korot kiinteiksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma, eräpäivä sekä koronmaksupäivät vastaavat toisiaan. Sopimus erääntyy 7.10.2026

Käypä arvo	-52 416,11	-25 347,53	-52 416,11	-25 347,53
Kohde-etuuden arvo	2 275 000,00	2 600 000,00	2 275 000,00	2 600 000,00

Koronvaihtosopimus, Pohjola Pankki Oyj, 12031615

Koronvaihtosopimus on tehty puoleen Kuntarahoitus Oyj:n lainan nro 19051/18 korkoriskin suojaamiseksi.

Koronvaihtosopimuksella muutetaan vaihtuvat korot kiinteiksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma, eräpäivä sekä koronmaksupäivät vastaavat toisiaan. Sopimus erääntyy 28.2.2028.

Tulevaisuudessa alkava koronvaihtosopimus.

Käypä arvo	30 246,62			
Kohde-etuuden arvo	2 400 000,00			

Koronvaihtosopimus Kuntarahoitus Oyj

Koronvaihtosopimus on tehty Kuntarahoitus Oyj:n lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella on muutettu osa vaihtuvista koroista kiinteiksi. Koronvaihtosopimuksen pääoma suojaa osittain lainaa. Koronvaihtosopimus on kertalyhenteinen. Sopimus erääntyy 10.10.2021.

Lainapääomaa vastaava nimellisarvo yhteensä		272 249,00	272 249,00
Käyä arvo yhteensä (pankin ilmoituksen mukaan)		-6 514,13	-8 484,20

Koronvaihtosopimus Handelsbanken

Koronvaihtosopimus on tehty Handelsbankenin yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Koronvaihtosopimukseen sisältyy myös korkokatto. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma, eräpäivä sekä koronmaksupäivät vastaavat toisiaan. Sopimus erääntyy 15.7.2019.

Lainapääomaa vastaava nimellisarvo yhteensä		0,00	2 126,95
Käyä arvo yhteensä (pankin ilmoituksen mukaan)		0,00	-113,61

Korkokattosopimus, SEB

Korkokattosopimus Skandinaviska Enskilda Bankenin yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Korkokattosopimuksella rajoitetaan lainasta maksettavaa korkoa. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma. Sopimus erääntyy 15.7.2019.

Lainapääomaa vastaava nimellisarvo yhteensä		0,00	42 538,91
Käyä arvo yhteensä (pankin ilmoituksen mukaan)		0,00	1 089,65

Koronvaihtosopimus Danske Bank

Koronvaihtosopimus Danske Bankin yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma, eräpäivä sekä koronmaksupäivät vastaavat toisiaan. Sopimus erääntyy 31.12.2019.

Lainapääomaa vastaava nimellisarvo yhteensä		0,00	435 598,40
Käyä arvo yhteensä (pankin ilmoituksen mukaan)		0,00	-2 693,50

Kaupungin tilinpäätöshetken suojausaste 31.12.2019 on n. 65 %, se nousee vuoden 2020 aikana yli 70%:n tasolle ja lähtee sen jälkeen loivaan laskuun vuosittain, ollen vuoden 2025 lopussa enää 42 %, huomioiden nykyinen lainasalkku. Korkokennoudessa +1 % nousisivat nykyiset korkokulut n. 0,5 milj. euroa, korkojen nousussa +2 % korkokulut nousisivat n. 1,0 milj.euroa.

	Kaupunki		Konserni	
	2019	2018	2019	2018
Maankäyttöoimuksesta aiheutuvat vastuut	n. 5,9 milj.	n. 6,3 milj.	n. 5,9 milj.	n. 6,3 milj.
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus				
Yrityskorttien rahoitusvastuut	2 079,94	7 736,94		
Sopimusvastuut			28 614,69	42 558,25
Arvonlisäveron palautusvastuu	2 654 431,43	2 923 802,52	2 694 372,43	2 923 802,52
Sitoumus Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskukselle (vanha jätteeäsittelyalue)	1 447 000,00	1 447 000,00	1 447 000,00	1 447 000,00
Sitoumus Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskukselle (uusi jätteenäsittelyalue)	600 000,00	600 000,00	600 000,00	600 000,00
Hannu Hautala -säätion sääntöjen 6 §:n mukaan Kuusamon kaupungilla on pääasiallinen vastuu ko. säätion toiminnan käytännön järjestelyissä ja sen jatkuvuuden turvaamisessa (kaupunginhallitus 20.6.2007 § 151).				
Yhteistyö- ja kumppanuussopimukset	574 844,00	618 000,00	574 844,00	618 000,00
Potilasvakuutuksen vastuuvetka, vammaispaivelulain mukaisen tuleva tuetun asumisen vastuu			4 169,25	306 158,46
Toiminta-avustukset	162 711,42	159 942,58	162 711,42	159 942,58

Kaupungin ja urakoitsijan välisessä urakan taloudellisessa loppuselvityksessä ei ole päästy yhteisymmärrykseen hankkeen lisä- ja muutostöistä ja sen mahdollisesti aiheuttamista viiveistä hankkeelle.

Henkilöstöä koskevat liitetiedot

42) Henkilöstön lukumäärä

Henkilöstön lukumäärä 31.12.

	Kaupunki	
	2019	2018
Kaupunginhallitus	97	104
Perusturvalautakunta	507	473
Kasvatus- ja sivistyslautakunta	417	416
Yhdyskuntatekniiikan lautakunta	157	165
Yhteensä 31.12.	1 178	1 158
-josta määräaikaiset	277	258
Työllistetyt		
-hlöä/keskimäärin	31,0	35,0
-työpäiviä	7 030	7 269

43) Henkilöstökulut

	Kaupunki	
	2019	2018
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	52 371 416,30	51 919 793,20
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	0,00	0,00
Henkilöstökulut yhteensä	52 371 416,30	51 919 793,20

44) Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut

	Kaupunki	
	2019	2018
Kuusamon keskusta ry	13 128,00	12 702,75
Kuusamon perussuomalaiset ry		
Kuusamon kokoomus ry	2 868,00	2 573,25
Kuusamon sos.dem. työväenyhdistys ry	871,50	688,50
Koilismaan vihreät ry	2 855,70	2 901,30
Vasemmistoliitto	1 538,00	1 543,00
Yhteensä	21 261,20	20 408,80

45) Tilintarkastajan palkkiot

	Kaupunki	
	2019	2018
KPMG Julkishallinnon Palvelut Oy		
Tilintarkastuspalkkiot		11 018,13
Tilintarkastajan lausunnot		
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät		6 984,55
Muut palkkiot		
Palkkiot yhteensä		18 002,68
BDO Audiator Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	26 286,02	18 623,93
Tilintarkastajan lausunnot	1 391,90	
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät	13 584,94	6 929,12
Muut palkkiot	92,69	
Palkkiot yhteensä	41 355,55	25 553,05
Kaikki palkkiot yhteensä	41 355,55	43 555,73

46) Kunnan ja intressitahojen liiketoimet

Kaupunki on antanut kokonaan omistamalleen Kiinteistö Oy Kuusamon Vuokratiloille lainoja, joista 31.12.2019 on avoimena 3.575.632,79 euroa. Yhdestä lainasta peritään korkoa. Lainoille ei ole saatu turvaavaa vakuutta. Kyse on ennen kuntalain 2015 voimaantuloa annetuista lainoista.

Kaupunki on antanut osakkuusyhteisölle Kuusamon Food Invest Oy:lle pääomalainan 462.000 euroa. Pääomalainasta ei ole peritty korkoa. Laina erääntyy 28.7.2020.

Kaupunginjohtajan kanssa on tehty 2.11.2015 johtajasopimus, jossa on sovittu 8 kuukauden palkkaa vastaava: erokorvauksesta.

Kuusamon Erä-Veikot ry ja Kuusamon kaupunki on tehnyt yhteistyösopimuksen vuosille 2017-2019 liittyen Ruka Nordic MC-tapahtumaan sekä continental-cup, SM- ja Suomen Cup ja FIS -kisojen järjestämiseen. Vuosittainen avustussumma on 260.000 euroa (alv 0%).

Kaupungin ja Kuusamon Erä-Veikkojen välillä on tehty toistaiseksi voimassa oleva yhteistyösopimus tiloista ja toiminnoista.

Kaupunki on myöntänyt avustusta Kuusamon Pallo-Karhut, lentopallo ry:lle 27.000 euroa/kausi, kausina 2018-2019 sekä 2019-2020 naisten edustusjoukkueelle.

Mahdollisiin Eurocup-peleihin avustus on lisäksi 5.000 euroa/kausi. Yhteisavustus on 32.000 euroa kattaen kaikki Mestaruusliiga ja Eurocup-pelit.

Kaupunki on lahjoittanut tunnustuspalkintona Pölkky Kuusamolle naisten lentopallon Mestaruusliigan SM-pronssin johdosta 5.000 euroa.

47) Yhteenlaskettu arvo konsernitilinpäätökseen yhdisteltävän yhteisön ja säätiön antamista muina kuin edellä 34-35 kohdissa tarkoitetuista vakuuksista lajeittain eriteltynä
Ei ole.

Eriytettyjen yksiköiden tilinpäätökset

12. ERIYTETTYJEN YKSIKÖIDEN TILINPÄÄTÖKSET

Tuloslaskelma

Maankäyttösopimusyksikkö

	1.1.-31.12.2019	1.1.-31.12.2018
Liikevaihto	754 741,13	46 221,90
Materiaalit ja palvelut		
Palvelujen ostot	-20 180,00	-15 000,00
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 944,35	0,00
Liikelylijäämä (-alijäämä)	731 616,78	31 221,90
Ylijäämä (-alijäämä) ennen satunnaisia eriä	731 616,78	31 221,90
Ylijäämä (-alijäämä) ennen varauksia	731 616,78	31 221,90
Tilikauden ylijäämä (-alijäämä)	731 616,78	31 221,90

Aikaisempina tilikausina maankäyttösopimusten perusteella saatujen rahojen tuloutus on kirjattu investointien rahoitusosuudeksi. Kirjauskäytäntö on 2019 muutettu kirjanpitolausakunnan kuntajaoston ohjeistuksen mukaiseksi. V. 2019 kirjaus näkyy rahoituslaskelmassa investointimenona ja tuloslaskelmassa liikevaihdossa sekä tilikauden ylijäämässä. Tästä syystä tuloslaskelmassa liikevaihtoa on reilusti enemmän mitä aikaisempina tilikausina. Tuloslaskelmassa näkyy nyt myös poistot joulukuun osalta.

Rahoituslaskelma

Maankäyttösopimusyksikkö

	1.1.-31.12.2019	1.1.-31.12.2018
Toiminnan rahavirta		
Liikelylijäämä (-alijäämä)	731 616,78	31 221,90
Poistot ja arvonalentumiset	2 944,35	0,00
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-1 287 672,39	-172 672,26
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00	172 672,26
Pysyvien vastaavien luovutustulot	0,00	0,00
Toiminnan ja investointien rahavirta	-553 111,26	31 221,90
Rahoituksen rahavirta		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Pitkäaikaisten saamisten muutokset	1 075 600,00	-4 728 498,00
Lyhytaikaisten saamisten muutokset	-140,19	0,00
Korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutokset	-397 786,72	4 604 276,98
Rahoitustoiminnan netto	677 673,09	-124 221,02
Rahavarojen muutos	124 561,83	-92 999,12
Laskennalliset rahavarat 31.12.	2 843 833,30	2 719 271,47
Laskennalliset rahavarat 1.1.	2 719 271,47	2 812 270,59

Tase
Maankäyttösopimusyksikkö

VASTAAVAA	31.12.2019	31.12.2018	VASTATTAVAA	31.12.2019	31.12.2018
PYSYVÄT VASTAAVAT			OMA PÄÄOMA		
Aineelliset hyödykkeet			Jäännöspääoma	147 487,62	147 487,62
Maa- ja vesialueet	306 030,47	132 594,47	Edellisten vuosien ylijäämä	1 491 564,00	1 460 342,10
Rakennukset	307898,8	0,00	Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	731 616,78	31 221,90
Kiinteät rakenteet ja laitteet	97707,9	0,00			
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	705685,34	0,00	VIERAS PÄÄOMA		
VAIHTUVAT VASTAAVAT			Lyhytaikainen		
Vaihto-omaisuus			Saadut ennakot	5 944 478,00	6 342 264,72
Muu vaihto-omaisuus	54 852,40	54 852,40			
Saamiset					
Pitkäaikaiset saamiset					
Muut saamiset	3 998 998,00	5 074 598,00			
Lyhytaikaiset saamiset					
Muut saamiset	140,19	0,00			
	5 471 313,10	5 262 044,87			
Laskennalliset rahavarat 31.12	2 843 833,30	2 719 271,47			
	<u>8 315 146,40</u>	<u>7 981 316,34</u>			

Rukan pysäköintilaitos

	1.1.-31.12.2019	1.1.-31.12.2018
Liikevaihto	752 207,27	725 403,42
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-48 042,04	-34 640,60
Palvelujen ostot		
Muiden palvelujen ostot	-120 927,34	-61 221,66
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-11 170,88	-125,19
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-1 950,09	-20,97
Muut henkilösivukulut	-368,92	-4,85
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-177 180,12	-177 272,28
Liikelylijäämä (-alijäämä)	392 567,88	452 117,87
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkokulut	-112 634,86	-123 210,94
Muut rahoituskulut	-3 369,52	-2 876,14
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	276 563,50	326 030,79
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	276 563,50	326 030,79
Tilikauden ylijäämä	276 563,50	326 030,79

Pysäköintihallin tilikauden tulos (ylijäämä) on laskenut v. 2018 verrattuna. Syynä on se, että palveluiden ostot ovat kasvaneet voimakkaasti valaistuksen uusimisen takia. Myös henkilöstökulut ovat suuremmat (vuonna 2018 näitä ei juuri kirjautunut).

Rahoituslaskelma
Rukan pysäköintilaitos

1.1.-31.12.2019   **1.1.-31.12.2018**

Toiminnan rahavirta		
Liikelylijäämä (-alijäämä)	392 567,88	452 117,87
Poistot ja arvonalentumiset	177 180,12	177 272,28
Rahoitustuotot ja -kulut	-116 004,38	-126 087,08
Tulorahoituksen korjauserät, sisäinen korko	19 755,00	23 799,00
Investointien rahavirta		
Investointimenot		
Rahoitusosuudet investointimenoihin		
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot		
Toiminnan ja investointien rahavirta	473 498,62	527 102,07
Rahoituksen rahavirta		
Lainankannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen muutos muilta	-130 770,00	-130 770,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Lyhytaikaisten saamisten muutokset	25 907,85	-20 203,88
Korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutos	61 763,26	-2 455,55
Rahoituksen rahavirta	-43 098,89	-153 429,43
Rahavarojen muutos	430 399,73	373 672,64
Vaikutus kunnan kassavaroihin tilikaudella	430 399,73	373 672,64
Vaikutus kunnan kassavaroihin edell.tilinpäätös	-2 536 764,91	-2 910 437,55
Vaikutus kunnan kassavaroihin yhteensä	-2 106 365,18	-2 536 764,91

Tase
Rukan pysäköintilaitos

VASTAAVAA	31.12.2019	31.12.2018	VASTATTAVAA	31.12.2019	31.12.2018
PYSYVÄT VASTAAVAT			OMA PÄÄOMA		
Aineelliset hyödykkeet			Jäännöspääoma	1 115 827,93	1 096 072,93
Maa- ja vesialueet	2 425 000,00	2 425 000,00	Arvonkorotusrahasto	2 425 000,00	2 425 000,00
Rakennukset	5 637 947,19	5 815 127,31	Edellisten vuosien alijäämä	353 934,67	27 903,88
Osakkeet ja osuudet	555,50	555,50	Tilikauden ylijäämä	276 563,50	326 030,79
Muut saamiset	50 846,28	50 846,28	VIERAS PÄÄOMA		
VAIHTUVAT VASTAAVAT			Pitkäaikainen		
Saamiset			Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 634 605,00	1 765 375,00
Lyhytaikaiset saamiset			Lainat julkisyhteisöiltä		
Myyntisaamiset	6 570,00	30 028,85	Sisäinen laina kaupungilta/rahoitusosuus	2 106 365,18	2 536 764,91
Rahat ja pankkisaamiset			Lyhytaikainen		
Pysäköintilaitoksen kassatili	700,00	3 149,00	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	130 770,00	130 770,00
	8 121 618,97	8 324 706,94	Ostovelat	23 462,47	8 400,34
			Muut velat	6 672,59	5 495,10
			Siirtovelat	48 417,63	2 893,99
				8 121 618,97	8 324 706,94

TULOSLASKELMA**KUUSAMON JÄTEASEMA****1.1.-31.12.2019****1.1.-31.12.2018**

Liikevaihto	1 563 880,36	1 470 002,06
Valmistus omaan käyttöön	16 054,04	26 480,14
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-52 609,99	-31 205,47
Palvelujen ostot	-1 072 750,27	-1 065 034,29
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-114 042,95	-114 468,92
Henkilöstökorvaukset	2 565,78	
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-20 913,61	-20 254,56
Muut henkilösivukulut	-3 637,26	-4 339,24
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-82 903,56	-90 146,76
Liiketoiminnan muut kulut		
Muut liiketoiminnan kulut	-89 228,47	-32 282,09
Liikelylijäämä (-alijäämä)	146 414,07	138 750,87
Rahoitustuotot ja -kulut		
Muut rahoituskulut	-864,88	-189,81
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	145 549,19	138 561,06
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	145 549,19	138 561,06
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	145 549,19	138 561,06

Jäteaseman tuloksessa ei ole tapahtunut suuria muutoksia. Tilikauden tulos on parantunut edelliseen tilikauteen nähden, vaikka ostot ja liiketoiminnan muut kulut ovat nousseet, mutta myös liikevaihto on kasvanut joka kompensoi tu-
lost.

**RAHOITUSLASKELMA
KUUSAMON JÄTEASEMA**

1.1.-31.12.2019 1.1.-31.12.2018

Tulorahoitus		
Liikelylijäämä (-alijäämä)	146 414,07	138 750,87
Poistot ja arvonalentumiset	82 903,56	90 146,76
Rahoitustuotot ja -kulut	-864,88	-189,81
Muut tulorahoituksen korjauserät	26 000,00	23 000,00
Investoinnit		
Tulorahoitus ja investoinnit, netto	254 452,75	251 707,82
Rahoitustoiminta		
Lyhytaikaisten saamisten muutokset	-26 791,10	72 615,76
Korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutos	115 347,24	15 564,95
Rahoitustoiminnan netto	88 556,14	88 180,71
Vaikutus kunnan kassavaroihin	343 008,89	339 888,53
Vaikutus kunnan kassavaroihin tilikauden alussa	-276 008,17	-615 896,70
Vaikutus kunnan kassavaroihin tilikaudella	343 008,89	339 888,53
Vaikutus kunnan kassavaroihin yhteensä	67 000,72	-276 008,17

**TASE
KUUSAMON JÄTEASEMA**

	31.12.2019	31.12.2018		31.12.2019	31.12.2018
VASTAAVAA			VASTATTAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT			OMA PÄÄOMA		
Aineelliset hyödykkeet			Jäännöspääoma	-67 000,72	276 008,17
Maa- ja vesialueet	95 951,38	95 951,38	Edellisten tilikausien ylijäämä (	138 561,06	0
Rakennukset	185 509,05	203 224,29	Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	145 549,19	138 561,06
Kiinteät rakenteet ja laitteet	586 695,34	651 883,66	PAKOLLISET VARAUKSET		
VAIHTUVAT VASTAAVAT			Muut pakolliset varaukset	557 000,00	531 000,00
Lyhytaikaiset saamiset			VIERAS PÄÄOMA		
Myyntisaamiset	165 096,47	119 275,84	Lyhytaikainen		
Muut saamiset	0,00	18 279,98	Ostovelat	200 572,84	122 780,97
Kaatopaikan kassatili	258,80	1 008,35	Muut velat	34 965,02	
	1 033 511,04	1 089 623,50	Siirtovelat	23 863,65	21 273,30
				1 033 511,04	1 089 623,50

Allekirjoitukset ja merkinnät

Luettelot ja selvitykset

13. ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

Kuusamossa 30.3.2020

KUUSAMON KAUPUNKI

Tuomo Hänninen
Kaupunginhallituksen pj

Tuula Mustonen
Hallituksen 1. vpj

Elina Kemppainen
Hallituksen 2. vpj

Hannu Tuovila
Hallituksen jäsen

Jukka Kihlman
Hallituksen jäsen

Tiina Tiermas
Hallituksen jäsen

Salme Sahi
Hallituksen jäsen

Heikki Kallunki
Hallituksen jäsen

Hemmo Heiskanen
Hallituksen jäsen

Mika Flöjt
Hallituksen jäsen

Inka Hokkanen
Hallituksen jäsen

Tarmo Raatikainen
Hallituksen jäsen

Jouko Manninen
Kaupunginjohtaja

Tilintarkastusmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Kuusamossa   päivänä   kuuta 2020

BDO Audiator Oy

Rauno Lohi
JHT, HT

14. LUETTELOT JA SELVITYKSET

LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA

Tilinpäätöskirja, säilytetään sidottuna kirjana keskusarkistossa pysyvästi
Päiväkirja, atk-tuloste RONDO R8 järjestelmän Softco arkistointijärjestelmässä
Pääkirja, atk-tuloste RONDO R8 järjestelmän Softco arkistointijärjestelmässä
Palkanlaskennan palkkaluettelot ja tiliraportit paperitulosteena keskusarkistossa
Laskutusten laskutuslistat paperitulosteena hallintokunnittain
Myyntireskontran suorituspäiväkirjat ja suoritukset paperitulosteena
Perhehuollon, elatusturvan, varastojen, palvelukassojen, käyttöomaisuus-
kirjanpidon ja konekeskuksen kirjanpitokirjat paperitulosteina hallintokunnittain

KÄYTETYT TOSITESARJAT

RONDO R8 järjestelmän Softco arkistointijärjestelmässä

Rondo-laskut	80	800002 -	830741
PSOP	85	760000 -	766654
PSEF	86	770000 -	770012

Paperitulosteina kirjausjärjestyksessä

Kirjanpito	1	1 -	1183
Pegasos palkat	60	300000 -	300315
Myyntireskontrasuoritukset	3	30001 -	31930
Kassanhoito	10	240000 -	239999
Ostoreskontrasuoritukset	11	260000 -	260439
Yleislaskutus/terveyskeskus	13	400000 -	441146
Yleislaskutus/perusturva	14	480000 -	482999
Yleislaskutus/keskushallinto	15	500000 -	500604
Populus matkalaskut	23	220000 -	220013
Yleislaskutus/sivistystoimi	24	510000 -	515665
Palvelukassat, Ceepos	25	620000 -	620254
Yleislaskutus/kultt. ja vapaa-aika	29	530000 -	530884
Yleislaskutus/tukipalvelukeskus	34	540000 -	541047
Yleislaskutus/yhdyskuntatekniikka	35	550000 -	565278
Käyttöomaisuuskirjanpito	9	700000 -	700012
Konekeskus	50	750000 -	750010
Lääkekeskus	31	920200 -	920223
Tk:n tarvikevarasto	32	920400 -	920424
Perhehuollot	40	5001 -	5057